Karkerên hemû welatan û gelên bındest yekbın.!

BIJÎ YEK GÛLAN

NEWROZ ATEŞİ

AYLIK TEORİK HABER YORUM DERGİSİ

SAL:1 HEJMAR:3 NİSAN-GÛLAN 7.000TL.

NEWROZ GELİŞMELERİ VE SONUÇLAR

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNDE 1 MAYIS

DEVRİMİ İŞÇİLEŞTİRMEK C.TUNÇ

DEVRİM Mİ? REFORM MU? S.ÇİYA

KONUK YAZARLAR CHRIS KUTSCHERA SAİT AYDOĞMUŞ

125.MADDE ÜZERİNE İ.İNCESU, Av. H.ALICI Av. İ.İNCE

KDP-İRAN'IN 9. KONGRESİ YAPILDI Y.HOVAG

G. KÜRDİSTAN GÜNLÜĞÜNDEN NOTLAR

www.arsivakurd.org

MÜCADELEMİZDE YAŞIYORLAR!

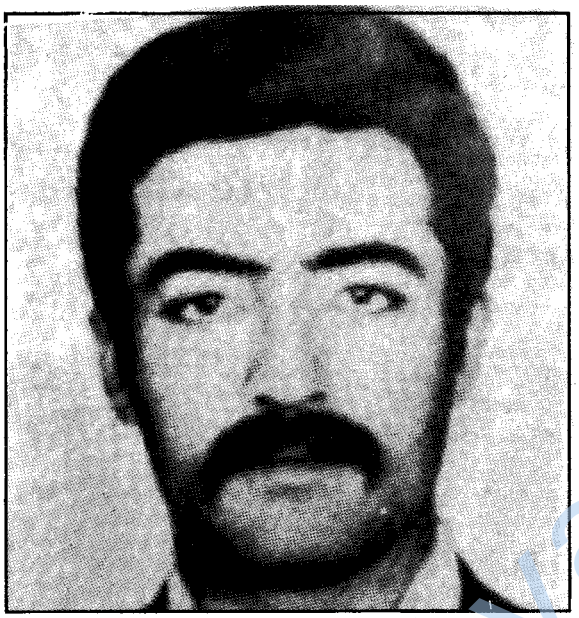

METİN GÖK

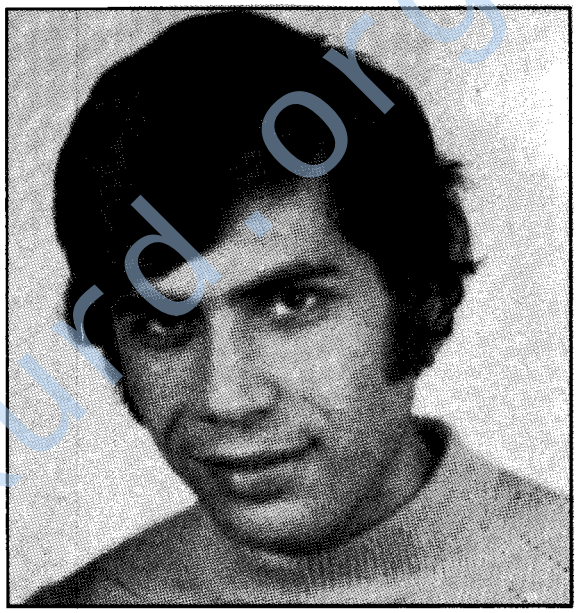

EDİP ÇELİK

LEYLA QASIM

.....
ölüm kusan
çığlık çığlığa mitralyözlerin
en namussuz hıncıyla
gümbürdeyen
tankların ablukasındayız
kardeşler! kardeşler!
destana daha yeni başladık
giydiğimiz beyaz elbiseler
kefenimiz ola
mırın ser çavan

Arkadaşları adına
Ali Biçer - İbrahim İncesu

KÜRDİSTAN ULUSAL VE TÜRKİYE TOPLUMSAL KURTULUŞ SAVAŞIMINDA YAŞAMINI YİTİREN TÜM DEVRİM ŞEHİTLERİNİ SAYGIYLA ANIYORUZ!..

Med İletişim, Yayın, Tanıtım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketiadına Sahibi ve
Yazı İşleri Müdürü: :Hüseyin CİCİ
Yönetim Yeri : Alayköşkü Caddesi Sıdıka Batu İşhanı 12/5 Cağaloğlu / İSTANBUL
Tel.: 511 52 93 Faks: 513 60 41
Dizgi : Mavi Dizgicilik
Baskı : Aydınlar Matbaacılık
Renk Ayrımı : Oluşur Grafik
Kapak : Komel Ressamlar Birliği
Görsel Yönetmen : Ceren İncesu

Abone Koşulları : Yıllık 70.000.- TL.- Yurt Dışı 50.- DM. Diğer ülkelerin abone bedelleri Alman Markına göre belirlenecektir.
Abone Bedellerini$ Med İletişim, Yayın, Tanıtım, Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına aşağıdaki Banka Hesap Numaralarına yatırıp fotokopisini açık adresinizle birlikte gönderiniz.

T. Halk Bankası Kapalıçarşı Şubesi,
Döviz Tevdiat Hesap No.: 78692910
Vadesiz Hesap No.: 39011540

www.arsivakurd.org

SUNU

Değerli Okurlar,

1. sayımızda Sömürgecilerin "Bahar Sendromu" ile temellendirip özellikle Newroz'da olası saldırı, kıyım ve vahşetine karşı kamuoyuna "duyarlı olma" çağrımızla yanıt vermeye çalıştık.

2..sayımızda sol basının, devrimci-demokrat çevrelerin Newroz ve bahar operasyonlarına dikkatlerini çekerek görüşlerini, değerlendirmemizle birlikte işlemeye çalıştık. İki ülke devrimcilerinin sözkonusu sorunsala yaklaşımlarının bireşiminden nesnel ve rasyonel çıkarsamalar elde edip, bundan hareketle doğru ve reel belirlemelerde bulunmak asıl gayemizdi.

Faşist-sömürgeci Saddam rejiminin Güney Kürdistan'da Halepçe-'88 ve '91-Adar'ı soykırımı boyutunda olmasa da '92 Adar'ında T.C. sömürgecilerinin başta Botan olmak üzere bilinen "şeffaf "ve "şefkat" politikalarıyla Newroz'umuzu kana bulayacaklarını tereddüte yer bırakmayacak biçimde vurgulamıştık.

3. sayımız, bir anlamıyla 2. sayımızdaki "Bahar Sendromu"'na ilişkin öngörü ve belirlemelerimizin yaşanmışlığının ayrıntılı bir değerlendirimidir.

Bu bağlamda yazarlarımız **M. Mêrdo, Berhimê Avzirav , Zafer Koç-Aili Biçer** ve **Bişar Norşîn** yazılarında irdeledikleri "Bahar Sendromu" Newroz gelişmeleri ve sonuçlarını bazı basın açıklamalarına da yer vererek yayınlıyoruz.

Ayrıca yaklaşan 1 GÛLAN ve yaşanan Newroz'u bütünleştirdiğimizde 92- 1 Mayıs'ının Türkiye ve kürdistan emekçileri açısından KUKM'nin vardığı boyut, Kürdistan'da ulusal birlik ve demokrasi ile "Botan- İşçi Elele" şiarları önemini daha da yakıcı bir biçimde dayatmasının vurgusunu bulacaksınız.

Gene yazarlarımız **S.Çiya, Cemalettin Tunç** ve **Baver Zirek**'in dünya proletaryasının devrim vesosyalizm savaşımının ülkemize yansıyışının sorgulanışı ve genel anlamda devrimde "zor"un önemi ve ülkemiz devrimini düzeltimci-burjuva istemlerle sınırlamaya çalışan düşüncelerin "Devrim mi? Reform mu?" değinmeleriyle zor durumda bırakan yazıları da ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

SHP'nin "Terörle Mücadele Kanunu"nun anayasaya aykırılıktan iptaline ilişkin başvurusu 8.5 ay gibi uzun bir süreden sonra Anayasa Mahkemesi 'nce karara bağlandı.. Kararın Newroz gelişmelirinin sonrasına bırakılması ilginç ve düşündürücüdür. Dergimizdeki 125'e ilişkin yazılarla "Bütün vatandaşlarımız yasalar karşısında eşittir, bütün insanlarımız birinci sınıf vatandaştır " teranesinin hukuk danışmanlarımız **Av. Hasan Alıcı, Av. İbrahim İnce** ve 125'den hükümlü yazarımız **İbrahim İncesu** tarafından nasıl tokatlandığını göreceksiniz.

Muhabirimiz **Yezdan Hovag**'ın KDP-İran'ın 9. kongresine ilişkin değerlendirmesi ve kongre delegasyonundan **Kak Xusro** ile yaptığı röportaj ülkemizin doğu parçasından bir kesit, ayrıca özgür basından Ala Yekiti'nin "Bağımsızlık Kampanyası "özel sayısından "Güney Kürdistan Günlüğünden Notlar" yazısı Güney Kürdistan'a ilişkin bir panorama sunmaktadır.

Ayrıca bu sayımıza **Sait Aydoğmuş** "Kürdistan'da İşçi Sınıfı ve Köylülük" Fransa'da yayınlanan **GEO** dergisinin yazarlarından **Chris Kutschera**'nın **D.Güneş**'in çevirisiyle "Nasıl Kürt Olunabilir?,Uygarlık Sıkıyönetimde" yazı ve araştırmalarıyla konuk oldular.

Dergimiz basıma girerken devlet güçlerinin "yargısız infaz"larına yenileri eklendi: İstanbul'da **Dev-Sol** grubuna mensup 11 devrimci ile yine aynı günlerde Kürdistan'nın çeşitli yerlerinde onlarca PKK'lı ve yurtseverin katledilişini şiddetle lanetliyor; Türkiye ve Kürdistan halkının başı sağolsun diyoruz.

Ayrıca **F. Mitterrand**'ın Türkiye, **İ.Sezgin**'in Suriye gezilerine ilişkin görüş ve değerlendirmelerimize yervermeyişimiz dergimizin basıma girdiği döneme denk gelmesindendir.

Yer darlığı nedeniyle yayımlamak üzere dergimize ulaşan birçok değerlendirme mektup ve basın açıklamalarının bir kısmını yayımlaymıayoruz. Okurlarımızın bizi hoşgörüyle karşılayacaklarını umuyoruz.

Biçimden içeriğe, teknik yönden dağıtıma değin okurlarımızın maddi ve manevi bütün yönleriyle NEWROZ ATEŞİ'ni kucaklayıp desteklemelerini bekliyoruz. Ayrıca dergimizin düzenli, zamanında ve periyodik bir biçimde okura uluşması için yazar ve muhabirlerimizin yazılarını **engeç her ayın 20'sinde** elimizde olacak şekilde bize iletmeleri gerekir.4. sayıda buluşmak umuduyla.

İÇİNDEKİLER

* Sunu 3
* Başyazı 4
* Newroz Direnişinin Düşündürdükleri 9
* Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde 1 Mayıs 11
* Devrimi İşçileştirmek 12
* Newroz Devrimin Barometresi 16
* Türk ve Kürt Kardeşliği Üzerine - III 18
* Newroz Baharın Başlangıcıdır 26
* ....Ve Gereği Düşünüldü 125. Madde 28
* Kürdistan'da Sömürgeciliğin Dünü Bugünü 32
* Devrim mi? Reform Mu? 34
* Ulusal Birlik ve Demokrasi 39
* Kürdistan'da M-L'nin Yaratıcı Biçimde Uygulanması Üzerine Notlar 41
* Düşünce, Dil Bağlantısıve Toplumsal Gerçekliğimiz 46
* Ağrı İsyanı-III 49
* KDP-İran'ın 9. Genel Kongresi Yapıldı 51
* Güney Kürdistan Günlüğünden Notlar 54
* Kuzey kürdistan'da İşçi Sınıfı İle Köylülüğün Durumu ve UKM'nde Oynayabilecekleri roller 56
* Nasıl kürt Olunabilir? 60
* Basın Açıklamaları 63
* Mitolojia Salim Begê û Nasir Begê-III 66
* Mektuplar 69
* Bir Kitap (Doza Kürdistan) 74

BAŞYAZI

"BAHAR SENDROMU", NEWROZ GELİŞMELERİ VE SONUÇLAR

Silahlı ulusal kurtuluş hareketi, Türkiye'de siyasetin yönünü belirlemekle kalmamıştır, ekonomik-politik bütün gelişmelerin esas olarak belirleyici unsuru haline gelmiştir. Türkiye'de bütün siyasi akımların-islami hareket dahil - ve devletin gündemini bu olgu belirlemektedir. Bu durum rejimin bütün hesaplarını alt-üst etmekle kalmıyor, onu sıkıştırmakta ve teşhir etmektedir. Ve , Kürdistan çıkmazına battıkça batmaktadır. Bundan dolayı sömürgeci rejim hiç bir fırsatı kaçırmıyor, şiddet ve terörle işin üstesinden gelmeye çabalıyor.

PKK'nın ortaya attığı, baharda "Botan-Behdinan Savaş Hükümeti", "Ordulaşma" ve "Ulusal Meclis" kurulacağına ilişkin açıklamalarına TC, yoğun bir psikolojik savaş ve ardından katliamla cevap vermiştir.

"Bahar Operasyonları" ve rejimin "yeni" dönem politikası

Bütün bir Türkiye'yi ve Kürdistan'ı etkisi altına alan "Bahar sendromu", bizzat devletin psikolojik hareket merkezi tarafından ortaya atıldı ve MİT'le eşgüdümlü Türk medyası tarafından yaygınlaştırıldı. Şimdi daha açık bir şekilde görüldüğü gibi sömürgeci rejim oldukça planlı ve hesaplı oynamıştır. Silahlı mücadelinin en yoğun olduğu, kitle desteğinin en çok yaygınlık gösterdiği İdil-Şırnak-Cizre üçgeni bilinçli seçilmiştir. Bütün bir ülkeye saldırması işini güçleştireceği için o, belirli bir bölgeyi -Botan'ı- seçmiştir ve oraya yönelmiştir. Bölge-bölge saldırıp sonuç almaya çalışmaktadır. Rejimin bu taktiği hesaba katılmazsa bölgeler yanlız kalır. Bu yüzden onun yüklendiği bölgeyi yalnız bırakmamak kitle eylemlerinin amaçlarından biri olmalıdır.

Devletin aylar öncesinde bir provokasyon yaratmaya çalıştığı ortadaydı. Newroz'dan çok önceleri, bölge hakkında detaylı propaganda yapıldı. MİT, büyük tirajlı Türk basınında sözkonusu bölgeye ilişkin bir dizi seri yazılar ve röportajlar yayınlattı. Böylece kamuoyu oluşturup saldırmanın koşullarını hazırladı. Ayrıca MİT müşteşarı Korgeneral Teoman Koman'ın yaptığı açıklamalar oldukça açık ip uçları vermiştir:

1) Ordunun olaya bütünüyle el koyduğunu, yani sivil yönetimin bir fonksiyonunun olmadığı;

2) Kan dökerek bastırma metodunun kitlesel katliamlar yaratacağını;

3) Doğal olarak katliamla kitleleri bastırma "uzun sürecek", yani katliam ve imha tekrarlanarak devam ettirilecek;

4) Basın-Yayın yoluyla bütün bunlar haklı gösterilmeye çalışılacak. Demirel'in Newroz eylemleri sırasındaki tavrı bu açıklamaları tamamlayıcı mahiyette olmuştur. "Basın üç gün arkamızda dursun, bu işi bitirelim" (24 Mart 92 Hürriyet - Gazetesi)

Rejim "Özel Savaş" metodlarıyla yoğun psikolojik savaş yürüttüğü koşullarda Kürdistan mütemadiyen ağır kış koşullarına rağmen savaş uçaklarıyla bombalanmıştır. Özellikle gerilla güçlerinin yoğunlaştığı alanlar defalarca vurulmuştur. Nitekim bir çok çığ olayının meydana gelmesine ve yüzlerce insanımızın yaşamını yitirmesine neden olunmuştur. Öte yandan kitleler içinde öne çıkmış yurtsever unsurların tek-tek imha edilmesi ve Güney Kürdistan'da bulunan PKK kamplarının kısa süre içinde 14 kez uçaklarla bombalanması bir ve aynı planın birer parçalarını oluşturmuştur. Daha Newroz gelmeden kitleler ve gerilla birlikleri terörize edilip demoralizeye uğratılmak istenmiştir.

Bütün bunlar hızla yaşanırken sol muhalif güçlerde bir beklenti ve hareketsizlik gözlenmiştir. Tedirginlik, inisiyatifsizlik ve atalete neden olmuştur. Rejimin sözü edilen ve herkesçe tahmin edilen planlarını alt-üst edecek ciddi bir girişim yaratılamamıştır. İktidarsızlık maalesef kırılamamıştır. İşin vehameti ve aciliyeti devrimci güçleri bir araya getirmeye yetmemiştir. Ve olaylar devletin inisiyatifine halkımız ise onun insafına terkedildi. Dağınık olan ulusalcı güçlerin toparlanamamış olması ve Türkiye sol/devrimci güçleriyle ittifak yapılamamış olması hazırlıksız yakalanmasının esas etkenlerinden biri olmuştur. Sonuçta görüldüğü gibi rejim istediği gibi davranabilmiştir.

Bütün olup bitenler ve Newroz olayları, sömürgeci rejimin Kürdistan politikasında "yeni" bir dönemin başladığını göstermektedir:

1) Sivil hükümet "Milli Güvenlik Kurulu" yani generallerin politikasını bütünüyle kabullenmiştir, "şevkat" politikası tutmamıştır;

2) Vedat Aydın'ın Diyarbakır'daki cenaze töreninde uygulamaya sokulan, Lice-Kulp kitle eylemlerinde devam ettirelen kanla bastırma politikası Newroz katliamlarında da görüldüğü gibi esas yöntem haline yükseltilmiştir;

3) Rejimin "uzlaşma" eğilimi gösteren kesimlerin bundan vazgeçtikleri açığa çıkmıştır;

4) "Kürt realitesi" hakkında koalisyon hükümetinin uygulamak istediği(!) "reformlar" rafa kaldırılmıştır;

5) TC, uluslararasında kendisine biçilen rolden güç alarak ulusal davayı tecrit etmek için aktif diplomatik çıkışlara girişmiştir;

6) "Milli Mutabakat"ta herhangi bir çatlaklık görülmemektedir. Aksine rejimin baskıcı ve imhacı "özel savaş'ı etrafında bir birlik ve "kararlılık" göze çarpmaktadır. Nitekim Başbakan Demirel şunları söylemiştir: "Orası (yani Kürdistan) ya onların olacaktır, ya devletin olacaktır. Onların olmayacağına göre, devletin olacaktır. Başka alternatif yok. Devlet bu işi bitirmeye kararlıdır", (Milliyet, 25 Mart 1992). Yine Newroz katliamlarından sonra basına şunlar yazdırılmıştır: "Türk hükümeti, artık ataletle, dinamik cevap arasındaki psikolojik hududu geçmiştir. Bundan sonra hiç bir şey eskisi gibi olmayacaktır".(Hürriyet, 26 Mart 1992).

TC'nin Kürdistan'a ilişkin politikasındaki bu netlik görülmeksizin ve daha da derinlemesine bir incelemeye gidip belli somut sonuçlara varılmaksızın, devrimci militan

güçler doğru politika üretemezler. Dolayısıyla ulusalcı güçler için de artık yeni bir durum ve aşama sözkonusudur. Bu yeni durumda rejimin Newroz olaylarında vardığı şu sonuçlara mutlak surette eğilmek gerekiyor:

1) Ne pahasına olursa olsun Türkiye'nin toprak bütünlüğü ve "üniter" devlet sistemi korunacak. Bunun için, katliamları bireysel imhadan kitlesel imhaya yükseltmek ve bunu sıradan -banal- bir hale dönüştürmek için basın-yayın yoluyla Türk kamuoyunu arkasına almaya çalışmak. Demirel'in "basın üç gün arkamızda dursun, bu işi bitirelim" dediği yer işte burasıdır.

2) İmha ederek bastırma politikasına "akılcı" dedikleri sahte reform politikası eşlik etmelidir. Amaç; kürtleri "aklın yoluna" yani "koyun sessizliği" ne geri dönmeleri için ikna etmekten vazgeçmemek. Bunun için, TC ideologlarına göre devlet "hab-ı gafletin salıncağında" siyaset yapmamalıdır.

Sözkonusu iknayı inandırıcı kılmak için "bölgesel bir ekonomik ve sosyal kalkınma planı" nı uygulamaya sokmak lazım. Bütün Kürdistan insansızlaştırılamayacağına göre GAP'ı merkez alan böylesi bir plana ihtiyaç duyulmaktadır. Buna paralel olarak Kürtler dil ve kültürlerini araştırmaları için kısıtlamalar kaldırılmalı.

3) Bu politikaların uygulanabilmesi için peşmerge (gerilla) savaşının kesinkes bitirilmesi öngörülmektedir. Bu konuda izlenen politakada "milli mutabakat" esas alınmaya devam edilecektir. Burada, sözüedilen "reformlar" ve "şevkat" politikalarının sahteliği ortaya çıkıyor. Peşmerge savaşını imha ederek bastırma amacı var oldukça, ne ekonomik ve sosyal kalkınma planları ne de dil ve kültüre ilişkin söylevler gerçeklik kazanacaktır. Peşmerge savaşı - silahlı ulusal kurtuluş savaşı - süreceğine göre sömürgeci rejim şiddet ve pasifikasyon politikasına kendisini mahkum etmeye devam edecektir. Bu yüzden rejimin "reform" demagojileri hakkında bir beklenti içine girmek ham hayaldir. Ya da, rejimin şu veya bu "kanat"ına ilişkin hayaller beslemek bir o kadar yanlıştır. Dün SHP bugünde Özal ve ekibi hakkında gerçekçi olmayan bir beklenti içine girmek bu yüzden saçmadır.

4) Peşmerge savaşının lojistik destek aldığı odaklara karşı aktif diplomatik girişimlerde bulunma, rejime göre artık kaçınılmazdır. Bu girişimlerle peşmerge güçlerini lojistik destekten yoksun bırakma hedeflenmektedir. TC, içte olduğu gibi dışta da PKK'nın anti-sömürgeci şiddetine olan desteği bitirmek istiyor.

Rejimin içine girdiği manevralar ve mevcut politikası onu Kürdistan'da sertliğe götürmüştür. Ulusal kurtuluş devriminin boyutu, kazandığı yoğunluk ve aldığı siyasal biçimlerine göre o, bu sertliğin dozajını arttıracaktır. Başarı elde edip etmemesi ise devrimimizin örgütlülük derecesine ve siyasi hazırlıklarına bağlıdır. Tabii Kürdistan'da etkili olabilmesi için, rejim kendisini reorganize etme çabalarını da gütmektedir. Şiddet ve pasifikasyon politikasına uygun bir asker-sivil yönetim ortaya çıkarmak istenmektedir. Ne var ki; koalisyon hükümetinin bu doğrultudaki istemi pratikte yaşam bulmamıştır. Çünkü sömürgeci sistem kendisini "sivil" tarzda restore edebilecek bir kabiliyete ve niteliğe muktedir değildir. Esasen bunun sancıları bu yüzden çekilmektedir. Militarist sömürgeci mantık derinlemesine kafalara öylesine sinmişki onu yumuşatmak bile mümkün değildir. Kaldı ki, büyük kitle eylemleri sürdükçe, silahlı mücadele serhildanları kucakladıkça TC'nin Kürdistan'da kendisini "yenilemesi", "sivil"leşmesi bir demagojiden öteye gitmeyecektir. Bu anlamda bir yumuşama beklemek gerçekçi olmayacaktır.Ama rejim ısrarla "yumuşama "nın olacağından sözetmektedir.

***"önce ez sonra çöz" ya da rejimin" reform "demagojisi**

28 Mart'ta yapılan Newroz katliamlarını protesto etme eylemlerine Doğubeyazıt'tan Diyarbakır'a kadar geniş bir katılım olmuştur. Bu durum devletin büyük çaplı bir pasifikasyon yaratamayacağını göstermektedir. Bu konudaki başarısızlığı engellemek için ve bastırma hareketini kolaylaştırmak için "Güneydoğu için reform paketi" adıyla siyasi ve ekonomik bazı girişimlerde bulunacağı şeklinde haberler basın tarafından işlenmiştir. Ortada pratik hiç bir girişim yokken "reform paketi"nden söz edilmesi rejimin tamamıyla siyasi bir manevrasından başka birşey değildir. Türk basınının büyük şişirme ve yalanlarla mevcudiyeti bile olmayan sözde reformlardan bahs etmesi Kürt halkına sahte umutlar verme ve bir beklenti içine sürükleme amacını taşımıştır. **Oysa Demirel çok açık konuşmuştur; sözkonusu "icraat"lar için silahlı ulusal kurtuluş mücadelesinin bitirilmesi gerekiyor.** "Milli Güvenlik Kurulu"nun çizgisi vurgulanmıştır. Böylece, "reformları"n uygulanmasıyla silahlı mücadelenin bitirileceğini savunan kesimlerin aksine, "önce ez sonra reform uygula görüşü baskın çıkmıştır. Rejime hakim olan MGK'na yön veren görüş budur. Bu görüş Genel Kurmay başkanı tarafından tehditle bir daha hatırlatılmıştır.

Devletin belli kurumlarından çıkan ve MİT eşgüdümlü basın tarafından yaygınlaştırılan "önce ez sonra çöz" mantığı, solun büyük kesimlerinde yanlış bir tespite götürmüştür. "Devlet ezdikten sonra reform yapacaktır" anlayışında biz, ciddi bir yanılgı olduğu kanaatindeyiz. Çünkü, yukarıda da göstermeye çalıştığımız gibi, rejim, "ez sonra pasifize et" mantığına sahiptir. Ezdikten sonra ve önemli ölçüde pasifikasyon yarattıktan sonra niçin versin?

"Rejimin programa dayalı bir Kürt politikası yoktur" şeklinde görüşler yanılmaktadır. TC'nin böylesi bir politikası vardır ve onu uygulamaktadır. Ve bu sanıldığı gibi "önce ez sonra çöz" politikası değildir. Aslında basın aracılığıyla sürekli işlenen budur. İstisnasız herkes bu fikre alıştırılmak isteniyor; gerilla savaşı ezilecek, sonra reformlar uygulanacak. Biz burada devletin ince bir hesabını görmekteyiz. Bütün resmi söylevlerin ve sol güçlerde de sanıldığının aksine, sömürgeci rejim ezdikten sonra Kürtlere hiç bir şey vermeyecektir. Devletin belli kurumlarından çıkan ve MİT eşgüdümlü basın tarafından yaygınlaştırılan "önce ez sonra çöz" mantığı, solun büyük kesimlerinde yanlış bir tespite

götürmüştür. "Devlet ezdikten sonra reform yapacaktır" anlayışında biz, ciddi bir yanılgı olduğu kanaatindeyiz. Çünkü, yukarıda da göstermeye çalıştığımız gibi, rejim, "ez sonra pasifize et" mantığına sahiptir. Ezdikten sonra ve önemli ölçüde pasifikasyon yarattıktan sonra niçin versin? En azından bu dönemde böyle bir girişime, yani bazı "reformlar"a girişme olayı ufukta görünmemektedir. "Gerilla ezilmeden reform yok" açıklamaları bunun böyle olduğunu göstermektedir. Bu açıdan TC'yi reforma zorlama politikası yanlış ve temelsizdir.

Belli şartlar bir araya gelmeden, Kürdistan'ı kaybetmeyle yüz yüze kalmadan, kendisini reforma zorlayacak ciddi bir Türk demokratik muhalefeti olmadan TC reformlara girişmeyecektir. Çünkü o, hala Kürt halkını katliam yapıp sindirmeye, gerilla mücadelesini ezmeye yatırım yapmaktadır. Eğer her şeye rağmen ulusal kurtuluş savaşını durduramıyorsa, başka bir seçenek kalmıyorsa, işte o zaman reformlar devreye sokulacaktır. Fakat şimdilik rejim, "reformlar" konusunda işi ağırdan almakta ve "gerilla savaşı biterse" "reformlar uygulanabilir" taktiğine herkesi çekmeye uğraşmaktadır. Tabi devlet teröründen ve katliamlardan vazgeçmeksizin.

Görülen odur ki; TC'nin içine girdiği manevralar bir çok aydın ve sol çevreyi ikna etmiştir. Bu yüzden, bu çevreler "devlet terörünede, PKK'nin terörüne de karşıyız" demektedirler. PKK'nin rejimi vuran eylemleri devletin karşıdevrimci kirli terörüyle aynileştirilmektedir. Söz konusu çevreler büyük bir aziz saflığıyla, PKK silahı bıraktığı takdirde devletin "reformlar"a girişeceğini vaaz etmektedirler. Hayır, bu oyuna gelmek böylesine zayıflık göstermek bağışlanmaz bir hatadır. Gerçekten reformlar isteniyorsa mücadeleyi yükseltmenin dışında başka bir yol var mıdır? Şüphesiz bizim mücadelemiz reformlar için değildir ve olmayacaktır da. Ama TC'nin insafına sığınmak akılalmaz bir budalalık değil midir? Kaldıki bu insafı Türk halkı da, Kürt halkıda 70 yıldır tanınıyor mu?

Sözü edilen çevreler ve anti-militarist, sivil yönetimlerden yana kesimler bu zaaflarından dolayı sürekli askerler tarafından tehditle sindirilmişlerdir. Böylece emekçi kitlelerden ve onların devrimci eylemlerinden korkar hale gelen bu kesim ve çevreler yine aynı durumla karşı karşıya gelmişlerdir. Newroz olaylarından sonra "Milli Güvenlik Kurulu"nun en etkin ve yetkin adamı olan orgeneral Doğan Güreş'in şu tehditi onlara geri adım attırmaya yetmiştir. "Eylemler ayaklanmaya giderse Milli Güvenlik Kurulu şapkamı giyer, seferberlik ilanı teklifimi yaparım" Bu tehdit aynı zamanda ulusal davayı Türkiye'de desteksiz bırakmaya yönelik olmuştur. Bu bir darbe tehdidididir.

***Serhildan'ları sadece Botan'da yoğunlaştırmak doğru mudur?**

Newroz olaylarında ve katliamlarında görüldüğü gibi, rejim esas olarak Batan'a yüklenmiştir. Bunun böyle olacağı "Bahar Sendromu" denilen psikolojik savaş hazırlıklarında ortaya çıkmıştı. O halde, Botan dışındaki bölgelerde özellikle Newroz'a ve yeni Serhilden'lara hazırlanmak en doğrusuydu. Böylece sömürgeci rejimin Botan'a yüklenmesi engellenebilirdi. Ayrıca Türkiye sol devrimci güçleride belli eylemlikler -toplu kitlesel açlık grevlerinden daha aktif eylem biçimlerine kadar- geliştirebilirlerdi. Bu taktirde rejime geri adım attırılabilirdi.

Serhildan esas olarak Botan bölgesinde yoğunlaşmıştır. PKK peşmerge güçlerinin bu bölgede ağırlıklı üslenmeleri en fazla etkisini bu bölgede göstermiştir. Ülke sathında peşmerge savaşı zaman zaman yaygınlık gösterirken yeni bir Botan yaratılamamıştır. Bu durum, geleneksel ayaklanmalarda görüldüğü gibi bölgesel tecridi yaratabilir. Gerçi ulusal kurtuluş hareketinin ulaştığı muazzam seviye ve yaygınlık siyasi alanda bir tecriti imkansız kılmaktadır. Fakat askeri palanda bu tehlike mevcuttur. Bunu rejim de görmüştür ve bu yüzden Botan'ı tecrit etmek aynı zamanda askeri sonuç almak onun saldırılarının merkezinde bulunmaktadır.

O halde Botan'a nefes aldırtmak gerekiyor. Bunun için de diğer bölgelerde ve büyük şehirlerde Serhildan'lar yükseltilmelidir. Arkasına peşmerge savaşını alan kitle mücadelesini Botan dışında yükseltmek ve ona sarmal bir yoğunluk kazandırmak silahlı ulusal kurtuluş savaşının geleceği açısından oldukça önemlidir. Diğer bölgelerdeki eylemlilikle desteklenmeyen ve beslenmeyen Botan, rejim tarafından zor durumda bırakılabilir ve geleneksel barbarlıkla ezilebilir.

O halde Botan'a nefes aldırtmak gerekiyor. Bunun için de diğer bölgelerde ve büyük şehirlerde Serhildan'lar yükseltilmelidir. Arkasına peşmerge savaşını alan kitle mücadelesini Botan dışında yükseltmek ve ona sarmal bir yoğunluk kazandırmak silahlı ulusal kurtuluş savaşının geleceği açısından oldukça önemlidir. Diğer bölgelerdeki eylemlilikle desteklenmeyen ve beslenmeyen Botan, rejim tarafından zor durumda bırakılabilir ve geleneksel barbarlıkla ezilebilir.

Bundan dolayı Serhildan'ları sadece Botan'da yoğunlaştırmak ve ardından ayaklanmaya çağırmak sonuçları itibarıyla doğru olmadığı ortaya çıkmıştır. Açıktır ki; içeriği doldurulmamış, henüz netliğe kavuşmamış serhildan'larla yetinilemez. Fazlasını istemek ve yapmak doğrudur, ancak; belli şartlar biraraya gelmeden ayaklanma istemek, sömürgecilerce vahşice ezilmeyi ve pasifikasyonu geçici de olsa yaratabilir. Diyarbakır'ın, Botan'ı Newroz'da izleyememesinin esas sebeplerinden birisi de Vedat Aydın'ın cenaze töreninde yaşadığı katliamın yarattığı çekingenliktir. Bunun gözönüne alınması şarttır.

*** Newroz'da ayaklanma çağrısı yapmak doğru muydu?**

"Ayaklanma" çağrısı yapıldı mı, yapılmadı mı? PKK'nin bu doğrultuda bir istemi oldu mu olmadı mı? Bu sorular ay-

larca tartışılıp durdu. Bazı parti ve örgütler, PKK'nin çağırısına sağdan karşı çıkarak olaya yaklaştılar. Diğer bazıları ise mevcut şartları ve koşulları, hazırlık ve imkanları gözönüne almadan her zaman olduğu gibi PKK'nin şakşakçılığını yapmışlardır. Bunlar esasında PKK'ye ilişkin hiç bir zaman samimi davranmadılar, her fırsatta dalkavukça bir tutum sergilediler. Soruna eleştirel yaklaşan "Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan ve Sosyalizm" geleneği ise farklı bir tutum sergilemiştir. Serhildan'lara belli siyasal misyonlar yüklenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini, kepenk kapatma ya da şehitlere sahip çıkılmasıyla yetinilmesini yeterli görmeyen bu gelenek, kitle eylemlerinin daha da yükseltilmesini uygun görmüştür. Ülke sathında adım adım yaygınlaştırılarak yoğunlaştırılacak bir serhildan hattını savunan sözü edilen gelenek "ayaklanma" çağrısını erken bulmuştur. Newroz, somut siyasal talepleri olan bir genel greve ya da başka kitlesel eyleme dönüştürülmeliydi. Ne varki; ayaklanma çağrısı ve devletin bunu fırsat bilerek psikolojik savaşı geliştirmesi, provakasyona hazırlanması tedirginlik ve belirsizlik yaratmıştır. Sözkonusu gelenek ve diğer bazı radikal kesimler güçsüz ve henüz zayıf olduklarından dolayı olaya müdahale edip etkide bulunamamışlardır. PKK ise içine girdiği belirsizlikle kitlelerin önüne somut bir talep koyamamıştır. Düşmanı küçümseme ve rejimin provakasyon hazırlıklarını ciddiye almama pozisyonuna düşme kargaşalık yaratmıştır. Bunun bir sebebi de bizce PKK'nin "ateşkes" çağrısından dolayı bir beklenti içinde olmasıdır.

PKK, "görüşmeci taraf" olmayı TC'ye dayatmaktadır. Bunun için o, kitleler içindeki gücünü göstermek istemektedir. Aslında 1992 Newroz'unda başlatmayı kararlaştırdığı "ayaklanma" ve eylemler çağrısında bunun da payı vardır. Peki bu "ayaklanma" çağrısı doğru temellere dayanıyormuydu? Bizce mevcut şartlar ve ulusal kurtuluş hareketinin yetersizlikleri yeterince hesaba katılmamıştır.

1) Uluslararası koşullar devrimimizden yana olanaklar sunmamaktadır. "Yeni dünya düzeni" yani bir anlamıyla mevcut statükoyu koruma, çatışma bölgelerinde stabilite yaratmak -ezmek ya da uzlaştırmak- yoluyla devrimleri ve halk hareketlerini engellemek politikası aleyhimizdedir.

2) Türkiye'ye Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya'ya ilişkin yeni roller yüklenmiştir. Bu şu anlama gelmektedir; Emperyalist devletler Türkiye'de bir destabilizasyon istemiyorlar. Almanya'nın tutumu bu gerçeği değiştirmeye yetmiyor. Kaldıki Almanya bile kesinlikle Kürdistan'da ulusal kurtuluş hareketine karşıdır. PKK'ya ilişkin tutumu bilinmektedir. Ayrıca bizim emperyalist devletlerden hiç bir beklentimizin olamayacağını halkımız acı deneylerle yaşamıştır.

3) Bölgede ulusal kurtuluş hareketine destek çıkan bir başka halk hareketi, maalesef siyasal arenada mevcut değildir.

4) Sömürgeci rejim kendi içinde "milli mutabakat" dedikleri bir birliğe sahiptirler. Onu güçten düşürecek bir bölünme -bazı ayrılıklara rağmen- henüz yoktur.

5) TC, geliştirdiği Türk milliyetçiliği ve şovenizmiyle Türk halkının reaksiyoner kesimlerini arkasına almayı, belli kesimlerinide tarafsızlaştırmayı başarmıştır. Demokratik sol muhalefet ise pratikte bir varlık gösteremiyor. İşçi sınıfı bir hareketsizlik yaşarken, bazı kesimleri, Zonguldak'ta 300 işçi diridiri toprağa gömülürken kılını bile kıpırdatmamıştır. Ama Karabağ olayları için şovence grevler yapmıştır. Kendisi için eylem yapmayan işçi sınıfı Kürt halkı için sokağa maalesef dökülmüyor.

6) Kuzey Kürdistan sathında yeterli bir örgütlülük ve en önemlisi öncünün hazırlanmamış olmasıdır.

7) Askeri düzeyde kazanımları koruyabilecek bir güçlülük ve techizatta ciddi bir zayıflık sözkonusudur. Teknik açıdan rejimle boy ölçüşecek konum yoktur. Ayrıca, kalaşnikof, dağ ve peşmergenin klasik yorumu ve devrimimizin basitleştirilmesi olayı vardır -yani savaşımın modernizasyonu her alanda bir zayıflık göstermektedir.

8) Ayrıca ulusal birliğimiz gerçekleşmemiştir. PKK'nin güçlü oluşu, kitleler üzerindeki etkisi ulusal birlik anlamına gelmez. Görüldüğü gibi PKK dışında kalan güçlü bir ulusal potansiyel vardır. Bu potansiyel bir tek cephede ya da konseyde birleştirilmelidir. Bu sağlanmadan ayaklanmaya girişilemez.

Bütün bu nedenlerden dolayı "ayaklanma" çağrısı doğru olmamıştır. Rejim, ulusal kurtuluş hareketinin PKK şahsında gücünü, avantaj ve dezavantajlarını hesaplayarak Newroz'da katliama girişmiştir.

*** Newroz öncesinde ulusalcı güçlerdeki belirsizlik**

Rejimin, yoğun psikolojik savaş yürüttüğü şartlarda devletin hazırlıkları ve girişimleri ciddiye alınmamıştır. Nitekim olayların gelişimi, TC'nin "blöf" ya da "şantaj" yapmadığını göstermiştir. Kitle eyleminin ve Serhildan'ın kapsamı ve yoğunluğuna göre bir katliam gerçekleştirilmiştir. Rejimin "blöf" ya da "şantaj" yaptığını ileri sürmek büyük bir yanılgıydı. Uluslararası şartlardan dolayı TC'nin kolay kolay öyle bir katliama girişemeyeceği yazılıp çizilmiştir. Oysa savunmasız kitlelere saldırılmış ve yüzlerce insanımız çocuk, kadın, yaşlı demeden katliamdan geçirilmiştir. Demek ki uluslararası koşullar TC'nin, katliamları sistemleştirmesini engelleyememiştir. Demek ki rejim "şantaj" ya da "blöf" yapmamıştır. Düşmanı küçümseme, eğer kendini teselli etme değilse, silahsızlandırma ve uyanıklığını yitirmedir.

Sömürgeci rejimin "bahar operasyonları" hazırlıklarını ciddiye almayan ve bunu "psikolojik savaş abartması" (Yeni Ülke, Sayı 22, 15-21 Mart 1992) olarak gören anlayışın temel yanılgısı ortaya çıkmıştır. Yanlış analizler yanlış tespitlere götürmüştür. Belli zaaflara düşülmeden bu tür tespitler yapmak olanaklı değildir. Bu yanılgı, rejimin "toptan kaybetmeyi

önlemek için" (adı geçen gazete aynı yerde) bahar saldırı hazırlıklarına giriştiği şeklindeki açıklamalarla devam etmiştir. Oysa TC, bugün Kürdistan'da "toptan kaybetme" aşamasına gelmemiştir.

Düşmanı küçümseyen tespitlerin, her ne kadar moral verme ve ajitativ yönleri varsa da -ki bunu yapmak elbetteki doğrudur- bütünselliği, zaman ve mekan koşulları gözönüne alındığında yanılgı apaçık görülecektir. Oysa politik tespitler ajitativ söylevlerden ustalıkla ayrılabilmelidir.

PKK'de Newroz'la birlikte başlatılacak "olay" hakkında bir netlik ve açıklık sözkonusu olmamıştır. İlk başlarda, Newroz'la birlikte halk "ulusal ayaklanmaya hazır" olmaya çağrılmıştır ve slogan olarak, 1992 yılı "ulusal ayaklanma" olarak belirlenmiştir. (Bak, Yeni Ülke, Sayı 21, 8-14 Mart 1992, ERNK Avrupa Temsilciliğinin "Newroz Mesajı")

"Newroz 1992, bu ayaklanmanın başlangıcı olacak ve bütün bir yıla yayacaktır" şeklinde ele alınmıştır. PKK sekreteri Abdullah Öcalan'ın "Yeni Ülke" gazetesinin 15-21 Mart 92 tarihli, 22 sayısına verdiği mülakatında "1992 yılını özellikle Newroz'la birlikte büyük bir halk yürüyüşü haline getirmek" istediklerini söylemiştir.

Oysa aynı tarihte"2000'e Doğru" dergisinin 15 Mart, 11. sayısında çıkan açıklamalarda daha yumuşak bir ifade sergilenmiştir. Aynı açıklamalarda, Newroz'da olacaklar için belirsizlikler ve ne yapılacağına ilişkin, hangi tip eylem biçimine başvurulacağına, neyin ön plana çıkarılması gerektiğine dair somut bir şey ortaya konulmamıştır. 1992 Newroz'u sıradan bir kitlesel eylem mi, siyasal içeriği belli somut talepleri gündeme getirecek ve bütün bir Kürdistan sathında yaygınlaşacak bir Serhildan'mı, yoksa çok önceleri bizzat PKK tarafından açıklandığı gibi silahlı kitlesel ulusal ayaklanma mı olacaktı?

NEWROZ ATEŞİ

Bu sorulara net cevap vermek gerekiyordu. Bunu da öncelikle PKK yapmalıydı. Onun dışındaki politik formasyonlar zayıf kaldıkları için soruna ve olaya etkide bulunacak konumları sözkonusu olmamıştır. Ulusal birliğin yokluğundan dolayı, ayrıca PKK ile diyalogların olmaması yüzünden olumlu yönde bir etki yaratılamamıştır. Sorunun önemli zayıf yanı hiç kuşkusuz budur. PKK, hiç olmazsa diyalog yolunu diğer ulusal kurtuluşçu devrimci örgütlere açık bırakmalıdır.

*** Milletvekillerimiz, ulusal davanın bir bileşkeni olacaklar mıdır?**

HEP milletvekilleri, SHP ve koalisyon hükümetinden koptular. Bu, elbette çok iyi bir gelişme olmuştur. Ama sorun asıl bundan sonra başlıyor; planlı-programlı aktif politika üretilecek mi? Ulusal kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak hareket edilecek midir? Asıl bu önemlidir.

Bilindiği gibi HEP kökenli milletvekilleri yoğun devlet baskısı altına alınmışlardı-şimdi de öyledir. Hatta baskılar daha da artacaktır. Rejim bütün bürokratik cihazlarıyla ve medyasıyla "Kürt" milletvekillerini bunaltmaya, seslerini parlamento kürsüsünde bile bastırmaya çalışmaktadır. TC, sözkonusu kürsüyü Kürtlere kullandırtmama kararlılığını sürdürmektedir. Bu, TC kurulduğu günden beri böyledir. Buna olanak tanıyan bir başka etken ise örgütlü-programlı parlamenter mücadelenin kavranılıp başarılamamış olmasıdır. Gerçi parlamentarizmi olanaklı kılan düzeylerde bir kitle mücadeleleri ve siyasal bilinç zayıflığı vardı. Bugünkü düzeyde bir yoğunluk, bir yükseliş sözkonusu değildi.

20 Ekim 91 Erken Seçimler'den sonra ise Kürt milletvekillerinin SHP içinde kalmaları sağlanarak hem bağımsız parlamento grubu oluşturmaları engellendi, hem de böylece örgütsüzleştirerek münferit çıkışları bile engellendi. HEP kökenli milletvekillerinin büyük baskılara maruz kalmalarını şüphesiz kendilerini "örgütsüzleştiren" hatalarınında payı olmuştur. SHP'ye sığınarak daha rahat hareket edeceklerini, gelecek baskıları SHP "kalkanı" ile bertaraf edecekleri yanılgısına düştüler. Bu hataları onları böldü, güçten düşürdü ve rejimin baskılarına karşı savunmasız bıraktı, hatta yıprattı. Silahlı ulusal kurtuluş savaşına ilişkin net ve açık bir pozisyondan yoksun oluşları ve devletin bu sorunda onları sıkıştırması bunalımlarını büsbütün ağırlaştırdı.

Sözkonusu milletvekillerinin, PKK ile ilişkileri olabileceği hakkında ve PKK'ye tavır almaları gerektiği doğrultusunda devletten büyük baskılar görmeleri karşısında zor duruma düştüler. Abdullah Öcalan'ın bu milletvekilleriyle ilişkilerinin olduğunu açıklaması ise durumu büsbütün ağırlaştırmakta ve onları parlamentoda işlevsiz bırakmaktadır. Sömürgeci rejimin HEP kökenli milletvekillerini ağır baskı koşullarında teslim almaya çalıştığı bu koşullar da, PKK tarafından zor durumda bırakılmalarının anlaşılır bir yanı olamaz.

Görüldüğü gibi SHP içinde kalınarak, koalisyon hükümetine destek olunarak halkımız üzerindeki baskılar ve katliamlar teşhir bile edilememiştir. Başından beri yapmaları gereken işi şimdi yapmaları da doğrudur. Ne var ki; onların "bağımsızlık" yolunu seçmelerini, inisiyatiflerini kıracak, onları doğrudan bölecek davranışlarda bulunmak yanlıştır. PKK'nin açıklamaları bu anlamda doğru değildir.

Ağır illegalite koşullarında, Brezilya Komünist Partisi, gerici militarist iktidara rağmen parlamentoya 3 milletvekili sokmayı başarmıştır. Ama BKP, hiç bir suretle, sonradan legalleşinceye kadar bu milletvekillerini deşifre etmedi. Son derece olgun ve akıllı bir politika izlemeyi başardı. Parti legalleşince, sözü geçen milletvekilleri parlamento kürsüsüne çıkıp Brezilya Komünist Partisi'nin üyeleri olduklarını açıkladıklarında gerici saflarda büyük bir şaşkınlık yaratmışlardı.

Türkiye'de rejimin ağır baskı ve koşullarında Kürt milletvekilleriyle olabilecek ilişkilerde dikkatli davranmak ilke gereğidir, uzak görüşlülüktür. Düşmanla dişe-diş bir mücadelenin yürütüldüğü koşullarda, devrimimizin çıkarına olan ilişkiler üzerinde titizlikle titrenmelidir. Kısa erimli amaçlarda ilişkileri törpülemek devrime fayda değil zarar verir.

Milletvekillerimizin SHP'den istifa etmeleri ve mevcut koalisyon hükümetinden desteklerini çekmeleri rejimi bir başka boyutta sıkıntıya sokmuştur. Bu milletvekillerinin parlamento dışı muhalefetinden açıkça korkulmaktadır. Onları mecliste tutmanın ve böylece denetim altında bulundurmanın yolları empoze ettirilmeye çalışılmaktadır. Yoğun kitle desteğine sahip bu milletvekillerinin muhalefeti böylece meclis çatısı altında yumuşatılma yolu denenecektir. Fakat, şimdi artık belli bir tecrübeye sahip olan milletvekillerinin örgütlü ve programlı bir şekilde kendi halkının hizmetinde olacakları umudu doğmuştur. Onların ulusal davanın bir bileşkeni olacaklarını umuyoruz. ■

NEWROZ DİRENİŞİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

ZAFER KOÇ

ALİ BİÇER

Bugün devletin resmen açıklamak zorunda kaldığı iç savaş, Türkiye ve Kürdistan'da bütün şiddetiyle sürmektedir. Savaşın bir üst aşamaya sıçrama noktası olan Newroz'un kanlı bilançosu: Yüzlerce ölü ve yaralı, bomba ve kurşunlarla tahrip edilen evler ve iş yerleri, işkence ve katliamlarla göçe zorlanan bir halk ve zorla boşaltılan köylerdir. Gerillanın halkla ilişki ve desteklerini kesme amacıyla başlatılan ve silah toplamalarla sürdürülen operasyonlar ülkeyi tam bir terör cehennemine çevirmiştir.

Giderek kitleselleşen, gelişen UKM'sini bastırma, 15 Ağustos atılımıyla yitirdikleri moral üstünlüğünü tekrar kazanma ve bölgedeki denetimi yeniden ele geçirme amacıyla uzun bir süredir hazırlıkları yapılan senaryosu yazılan, üzerine çeşitli spekülasyonlar üretilen, rolleri yeniden dağıtılan, sahnesi hazırlanan, iç ve dış kamuoyu oluşturulmaya çalışılan "Bahar operasyonu" daha önce açıklandığı gibi takvime uygun olarak, Newroz kutlamaları bahane edilerek uygulamaya konulmuştur.

Takrir-i Sukün, İstiklal Mahkemeleri, Sıkıyönetimler, Cuntalar, Olağanüstü haller, Kanun Gücünde Kararnameler, DGM'ler, sürgünler, sansürler, ölü ele geçirmeler, sokak infazları, kontr-gerilla cinayetleri, işkenceler, "böl-parçala-yoket" politikaları çare olmamış, Kürdistan toprağının ayakları altından hızla kaymasından telaşa düşen sömürgeciler tam bir "milli mutabakat" içerisinde bahar operasyonunun sonuçlarından medet ummaktadır.

Her ne kadar, Türk basını ve TV'si olayları kendi amaçlarına uygun olarak çarpıtsa ve resmi politikanın prizmasından yansıtarak verse de gerçekler hiç bir yalan ve demagojinin örtemeyeceği kadar açıktır. Bir diğer gerçekse haklı ve meşru temellere sahip olan KUKKTH'nın hiç bir baskıyla ortadan kaldırılamayacağı bir aşamaya gelmiş olmasıdır.

SB'nin dağılması, siyasi, ekonomik ve askeri olarak kontrolünü elinde tuttuğu bölgelerde büyük bir belirsizlik ve iç savaşlara varan siyasi istikrarsızlıklara yol açmıştır. Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya, Orta Doğu'da yeni bağımsız devletlerin oluşması ya da bu doğrultuda mücadelelerin ortaya çıkması, tarihsel olarak varolan çelişkileri gün yüzüne çıkarmakla kalmamış, kapitalizme özgü çelişkilerde çatışmaları şiddetlendirmiştir. Bu bölgelerde ki yeni pazar olanakları, zengin doğal kaynaklar, Jeo-stratejik önemi, hegomonyacı karakterleri gereği bölgede denetimi sağlamaya çalışan emperyalist devletler arasındaki rekabeti ve pazar paylaşma savaşını kızıştırmıştır.

Coğrafyası üzerinde ortaya çıkan bu yeni durumun yarattığı olanakları Türki Cumhuriyetlerle olan kültürel ve tarihsel bağlarını kullanarak kendisi için bir kazanca dönüştürme ve bölgesel bir güç olarak sivrilme hesapları olan TC emperyalizme siyasi, ekonomik ve askeri bağımlılığı dolayısıyla kendi emperyalist amaçlarını gerçekleştirememekte, şimdilik efendilerinin taşeronluğuyla yetinmek zorunda kalmaktadır. Yeni misyonuna uygun olarak geleneksel politikalarını değiştiren TC onay aldıktan sonra kendisine düşebilecek kırıntıları kapmak için, Körfez Savaşı'nda görüldüğü gibi, her türlü müdahaleye hazır hale gelmiştir. ABD emperyalizminin "koçbaşı" olarak bölgede daha önemli "görevlerin" hayali ve arzusu içinde yanıp tutuşmaktadır.

Bölgede ki gelişmeleri etkileyen faktörlerden biri de emperyalistler arasında ki egemenlik mücadelesidir. Her ne kadar ABD emperyalizmi bugün dünyanın tek efendisi, en büyük askeri donanıma sahip gücü görünsede, Avrupa'yı peşinden sürükleyen Alman emperyalizmi ve Japon emperyalizmi muazzam ekonomik-siyasi gücüyle ABD'yi köşeye sıkıştırmakta ve yayılmacı siyasetlerini sürdürmektedirler. ABD emperyalizmi dünya jandarmalığını Körfez Savaşı'nda bir kez daha kanıtlamasına karşın, sabıkalı geçmişi, halkların kendileri için hazırlanan tuzaklara gözü kapalı düşmeme kararlılığı, anti-emperyalist tutumları ve emperyalistler arası çelişkiler geleceği daha da belirsiz hale getirmekte, hassas güç dengeleri oluşturmaktadır. "Yeni Dünya Düzeni" SB'nin etkisini yitirmesi ve dağılmasıyla birlikte ortaya atılan boş bir sözdür. İçeriği bile daha tam olarak formüle edilemediği gibi daha büyük düzensizlikler ve kaosla karakterize olmaktadır.

Günümüzde emperyalizmin Orta Doğu'da ki hesaplarını ve planlarını boşa çıkarmaya en güçlü aday olan KUKM'nin giderek yaygınlaşması emperyalistler ve bölgede ki devletleri telaşlandırmakta ve bu mücadelenin bastırılması, önderliğinin tasfiyesi ve reformist bir çizgiye çekilmesi için hepsini ortak tavır almaya zorlamaktadır. Irak Kürdistan'ını askeri gücü ve milliyetçi-reformist önderliklerin işbirliğiyle kontrolu altında tutan ABD, bölgede ve dünya da büyük bir devrimci dalgaya neden olabilecek Kürt özgürlük hareketinden büyük bir korku duymakta ve bunu bastırabilmek için bölge de tuttuğu "Çekiç Güç"e ilaveten TC'nin yürüttüğü kirli savaşa askeri, istihbarat ve politik destek vermektedir.

Ortaya çıkan yeni durumu "bu fırsat 300-400 yılda bir ele geçer" veciz sözüyle ifade eden ve ayakları altına serilen bu olanaklardan sonuna kadar istifade ederek siyasi ve ekonomik çöküntüsüne set çekme amacında olan hakim sınıflar bu tarihi fırsatın elleri arasından kayıp gitmesine ve "Dimyat'a pirince giderken evde ki bulgurdan olmamak için" KUKM mücadelesi karşısında savaşın dozunu gittikçe yükseltmektedir. İç istikrar sağlanmadan TC'nin bölge de yeni misyonunun gerekliklerini bütünüyle yerine getirmesi imkansızdır. TC'nin bu zaafını çok iyi bilen emperyalistler bölgede ki çıkarlarına uygun olarak "Kürt sorununu" kurcalamakta ve yeni tavizler koparmaktadırlar.

12 Eylül'ün sivil uzantısı durumundaki 8 yıllık ANAP iktidarı, KUKM karşısında ki çaresizliği kadar, mirasına konduğu cuntanın bütün anti-demokratik ve gayri insani uygulamalarının sorumluluğunu yüklenmiş, yoğun emek sömürüsüne dayanan ekonomik politikaların yarattığı hoşnutsuzlukla gelişen toplumsal muhalefet karşısında erken seçimlere gitmek zorunda kalmıştır. 20 Ekim 1991 seçimlerinde hiç bir partinin tek başına iktidar olacak çoğunluga ulaşamaması koalisyonu zorunlu kılmıştır. Hiz-

met ettikleri sınıf ve programları arasında hiç bir ayrım olmayan DYP ve SHP "insan hakları", "demokrasi", "şeffaflık", "hukukun üstünlüğü" edebiyatıyla dolu bir "Hükümet programı" hazırlayarak birleşmişlerdir. Temel hedeflerini "terör" ve enflasyonun üstesinden gelmek olarak açıklayan hükümet, terörle Kürt sorununu özdeşleştirerek yükselen mücadeleyi bastırabilmek için MGK'da hazırlanan planlara kolayca adapte olmuş ve koalisyona destek veren HEP kökenli milletvekilleri de bu senaryo da Kürtlere karşı "Truva atı" olarak kullanmak istenmiş ancak milletvekilleri geçte olsa bu oyuna karşı tavır koyarak boşa çıkarmaya çalışmışlardır. "Bahar da Kürtler ayaklanacak" propagandasıyla, zaten bilinci dumura uğramış Türkiye halkını bu kirli savaşta dolayısız bir taraf haline getirme çabası içerisine giren TC Kürt halkını da bir takım katliamlarla provoke ederek, erken ve kendi istedikleri bir zeminde ayaklanmaya zorlamış, kurallarını kendilerinin koyacağı bu erken hesaplaşmada özgürlük mücadelesini ezmeği hedeflemiştir. Tarihi tecrübelerinin bilinciyle hareket eden Kürt halkı bu provokasyona düşmemiştir. Arkasına burjuva basınını alan sömürgeci güçler, büyük bir acz içinde "gözümüzde büyütmüşüz", "Şırnak tamam", "Cizre tamam", "devlet güçlüdür" propagandasına girişmişler, olayları çarpıtarak her zaman olduğu gibi Newroz katliamında kamuoyundan gizlemeye çalışmışlardır. "Milli" bir mesele olarak kabul edilen "Kürt sorunu"nda izlenecek politikalar MGK'da kararlaştırılmakta, meclis onaylamakta, hükümet sözcülük görevini yapmakta, muhalefet "niye daha fazlasını yapmıyorsunuz" diye sızlanmakta, TV ve basın da asılsız-düzmece haberleri temel yayın palitkası haline getirmiştir.

Newroz direnişi daha ilk adım da TC'nin "bahar operasyonu" ile amaçladığı planları bozmuştur. Yaptıkları katliamları kendi halkının gözlerinden kısmen gizlemeyi becersede, uluslararası kamuoyunun yoğun tepkileriyle karşılaşan TC suç üstü yakalanmanın telaşı içerisinde "yavuz hırsız" misali haklı çıkmaya çabalamaktadır. Almanya ve bazı Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye silah ambargosu koymaları ve AT üyesi ülkelerin Kürtlere yapılan katliamı kınamalarının perde gerisinde TC'nin ABD'nin bir dediğini iki etmeyen politikalarına karşı tepki söz konusu olsa da, bunun önemli nedenlerinden biri de Körfez Savaşı'ndan bu yana dünyanın dikkatlerini üzerinde toplayan Kürtlere karşı girişilen katliamlara Avrupa kamuoyunun sessiz kalmamasıdır.

SB'nin dağılmasıyla birlikte "komünizm öldü" edebiyatına kendini kaptıranlar ve efendilerinin her şeye kadir olduğuna inananların Kürdistan'da ki mücadele karşısında yüreklerine ateş düşmüştür. Dünya'da ki gelişmeleri algılamakta zorlanan ve Kürt halkının tüm devrimci ve demokratlarca desteklenen özgürlük mücadelesi karşısında acze düşen TC "Kürt sorunu"nun uluslararası platformlarda görüşülmeye başlanmasından telaşlanmakta, bir yanda gerçekleri ters yüz etme çabasını hızlandırırken, bir yandan da Kürt halkı üzerindeki terörünü şiddetlendirmektedir. Sorunu sadece askeri yöntemlerle çözemiyeceğini yavaş yavaş idrak etmeye başlayan TC'de bazı "çatlak sesler" de yükselmeye başlamıştır. "Demokratikleşme programı" adı altında piyasaya sürülen "tavizler listesi" sorunu çözme yeteneğinden çok uzaktır. Kaldı ki hükümet bu programı hayata geçirecek iktidara sahip değil. Kürt sorununda "önce ez sonra çöz" diye formüle edilen politikanın ilk aşamasına yıllardır saplanıp kalan TC özgürlük mücadelesini kanla boğabilmek için var gücüyle çabalamakta ve her geçen gün biraz daha bataklığa gömülmektedir. "Merd-i kıpti" misali "secaat arzederken sirkatlerini" söylemekte, tekerleme haline getirdikleri "vatanın ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü..." lafının arkasına gizlenerek çaresizleklerini itiraf etmektedirler.

Sömürgeci güçler tarafından kuşatılmış ve ne pahasına olursa olsun tasfiye edilmeye çalışılan UKM önderliği zorlu tarihi bir sınvla karşı karşıyadır. Bu zorlu dönemeci aşmak, uygulanacak doğru strateji ve taktiklere bağlı olduğu kadar, geliştirilecek ittifaklara da bağlıdır.

Sömürgeci güçler tarafından kuşatılmış ve ne pahasına olursa olsun tasfiye edilmeye çalışılan UKM önderliği zorlu tarihi bir sınvla karşı karşıyadır. Bu zorlu dönemeci aşmak, uygulanacak doğru strateji ve taktiklere bağlı olduğu kadar, geliştirilecek ittifaklara da bağlıdır.

Özgürlük mücadelesini reformist bir çizgiye çekebilmek için, işlerlik kazandırılmaya çalışılan bir taktik te, "bugüne kadar terör olaylarına karışmamış ya da geçmişte karışmış olsa bile bugün 'imana' gelmiş olanlara siyaset yapma hakkının tanınacağı, Kürt partisinin kurulabileceği"dir. Katliam ve işkencelerle yıldırılarak 'barış' arayışlarına girebilecek kesimleri kendi kontrolü altında ki işbirlikçi-reformist partiler etrafında toparlayarak radikal halk hareketini zayıflatmak ve giderek yoketmek amacındadır. Bunun önündeki en büyük engel gerilla mücadelesi ve ona destek veren halktır.

Newroz'la birlikte özgürlük mücadelesi yeni bir evreye girmiştir. Yıllardır küçümsenen, 3-5 eşkiyanın işidir diye nitelendirilen mücadele, bugün safların giderek netleştiği ve artık resmen ilan edilen iç savaş şeklinde gelişmektedir. İç savaşta iki taraf vardır, biri KUKM'ni yürüten güçler ve onlarla her düzeyde dayanışma ve eylem birlikleri geliştirmesi gereken Türkiye Devrimci Hareketi, diğeri sömürgeci güçler, Gün, Kürt ve Türk halklarının kardeşlik, birlik ve mücadelesi doğrultusunda somut adımlar atılması gereken gündür. Tarihsel sorumluluklarının bilincinde olan her parti, grup ya da kişiler açık kimliklerini bu savaşta ortaya koyacaktır.

Kişiliksiz ve kimliksiz yaşamaya zorlanan Kürt halkı, kendisine layık görülen bu aşağılık ve sömürgeci uygulamaları yok etme kararlılığındadır. KUKM- insanlık tarihinin ilk medeniyetlerinin boy verdiği bu topraklarda, emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı yeni bir dönemin açıldığının habercisidir. Kıvılcımı bütün bölgeyi tutuşturabilecek potansiyele sahip olan bu kavga yeni insanlığı ve sosyalizmi müjdeliyor...■

9 Nisan 1992

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNDE 1 MAYIS

Kürdistan'da büyük fırtınaların yaşandığı, katliamlara rağmen Serhıldan'ların geliştiği ve dalbudak saldığı, siyasal bilincin büyük sıçrayışlar gösterdiği, gerilla savaşında önemli yoğunlaşmanın görüldüğü bir dönemde 1 Mayıs'a gidilmektedir. Uluslararası işçi sınıfının dayanışma ve mücadele günü olan bu 1 Mayıs, ulusal ve uluslararası planda farklı boyutlarda farklı konumlar sergilemektedir. Birçok ülkenin aksine Kürdistan'da işçi sınıfı, ulusal kurtuluş savaşının da olumlu etkileriyle bir mücadele isteği sergilemiştir. İşçi sınıfımızdaki bu çoşkuyla 1 Mayıs'a girilmektedir.

Sosyalizmin yaşadığı büyük uluslararası ihanetin olumsuz etkileri hala büyük oranda sürmektedir. Uluslararası proleterya hareketi ve Marksist-Leninist parti ve örgütler ciddi bunalım yaşamaktadırlar. Bu bunalımı sona erdirecek ideolojik ve siyasal akışlar henüz ortaya çıkmamıştır. Beynelminel planda teorik ve örgütsel otoritenin yokluğu bu sürecin uzayacağını göstermektedir. Ayrıca ulusal çaplarda, yüksek boyutlarda olmasa da yürütülen tartışmalar, kabuğunu parçalayıp uluslararası bir boyut kazanamamıştır. İşçi sınıfı ve komünist hareket saflarındaki çözülme ve inançsızlıkla birleşen bu "zayıflık" bugünden yarına kırılacağa benzemiyor. Yani teorik, ideolojik ve örgütsel çıkışlar olmadan sosyalizm için bir işçi hareketini kolayca yaratmak mümkün görünmemektedir. Dolayısıyla uluslararası planda işçi hareketinde bir mucize beklemek doğru olmayacaktır. Bu anlamda, işçi hareketi tek tek ülkelerde uluslararası boyutu olmayan bir tecriti yaşamaktadır. İşte 1992 1 Mayıs'ı böyle şartlarda kutlanmaktadır.

Ne var ki; uluslararası bu tablo, birçok ülke için geçerli değildir. Bazı ülkelerde, siyasal devrimci çıkışlar yapan güçlü işçi hareketi vardır. Bazılarında ise işçi hareketi, bu olumsuz koşullara rağmen yeni baş gösteren çıkışlar göstermektedir. Kürdistan işçi sınıfı bu kategoride bulunmaktadır. Komşu ülkelerde olduğunun aksine, nicel olarak daha cılız, gelenekler bakımından daha zayıf olmasına rağmen siyasal eylemlilik içine girebilmektedir. Elbette ki; ulusal kurtuluş savaşını politize eden olumlu etkilerinin bunda rolü vardır, fakat o, Zonguldak maden işçileriyle olan dayanışma eylemlerinde "Botan-işçi elele" ya da Vedat Aydın'ın cenaze töreni sırasında devletin giriştiği katliamı protesto etmek amacıyla yaptığı eylemde "Botan-işçi elele, Demokrasi karê me" gibi sloganlar formüle ederek bağımsız sınıf tavrını ortaya koymaya muktedir olduğunu göstermiştir. İşçi sınıfımızın bu siyasi çıkışları, yakın geleceğin politize olmuş sınıf hareketini ve onun siyasi yönünü müjdelemektedir. Bu durum, Kürdistan'lı Marksist-Leninistlere, sadece moral vermekle kalmıyor, ama sınıfı örgütleyebilme olanağını ve şansını sunmaktadır.

Kürdistan'ın "iceberg"(aysberg)'i Kürdistan işçi sınıfıdır. Dolayısıyla diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de önemli siyasal gelişmeler de, ulusal ve sosyal kurtuluş devrimimizde son sözü o söyleyecektir. İşçi sınıfımızın politik yaşama ayağını atması, ulusal kurtuluş hareketinin üzerinde yükselmesi gereken sınıfsal temeller üstünde örgütlenip yükselmesinin yolunu açmıştır. Bütün mesele kimin, hangi program ve örgütlenme biçimleriyle bu işi yapacağına bağlıdır. Burjuva-milliyetçiliğinin aksine biz bu soruna büyük önem vermekteyiz. Sanıldığı gibi bu soruna el atma, ulusal kurtuluş hareketini bölmekten ziyade sağlam, kalıcı temeller üzerinde yükselmesini ve kazanımların korunmasının garantisi anlamına gelmektedir. Sınıf mücadelesinden vazgeçmek, Kürdistan'da iktidarı şimdiden Kürt burjuvazisine tapulamak demektir. Oysa Kürt burjuvazisi ne ulusal kurtuluş devriminin ne de toplumumuzun sorunlarına cevap verebilecek kabiliyette olmamıştır ve olmayacaktır. Yüzyıllık ulusal kurtuluş hereketi tarihi bunun doğru olduğunu göstermiyor mu?

Kürdistan'da aslında herşey söylenip tartışılıyor, ama "kim iktidara gelmelidir" sorusu es geçiliyor. Bu soruna açıklık getirmemek -programsal düzeyde- kendini önceden silahsızlandırmak demektir. Kaldı ki ulusal kurtuluşun en kararlı ve fedakar sürdürücüsü işçiler ve emekçilerdir. Bu dava uğruna en büyük eziyeti çekenler onlar değil mi? Dün olduğu gibi bugünde savaşanlar onlardan başkalarımı? Ohalde neden onların çıkarları iktidara gelmesin? Evet, Kürdistan'da bugün herkes kendi çıkarını alttan alta empoze etmektedir. İşçi ve emekçiler ise kan ve ateş içinde KAWA'nın balyozuyla çıkarlarını empoze edeceklerdir. Bu, tarihin kaçınılmaz yazgısıdır.

Ama bu aşamada en önemli sorun işçi ve emekçilerin çıkarlarını ulusal kurtuluş devrimi süreci boyunca; ne sağcılığa yani program ve eylemleriyle burjuva milliyetçi hareketin kuyruğuna takılma içinde erime, ne de "sol"cu sekterliğe yani kurtuluş devreminden çıkarı olan bütün sınıf ve tabakalara ittifakı reddetmeye düşmeksizin gerçekçi ve akılcı politika yürütme kabiliyetini göstermekte yatmaktadır.

1 Mayıs'ta, Kürdistan işçi sınıfı, kendi"buluşu" olan "Botan işçi elele, demokrasi karê me" sloganlarıyla meydanları doldurmalıdır. Böylece ulusal kurtuluş devriminden çıkarı olan diğer sınıf ve tabakalara önderlik etmelidir. 1 Mayıs'ı anlamlı bir Serhıldan'a dönüştürmek, Newroz katliamlarını protesto etmek açısından oldukça önemlidir.

Kürdistan'da halk devlet terörünün son bulmasını talep etmektedir. Bunun için "olağanüstü hal"in son bulmasını, "özel timler"in geri çekilmesini ve köy koruculuğu yani caşh sisteminin ortadan kaldırılmasını şiddetle istemektedir. Rejimin, öne çıkmış öncülerin, peşmerge(gerilla) ile kitleler arasındaki bağı kuran kesimlerin imhasına yönelmesi ve katliamlara girişmesi can güvenliğini bütünüyle ortadan kaldırmıştır. İşte 1 Mayıs'ta bu talepler doğrultusunda hareket etmek gerekiyor.

Ayrıca, kürdistan işçi sınıfı, kardeşi olan Türkiye işçi sınıfını bu dayanışma gününde aktif destek vermeye çağırmalıdır. Öyle ki Türkiye'de 1 Mayıs, meydanlarda kızıl bayraklarla süslenmiş "Botan -İşçi elele " pankartlarıyla enternasyonalist görkemli bir atmosfer yaratabilmelidir.

1 Mayıs'ta, kaçınılmaz olarak ihtiyaç duyduğumuz "ulusal birlik ve Demokrasi" şiarı da yükseltilmelidir. Bu şiar etrafında birleşik siyasi bir blok olarak ortaya çıkmak oldukça önemlidir.

O halde; neden 1 Mayıs, bu bloğun kurulması faaliyeti için ilk adım olmasın? Neden ezen ulus (buna İran, Irak, Suriye, Türkiye ve Ortadoğu'dan, dünya) proleteryasıyla bütün şoven, sosyal-şoven milliyetçi duygulardan uzak işçi sınıfımızın çıkarı için enternasyonalist dayanışma daha gür haykırılıp hayata geçirilmesin? ■

CEMALETTİN TUNÇ

"DEVRİMİ İŞÇİLEŞTİRMEK"-I

A- ULUSAL-TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK MÜ, ULUSAL KİMLİĞİN İLİŞTİRİLDİĞİ KÖLELİK Mİ?

Ülkemiz bugün dünya üzerinde çok az görülebilen bir toplumsal siyasal devinim içinde. Sadece, ülkemizin toplumsal değişimi ve dönüşümü bakımından değil, bölgemiz ve dünyanın bugünkü konjonktürü bakımından da, tarihsel öneme haiz bir devinimdir bu.

Yüzyılımız boyunca, böylesi tarihsel devinimler insanoğlunu, sömürü ve zülme zincirlenmiş dünyadan, koparıp, sınıfsal bölünme ve boğazlaşmalardan kurtulmuş bir dünyaya yönelten devrimlerle sonuçlandı.

Bizde, halk kitlelerinin sömürgecilikten, ve o arada emperyalist-kapitalist sistemden, yakasını kurtarabilme yönündeki yüklüce özlemine ve canhıraş çabasına rağmen, kurtuluş hareketimizdeki politik örgütlerin ağırlıklı bir bölümünün sistem içinde iz sürmeleri ve yine yoğunlukla buna eşlik eden bir aydınlanma süreci, ülkemizin bu toplumsal siyasal deviniminin sistem dışına taşırılıp, "yeni bir dünyaya" bağlanıp bağlanamayacağı konusunu tartışma noktasına indirmiş, kaygı ve soruları çoğaltmış bulunuyor.

21. yüzyıla yaklaştığımız şu güne kadar, hala, hiç değilse, üzerinde kimliğimizin yazılı olduğu bir vatana kavuşamadıysak, kendi ulusal kimliğimiz, tarihimiz ve kültürümüz üzerinde dünyaya açılan bir pencereye sahip olamadıysak, bunu başlıca iki denede bağlayabiliriz. Birincisi, sömürgecilerin emperyalist-kapitalist sisteme de Yaslanarak, insanımızı çökertebilmesine elveren geri toplumsal-tarihsel koşullarımızdı; ikincisi de ulusal kurtuluşumuza önderlik eden üst sınıf ve tabakalarımızın mücadeleyi sömürgecilikle ve dolayısıyla da emperyalist-kapitalist sistemle hep yapışık biçimde yürütegelmiş olmalarıydı.

Bugün, süzünü ettiğimiz geri toplumsal-tarihsel koşullar büyük oranda aşılmıştır. Ulusal-toplumsal yapımızın aşiret ve mezhep bölüntüleri içinde, yeterince saçılmamış, tıkalı hali, üst sınıf ve tabakaların bu yapı üzerinde uluslaşma ve devletleşme yönündeki kadük çabaları, onların ideolojik ve kültürel etkinlikten, politik donanım ve stratejilerine kadar ilkel ve akim ölçüleri geride kalmıştır. Ulusumuz, tarihsel gelişimi içinde çağdaş toplumsal kategorik bileşime ulaştı ve onun modern sınıflar eliyle birleştirilip kurtarılması eylemi öne çıktı.

Kurtuluş mücadelemizin bugünkü pratiği içinde de rahatlıkla görülebileceği üzere, hemen her sınıf ve tabaka kendi bütünsel hareketleri altında ulusu birleştirme ve kendileri bakımından anlamlı olan bir özgürlüğe taşıma yönünde, örgütlülüleri ölçüsünde, bir politik faaliyet, ideolojik ve kültürel etkinlik sergiliyorlar. "Topyekün ayakta bir ulus" olmamız da, bu etkinliklerin toplam sonucudur.

Halkımız, tarihinde ilk kez bu denli güçlü örgütsel önderliklere kavuşmuş bulunuyor. Kurtuluş yolunda oldukça ağır bedeller ödüyoruz. Sömürgeciler, bütün hunharlıkları ile üstümüze yükleniyorlar. Kurtuluş sorunumuz uluslararası bir nitelik kazanmış, sömürgecilerin olduğu kadar emperyalist-kapitalist devletlerin, ve onların "yeni dünya düzeni"nin de ateş hatına girmiş bulunuyor. Böylesi ağır kuşatmaya ve kanlı saldırılara rağmen ulusal parti ve örgütlerimizin toprağı daha sökülmez, halkı ve ulusu da daha sıkı ve ateşli biçimde kucakladıklarını görüyoruz. Görkemli bir süreçten geçiyoruz ve ulusumuzu bir biçimde bir özgürlüğe ulaşacağı bugünden kesinleşmiş bulunuyor.

Fakat, bu denli ağır bedellerin ve görkemli gelişmenin karşılığında, alâlade bir özgürlük değil de, gerçek anlamda bir ulusal-toplumsal özgürlük bekleniyorsa, bunun ancak proletaryanın tarihsel hareketine bağlanmış bir mücadele üzerinde sağlanabileceğini belirlemek gerekiyor. Zira, çağımızda proletaryanın tarihsel eylemine dayanmayan bir kurtuluş hareketinin gerçekte özgürlüğü tesis etme imkanı yoktur.

Kurtuluş mücadelemizin, şimdiki seyrini bu bağlamda değerlendirdiğimizde, ulusal parti ve örgütlerimizin büyük bir çoğunluğunun, ya "yeni dünya düzeni" çerçevesinde sürdürdükleri politik diplomatik manevraları, ya da ancak kapitalist sistem içinde bir yer tutabilecek sınıf ve tabakalara dayalı eylemlilikleri dolayımı ile, ulusal-toplumsal özgürleşmemize içten bir sınırlandırmanın da eşlik ettiğini görürüz.

Emperyalist-kapitalist devletlerin "yeni dünya düzeni" sisteminin ekonomik yeniden üretimini sağlayabilmek, onun dünya üzerinde politik, kültürel, askeri etkinliğini süreklileştirebilmek amacıyla emekçilerin ve ezilen halkların sistem dışı olası kalkışmalarını bastırmayı, o arada tarihsel oluşumları ve gelişimleri itibariyle, sisteme uyum arz etmeyen ülkelerin ve toplumların entegrasyonunu hedefleyen bir projedir. Sistemin, istikrarını, biçimlendiregeldiği ilişkilerini, sınırlarını, devletlerini, halkların ve ulusların bunlar içindeki statülerini korumayı- ya da sözkonusu statüko içinde eritmeyi- programlayan bu proje karşısında, Kürtlerin özgürlüğe uzanan her hamlesinin, sınıra, devletler hakkına ve statükoya yönelmiş bir "ihlâl" olacağı açıktır. Dolayısı ile, özgürlüğe

www.arsivakrom.net

uzanan Kürt'ün bu dünyada yeri yoktur, olamaz. Burada Kürtlere sadece, onların kan ve gözyaşını sömürgeciliğe ve sistem karşı öfkeye dönüştürmesini önlemek amacıyla, "yeni dünya düzeni"nin jandarmalarınca tertip edilmiş "umutlandırma operasyonları" bahşedilebilir.

Bu bakımdan, bazı ulusal parti ve örgütlerimizin, "yeni dünya düzeni" çerçevesinde ulusumuza bir özgürlük bahşedilebileceği umuduyla sürdürdükleri diplomatik manevralar tek kelime ile beyhudedir.

Proletarya dışındaki sınıflara bağlanmış bir eylemliliğinde, esasen bir ulusal-toplumsal kurtuluşu vücuda getirmesi mümkün değildir. Bu sınıf ve tabakaların toplumsal varlıklarının kapitalist sistem içinde ekonomik yaşam gücü bulması, yine bunların toplumsal varlıklarının koşulladığı ideolojik formları ve kültürel yaşamları itibarıyla sistem içinde eriyebilirlik durumu, ulusal kurtuluş yolunda burada biçimlendirilen, bir politik iradenin, örgütsel ve eylemsel faaliyetin, daha başından özelde sömürgecilerin, tasfiyesine, en genelde ise, emperyalist-kapitalist sistemin ihtiyaçları çerçevesinde belirlenilmeye açık olmasını birlikte getirir.

Bizde, halk kitlelerinin sömürgecilikten, ve o arada emperyalist-kapitalist sistemden, yakasını kurtarabilme yönündeki yüklüce özlemine ve canhıraş çabasına rağmen, kurtuluş hareketimizdeki politik örgütlerin ağırlıklı bir bölümünün sistem içinde iz sürmeleri ve yine yoğunlukla buna eşlik eden bir aydınlanma süreci, ülkemizin bu toplumsal siyasal deviniminin sistem dışına taşırılıp, "yeni bir dünyaya" bağlanıp bağlanamayacağı konusunu tartışma noktasına indirmiş, kaygı ve soruları çoğaltmış bulunuyor.

En iyimser olasılıkla, sistemin ve sömürgecilerin yeterli müdahale imkanı bulamadığı bir konjonktürde, bu sınıf veya sınıflar bloku eliyle bir ulusal kurtuluş sağlansa bile, yukarıda sözüedilen onların sisteme bağlı hayat damarları üzerinden, uluslararası sermayenin ekonomik, politik ve kültürel etkinliğinin ülkemize akması, "bağımsızlığı" "özgürlüğü", "ulusal kültür ve toplumsal yaşamı" kendi ihtiyaçlarının nesnesi halinde yeniden "bağımlılık", "kölelik" ve "sermayenin kültürü ve yaşamı" olarak kalıba dökmesi kaçınılmaz olacaktır.

Hakeza, burjuva-ulusalcı alandan gelen bir aydınlanma etkinliğinin, ulusal-toplumsal kurtuluş için gerekli ideolojik, kültürel, düşünsel ve sanatsal donanımı sağlayabilmesi de mümkün değildir. Aydınlanma ve aydınlatma etkinliği, bir toplumsal-tarihsel dönüşüm sürecine bağlanmış, özgürleşme itkisi ve yaratıcılığı üzerinde biçimlenir. Ülkemizde, proletarya dışındaki sınıf ve tabakaların temsilcileri bakımından böyle bir itki ve yaratıcılık alanı bütünü ile tükenmemişse de, oldukça dar bir nesnel çerçeveye tekabül eder. Zira, bu sınıf ve tabakaların konumundan gerekli olan, bugünkü toplumsal ilişkilerin kökten tasfiyesine dayanan bir devrim değil, mevcut sosyo-ekonomik ilişkiler üzerinde kendi organik koşullarını bütünlemeyen politik, kültürel ögeleri tasfiye etmeyi ve ulusal kimliğin gerektirdiği, dilsel, kültürel, sosyo-politik kurumlaşmayı sağlayıcı bir ulusal kurtuluştur. Dolayısıyla, buralardaki politik eylemliliğe bağlanmış bir aydınlanma/aydınlatma etkinliği, mevcut toplumsal ilişkilerin ulusal kimlik ve dil üzerine bir tercümesine, ve o arada da, ulusun konumuna bir çekidüzen vermeye, ulusal kurumlaşmaya adanış olabilir.

Görüldüğü üzere, buradaki aydının yaratıcılığı "çevirmenlik"ten ibarettir. Bu çapta bir faaliyetin sahip olduğu düşünsel öğeler aracılığıyla, toplumun, somut tarihsel koşullarının çözümlemesine ulaşmak, onun tarihsel gelişimi önündeki engellerin tasfiyesine ve yeni toplumsal ilişkilerin tesis edilmesine yönelen bir tasarım geliştirmek ve ulusal-toplumsal özgürleşmeye hasredilmiş bir ideolojik, teorik, kültürel, sanatsal üretimde bulunmak imkansızdır.

Böyle bir yaratıcılık ve üretim ancak, ulusal-toplumsal tarihsel gelişimimizi bütün veçheleri ile sürükleyebilecek, sömürgeciliği olduğu kadar emperyalist-kapitalist sistemi de dışlayan bir bağımsızlığı, ulusal-toplumsal özgürlüğü kendi toplumsal yaşamının organik koşulları halinde realize edebilecek bir tek sınıfın, proletaryanın, tarihsel hareketine yaslanan bir aydınlanma etkinliğinden gelebilir; ve bunu ancak, düşünsel donanımını Marksist-Leninist kavram ve kategorilerin sistematik içeriği altında bütünsel kılmış bir aydın tipi sağlayabilir.

Özetle; "yeni dünya düzeni" çerçevesinde diplomatik manevralar sonucu, ya da proletarya dışı sınıf ve tabakalara dayalı bir ulusal kurtuluş hareketi ve bunlara eşlik eden bir aydınlanma süreci üzerinden, ülkemize ve ulusumuza kazandırılacak statü gerçekte bir ulusal-toplumsal özgürlük değil, sadece ulusal kimliği iliştirilmiş yeni bir kölelik olacaktır.

Nitekim; emperyalist-kapitalist devletlerin "yeni dünya düzeni" normları altında, önerdikleri ve sömürgecilerin de alçak bir ses tonu ile kabullendikleri çözüm aşağı-yukarı böylesi bir köleliğe tekabül etmektedir. Buna göre, ülkemizde pazar ilişkilerini canlandırabilecek, kapitalist üretimi genişletecek bir ulusal kültürel kurumlaşma, ana dilde eğitim ve enformasyon hakkı, Kürtlerin iktifa etmeleri gereken insan haklarıdır! Ve bu "insan hakları" da ülkemizde bugün sistemin ve sömürgeci düzenin sınırlarını zorlayan toplumsal-siyasal hareketin şiddetle ezilmesi üzerinden bağışlanmalıdır!

Gerçekte, burjuva dünyada insana tanınan haklar bu ölçüdedir. Sermayenin yeniden üretimini sağladığı ve dolaşım koşullarını genişlettiği ölçüde insan "insan" yerine konulmuş, eğitsel kültürel, siyasal sosyal haklarla donatılmış, sözü edilen koşulları bozduğu, istikrarını zedelediği durumda ise, insan bastırılmış, bu haklardan mahrum edilmiştir.

Burjuvazi kendisi için "bütünsel kılınmış bir dünya" yarattığından bu yana, onun hükümran eylemine ve dünyasına karşı, toplumun çeşitli kesimlerinden, hatta bazı durumlarda, kenara itilmiş burjuvaziden, biraz olsun adalet, biraz olsun özgürlük, bu dünyadan bir hak ve yer talebi ile, tepkiler is-

yanlar yükselmiş, hükümranlarla boğazlaşmalar yaşanmıştır. Ama bunların hiçbiri, sermayenin yeniden üretiminin biçimlendirdiği dünyanın çıkamamış, onun koşullarına tabi bir "insan hakkını" bir biçimde ve ölçüde edinmenin ötesine varamamıştır.

Bir tek sınıf, insanı, eylemini, isyanını ve hakkını bu dünyaya sıkıştırmaktan kurtarabilmiş, insanlığın tarihsel gelişiminin önünü açabilmiştir; proletarya... İnsanlığın sadece meta-para ilişkileri üzerinde birleşip, insanın insanla ilişkisinde kopuştuğu, her bireyin "özgürlüğünün" diğeri için bir sınırlamaya dönüştüğü, insan hak ve özgürlüklerinin, kapitalist gelişim, çıkar ve rekabetin koşulladığı kurallar altında, sömüren-sömürülen, ezen-ezilen, boğazlayan-boğazlanan biçiminde tecelli ettiği dünyanın karşısına, üretim araçlarının kollektif denetimi ve kollektif üretim üzerinde, her bireyin özgürlüğünün diğeri için bir özgürlüğe dönüştüğü, birinin diğeri için sonsuz olanak haline geldiği, her bir insanın hak ve özgürlüğünün koşulu biçiminde tecelli ettiği "bağıntılı bir dünya" çıkarma ülküsü ve eylemi sadece proletaryadan gelebilmiştir.

Esasen, çağımızın toplumsal-siyasal devinimini karakterize eden de bu iki dünya arasındaki çatışmadır. toplumun diğer kesimlerinden gelen eylemlilikler bu dünyaların her biri ile bağlantıları itibarıyla anlam kazanmıştır. Bugün pekçok siyasi çevrenin ve aydının sırtını döndüğü bu gerçeği, bu yüzyılın olgularının kısa bir özeti üzerinde rahatlıkla görebiliriz.

Ulusal kurtuluşçuluktan, kadın kurtuluş akımına, çevrecilikten barış hareketlerine, sosyal-siyasal hak etkinliklerinden, "insan hakları" etkinliklerine kadar, insanoğlunun emperyalist-kapitalist sistem içinde biraz olsun soluklanmasını sağlayıcı her akım ve faaliyetin, bir ifade alanı, etki gücü ve hareket serbestliği kazanabilmesi de, proletarya dünyasından indirilmiş hak ve özgürlükler mesajının insanlığı kucaklaması ve esinlendirmesi sonucudur.

B- ÇAĞIMIZIN ÖZGÜRLEŞME HAREKETİ

Kapitalizm, bu yüzyılın başında, emperyalizm aşamasına ulaşarak bir dünya sistemine dönüştü, ve bütün insanlığı burjuva mülk edinme, girişim ve sermayenin dolaşım koşullarını genişletme kavgasının içine sıkıştırdı. Emperyalist-kapitalist sistem, azami kâr yasasına bağlanmış, yağma-talan ve sömürü ekonomisi ile; çeşitli burjuva diktatörlükleri, sömürgesel yönetim ve faşizme varan politik düzeni ile, sistemin ihtiyaçlarına uyarlanmış kültürel yapısı ve "insanı insanın kurdu" haline getiren ideolojik motifleri ile, insanoğlunun toplumsal-tarihsel dönüştürücü faaliyetinin önünü tıkadı, onu zincire vurdu. Sistem kendisini yeniden üretebilme uğruna, iki büyük dünya savaşıyla, pekçok bölgesel ve yerel savaşlarla insanlığı kana buladı; cins, sınıf ve milliyet ayrımlarını daha acımasız ölçülerde boğazlaşmalara vardırdı, onlara yenilerini ekledi; alt sınıf ve tabakalar üzerinde dizginsiz sömürü ile, sömürge yeni-sömürgelerdeki yağma ve talanla, buralardaki toplumsal öğelerin doğrulmasına fırsat vermemek için yürüttüğü baskı, işkence ve katliamlarla habire açlık ve sefalet üretti, insanı sindirdi, güdükleştirdi; insanoğlunun doğa üzerindeki yaratıcılığını, doğayı kirletme ve tahribata dönüştürdü. Kısacası; kapitalizm teknolojisi ile dünyayı küçültürken, paradoksal bir biçimde insanı da, -onun maddi, manevi değerlerinden, doğal kaynaklarına kadar- küçülttü.

İnsanı ve yaşamı kötürümleştiren bu sistemden; emperyalist tahakküm ve yağmaya karşı ezilen halkların kurtuluş hareketleri, cins ayrımcılığına karşı feminist hareket, doğanın tahribatına karşı çevreci hareket, savaşa karşı barış hareketleri, dizginsiz sömürü ve baskıya karşı, alt sınıfların ekonomik-sosyal haklar mücadelesi vb. çeşitli akım ve mücadeleler üzerinden insanlık bir çıkış yolu bulmaya çalıştı. Ancak, bunların insanlığı sistemin dışına çıkarmaları bir yana, kendileri de yukarıda betimlenen dünyanın zindanına hapsedilmekten kurtulamadılar. Emperyalist-kapitalist sistem, herbirini, taleplerini kırparak kendi içinde eritti; herbirini motive eden ideolojik-politik öğeleri bir biçimde sisteme eklemlemeyi başardı.

Zira, bu hareketler, sisteme karşı bir toplumsal-tarihsel proje geliştirme ve insanlığa "yeni bir toplum" mesajı taşıma nesnelliğine sahip değildi/değildirler. Böyle bir nesnelliğe, sistemle emek-gücünden başka hiçbir bağı olmayan, üretimdeki gücü ve kollektif konumlanışı itibarıyla sadece proletarya sahiptir, ve ortaya çıktığından bu yana, kapitalist topluma karşı "yeni bir toplum" projesini, kendi tarihsel konumu, eylemlilikleri ve entellektüel idealleri üzerinde, insanlığa işaret edegelmiştir.

Bilindiği üzere, 19. yüzyıl boyunca, proletarya bu uğurda burjuvazi ile sayısız kavgalara tutuşmuş ve kısa süren Paris Komünü ile bu toplumsal projeyi realize etmeye de çalışmıştır.

20. yüzyül ise, burjuvazinin, insanlığı ve dünyayı kapitalist sistem içine hapsedip tüketme ile, proletaryanın insanlığı ve dünyayı sosyalist sistem üzerine taşıyıp, kurtuluşa ulaştırma mücadelesinin tarihi olmuştur. Yüzyılımız boyunca, insanlık politik eylemlilikten, entellektüel, kültürel faaliyete kadar saflaşmayı bu mücadele ekseninde yaşadı.

17 Ekim Devrimi ile proletarya, Rusya'nın ve çevre ülkelerin halklarının kurtuluşunu sağladı. Ekim Devrimi'nin açtığı yolda, proletarya dünyanın her tarafında emperyalist kapitalist sistemin üzerine yürüdü. Sistem, onun bu yürüyüşünü frenleyebilmek için insanlığın üzerine faşizmi salınca, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, dünya işçi ordularının direnişi ile faşizim de yenilgiye uğratıldı. Savaştan sonra, Doğu-Avrupa halkları, ve Çin, Kore, Vietnam, Küba, Nikaragua gibi pekçok ülkenin halkları herbiri bir ölçüde proletaryanın tarihsel hareketine yaslanarak emperyalist-kapitalist sistemin dışında soluklanmayı başardılar.

Daha çok, kapitalizmin ana merkezlerinde olmak üzere proletarya, dünyanın her yerinde, sistemin kalelerine sürekli saldırılar düzenledi; bazı yerlerde kısa süren zaferler kazandı, bazı mücadelelerde kısmı başarılarla mevzilerini tahkim etti; burjuvazinin insanlığı tüketici uygulamalarına ve saldırılarına direndi. Ona karşı kesintisiz bir kavga sadece proletaryanın saflarında hayat buldu.

Asya ve Afrika'nın ezilen uluslarının sömürgeci boyun-

duruğu kırabilmelerinde, kendi siyasal kaderleri ve hammadde kaynakları üzerinde sözsahibi olabilmelerinde de, proletaryanın emperyalizmi ana merkezlerinde darbeleyen kavgasının payı büyüktür.

Kaldı ki; ulusal kurtuluşçuluktan, kadın kurtuluş akımına, çevrecilikten barış hareketlerine, sosyal-siyasal hak etkinliklerinden, "insan hakları" etkinliklerine kadar, insanoğlunun emperyalist-kapitalist sistem içinde biraz olsun soluklanmasını sağlayıcı her akım ve faaliyetin, bir ifade alanı, etki gücü ve hareket serbestliği kazanabilmesi de, proletarya dünyasından indirilmiş hak ve özgürlükler mesajının insanlığı kucaklaması ve esinlendirmesi sonucudur.

Özetle; çağımızın toplumsal-siyasal devinimi, emperyalist burjuvazi düzeni tasfiyeye yönelen proletaryanın eylemliliği altında biçimlenmiş; kapitalist sistem karşısında yeni bir sistem (sosyalizmi) realize edebilme, kendi sınıfsal tarihsel misyonu altında bütünsel bir dünya yaratma ve insanlığın tarihsel gelişiminin önünü açma yetisi ve hareketi, başka hiçbir sınıf ve bu sınıfların dayanabildiği akım üzerinden değil, proletaryadan ve proleter devrimci akımdan gelmiştir.

Proletarya devrimleri, insanlık tarihinde, toplumsal-dönüştürücü faaliyetin en üst ve kollektif biçiminin, toplumsal katılımın en yüksek ölçüsünün somutlanabildiği; yalnızca işçilerin ve diğer emekçi kesimlerin değil, kapitalizmin gayri-insaniliğinden vicdani rahatsızlık duyan her insanın, özgür ve bütünsel bir etkinlik sergileyebildiği, ilk zemin oldu.

Devrimin getirdiği sosyalist sistem, üretim araçlarının kollektif mülkiyetini ve denetimi, emeğe göre, bölüşüm ilkesini hayata geçirerek, sınıf sömürüsünü tasfiye etti, sınıf ayrımlarını -tarihten silmek üzere- sınırladı. emekçilerin, Sovyetler aracılığı ile siyasal yönetime doğrudan ve kollektif katılımı, planlama üzerinden bilinçli üretimi ve onun kollektif denetimi bu sistemde realize oldu; ve tarih gerçek demokrasiye, insanın birbirini bütünleyen faaliyetine burada tanıklık etti.

Kapitalizmin, cins ayrımcılığında yarattığı uçurumlar, milliyetleri sürüklediği kanlı çatışmalar ve boğazlaşmalar, bu toplumsal sistemle aşıldı; kadın-erkek eşitliği, ulusların enternasyonalist dayanışması ve kardeşliği yolunda büyük mesafeler ancak bu sistemin uygulandığı ülkelerde, katedilebildi.

Yine, tarihin kaydettiği en büyük ekonomik ve kültürel hamlenin de Lenin ve Stalin Sovyetlerinde gerçekleştiği biliniyor. Ekim'in yolunu şu veya bu ölçüde izlemiş her ülkenin, kapitalist ülkelere oranla gelişmenin daha yüksek temposunu yakalayabildiği de...

Dahası; Ekim'in yarattığı dünyaya yaslanarak kurtulan ve sosyalist sistemden şu ya da bu ölçüde etkilenen her ülkede,aç insan, iş ve ekmek buldu, özgürlükle tanıştı, insanca algılanan bir dünyaya kavuştu.

Proletarya devriminin ve sosyalizmin insanlığa getirdiği, değerler listesini sayfalarca uzatmak mümkün. Fakat, bu özetten şu kadarı çıkarılmalıdır ki, çağımızda insanoğlunun özgürleşme hamlesi bütünsel dinamizmine, proletaryanın omuzlarında yükselen devrimlerde kavuşmuş; toplumsal refah, kalkınma, özgürlük, eşitlik vb. insansoyunun en ileri idealleri, insanın bütün bakımlardan donanımı, emperyalist-kapitalist sistemin içinde herhangi bir yerde değil, sadece sosyalist toplumlarda ve ona yönelen halk demokrasilerinde hayat bulmuştur.

Bu yüzyılımız boyunca, proletarya, yalnız sosyalist ülkelerde ve halk demokrasilerinde değil, dünyanın hemen her yanında, burjuvazi ile tutuştuğu kavgada da, "yeni insanın" ilişkilerini, eylemini ve kültürünü kızılyıldızda sembolleştirdi ve "tastamam kazanılmış insanın" orada, kızılyıldızın çağrıştırdığı "ütopya"da serpilebileceğine işaret etti, insanlığa davetiye çıkardı.

Bugün bu çağrı, bir zamanlar en etkili biçimde yükseldiği topraklarda, revizyonistlerin ihaneti ve kapitalist restorasyon sonucu, yerini iniltilere bırakmış da olsa, yine dünyanın diğer bölgelerinde proleter dalganın görece dinginleşmesiyle armonik şiddetini kaybetmiş de olsa, güncelliğini olanca yakıcılığı ile koruyor. Zira, tarihsel gelişiminin biricik yolu olması itibarıyla o, gerçekte insanlığın çağrısıdır.

Tarihte, demirci Kawa'nın öncülüğünde Newroz ateşinin aydınlığını çevre ülkelere taşırmış ve yeni bir günün, "yeni bir dünya"nın merkezi olmuş bu topraklarda, kızılyızdızı arkalamış bir Kawa eylemliliği neden yaratılmasın?

Ve denilebilir ki; insanımızın bu (burjuva) dünyada olabildiğince mecalsiz bırakıldığı, sömürgeciler ve emperyalistler tarafından her cepheden kuşatıldığı , ve kendisine bir çıkış yolu tanınmadığı, kurtuluş yolunda sömürgeciliği olduğu kadar emperyalizmi de ezmeden adım atmanın mümkün olmadığı bir durumda, insanlığın bu çağrısına uymak, başka herhangi bir ülkeden daha çak bizim için gereklidir ve zorunludur.

Öyle ise; emperyalist-kapitalist sistemin içinde bir yere sıkışmış yeni bir köleliğe değilde, gerçek anlamda bir ulusal bağımsızlığa ve ulusal-toplumsal özgürlüğe uzanacaksak,

-Adımlarımızı uluslararası sermayenin dolaşım koşullarına değil de, insanlığın tarihsel ilerleyişine ayarlayacaksak,

-Kurtuluş yolunda, daha ilk kıpırdanışta ulusal sınırlara kapanmış bir ulusal bencilliği değil de, bölge devrimlerini ateşleyici ve bölge halkları için çekici olabilen, bu bakımdan evrensel boyutlar da taşıyan bir ulusal politik devrimi gözeteceksek,

-Ve bize gerekli olan, "bu dünyaya" serilmiş bir ulusal çul değil de, kızılyıldıza "uzanan" bir işçi vatanı ise, bugünkü toplumsal-siyasal devinimi proletaryanın tarihsel hareketine bağlamak ve mevcut eylemliliklerin başına proletaryayı geçirmek için harekete geçmeliyiz.

Tarihte, demirci Kawa'nın öncülüğünde Newroz ateşinin aydınlığını çevre ülkelere taşırmış ve yeni bir günün, "yeni bir dünya"nın merkezi olmuş bu topraklarda, kızılyızdızı arkalamış bir Kawa eylemliliği neden yaratılmasın?

Na var ki; pek çok siyasi çevrenin bu çağrıya yanıtı olumsuzdur. Türkiye solundan da ağırlıklı yaklaşım, bunun ülkemizde imkansız olduğu doğrultusundadır. Bunların bazıları işçi sınıfımızın durumundan, bazıları da bugünkü eylemliliklerin niteliğinden hareketle, Kürdistan'ı "işçi dünyası"ndan uzak, onun bugünkü toplumsal-siyasal devinimini de "işçi dünyasına" ulaşılmaz buluyorlar.

Gerçekte ise, Kürdistan'da "dünya" işçisinin o kızılyıldızına çok uzak değildir. ■

Bu konuyu derginin gelecek sayısında ele alacağız.

NEWROZ: DEVRİMİN BAROMETRESİ

M. MÊRDO

TC tarafından kış aylarında başlatılan "Bahar Sendromu" ön çalışmaları, Newroz bayramında bahar katliamı ile sonuçlandırıldı. Şimdilerde devletin yansıtmaya çalıştığı "zafer kazanmış" psikolojisidir. Genel ayaklanmanın olmadığı bir yerde "ayaklanma var" ortamı oluşturulmuş, ağırlıklı olarak demokratik çerçevede kutlanan Newroz bayramına devletin ordusu-özel timi-polisi-jandarması pervasızca saldırmış, hedef gözetmeksizin halkı rastgele kurşunlamıştır. Adı "ayaklanma ve savaş"tır, fakat her ne hikmetse devletin güvenlik güçlerinden zaiyat yok denecek kadar azdır. "Savaş"ın diğer tarafında yer alan kesimde ise yüzleri bulan ölü, binleri geçen yaralı vardır. Herhalde yeryüzünde böylesi sonuçları olan ne bir "ayaklanma" ne de "savaş" gerçekleşmiştir.

Örneğin; 2000'e Doğru dergisinin 22 Mart 92 tarihli sayısında Emekli Korgeneral Cemal Madanoğlu, Sason Harekâtını anlatırken, bir bölgeden askeri birlikle geçmek için 20-30 ölü verdiklerini, aynı olayın her yer değiştirmede meydana geldiğini belirterek "astarı yüzünden pahalı" demektedir. Madanoğlu'nun bahsettiği dönem 1920-30'lardır. Yerel bir başkaldırıda dahi, küçük bir yer değiştirme faaliyetinde 20-30 gibi bir zaiyat verilirken, '92 Newroz'unda "ayaklanma-savaş" oluyor, TC'nin zaiyatı bir elin parmaklarını dahi geçmiyor.

Newroz kutlamaları esnasında Cizre'de bulunan Cumhuriyet gazetesi muhabiri M. Tezkan gözlemlerini şöyle anlatıyor:

"Göstericilerden güvenlik güçlerine bir tek kurşun atılmadı.(....) TRT aynı akşam haber bülteninde göstericilerin polise ateş açtığını söyledi. 50'ye yakın gazeteciyle aynı oteldeydik. Bir kişi bile ateş açıldığını görmemişti. Tek gören TRT muhabiriydi herhalde."

Tezkan devam ediyor:

"Çatışma çıkmış, o evine kapanmış başını kaldıramıyor, ertesi gün gazetelere bakıyor, TV'yi izliyor, halk ayaklanması veya provası. Adam evinin penceresinin önüne gelemiyor, ikinci kata çıkamıyor, ama adı ayaklanma oluyor."

"6 yaşındaki 7 yaşındaki çocuk devlet istiyor. (...) Bağıra bağıra sokaklarda yürüyorlar," "6-7 yaşındaki çocuklar mı PKK militanı, onlar mı ayaklandılar?"

Gayet açık, yoruma gerek var mı?

Katledilenler silahsız halktan insanlardır. Bu sayının içinde gerilladan 3-5 kişinin olması bu gerçeği değiştirmiyor. Kaldı ki, BBC'nin 27 Mart akşamı saat 22.45 haberlerinde verdiği "Olayların İzinde" programında A.Öcalan; "Bizim herhangi bir gerilla birimimiz şehirlere inmemiştir. Yoldaydılar ama ulaşamadığını biz öğrendik" diyerek olaya açıklık getiriyor.

TC bu sonuçla şimdi zafer kazanmış edalarındadır. Demirel Bakanlar Kurulu'nda "PKK mağlup olmuştur" (23.3.'92) diyerek "zafer"i kutlamaktadır. Çoluk-çocuk, kadın-kız, genç-ihtiyar yüzü aşkın silahsız halktan insanın öldürülmesini "zafer" diye kutluyor Demirel.

Aynı Demirel, üç ay önce Halepçe katliamını kastederek "Bağdat, Kuzey Irak'ta yeni bir vahşete giderse karşısında bizi bulur. Türkiye artık Kuzey Irak'ta bir **mezalime** seyirci kalamaz." (9.12.'91-Milliyet, abç.)

Newroz "mezalimini" gerçekleştiren Demirel önderliğindeki TC'dir. Bu kadar ikiyüzlülük, sahtekarlık da TC ve Demirel'e yakışır. Demirel'in bu durum karşısında söyleyeceği herhalde şu nakarattır: "Dün dündür, bugün de bugündür".

TC'nin bu "zaferi" olsa olsa bir Pirus Zaferi olabilir. Açıkça kendi kendilerini kandırma ve psikolojik üstünlük sağlama gayretleridir bütün bunlar. Aslında TC bu planı geçen yıldan itibaren yürürlüğe koydu. Her yönden yıpranan ANAP, seçim sonuçlarıyla ikinci planda bir güç olarak varlığını sürdürürken, DYP-SHP (ve HEP) koalisyonuyla kamuoyunda insan hakları-demokratikleşme beklentileri yaratıldı. Bir yandan kış boyu bireysel ve kitlesel kırımlar yapılırken, kontrgerilla ile yıldırma faaliyetleri hızlandırılırken; Türkiye kamuoyunda Kürt düşmanlığı dolayısıyla şovenizm körüklenirken, diğer yandan da "Kürt realitesini tanıyoruz, reformları gündeme getireceğiz" türünden lafızlarla kitleler uyutulmaya çalışıldı ve kamuoyu oluşturuldu.

İçte bu gelişmeler olurken, başta ABD olmak üzere bir dizi yurtdışı gezileri yapıldı. Newroz katliamına dünyanın sessiz kalması için destek arandı.

Ve Newroz'da TC resmen saldırdı, Cizre, Şırnak, Nusaybin vb. yerleşim yerleri tekrar "işgal edildi"!!? "Bahar Sendromu" ile öylesine bir hava yaratıldı ki, Newroz katliamında öldürülen 100'ü geçkin sayıya "şükredildi"!, "ucuz atlattık" denildi. "Bahar Sendromu", "ayaklanma-savaş" gibi kışkırtıcı propagandanın dozunun artırılmasının bir nedeni de işte buydu. Yani yapılacak katliama, önceden böylesi demeçlerle zemin oluşturuldu. TC'ye göre şimdi sorun büyük oranda çözülmüş oldu.

Acaba öyle mi?

KUKM gün geçtikçe ivme kazanarak ilerliyor. '92 Newroz'unu devrimin, bu uzun yürüyüşün bir merhalesi olarak aldığımız zaman, esas anlamını kavrayabiliriz. Her devrimsel süreç, bir takım inişler yaşasa da, sürekli yükselen bir devinim yaşar. Kürdistan devrimi de bu genel doğrunun dışında olmadığına göre, süreç aynen kendi doğası içinde devamlılık arzedecektir.

1989 yılında, TC., Cudi dağındaki "kurtarılmış bölgeyi kurtarmak" için dağın eteklerindeki köyleri boşaltma kararı aldı. Buna karşılık (şimdiki asimile adıyla) Balveren, Araköy, Gençboyu, Dağkonak köylüleri karayoluna çıkarak beş bin kişilik bir kalabalıkla oturma eylemine geçerek, bu direnişi beş gün geceli-gündüzlü sürdürdü. Ardından Anılmış köylüleri "boşaltma emri"ne uymayacaklarını ilan ederek fiili direniş başlattılar. Ve işte ilk kitlesel başkaldırılar böyle başladı. Serhildan'ın ilk örneklerinden biriydi bu. 1990 Mart'ında Nusaybin'le başlayan ve onlarca il ve ilçeye

yayılan kitlesel eylemler Serhildan'ların '89'a nazaran bir ileri aşamasıydı. Ve geçen yılın başkaldırılarını hatırlayalım. 1991 Newrozu'nun görkemli kutlanışı halâ belleklerdedir. Yüzlerle başlayan, binlere çıkan ve şimdi milyonları bulan kitlesel Serhildan'lar, Newroz kutlamaları neyin ifadesi? Açık ki, KUKM'nin yükselen çözgisinin bir göstergesidir. Her yıl daha görkemli kutlanan Newroz, UKM'nin barometresi olmuştur. Gelecek Newroz'larda bu işlevini sürdürmeye devam edecektir. TC'nin içi boş, kendisininde inanmadığı "zafer naraları" beyhudedir.

Bu gelişmeler ışığında 1992 Newroz'undan -sıcağı sıcağına şimdilik- şu sonuçları çıkarmak mümkün:

1- DYP-SHP'nin -HEP'i de yedekleyerek-, yarattıkları illüzyon ve aldatıcı politikalarını '92 Newroz eylemliliği boşa çıkarmış, demokratikleşme maskelerini alaşağı ederek gerçek yüzlerini -sadece Türkiye ve Kürdistan halkına değil- tüm dünyaya teşhir etmiştir. Nasıl ki, emperyalizmin Yeni Dünya Düzeni çerçevesinde öne sürdüğü insan hakları -demokrasi lafzının ikiyüzlülüğü ve sahtekârlığı; cezayir'de demokrasiyi boğan güçleri, darbecilere verdikleri destek, arka çıkma ile tüm dünyaya deşifre olmuşsa, TC'nin demokratikleşme, Kürt sorununa barışçıl çözüm gibi uyutma taktikleri de '92 Newrozu'yla tuzla-buz olmuştur.

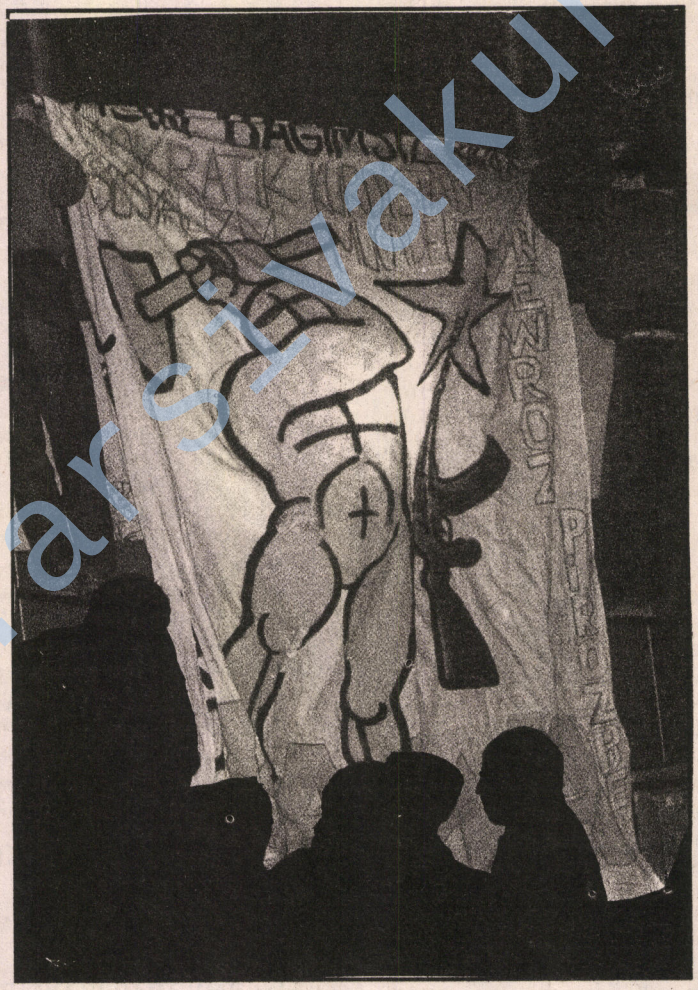

2- KUKM, Botan sınırlarını taşarak tüm K. Kürdistan topraklarına yayılma sürecini yaşıyor. Sömürgecilerin halkımız nezdindeki inandırıcılığı öylesine zayıflamış durumdadır ki, çocuklar bile artık "Newruz Türklerin Ergenekon'dan çıkışlarının bayramıdır" teranesine gülüyorlar. UKM'ne kitlesel sahipleniş yüzde 30-40'larda idiyse, bu oran günümüzde 80'lere fırlamıştır. **Bu, sömürgeci sistemin mekanizmalarından hem düşünsel hem de fiili olarak kopuştur.** Sömürgeci uygulamalar konusunda Kürdistan halk kitlelerinin bilincinde oluşan netlik ve berraklık 92 Newrozu'yla daha da pekişmiştir.

3- Türkiye metropollerinde yaşayan Kürt halkı 92 Newrozu'na, karşı-cephe içerisinde gedikler açarak katılmıştır. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana vb. büyük kentlerde kitlesel gösteriler düzenlenmiştir. KUKM'ne onların bu katkısı, devrimin ilerleyen sürecinde daha da önem kazanacaktır. Bu eylemlilik Türkiye'deki devrimci mücadeleye de ivme kazandıracaktır.

4- **Türkiye'de Kürt halkı bu hareketliliği yaşarken, UKM Türkiye işçi ve emekçi kesimlerinden ciddi bir destek bulabilmiş değildir.** Şurası açıktır ki; Türkiye'de işçi ve emekçilerin esas olarak kendi kurtuluşları doğrultusunda yükseltecekleri bir eylemlilik (grev, yürüyüş, gösteri vd. eylem biçimleriyle paralel), doğrudan KUKM'ne desteği de içerecek ve sömürgeci egemen sınıfların 92 Newrozu'nu kana bulamalarına set oluşturacağı gibi, Türkiye ve Kürdistan devrimlerini birbirlerine daha da yakınlaştıracaktı. Fakat olmadı. Halbuki KUKM, Türkiye'deki demokrasi ve sosyalizm mücadelesine yeni kanallar açmış, güçlenmesine ortam yaratmıştır. 92 Newrozu'nun şimdilik görünen bu tek olumsuz sonucu, Kürdistan halkını da menfi yönde etkiliyor ve "Kürdün Kürtten başka dosta yoktur" gibi olumlanamayacak bir yargının derinleşmesine yol açıyor. Kürdistan'da gelişen mücadeleye milliyetçilik yaftasını yapıştıranlar gözlerini açıp, bu olumsuz gelişmede kendilerinin de sorunluluğu olduğunu görmeliler artık.

5- Bir de, tali planda kalan ama Kürdistan devrimcilerinin son seçimlerin sonuçlarını değerlendirirken "Türkiye'de kitleler sağa kayıyor" belirlemesinin -ne yazıkki yukarıda da değindiğimiz gibi- doğrulanması var. Türkiye solundan bir çok çevre bu tespite karşı çıktı, hatta sert tepki gösterenler oldu. Bu noktada objektif davranmak önem kazanıyor. Devrimci hareketin, kısa veya uzun vadeli mücadele perspektifini oluştururken, gelişmeleri ve konjonktürü objektif olarak tespit etmesi ilk koşuldur. Bu ilk koşul yerine getirildiği oranda gelişmelere müdahale etme olanağı artar, örgütlenme ve mücadele rayına oturur.

Sonuç olarak; 92 Newrozu'nun emperyalistlerarası çelişkilerin açığa çıkması ve derinleşmesinde de bir rol oynadığı, Almanya'nın son çıkışıyla görülmüştür. ABD ve Almanya'nın Newroz katliamı ile ilgili çok farklı açıklamaları bunun göstergesidir. ayrıca, ABD'nin Ortadoğu'da ayrı bir Kürt devleti istediği şeklindeki iddialarda, TC'nin Newroz katliamı karşısında ABD'nin aldığı tavırla bir kez daha darbe yemiştir. Almanya'nın TC'ye "verdiğim silahları olayları bastırmak için kullandın" diyerek silah ambargosu başlatmasına karşılık, ABD, tam tersine "bu tip olaylarda benim verdiğim silahları rahatlıkla kullanabilirsin" demiştir. Bu arada TC'de uluslararası arenada teşhir olmuştur, olmaya da devam edecek. Tüm bu gelişmeler süreçte daha derin analizlere tabi tutulmalıdır. Şimdilik bizim görebildiklerimiz bunlar. ■

29 Mart 1992

arsivakurd

TÜRK VE KÜRT KARDEŞLİĞİ ÜZERİNE-III

BİŞAR NORŞÎN

Mehmetçik, Peşmerge, Nemrutlaşma Hareketi, Kaçınılmaz Son ve Kan Davası

Dünyamız yeni bir milliyetçi dalga ile sarsılmaya başlamıştır. Onlarca yıldır baskı ve zulüm altında olan halklar seslerini yükseltmişler, isyan etmişlerdir. Baskının zulmün ve eşitsizliğin kaynağı olan güçler bolca kardeşlikten ve beraberlikten sözediyorlar. Sanki şimdiye kadar her şey güllük gülistanlıkmışcasına yazıp çiziyorlar. Görünüşte ulusal dalga proleter dalgayı gölgede bırakmıştır. Ulusal dalganın yükselmesi; emperyalist güçlere sosyalist güçlerle "kesin" hesaplaşmanın, yüz yıllık intikam peşinde koşmanın olanağını vermiştir. Bu geçici bir dönemdir; emperyalist sistem köklü olarak ne ulusal sorunları çözebilme kudretine sahip ne de milyonlarca emekçinin derdine derman olabilme..

Dünyadaki yeni gelişmelere bağlı olarak, 70 yıldır Kürtlerin imhası ve inkarı üzerine yükselen TC'nin temelleri dipten çatırdamaya başladı. Onun içindir ki daha bir kaç sene öncesene kadar her şeyin "normal" gittiği Türkiye'de; Türk hükümet yetkilileri, düzenin köşe yazarları, generaller yüksek voltajlı ceryan şoku yemiş gibidirler. Mümtaz Soysal; "Belki yakın zamana gelinceye kadar, şu söylenebilirdi: 'Evet, Kürt kökenli olmak, belirli görevlere seçilmeye ya da atanmaya engel değildi ama, o görevlere gelenler bunu ancak Kürtlüklerinden vazgeçip Türklüğü benimseyerek yapabiliyorlardı.' Şimdi bu da kalmamıştır. 'Vatandaş' sıfatını benimsemek koşuluyla, 'Ben Kürdüm' demek ve o kimliğe sahip çıkmak, Türkiye Cumhuriyeti'nin parlamentosuna girmeye artık engel değildir." diyerek yeni gelişen dalganın gereksizliğine dikkat çekmek istemektedir. Mümtaz Soysal ve onun gibi bir ayağı öbür dünya da olan köşe yazarları bir şeyi gözardı ediyorlar; bu aşamaya kendiliğinden gelinmediğini, zıtların çatışarak başın sonla giderek bütünleşmesi neticesinde, eskinin ilk halkasının yeninin ilk halkasıyla temasa geçmesi neticesinde gelindiğini unutuyorlar. Yıllardır uygulanan imhacı ve baskıcı politika öyle bir ortam yaratmıştır ki, varolan sürecin sonuna yaklaşırken çatışma şiddetlenmiştir, Nemrutlaşma (1) Hareketiyle kendisini dayatan yeni sürecin önüne geçilmeye çalışılıyor, her şeyin bir sonu olduğu gerçeği bir türlü kavranmak istenmiyor...

Her yokuşun bir inişi olduğu gibi her başlangıcında bir sonu vardır. Başlangıç olmadan son olmaz, biri değerini tamamlar. Son başlangıçla bir anlam ifade eder. Her son yeni her şeyin başlangıcıdır. Sonun başlangıçla temas ettiği nokta; sonsuzluk zincirinin iki halkasının birleştiği noktadır. Bu iki halkanın birleştiği noktada genellikle büyük "patlamalar" olur. Son ve baş kavramları toplumsal yaşamın dönemleri, insan yaşamı, maddenin halleri, kandavası, savaş ve düşmanlığın her çeşidi için geçerlidir. Her düşmanlık bir gün mutlaka son bulur. Binlerce insanın öldürülüp, telef olmasına neden olan kan davaları, savaşlar eninde sonunda bir gün mutlaka son bulmaktadırlar. Sonsuzluk yanlızca bir süreçten oluşmaz, sonsuzu meydana getiren sonsuz süreçler vardır. Bu anlamıyla son ve başlarda da bir sonsuzluk sözkonusudur. Sonlar ve başlangıçlar asla birbirlerinin tekrarı değildirler, yani her yeni son eskide yaşanan sonlardan herhangi birisinin tekrarı olmadığı gibi her yeni başlangıçta eskide yaşanan herhangi bir başlangıcın tekrarı değildir. Bu anlamıyla bazı çevrelerin iddia ettikleri gibi tarih bir tekerrürden ibaret değildir. "Aynı nehirde iki kez yıkanmak mümkün olmadığı"(!) gibi yaşanan bir sürecin son veya başlangıcını bir daha aynen yaşamakta mümkün değildir. Böyle bir şeyi yaşama sevdasına kapılmak; insanı, toplumu ve kurumu bataklığa sürükler. Ancak gerçeklerden uzaklaşılarak, varolana göz kapatılarak, subjektif düşünce varolan objektif durumun önüne çıkarılarak bir hayaller aleminde bir şey yeniden yaşanmaya çalışabilinir.

1300'ler sonrası adım adım kurulan Osmanlı Devleti 1918'e gelindiğinde çöküp yıkılmıştır. 1922'de ilan edilen SSCB 1991'in sonuna geldiğinde ömrü tükenmiştir. 1982'de Çavuşoğlu-Kozanoğlu ortaklığı neticesinde yayın hayatına başlayan Güneş Gazetesi 6 Mart 1992'ye gelindiğinde yayını son bulmuştur. Tevrat'ın yazdığı doğruysa Peygamberler içinde en fazla yaşayan sıfatına sahip Hz. Nuh 950 yıl yaşamış ve en sonunda O da "Hakkın Rahmetine" kavuşmak zorunda kalmıştır. Eski çağlarda insanlar genellikle az yaşarlardı, yaş ortalaması 25-30 arasındaydı. Tekniğin gelişmesi ve toplumsal ilerlemenin sağlanması neticesinde insanın yaşamında meydana gelen rahatlıkla birlikte ortalama yaş oranı yükselmiştir. Gelişmiş toplumlarda ortalama yaş 70'in üzerine çıkmıştır. Bir gerçek var ki ortalama yaş ister 30 isterse 100 olsun bir gün ölüm gelip çatmakta ve insanın var olan haliyle yaşamı son bulmaktadır. Yani sona

TC bugün sonuna kadar yaklaşmıştır. TC'nin sonu Türk, Kürt veya Anadolu-Trakya, Kürdistan toprakları üzerinde yaşayan herhangi bir halkın sonu değildir. Osmanlı Devleti sınırları içerisinde de bu halklar vardı. Osmanlı Devleti tarihte son buldu, ama Kürt,Türk ve o dönem Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşıyan halklar bugün ayakta.

varış bir yerde kaçınılmazdır. Sona varışı geciktirmek için alınan tüm önlemler ömürü uzatmak içindir. Bir an gelirki sonun gelmesine engel olacak hiç bir şey para etmez ve kaçınılmaz son gelir çatar. Sona varış iki şekilde gerçekleşir: birinci varış biçimi, şeyin dışla yani çevresiyle ilişki ve teması ile birlikte kendi doğalitesi içerisinde bir olgunlaşması (gelişme-olgunlaşma-çöküş) ve daha sonra aynı doğalite içerisinde sona varmasıdır. İkinci varış biçimi ise; dışardaki bir gücün şeye direk müdahale ederek bir anda veya kısa bir süre zarfında sonu getirme anını gündeme getirmesidir. Şu bir gerçek ki hareket ister bu yönüyle isterse de o yönüyle gerçekleşsin; her halükarda sona varış kaçınılmazdır. Dışardaki bir gücün bir şeye direkt etkide bulunması ve etkide bulunduğu şeyin sonunu getirmek isteyişi büyük çatışma ve didişmeleri gündeme getirir. Bu şeyin kendi içerisindeki zıtlıklardan meydana gelen çelişki ve çatışmalardan farklıdır. Şeyin kendi içerisindeki zıtlıklardan doğan çatışmalar şeyi aynı zamanda doğal bir süreçte yaşatırlar.

Dışardan müdahaleyle sonu getirilmek istenen şeyle müdahaleci güç arasında bazen çatışma o kadar şiddetli olurki, hem müdahaleci olan gücün hem de müdahale edilen gücün sonu gelir.

TC bugün sonuna kadar yaklaşmıştır. TC'nin sonu Türk, Kürt veya Anadolu-Trakya, Kürdistan toprakları üzerinde yaşıyan herhangi bir halkın sonu değildir. Osmanlı Devleti sınırları içerisinde de bu halklar vardı. Osmanlı Devleti tarihte son buldu, ama Kürt, Türk ve o dönem Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşıyan halklar bugün ayakta. Gezegenimiz üzerinde halk ve ulus kavramları halen geçerliliklerini korudukları müddetçe, onlarda halk ve ulus olma özelliklerini koruyacaklardır. ideolojik, politik, kültürel, askeri ve ekonomik olarak çöküntüye uğrayan bir devletin ömrünü uzatmak için alınan tüm önlemler boş çabadan öteye bir şey değildir. Kurtulsaydı Osmanlı Devleti kurtulurdu, kurtulsaydı bir dönemlerin süper gücü SSCB kurtulurdu. TC bugün bir Nemrutlaşma Hareketiyle yeniden ayakları üzerine oturtulmak isteniyor. Bilim adamları, gazeteciler, esnaflar kaçırılıp imha edilirken; burjuva politikacılar, generaller, büyük kapitalistler, düzenin hizmetinde olan sivil ve askeri kolluk kuvvetleri, amirleri, onların eşleri ve çocukları demir duvarlar arkasında "korumaya" alınıyor. Aylıkçı Polisler, Tezkereci Mehmetçikler, Kürt halkının gözü gibi sevdiği Peşmergeler ölüyor. Kürt ve Türk halklarının en değerli dinamikleri heba oluyor. Her şey 70 yıldır varlığını Kürtlüğün inkarı ve imhası üzerine inşa etmiş, Türk işçisine köylüsüne bir şey vermemiş, dindara dinsizliği, dinsize dinliliği baskı ve zulümle dayatmış, her türlü fikir hürriyetini ortadan kaldırmış, yıllık vergisinin en büyüğünü kadın ticaretinden sağlıyan çürümüş köhne bir devletin ömrünü biraz daha uzatmak için yapılıyor, tüm bunlara değer mi?!

Nemrutlaşma Hareketinin gelişmesine paralel olarak bir hiç uğruna heba edilen Mehmetcik adını Türk toplumu içerisinde oldukça sevilen ve sıkça rastlanılan Mehmet isminden alır. Mehmet ismi Türkçeye sonradan girmiştir. Türkçe de -cik,cık- ekleri her ne kadar küçültme için kullanılıyorsa da, Mehmetcik denilirken asla küçültme anlamında kullanılmıyor. Buradaki -cik takısıyla büyüklük ve duyulan sevgi vurgulanır. Bu istisnai bir durumdur. Türk toplumunda Mehmetcik deyince; kahramanlık, cesurluk, vatana bağlılık, yenilme bilmezlik ve gerektiğinde vatan için seve seve ölüme gitmesini bilmek akla gelir. Türkiye'de aile içerisinde, okulda, camide, toplumun her biriminde yeni yetişen kuşaklara bu düşünce empoze edilir. Mehmetcik vatanı koruyan surdur! Mehmetcik üstlerinin emirlerini bir çırpıda yerine getiren sadık yiğit askerdir! Mehmetcik yorulmaz! Mehmetcik üşümez! Mehmetcik yenilmez! Mehmetcik hastalanmaz! Mehmetcik emre karşı gelmez! Mehmetcik zaferden zafere koşar! mehmetcik dünyanın en büyük en yiğit askeridir! vs., vs..... Evet bu düşüncelerle Mehmetcik bir idol haline getirilmiştir. Onun içindir ki Türk toplumunda dünyadaki diğer toplumlardan farklı olarak uzun yıllar orduya kurtarıcı gözüyle bakılmıştır. Dünyada askeri darbelerin Türkiye'deki gibi öylesine kolay kabullenildiği çok az ülke vardır. Buna rağmen her darbe Mehmetçiği çaptan düşürmüştür. Bir tarafta Mehmetciğin vatanı düşmanı karşı koruyan sur olduğu söylenmiş diğer taraftan her askeri darbe sonrası Mehmetcik emekçi halka saldırtılmıştır. Yani bir yerde Mehmetcik kendi anne, baba ve kardeşlerine saldırtılmıştır. Mehmetcik mazlum Kürt ulusuyla karşı karşıya getirtilmiştir.

Normalinde askere alınan vatani görev için alınır. Vatani görevden; vatanı düşmanlara karşı korumak anlaşılır. Askere alınan kişi, askerliği esnasında herhangi bir savaşın çıkmaması, sağ selim olarak tezkeresini alıp bir dah evine dönmesi için dua eder. Geride bıraktığı annesi, babası, kardeşleri, karısı, nişanlısı ve yakın akrabaları çocuklarının askerden sağlıklı olarak bir daha dönmesi için dua ederler, Allaha yalvarırlar, her uğurlayışlarında peşine su dökerler, dönüşlerinde kurbanlar keserler. Kırsal alanlarda okutulan dualar ve yapılan büyülerde işin cabası.

Osmanlı Devleti döneminde askere alınanlardan umut kesilirdi. Osmanlıların son dönemlerinde dahi askerlik 7 yıldan aşağı değildi. Sürekli savaş halinde olan Osmanlı Devleti'nin askerliğinden kurtulup sağ selim dönmek çok az insana nasip olurdu. Felek bir cephede yakalıyamazsa diğer cephede muhakkak yakalardı. Yemen Türküsü boşunamı yakılmış! "Burası Muştur/Yolu yokuştur/Giden gelmiyor/Acep ne iştir!" Evet Osmanlı Ordusu için askere alınan zor geri geliyordu... TC'nin kurulmasıyla birlikte, yeni cephelerde savaşlara girilmemesiyle birlikte askere gidenlerin geri gelmesi de mümkün oldu. Bu bağlamda yaratılan Mehmetcik tipi zamanla "Tezkereci Mehmetcik" oldu. Belki bu açıktan hiç bir zaman söylenmedi ama pratikte bu böyle oldu. Onun içindir ki "Tezkereci Mehmetcik tüm askerlik süresi boyunca günlerini, saatlerini hatta dakikalarını saymaya başladı. Gel 300 gün gel! Gel 10 saat gel! Gel 20 dakika gel! bağırışları; Mehmetciğin ruhi haliyetini en iyi şekilde ortaya sergileyen bağırış biçimleridir. Osmanlı ordusunda bu böyle değildi. Asker terhis olup geriye dönüş şansının çok az olduğunu bildiği için, bir savaş esnasında son takatine kadar savaşırdı. Ölmemek için de olsa rakibini altedip öldürmeye çalışırdı. Osmanlı askeri cephede ve savaş esnasında pişerdi. "Tezkereci Mehmetcik"te bu özellik kalmadı. Mehmetcik bir cephede ölmemek için öldürmek bir yana, gölgesinden nerdeyse ürker oldu. Çünkü günümüz "Tezkereci Mehmetciği" şunu çok iyi bilmektedir; savaşa tutuştuğu rakibiyle öldürmek için karşı karşıya geldiği andan itibaren, kendisinin yaşamını da rizikoya sokmuş olmaktadır.

Türkiye'de insan gençliğinin baharında askere alınır. Anne ve baba sahibi olan biri askere alındıktan sonra bir an önce "vatani görevini" yapıp anne ve babasına kavuşmak ister. Evli olanın karısı ve çocukları tüm askerlik süresi boyunca buram buram burnunda tüterler. Eşlerini hamileyken bırakıp askere gitmek zorunda kalanları askerlikleri esnasında çocuk sahibi olmuşlarsa; yeni doğan yavrularını bir an olsun görmek için nelerini vermeye hazır değiller ki! Nişanlı olup askere giden askerlik sonrası yapacağı muhteşem düğünü düşünür, sürekli rüyasına nişanlısı veya yavuklusu girer. İşyeri sahibi olupta askere gidenler, işlerinin 2

yıl boyunca aksamasına az mı üzülürler? Aileleri muhtaç durumda olupta asker edilenler, tüm askerlik hizmetleri boyunca ailelerini düşünerek adeta bir işkence azabı çekerler. Askerlik esnasında her Mehmetciğin düşlediği şey; "vatani görev" sonrası kavuşmak istediği insani bir yaşamdır, Mehmetcik böyle bir özlemle yanıp tutuşur. Tüm askerlik süresi boyunca Mehmetciğin kafasını sürekli kurcalayan şey; "vatani görevini" başarıyla bitirip yeniden sivil hayata dönüp dönmeyeceği yönündeki dayanılmaz kaygıdır. Savaş bulutlarının dolaştığı bir ortamda doğal olarak Mehmetciğin de yüreği pır pırr öter. Savaşmak canını ortaya koymak kolay mıdır?! Savaş cephesinde olan askerlerin yarısından fazlası savaş esnasında korkudan altına kaçırır ve kusar, küçümsenmeyecek bir bölüm asla bir daha düzelmemek üzere akli meleklerini yitirir, yani çıldırır. Mehmetcik her ne kadar yenilmez bir idol haline getirilmişse de, en nihayetinde o da diğer askerler gibi etten ve kemikten bir insandır. Mehmetciğin yenilmezliği bir yana Mehmetcik kendilerinin sırtlarını sıvazlayıp ateşli nutuklarla cepheye yollanmak istiyen generallerin, politikacıların ve zengin iş adamlarının çocuklarını askere yollayıp telef etmemek için her şeylerini ortaya koyup çırpındıkları görüp duyunca kahrolur. Çifte standart onda moral denilen bir şey bırakmaz. Bir taraftan politikacıların, generallerin, zengin iş adamlarının askeri cepheye sürmek için ateşli konuşmaları ve çektikleri nutuklar, diğer taraftan çocuklarını askere yollamamak için her yolu deneyen onların iki yüzlü ve hilekar tutumları. Bu tutumlar karşısında kahrolup erimemek elde mi?! En nihayetinde yukarda da vurguladığım gibi Mehmetcik'de etten ve kemikten bir insandır. Onun da kendisini bekleyen annesi, babası, eşi, çocukları, nişanlısı, yavuklusu vardır. O da "vatani görev" sonrası insani bir yaşamın özlemini çekmektedir. Savaş cephesine sürüldüğü taktirde o da kusacaktır, altına kaçıracaktır, akli meleklerini yitirecektir. Hele hele koşulduğu savaş Kore Savaşı türünde haksız bir savaşsa! Ne yapsın zavallı Mehmetcik?! Canını kurtarmak için çarpışsın mı?! Geride bıraktığı annesini, babasını, kardeşlerini, karısını, çocuklarını veya nişanlısını mı düşünsün?! Yoksa korkudan altına kaçırmak ve cephe arkadaşları yanında kusup küçük düşmemek için tüm insani duygularını bastırmak için mi uğraşsın?! Evet zor... zor... zor....

Bugün halk çocuğu Mehmetcik yalnızca dış düşmanlara karşı cepheye sürülmemektedir. O bazen de Kore'de olduğu gibi haksız savaşlara sürülmekte ve heba edilmektedir. O hakkını almak için didinen grev yapan kendi annesinin, babasının ve kardeşlerinin üzerine de sürülmektedir. O dönem dönem tıpkı 1974'de EOKA'cıların kurşunlarına yem yapıldığı gibi bir avuç tekelin ve zenginin çıkarı için yem de yapılmaktadır. Türk burjuvasizi 1974'de Mehmetciğin kanı ve canıyla Kıbrıs'ın kuzeyini fethetti, Mehmetciğin cebine ne girdi?! Onun geride bıraktığı gözü yaşlı anne ve babalara, dul kadınlara, öksüz çocuklara ne oldu?! Kimisinin ocağı kökten sönmedi mi?! Kimisinin annesi ve babası açlık ve sefalet içerisinde kıvranıp ölmedi mi?!! Kimisinin çocukları ol-anaksızlıklardan dolayı okula gidemeyip tahsilsiz kalmadı mı?! Bir avuç tekelci "şehit" düşen Mehmetciklerin ailelerine; "Oğlunuz vatani görevi esnasında şehitlik mertebesine yükseldi, vatan sağolsun, milletimiz sağolsun" pusulalarının dışında ne verdi?! Ya sakatlanıp "gazi" unvanını alanlara ne oldu?! Bir kuru ekmeğe dahi muhtaç edilmediler mi? En ufak bir tedavi için günlerce hastahane kapılarında sürüdürülmüyorlar mı?! 25-30 sene çalışıpta emekli olanlar sürüdürülyor da; gazi olan Mehmetcik mi sürüdürülmeyecek?!

Ya savaşlarda yaşanan korkunç dehşetin karşısında dilleri tutulanlar! Gülme özelliğini tümden yitirenler!! Geçirdikleri şok neticesinde ömür boyu iktidarsız kalmaya mahkum olanlar! Ve daha niceleri... tüm bunları görüp duyunca insanın aklına Kaygusuz Abdal'ın şu dizeleri geliyor: Kıldan ince köprü yaptın/ Gelsin kullar geçsin deyu/ Biz kullar şöyle duralım/Erkek isen gel Sen geç a Tanrım! Evet haklı olarak savaşa sürülen Mehmetciğin; yenilmezlik, cengaverlik, kahramanlık, gazilik ve şehitlikte size, erkekseniz gelin kendiniz cephede savaşın demesi geliyor.

Bu akarsular İskender belasını savuşturmuştur. Bu ovalar Moğol sultanlarına mezar olmuştur. Bu dağlar İslam halifelerinin ordularına dahi geçit vermemiştir. "Garibim" Mehmetcik burada ne yapabilir? Bir an önce ailesine kavuşmanın özlemiyle yanıp tutuşurken, Kürdistan'dan bir tahta tabut içerisinde dönmek kolay mıdır?! Ya hepten parçalanıp kurda kuşa yem olmak yok mu?!

Bugün Mehmetcik yine haksız bir savaşa koşulmaktadır, hemde kendi insanına karşı, yüz yıllardır beraber yaşadığı iç içe yaşadığı öz komşusuna karşı, yiğitliğin, kahramanlığın ve mertliğin sembolü, Ortadoğu'nun ulu abidesi mazlum Kürt halkına karşı. Özgürlük, bağımsızlık ve insanca bir yaşamın dışında hiç bir istemi olmayan mazlum Kürt ulusuna karşı "garibim" Mehmetcik nasıl savaşsın?! Tezkeresini gözlerken, Kürdistan dağlarında kurda kuşa nasıl yem olsun?! Kürdistan dağları yalçındır ve uludur, halkına düşmanlık yapmak isteyenleri sevmezler. Kürdistan ovaları engindir, nice istilacıya mezar olmuşlardır. Kürdistan akarsuları sert ve hırçındır, adeta ait oldukları ülkenin insanının dert ve acılarını bilircesine bağırarak hiddetlenerek akarlar. Bu akarsular İskender belasını savuşturmuştur. Bu ovalar Moğol sultanlarına mezar olmuştur. Bu dağlar İslam halifelerinin ordularına dahi geçit vermemiştir. "Garibim" Mehmetcik burada ne yapabilir? Bir an önce ailesine kavuşmanın özlemiyle yanıp tutuşurken, Kürdistan'dan bir tahta tabut içerisinde dönmek kolay mıdır?! Ya hepten parçalanıp kurda kuşa yem olmak yok mu?! Uykusuz geceler herşeyden zordur. Ölümü sürekli ensesinde hissederek yaşamak kolay değildir. Kürdistan iklimine alışık olmamak başlı başına bir işkencedir. Kürdistan insanı merttir fakat askerden nefret eder, bir milletin mertliğini bile bile kendisinden nefret edildiğini her gün yaşayıp hissetmek kolay mıdır?

Mehmetciğin üzerine sürüldüğü güç Peşmergedir. Saddamcı güçlerin 2 Ağustos 1990 Kuveyt'i işgal etmeleri ve 91 Newroz'unda Güneyde başlıyan Kürdistan devrimi ve aka-

binde Saddam'a bağlı seçme birliklerin kuzeye yönelerek saldırıya geçmeleriyle güneyden kuzeye başlayan göç neticesinde; Peşmerge kelimesi Türkiye kamuoyunun litaratürüne girmeye başladı. Türk burjuva basını ve onların dümen suyunda yürüyen bazı "sol" çevreler, Peşmerge kelimesini çarpıtarak göç eden tüm halkı Peşmerge olarak nitelendirdiler. Gelen sivil halk bilinçli olarak Peşmerge diye adlandırıldı. Öyle bir hava yaratıldıki sanki Peşmergeler Ortadoğu'nun göbeğinde keşfedilmiş yeni bir halk, yeni bir ulus (!). Bunu yapmakla esasta iki şey hedeflenildi; birinci olarak gelenlerin Kürt olduğu Türkiye kamuoyunda mümkün mertebe saklanmak istendi, ikinci olarak kürtlerin ülkeleri üzerinde parçalanmış bir ulus oldukları. Haksızlık mı olmuş, Peşmergeye yapılmış, Kürtlere değil! Kampta ekmeğe zehir mi katılmış, Peşmergenin ekmeğine katılmış Kürtlerin değil! Günde yüzlerce çocukmu ölüyormuş, kürtlerin değil Permergenin! Yardım dağıtılırken çıkan karışıklıkta asker a..... koyduğumu diye küfürler savurup rastgele sopayla milletin kafasına mı vuruyormuş, Peşmergenin kafasına vuruluyor Kürtlerin değil! Asker sopayla kadın mı öldürmüş öldürülen Kürt değil, Peşmerge! Halbuki gelen insanlar arasında Peşmergeler yok denecek kadar azdı. Gelenler sivil insanlardı, Peşmerge değil! O halde Peşmerge Nedir?

Tarihte oldum olası kürdistan bir geçiş bölgesidir. Küçük Asya'dan Arabistan'a, İran'a ve Ermenistan'a gidiş ve gelişler Kürdistan üzerinde gerçekleşir. Büyük İskender istilacı orduları Kürdistan'da geçmiştir. Moğollar ve Türk boyları Kürdistan üzerinden Anadolu'ya saldırmışlardır. Arap Halifelerinin istilacı çeteleri İslam'ı yamak için sürekli Kürdistan'a seferler düzenlemişlerdir. Kürdistan'a yapılan istilalar Kürdistan'ı ikili yönde etkilemiştir; bir tarafta her istila esnasında üretim araç ve gereçleri tahrip olup, Kürt toplumunun gerçekleştirdiği birikimler yağmalanırken diğer yanda Kürt halkı kendisini savunma temelinde sürekli savaşmak zorunda kalmıştır. Kürt halkının savaşçılığı ve direngenliği adeta örs ve çekiç arasında dövülerek günümüze değin gelmiştir. Kürtler savaşçı bir millet olmuşlardır, bazen kendi çıkarları, bazen İslam'ın çıkarları bazen de beraber yaşadıkları Arap, Fars ve Türk halklarıyla ortak çıkarları için silah ede direnmişlerdir. İslam dünyasının Kürt asıllı meşhur Seladin-i Eyubi'sinin en savaşçı birlikleri Kürt aşiretlerinden oluşmuştu. Yıllarca Osmanlı Devlti'ni kuzeydeki Rus saldırılarına karşı koruyanlar kürt aşiretlerinden başkası değildi. Gaziantep(Eyintap, Antep) ve Urfa'daki(Ruhe, Ruha) kahramanlıklar Kürt ulusu tarafından yaratılmıştı. Kemalistlerin henüz toparlanmaya çalıştıkları bir dönemde Kürt halkı Şahin Bey'lerin, "Kara Yılan'ların, Şeyh Mahmut'ların önderliğinde direnmeye başlamıştı bile...

Kürt halkı ve ulusunun tarihte oluşturduğu askeri birlikler tarihin hiç bir döneminde (Med dönemi hariç) saldırı ve işgal için oluşturulmamıştır. Her zaman savunma temelinde davranılmış ve askeri teşkilatlanma bu yönde geliştirilmiştir. Bugün Kürtlerin kendi askerlerine verdikleri "Peşmerge" adı bu şekliyle II. Dünya Savaşı esnasında Doğu Kürdistan toprakları üzerinde kurulan "Kürdistan Cumhuruyeti" döneminde Kürt diline yerleşmeye başlamıştır. Peşmerge kelimesinin kendisi Kürt dili kadar eskidir. Fakat Kürdistan Ordusu anlamında düzenli olarak kullanılmaya başlanması, "Kürdistan Cumhuriyeti"nden bu yanadır. "Kürdistan Cumhuriyeti" kurulduktan sonra Kürt dilinin yabancı kelimelerinden kurtarılması için bir komisyon kurulur, Komisyon Kürt dilinde asker için kullanılan "Sipahi" veya Fedai" kelimeleri yerine başka bir kelime bulmaya uğraşırken; bir türlü anlaşamazlar, tam da bu sırada kendilerine çay yapan tecrübeli yaşlı bir adam söze karışır ve Kürtlerin her zaman ülkesi için kendisini feda etmeye hazır, en ön safta giden anlamında "Peşmerge" kalimesini kullandıklarını söyler ve "Peşmerge" kelimesi gerçekten tam denk düşen bir kelime olduğu için o güne kadar "Sipahi Milli" olarak adlandırılan Kürdisan Ordusu "Peşmerge" olarak adlandırılır. Peşmerge yalnızca Kürt askeri anlamına gelmez. Kürtçe de "peş" ön, "mirov, meri" insan, "mêr" erkek alamındadır. "Peşmerge" en ön cephede kendi ülkesi için kendisini yiğitçe feda etmeye hazır olan anlamındadır. Peşmerge ordusunda yanlızca Kürt kökenliler bulunmaz, Kürdistan'da yaşıyan diğer azınlık milliyetlerden de binlerce Peşmerge vardır.

Peşmerge olma da bir zorunluluk yoktur, ülkesini seven, ülkesinin özgür olmasını isteyen her Kürdistan insanı, Peşmerge olmak için can atar. Peşmerge Ordusu'nda diğer burjuva ordularındaki zorunlu disiplin yerine gönüllü disiplin vardır. Peşmergenin her neferi gönüllü temelde Peşmerge Ordusu'ndaki disipline uyar. Bu durum Peşmergenin moral gücünü yükselttiği gibi, ülkenin bağımsızlığı için kendini feda etme yarışını gündeme getirir. Permerge ne için savaştığını çok iyi bilmektedir. Bağımsız, Özgür, Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan tüm Peşmergenin hayal ettiği bir hedeftir. Kürdistan'da geri kalmışlığın nedenini, sömürgeci ve işgalci güçlerin Kürdistan'da yaptıklarını Peşmerge yakından bilir. Peşmerge'nin yiyeceği, giyeceği, bakınması, ihtiyaç duyduğu istihbarat, tedavisi halk tarafından karşılanır. Dünya'nın bir çok yerinde "Halk Orduları" kurulmaya çalışılmıştır, geçmişte sosyalizmi yaşıyan bir çok halk ve ulus bir "Halk Ordusu" inşa etmek için çok çabalamışlardır. Ama şu bir gerçek ki hiç bir yerde gerçek anlamda, hayal edilen düzeyde, uzun vadeli bir "Halk Ordusu" kurulamamıştır. Genellikle milli kurtuluş savaşları esnasında kurulan "Halk Orduları"; kuruluştan sonra dağıtılmış, hatta bazen de zoraki metodlarla imha edilmiştir. Bu Türk Ulusal Kurtuluş Savaşı sonrası da böyledir. Kürdistan'daki 150-200 yıllık milli kurtuluş savaşının tecrübe ve deneyimleri; Peşmerge Ordusu'nu gerçek anlamda bir "Halk Ordusu" konumuna getirmiştir. Peşmerge cephede savaşırken oldukça rahattır, gönül rahatlığı içerisinde hareket etmektedir, çünkü birilerine zulüm etmek birilerinin toprağını işgal etmek için savaşmamaktadır. Başkasının hakkına tecavüz etmemek, fakirin fukaranın, güçsüzün hakkını korumak prensip olarak Peşmerge'nin künyesine kazılmıştır. Peşmerge kendi egosu için savaşmamaktadır. Tezkerecilik, gün sayma, sürekli gözü arkada olma, el titremesi Peşmerge'de yoktur. Peşmerge tüm yaşamı boyunca Peşmerge kalır. Bu anlamıyla Peşmergenin sabrı "ağularda süzülmüş", künyesine "namus kazılmıştır". 20 yıllık sıradan bir Peşmergenin savaş tecrübesi düzenli bir ordunun en üst rütbedeki generalinin tecrübesinden daha fazladır. Düzenli bir burjuva ordusundaki bir askerin veya subayın öğrendikleri çok sınırlı bir pratikle birleştirilen kitabi bilgilerdir. Nasıl ki ana dili Arapça olmayıpta Kuran'da sure ezberleyenler hiç bir şey anlamıyorlarsa, çoğu insan için asker ocağında öğretilen kitabi bilgiler ezberlemekten öteye gitmez. Gerçek savaşlar tatbikatlara benzemezler. Tatbikatlar bir senaryonun filime dökülmesi gibidir. Savaşlar ise senaryonun filime dökülmesinden de öte çıplak ve gerçek vahşetin kendisidir. Onlarca kez tekrarlanan savaş provası pratiğe döküldüğünde başka bir boyutta seyreder, yani evdeki hesap çarşıya uymaz. Savaş içerisinde örs ve çekiç arasında pişerek yetişen Peşmerge'nin kayıpları savaşta oldukça sınırlıdır. Kayıplar genellikle bire otuz, bire kırktır. Yani karşı tarafta 30-40 asker telef olurken Peşmerge'den en fazla 1 şehit düşer. Peşmerge iğne deliğinden kurşun geçirendir. Tek atışta hedefi ortada vurur. Peşmerge'nin

tecrübesi ona fazla mermi yaktırmaz, Kürdistan toplumunda Peşmerge yiğitliğin, mertliğin, kahramanlığın ve cengaverliğin sembolüdür. Körfez savaşı esnasında Irak rejimi tam olarak dize getiremeyen süper güçlerin durumu aynı zamanda tüm insanlığa Peşmerge'nin gücünün ne olduğunu göstermiştir. çünkü Peşmerge Irak rejimiyle 30 seneyi aşkın bir süredir düzenli savaş halindedir. Bu kadar zun süreli bir savaşa rağmen Ortadoğu'nun "demir yumruğu" Irak rejiminin muvaffak olamadığı sürekli yenilgi aldığı tek cephe Kürdistan cephesidir. Şayet emperyalist güçler bir dönemler var güçleriyle Irak sömürgecilerini desteklememiş olsalar; Irak rejimi şimdi çoktan asarı atika müzesine atılmıştı.

Bazen Peşmerge büyük bir yenilgi alır, işgalci güçler Peşmerge'nin elindeki bütün mevzileri birer birer ele "geçirirler", ama bir de geriye dönülüp bakılır ki işgal edilen tüm alanlarda yeniden Peşmerge filizlenmeye başlamış. "Bir ölür bin doğar" tabiri en iyi şekilde Peşmerge'nin gelişip boy vermesine uymaktadır. Evet Peşmerge bir ölüp bin doğmaktadır. Onun içindir ki yıllardır Kürdistan halkıyla savaş içerisinde olan Irak rejimi Kürdistan cephesinde başarısızdır. 1979'dan bu yana İran'da iktidarı gasp eden İran'lı mollalar Kürdistan cephesinde başarısızdır. Ağrı İsyanı sonrası edebi istirahgaha yatırıldığı sanılan Kürdistan Ulusal Hareketi karşısında Türk burjuva güçleri başarısız ve çaresizdirler. Bugün her kim ki Kürt ulusunu ve onun bağrında çıkan Peşmerge'yi imha etmeye kalkışıyorsa; kendisini aldatmaktan başka bir şey yapmıyordur. Peşmerge düzenli ordulardaki askerlerin tersine korkup bayılmamaktadır, dili tutulmamaktadır, gülme özelliğini kaybetmemektedir, gözü arkada değildir, altına kaçırıp kusmamaktadır, Kürdistan'daki yüzlerce yıllık savaş onu devrim ve ulusal kurtuluş savaşı ateşi içerisinde pişirmiştir. Peşmerge ile savaşa karar veren genel kurmaylar bu yanlış kararlarını vermeden önce keşke imkan olsaydıda bir altı aylarını Peşmerge arasında geçirebilselerdi! O zaman anlarlardı Peşmerge'nin ne olduğunu ve niçin ve nasıl bir moralla savaştıklarını!

Savaşlar toplumların bağrında büyük yaralar açarlar. Haksız savaşlar halkları karşılıklı kışkırttığı gibi hem saldırgan tarafı hem de saldırıya uğrayan tarafı karşılıklı olarak maddi manevi yıkıma sürükler. Krezüs'ün deyişiyle "barışta oğullar babalarını, savaşta ise babalar oğullarını mezara taşırlar". Tarihin hangi döneminde olursa olsun savaşta ölen her insan toplumun acılarını derinleştirmiştir. Bu karşılıklı cephe savaşlarında böyle olduğu gibi iç savaşlarda da böyledir. İster çeşitli ideolojik kamplar arasındaki çatışmalar neticesinde olsun isterse farklı devletlerin karşılıklı savaşa tutuşması neticesinde meydana gelen savaşlar türünde olsun; savaşlar insanlığa yıkım ve felaket getirirler.

Savaşlar olduğu müddetçe insanlık gerçek anlamda barbarlık yani bir yerde "hayvanlık" aşamasından kurtulamayacaktır. İnsanın iyi düşünebilen bir yaratık olması onu "gerçek insana" yaklaştırır, onun halen kendi cinsindeki biriylen/birileriylen insanın hayatına malolacak bir kavgaya/savaşa tutuşması onu "hayvanlığa" yaklaştırır. Vahşi hayvanlar kendi cinslerini ve doğadaki diğer cinsleri parçalamaktan kaçınmazlar. İnsanın savaşçı yanı insanı barbarlığa yaklaştırır. Ne olursa olsun, hangi ad altında yürütülürse yürütülsün savaşan insan aynı zamanda "barbar" insandır. İnsanlığın gerçek anlamda barbarlıktan kurtulabilmesi için; savaşlardan ve karşılıklı birbirlerini boğazlamaktan kurtulması gerekir. İnsanlık toplumsal olarak birbirini boğazlamaktan kurtulmadığı müddetçe gerçek anlamda kurtuluşa erişemez. Gerek geçmişte gerekse günümüzde savaş yürüten imparatorlar, peygamberler, politikacılar ve askerler halen "gerçek insanlıktan" çok uzaktaydılar. Günümüzde çeşitli savaşlar yürütenler "gerçek insanlığın" çok uzağındadırlar. Bu haksız bir savaş yürütenleri ile kurtuluşları için savaşmak zorunda bırakılan mazlumları aynı kefeye koymak anlamına gelmemelidir ve gelemezde. Mazlumlar savaşı istedikleri için değil zalimlerle aynı mindere çıkmak zorunda bırakıldıkları için savaşıyorlar.

"Ölmemek için öldürmek" duygusu var olduğu karşılıklı birbirini boğazlamayı gerektirecek sebepler tam olarak ortadan kalkmadığı müddetçe insanlık "hayvani yaşamdan" tam olarak kurtulamayacaktır. insanlığın kesinkez barbarlıktan kurtulması tüm halkların ve ulusların özgür temelde gelişip, güçlenip bir çiçek gibi açılıp serpilmeleriyle mümkündür. Böyle bir gelişim halkları ve ulusları gönüllü temelde birbirleriyle daha da yaklaştıracak, onları doğal bir ilerlemeyle birleştirecektir. Zoraki her yakınlaştırma ve birleştirme bu doğaliteyi bozar, çatışmaya neden olur. Ulusların ve hakların bir çırpıda "gerçek insanlık" mertebesine yükselmesi mümkün değildir. Bu mertebeye varmanın projesini hızlandırmak için saldırgan bir konumda olan barbarların karşısında olmak gerekir. Yani haksiz savaş yürütenlerin karşısında olmak gerekir. Savunmada olan ve kendisini müdafaa etmekten başka bir şey yapmayan mazlumların yanında olmak bugünkü ilerici insanlığın en önemli görevlerinden bir tanesi olmalıdır. Günümüzde verilmekte olan savaşları haklı ve haksız savaşlar olarak ayırtetmek gerekir. Prensipte tüm savaşlara karşı çıkmak "gerçek insani vasıfların" bir gereğidir, fakat insanlığın "gerçek insanlık" mertebesine ulaşması için bu dönem haklı savaş veren mazlumların yanında olmayı gerektirmektedir. Böyle bir tutum insanlığı süratle "gerçek insanlık" mertebesine yaklaştıracaktır. Aksi taktirde uluslar ve genel olarakta insanlık daha asırlar boyu tümüyle barbarlıktan kurtulamayacaktır.

Günümüz Türkiye'sinde terör olayları tırmanmaktadır! Devlet güçleriyle devrimci güçler, devlet güçleriyle Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçleri arasında bir çatışma sürmektedir. Ne Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçlerine ne de Türkiye'li devrimci güçlere karşı verilen savaşta safların tam berrak olduğu söylenemez. Özellikle 1970'den bu yana sağ-sol kamplaşması, Kürdistan'lı güçlerle TC güçleri arasındaki cepheleşme giderek boyutlanmıştır. Günümüzde üç cephe kendisini kristalize etmiştir; birinci cephe kendi içerisindeki tüm dağınıklık ve bölünmüşlüğe rağmen varlığını sürdüren Türkiye devrimci güçlerinin cephesidir. İkinci cephe henüz kendi içerisinde ulusal bir organın denetimindeki bir örgütlülüğe kavuşamamış Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçlerinin cephesidir. Üçüncü cephe TC güçleri ve onun dümen suyunda yürüyen karanlık güçlerin cephesidir. TC'nin adilane olmayan yönetimi zorunlu olarak halkı örgütlemeye itmiş ve cepheleşmeyi gündeme getirmiştir. 1970'den bu yana gelişmelere baktığımızda tarih tekerleği TC'nin ve karanlık güçlerin cephesinin lehine dönmemektedir. Bizzat devlet eliyle yaratılan bu karanlık ve kargaşalık dönemi boyunca bilim adamları, gazeteciler, politikacılar, öğretmenler, peşmergeler, gençliğinin baharında gençler, askerler, polisler ve çoluk çocukta dahil olmak üzere binlerce insan yaşamını yitirmiştir. Hangi nedenle olursa olsun öldürülen her insan Türk ve Kürt toplumlarının bağrında yeni yaralar açmıştır. Öldürülen ister Peşmerge, ister solcu, ister sağcı, ister polis, isterse asker olsun herkesin kendisine göre sevildiği bir çevresi vardır. Öldürülen her insan sevildiği çevrede bir hüzün yaratır, onu sevenler öfkelenir, hiddetlenir bazen boğazlamak için bir suçlu ararlar. Ne olursa olsun, kimin hizmetinde olursa olsun bir

gerçek varki öldürülen her insan Kürt ve Türk toplumlarının insanıdır. Her yeni öldürülen insanla birlikte öfkelenip hiddetlenenlerin sayısında bir artış olur. Çocukları öldürülen anne ve babalarda intikam duyguları gelişir, kardeşleri öldürülen gençlerin öfkesi gittikçe kabarır, öldürülen her asker ve polis güvenlik güçlerinin öfkesini daha da kabartır. İşkenceci işkence tezgahını daha sıkı çalıştırır, işkenceye uğrayan hayatta kalabilirse haklı olarak fırsat kollar. Bir an gelirki toplum patlama noktasına gelir ve patlar, bu toplumsal patlayış neticesinde binlerce insan telef olur. Savaşa tutuşan taraflar karşılıklı olarak bir yıkım yaşarlar, her iki tarafta onlarca yıl geriye gider.

Polisiye ve askeri yöntemlerle bu olayların önüne geçme mümkün değildir. Olayların tırmanışında birinci derecede sorumlu olanlar yöneticilerdir, yani devlettir. Kan, baskı ve zulümle iktidarlarını sürdürenler eninde sonunda şiddetle alaşağı edilirler. Alaşağı edilme ne kadar uzun ve kanlı olursa toplum/toplumlar o derece geriler ve yıkıma uğrar. TC insanların fikir ve serbestçe örgütlenme haklarını yasaklamakla Kürt ulusunun varlığını 70 yılı aşkın bir süre boyunca inkar edip, kendi varlık nedenini onun imhası ve yokedilmesi üzerine oturtmakla suçludur. Bugünkü Türkiye toplumunda gelişen terör olaylarının, verilen savaşın biricik sorumlusu TC'nin kendisidir. Türk hükümet yetkilileri günümüzde de maalesef halen baskı, zulüm ve kanla bir yere varılamayacağını kavrıyamamışlardır(!) Arkadaşlarının cenazesini kaldırırken; Kahrolsun komünistler" diye slogan atıp tekbir getirerek gösteri yapan öfkeli polisler halen gerçeği kavrıyamamışlardır(!). Bir kumarhane sahibine duyulan öfkeden hareketle "Kürtler dışarı" diye slogan atıp taşkınlık yapan Tekirdağ'ın Malkara sakinleri gerçeği kavrıyamamışlardır! Türkiye'de sivil insanların topluca imhasına yönelik eylemler yapanlar halen gerçeği kavrıyamamışlardır.

Arkadaşlarının cenazesini kaldıran polisler ve askerler nasıl öfkeliyse devlet güçleri tarafından hangi nedenden olursa olsun öldürülen insanların aileleri, onları seven fertler o derecede öfkelidirler. Kürdistan'da öldürülen Mehmetçiğin ebeveyinleri, kardeşleri, eşleri, çocukları ve yakın akrabaları ne derecede öfkeliyseler; kendi halkının kurtuluşu uğruna canını veren Kürdistan peşmergesinin ebeveyinleri, kardeşleri, eşleri, çocukları ve kendilerini seven çevreleri o derecede öfkelidirler. Bazıları Mehmetçiği ve Peşmergeyi karşılaştırdığımız için bizlere saldıracaktır, bırakalım saldırsınlar ve deve kuşu misali kafalarını kumdan çıkarmasınlar.

Hiç bir ana ne amaçla olursa olsun çocuğunun öldürülmesine sevinmez, hiç bir ana çocuğunun öldürülmesini istemez. Genel Kurmay Başkanı Doğan Güneş'in Uğur Mumcu ile yaptığı mülakat esnasında yaptığı resmi açıklamaya göre: 1984'den bu yana yalnızca "Güney Doğu'da" 855 güvenlik görevlisi, 30 öğretmen, 39'u muhtar olmak üzere 1026 yurttaşın hayatlarını kaybettiğini", "terörist" olarak adlandırdığı 1383 Peşmergenin ölü olarak ele geçirildiğini açıklamıştır. Ki bizce gerçek sayı daha da yüksektir. Bir savaş esnasında psikolojik harbin kuralları gereği savaşan taraflar gerçek kayıplarını açıklamak istemedikleri herkesce bilinen birşeydir. Doğan Güreş'in hesabıyla hareket etsek dahi 1984'den bu yana 855 güvenlik görevlisi, 1026 sivil, 1383 Peşmerge öldürülmüştür. Yani çatışmalarda toplam 3264 kişi öldürülmüştür. Ki gerçek sayı bunun üç dört misli kadardır. Yani yalnızca bu bölgede öldürülenlerin sayısı on binin üzerindedir. Batı illerinde öldürülenler bu hesaba dahil değildir. Her ölen kişinin gerisinde kendisini seven, onun ölümüne üzülen ve onun için kara bağlayan ortalama 20 kişi olduğu düşünülürse; acı ve kedere boğulan ve intikam ateşiyle yanıp tutuşan 200 bin kişilik bir nüfus ortaya çıkmaktadır. Bu hesabı Türkiye çapında ve 1970'li yıllara kadar uzatarak yaparsak daha korkunç bir rakamın ortaya çıkacağı ortada. Diğer yanda fikirleri için acı çektirilenler, işkence tezgahlarından geçirilenler, sendikaları, partileri, dernekleri kapatılarak maddi ve manevi zarara uğratılanlar, kürsüsünden alınıp süründürülenler, görevlerinden alınanlar bu hesaba dahil değil.

Demirel ve Türk hükümet yetkilileri PKK'nin on bin kişilik bir askeri gücü olduğunu kendi ağızları ile açıklamışlardır. Newroz ayaklanma senaryosunun sahneye konulmasından bu yana bu güçlerin kati olarak imhası karar altına alındı. Bu ne demektir?! Türk askeri birimleri on bin kişilik bir askeri gücü imha için savaşacaklardır. Karşıdakiyle savaş armut toplamaya benzemediğine göre ve çatışmalarda Peşmerge'nin kayıplarının sürekli bire kırk veya bire otuz civarında kaldığı da bilindiğine göre, yüzbinlerce insanın karşılıklı öldürülmesi şimdiden bilerek veya bilmeyerek karar altına alınmış demektir. 100 bin kişinin karşılıklı hayatını kaybettiği bizim gibi kalabalık nüfuslu ailelerin bulunduğu toplumlarda milyonlarca insan acı, keder ve yıkımla karşı karşıya kalacaktır. Savaş çığırtkanlığı yapan şoven ve faşist güçler iki toplumu da uçurumun eşiğine getirdiklerinin farkındalar mı?! Böyle bir savaşta kazanan kim olacak?! Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçlerini kati olarak imha kararı alan politikacılar ve Türk Genel Kurmay Başkanı Doğan Güreş gibi askerler ateşle oynadıklarının farkındalar mı?! Askeri yöntemlerle kati olarak ulusal bir sorunu çözmek mümkün mü?! "Terörle uzun zaman iç içe yaşamak zorundayız" denilirken; kastedilen nedir?! Türk ve Kürt toplumları ne İspanya-Bask ne de İngiliz-İrlanda toplumlarına benzerler. Kürtler günümüzde 30 milyonun üzerindeki nüfuslarıyla Ortadoğu'da ikinci-üçüncü büyük halk durumundadırlar. Dünya da yarım milyonluk nüfuslu halkların dahi devlet oldukları bir dönemde 30 milyonluk bir ulusun özgürlük ve bağımsızlık istemi neyle bastırabilir. Bastırılabilmiş olsaydı süper güçlere karşı altı ay dayanmasını bilen Saddam'cı güçler bastırabilirdi. Bastırabilmiş olsaydı bir dönem Ortadoğu'nun en modern silahlarına sahip İran'lı mollalar bastırabilirdi. Şiddete tapan Türk askeri yetkilileri bu gerçeğin farkındamıdırlar?! "Şahinler Gurubu" kendi çözümleriyle hem Türk hem de Kürt toplumlarının başına bela değil mi?

Bugün TC Kürt ulusunun özgürlük ve bağımsızlık istemini askeri yöntemlerle bastırma çabası içerisindedir. Keza Türk işçi ve köylüsü yoğun bir baskı altındadır. Fikir özgürlüğünden, insan haklarından, şeffaflıktan bolca sözedilmesine rağmen, hergün faili meçhul politik cinayetler gittikçe artmaktadır. Gladio olarak bilinen "Kontrgerila" örgütü Kürt ve Türk toplumları içerisinde derin yaralar açarak hiç bir engel tanımaksızın eylemlerini sürdürmektedir. Sorunun çözümünün asker, polis, köy koruyucusu ve özel tim sayısının artırılmasında olmadığı bir türlü görülmek istenmemektedir. Sorunun çözümünün emekli general, polis amiri, politikacı ve "önemli" şahsiyetlere polis ve koruma görevlisi tahsis etmekte olmadığıda kavranmak istenmemektedir. Habire yeni silahlar alınarak, habire polis, asker, özel tim ve köy koruyucusu sayısı artırılarak sorun çözülmek istenmektedir. Bu önlemlerle belki de farkında olunmadan(!) toplum içerisinde bir nemrutlaşma hareketi başlatılmıştır. Nemrut'un kendisini Tanrı ilan edip ölümden kurtulmak için kendisini demir bir odaya kapatması gibi; genareller, polis şefleri, politikacılar, "önemli" iş adamları adeta demir odalarda, çelik duvarlı

kasaların ardında korunmaya alınmıştır. Tüm bu tedbirlere ölüme karşı önlem almak için başvurulmaktadır. Her tedbir toplumda çalışan üretici kesimin yükünü daha da ağırlaştırmaktadır. Alınan panzerler, kurşun geçirmez arabalar, yeni monte edilen çelik kasalı kapılar, saat başı yapılan arama ve taramalar gökten yağdırılan bombalar, yaralanıp hastaneye yatırılanlar çalışanların yükünü habire ağırlaştırmaktadır. Son tahlilde tüm harcamalar vergi ödeyen emekçi halkın cebinden çıkmaktadır. Önlemler yanlış alınmaktadır. Nemrut'un kendisini ölümden korumak için demir odaya kapatması nasıl fayda etmemişse, devleti bu tür önlemlerle koruma ve ömrünü uzatmaya çalışma kesinkes mümkün değildir. Bir sürecin sonuna yaklaşıyoruz, nemrutlaşma hareketiyle bu sürecin sonuna varmayı engellemek mümkün değildir, korkunun ve bu türden önlemlerin ecele faydası yoktur. Çözüm ne daha fazla silah alınmasında, ne daha fazla insanın asker veya polis yapılmasında ne de özel tim ve köy koruyucularının sayısının arttırılmasındadır. Çözüm; demokratik özgür bir ortamda her kesin halkın huzuruna çıkıp boyunun ölçüsünü almasındadır. Çözüm; Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce tayin hakkını kullanmasındadır. Çözüm; milliyetçi faşist ideolojide değil, halkların, insanların kardeşliğini savunan, kendisine yapılmasını istemediğini bir başkasına da yapılmasına müsaade etmeyen, göz yummayan enternasyonalist insani yaklaşımdadır.

TC bugün sonuna kadar yaklaşmıştır. TC'nin sonu Türk, Kürt veya Anadolu-Trakya, Kürdistan toprakları üzerinde yaşayan herhangi bir halkın sonu değildir. Osmanlı Devleti sınırları içerisinde de bu halklar vardı. Osmanlı Devleti tarihte son buldu, ama Kürt Türk ve o dönem Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşıyan halklar bugün ayakta.

Kan Davası

Kan davasının kökleri insanlık tarihinde oldukça eskidir. kanın insan vücudundaki önemi ta eski çağlarda keşfedilmiştir. İnsanlık kana büyük değer vermiştir. Persler biribirleriyle kardeşlik derecesinde dostluk bağlamak istedikleri ve and içtikleri zaman kollarını çizerler akıttıkları kanı karşılıklı yalarlardı, böylelikle dost ve kan kardeşi olurlardı. Kan kardeşliğinin kökleri ta MÖ'sine uzanır. Kan davası zorla kanı akıtılan, öldürülen bir tarafın dava güdüp karşı tarafının kanını ölüm derecesinde akıtmasıdır. Bunun Persler'deki kan akıtıp kardeşlik kurmayla bir alakası yoktur. Kanı akıtılan taraf, kanını akıtan tarafın kanını öç almak için bir gün mutlaka akıtmasıdır. Karşılıklı kan akıtma peşinde koşma aileler, aşiretler ve toplumlar arasında kan davalarını gündeme getirmiştir. Kan davasında öldürülen insanın bizzat suçlu olması icap etmez, genellikle tarafların birinci derecede önemli şahsiyetlerine yüklenilirken, çoğu kez kadın çocuk ve günahsız onlarca insan çatışmalar ve karşılıklı didişmeler esnasında yaşamını yitirir.

Kan davası güden taraflar birbirlerini sürekli en can alıcı noktada vurmaya çalışırlar, takipler, öldürmeler, mahkemeler bu yollarda harcanan paralar kan davası güden iki tarafıda çöküntüye götürür. Her kan davası bir gün mutlaka son bulur. Son buluş bazen karşılıklı anlaşarak, bazen bir tarafın diğer tarafı tamamıyla imha etmesiyle, bazen de üçüncü bir gücün kan davasını güden iki tarafa birden saldırmasıyla son bulur. Her başlangıcın bir sonu olduğu gibi başlayan kan davasının da bir sonu vardır. Sağduyulu insanlara düşen görev bir an önce kan davasını sona erdirmek yönünde çaba sarfetmektir.

Günümüz Türkiye'sinde kan davasını andıran önemli gelişmeler olmaktadır. İnsanlar öldürülmekte, karşılıklı intikam yeminleri edilmekte, Nemrutlaşma Hareketi toplumun her gözeneğini sarmıştır. Polis bir egzoz patlamasıyla parkeden bir arabaya panik içerisinde onlarca kurşun boşaltıp genç anne Şükrüye Kaçmaz'ı bir oldu bittiyle öldürecek kadar korku ve panik içerisindedir. Aynı olay Ankara'da değilde Kürdistan'ın herhangi bir ilinde yaşanmış olunsaydı özel timler öldürülenin yanına bir kaç Klanşikov, bir kaç bomba koyup resmini çektirecekler ve ertesi gün "bölücü terörist ölü olarak ele geçirildi" şeklinde bizim bab-ı alinin meşhur gazetelerine manşet olacaktı. Kimbilir öldürülen vatandaşın eşi ve yanında 1,5 yaşındaki oğlu hemen ötede başka bir araba içerisinde akrabaları olmamış olsaydı, veya olay yerine Bölge Trafik Şube Müdürü Mustafa Tosunbaş

www.arsivakurd.org

gelmemiş olsaydı belki aynı senaryo Ankara'nın göbeğinde de sahneye konulacaktı. Emniyette her ölen kendisini asmıyor mu(!) Veya pencereden atlayıp intihar etmiş olmuyormu?!

Askerler Kürdistan Cephesi'nde vurulduğu için, Kürt halkından kelle talebinde bulunuluyor. Polis öldürülen arkadaşları için "Kana kan, intikam, Kahrolsun PKK, Kahrolsun komünistler" bilmem neresi "komünistlere mezar olacak, yetki isteriz hepsine yeteriz!" diye bağırıp intikam gösterileri yapıyor. Devrimciler öldürülen her devrimcinin cenaze töreninde, sol yumruklarını sıkarak intikam devrimci yeminleri ediyorlar. Sağcı faşistler öldürülen militanları için keza yine intikam yeminleri ediyorlar. Hükümet yetkilileri ve Türk Genel Kurmayı "köklerini kazıyacağız" deyip intikam kin ve nefretlerini dile getiriyorlar. Kürt ulusu kendisine yapılan onlarca yıllık haksızlığın hesabını sormak için adeta sömürgecilerden intikam alırcasına ayağa kalkıyor. Koçgiri ve Dersim'deki Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin önderlerinden ve örgütleyicilerinden olan Kürdistan Teali Cemiyeti üyesi Veteriner Dr. Nuri Dersimi, sömürgecilerin Koçgiri ve Dersim'de yaptıkları vahşete yakından bizzat tanık olduğu, Topal Osman çetelerinin Koçgiri mıntıkasında yüzlerce Kürt köylüsünü samanlıklara doldurup yaktığını bildiği, sömürgecilerin eline geçmektense kendilerini yalçın kayalıklardan Munzur'un deriliklerine bırakan Kürt kadının trajedisini yakında gördüğü ve bildiği için; Kürt gençliğine hitabesinde intikam... intikam... intikam... diye bağırmaktadır.

Evet yapılan vahşetler karşısında bazen en sağduyulu insanın dahi intikam... diye bağırıp intikam peşinde koşması geliyor. Özellikle de insan tecavüze uğramışsa, insan sürekli saldırıya uğramışsa, insanın en temel hak ve hürriyetleri elinden alınıp gaspedilmiş, özgürlüğü ayaklar altına alınmış, kimliksiz ve kişiliksiz uşak bir tip haline getirilmek istenmiş biriyse insanda intikam duygularının gelişmemesi elde değildir. Şu bir gerçek ki toplumda öldürülen her nefer toplum içerisinde veya toplumlar arası nefret ve intikam duygularını körükler. 1837'de Osmanlı Sultanı'nın anlaşmış görünüp Trabzon'da katlettiği Mîr Muhammed Rewanduzî'yi hatırladıkça, 1907'de Tebriz'de İran sömürgecileri tarafından antlaşma masası başında öldürülen Cafer Ağa'yı, keza yine antlaşma masası başında Şino'da katledilen Simko İsmail'i, 1938'de yine antlaşma masası başında Erzincan'da tutuklanıp Elazığ'ın Buğday Meydanı'nda idam edilen yaşlı lider Seyit Rıza'yı, 1989'da yine antlaşma masası başında katledilen Abdurrahman Qasîmlo'yu ve burada saymakla bitiremeyeceğimiz sayısız kalleşliği düşünüp intikam duygularına kapılmamak mümkün mü?!

TC 70 yıllık icraatı boyunca işlediği sayısız cinayet yetmiyormuşcasına bugün şahinvari bir tavırla yine Kürdistan seferine çıkmış durumda, şehirler havada bombalanıyor, politik bir gurup bahane edilerek tüm Kürt halkı hedeflemekte, başıbozuk çeteler panzerler içerisinde mehter marşları çalarak saldırı için galyane geliyorlar, sanki Fatih'in orduları İstanbul'u yeniden fethedecek, bir taraftan vatan millet sakarya nutuklarıyla Mehmetcik cepheye sürülürken diğer tarafta Türk burjuvazisi ve Şahinler gurubu'nun çocukları binbir hileye başvurularaktan askerlikten ya muaf tutuluyor ya da paralı askerliğe çevriliyor. Başlatılan yeni Nemrutlaşma Hareketiyle tüm eski omuzu kalabalık olanlar, pırpırlı gediklilere, onların çocukları ve eşlerine, polis komiserlerine, zengin iş adamlarına, banka müdürlerine korumalar veriliyor. Devlet tarafından geliştirilen ve giderek adeta kan davasına bürünen çatışmalar neticesinde Türk ve Kürt toplumları matemli, yorgun ve tükenme noktasına gelmişlerdir. Böyle giderse TC'nin bütçesi yalnızca korumalara yetmeyecek! Türk burjuvazisi çözüm olarak Nemrutvari bir tavırla demir odalar içerisine kapanıyor, sözümona ömrünü uzatacak! TC 70 yıllık icraatı boyunca Kürt realitesini inkar etmekle, Kürdistan'da katliamlara girişmekle, Kürt ulusuna Türk kimliğini dayatmakla, kendi varlık nedeninin Kürtlüğün inkarı ve imhası üzerine inşa etmekle rüzgar ekmiş bugünde onun ürünü olarak fırtına biçmiştir. Günümüzde yeniden Kürdistan seferine çıkmakla, "Kökünü Kazıma Hareketi"ne girişmekle, Kürt milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırıp idamla yargılama girişiminde bulunmakla, bu uğurda DGM savcısı Nusret Demiral'a tarihi misyonlar yüklemekle, Kontrgerilla ve başıbozuk çete olan Özel Timlere her gün yeni cinayetler işletmekle fırtına ekmektedir. Türk burjuvazisinin yarın biçeceği tayfundur, kasırgadır, onun sonunu getirecek dev halk hareketidir. Belli bir dönem sonra Nemrutlaşma Hareketinin de para etmesi mümkün değildir. Günümüzde en mantıklı çözüm Nemrutlaşma Hareketi dahil her türlü zorbalığın bir kenara bırakılması, Kürt; Türk ve diğer azınlık milliyetlerden insanlarımızın eşit haklar temelinde özgür ve bağımsız olmasındadır. Kürdün devlet olmasını, bağımsız olmasını istemeyen zihniyet Türkünde devlet olmasını, bağımsız olmasını savunamaz. Başbakan Süleyman Demirel; "Türkiye özerkliği hiçbir zaman dikkate almayacaktır. Bunlar, tam bir demokrasiden sonra konuşulur. Zaten o zaman herkesin kendi kaderini tayin hakkı vardır. Burada kendilerine Kürt diyenler azınlık değildir. Onlar bu ülkenin sahipleridir. Çoğunluktur." derken belki de farkında olmadan hayatında ilk kez doğru bir şey söylemiştir. Kürtler bu ülkenin sahipleriyse (!) ve azınlık değil çoğunluksa(!); bu devletin adı neden Kürdistan Cumhuriyeti değilde Türkiye Cumhuriyeti'dir??!!! Evet tam da bu noktada sorgulamak gerekir. Kanımızca bu topraklar üzerinde Türkiye Cumhuriyeti yerine bir Kürdistan Cumhuriyeti olmuş olsaydı; başta Türkler olmak üzere, bu topraklar üzerinde yaşıyan diğer azınlık milliyetlere yine büyük haksızlık yapılmış olacaktı.

TC Nemrutlaşma Hareketiyle başarıya ulaşmaya çalışırken farkında olmadan bir dönemin sonuna yaklaşılmaktadır. Sona yaklaşırken, yeni dönemin başlangıç halkası biten ve kapanan dönemin son halkasıyla temas halindedir. Başlanılan yeni dönemin ilk halkası oluşup adım adım kapanmaya başlarken ve yeni halkalarla geleceğe uzanırken; Türk ve Kürt ulusları tercihlerini ya ayrı iki cumhuriyetten ya Anadolu-Trakya-Kürdistan Sovyetik Cumhuriyeti'nden ya da daha değişik bir şekilde yapacaklardır. Temennimiz yeni dönemin başta Türk ve Kürt ulusları olmak üzere tüm bölge halkına barış ve demokrasi getirmesidir. Ne kan davası boyutuna varan düşmanlıklar, ne de yeni savaşlar Kürt ve Türk halkına bir şey kazandıracaktır. ■

12 Nisan 1992

(1)Nemrut tarihte kendisini Tanrı ilan eden zalim bir hükümdar ve iyi bir avcı olarak tanınır. Rivayete göre falcılarına ölümünün nasıl olacağını sorar. Falcılar ölümünün bir sinekten olacağını söylerler. Bunun üzerine Nemrut sineklerle temas etmemek ve ölümsüzleşmek için kendisine demirden bir oda yaptırır ve orada yaşamaya başlar. Günün birinde kimsenin aklına gelmeyecek bir tarzda kapı deliğinden bir sinek içeri girer. Ve Nemrut'un burnundan içeri dalar beynine giderek Nemrut'u öldürür.

NEWROZ BAHARIN BAŞLANGICIDIR

BERHÎMÊ AVZIRAV

Halkların tarihinde bazı önemli günler vardır ki bu günler sözkonusu halkın tarihsel yaşamında birer dönüm noktalarını oluştururlar. Newroz Kürdistan halkı için yeni bir dönem, bir milad anlamı taşır. Özgürlüğe aşık Kürdistan halkı canı ve kanı pahasına Newroz'u yaşatmış tarih öncesinden bugüne ihtilalci özüyle kutlaya gelmiştir. Utanç verici sömürgeci kölelik boyunduruğunu taşımak istemeyen Kürdistan halkı yeni atılımlarla devrim yolunda ilerlerken her Newroz'da mücadelesini yeni bir aşamaya ulaştırmaktadır. Bir yıl önce Güney Kürdistan'da Newroz Devrimi yaşandı. Kuzey Kürdistan'da üç yıldan beri Newroz serhıldanlarla kutlanmaktadır. 1992 Newroz'u Kürdistan tarihinde siyasi sonuçları ileride de tartışılacak yeni bir dönemi başlattı. 1940'dan bu yana Kuzey Kürdistan'da yaşanan en büyük olaydır. Artık sömürgecilerin katliamı sebebiyle Newroz Kürdistan tarihinde '92 Newroz'u öncesi ve sonrası olarak değerlendirilecektir.

Önce olayların gelişimine kısaca bir göz atalım. ***Sömürgeci TC'nin katliam yapacağı bir sır değildi. Yükselen ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmak için terör kontrgerilla cinayetleriyle sistemli bir şekilde yaygınlaştırıldı. Ancak bunlardan istediği sonucu alamayan TC kitlesel katliamlara yöneldi.*** Çok önceden katliam planları hazırlandı. Aylarca önce bu planın hayata geçirileceğini TC yetkilileri açığa vurdu. İstanbul'da yapılan toplantıyla İçişleri Bakanı ve diğer yetkililer, daha sonra en üst makamdan Turgut Özal duyurdu. MİT müsteşarı Teoman Koman operasyonu Güney Kürdistan'da Saddam'ın da saldıracağı planıyla bütünleştirerek Kürdistan halkını bir kıskaç hareketiyle boğazlanması biçiminde senaryolaştırdı. Sömürgecilerin yaygınlaştırdığı "bahar sendromu", "bahar operasyonu" veya "bahar humması" vb. herkesin dilinde dolaşmaya başladı. TC ayaklanma olacağı gerekçesiyle Botan bölgesine askeri yığınak yaptı. Yapılacak katliamın hazırlığını önceden tamamladı.

Türkiye ve Kürdistan'da Türk şovenizmi devlet tarafından bizzat körüklenerek kamuoyu hazırlandı. Başta Demirel'in ABD ziyaretiyle TC uluslararasındaki müttefiklerini pekiştirdi. NATO kuvvetlerini davet etti. Amaç diplomaside diğer devletlerin gücünü arkasına almak ve sessizce Kürdistan'da bir soykırımı gerçekleştirmekti.

Sömürgeci TC Newroz kutlamalarına önce izin vermedi. Gösteriler olursa müdahale edeceğini söyledi. Halktaki kararlılığı görünce geri adım attı. Newroz'a bir iki gün kala hükümet bir anda Newroz'u sahiplendi ve Ortaasya'dan beri Türklerin kutladığı bayram ilan etti. İsteyenin Newroz'u "yasa dışı" olmamak koşuluyla kutlayacağını söylerken halka şirin görünmek ve adeta katliama gerekçe ve ortam hazırlamaktı.

TC kana susamış ve adeta kan istiyordu. Newroz'da tek taraflı göstericilere ateş açtı. ABD wagner müziği eşliğinde Vietnam'a saldırırdı. Sömürgeci TC tanklarla ve diğer zırhlı araçlarla disko müziği ve mehter marşları eşliğinde, Türk bayrağını dalgalandırarak çoluk çocuk, kadın, genç, ihtiyar ayrımı yapmaksızın silahsız Kürdistan halkına saldırdı. Böylece Türk askerinin ve devletinin ne kadar güçlü (!) olduğunu tanıtlıyordu. TC devleti kendine olan güvenini tazeliyordu. Şırnak'ta bir gecede 300 bin mermi yaktıklarını askeri yetkililer söylüyordu. Zırhlı araçlar yetmiyor uçaklar alçaktan uçuş yapıyor ve bazı mahallelere havadan bombalar yağdırıyordu. Hedef kim? Bir kaç ilçe ve en küçük ilde yaşayan sivil halk. Katliamın bilançosu 100'e yakın ölü, binlerce yaralı ve binlerce gözaltına alma, işkence... Savaştan çıkmış harabeye dönen Şırnak, Cizre, Van, Yüksekova...

Sömürge bağımlılığı doğrudan siyasal ve hukuksal bağımlılığın yanısıra bazı mali ve iktisadi ilişkileri ve bazı savaşları da içerdiğini belirten Lenin, bunun çok kez çağın en modern silahlarıyla donatılan sömürgeci devletlerin sömürge ülkelerdeki silahsız ve savunmasız insanların boğazlanması çoğu zaman yalnızca bir genel kırım niteliğinde olduğunu söyler. Kürdistan'da yıllardır yaşanan budur.

Sömürgeci TC devleti herşeyi Newroz'a endekslemekteki amacı halkı ve PKK'yı istediği zaman, mekan ve biçimlerde savaşa çekmekti. Ulusal hareketi dar bir alana sıkıştırarak, kuvvet üstünlüğü olduğu bir dönemde ayaklanmaya teşvik etti. ***Elbette her halkın devrim hakkına, ayaklanma hakkına sahip olduğu gibi Kürdistan halkının da bu hakkı vardır.*** Devrim ve savaş kanunlarını kavramayan öcüden korkar gibi bu gerçeklerden korkan ödleklerin tersine Kürdistan halkı da bu hakkını kullanacaktır. Ancak ayaklanmayla oyun oynanmayacağı rastgele uluorta kullanılamayacağı bilinen temel bir kuraldır. ***Ayaklanmanın bir sanat olarak kendi kuralları ve işleyişi vardır ve devrimde en son aşamada başvurulacak halkadır. Devrimin tarihi önceden belli olmaz ama ayaklanmanın tarihi önceden saptanır ve gizli kalır. Ayaklanma bir plan dahilinde yürütülür.*** Uluslararası devrim tarihi ve Kürdistan tarihi başarılı ve başrısız zengin deneyimlerle doludur. TC devleti de bu konuda tecrübesiz değildir. Tarihte gelişen hareketlerin boyutunu görünce bunu önceden hazırlıksız ve zamansız bir şekilde kışkırtarak ezmiştir. Şeyh Sait hareketi, Ermeni kıyımı vb. bunun örnekleridir.

PKK TC'nin istediği çizgiye düşmemekle birlikte zararları görülen bazı hatalar yaptı. Bir ayaklanma koşulları, zamanı ve yeterince hazırlığı olmazkızın dağıttığı yerel bildirilerde ayaklanma için çağrıda bulundu. Yapılacak eylemlerin taşıdığı içeriklere uygun olarak adlandırmak gerekir. Serhildanların üst boyuta çıkarılması ve her eylem kalkışma ayaklanma ,olarak nitelendirilemez. PKK'nın yaptığı bu çağrılar sömürgecilerin katliamlarına gerekçe olmuştur. Gerçi bir hafta öncesinden Abdullah Öcalan 2000'e Doğru Dergisiyle yaptığı ropörtajda olaya açıklık getirmişti. Ama sömürgeciler bu bir manevra da olabilir şeklinde kullandılar. Bu konuda önceden kamuoyunu şartlandırmış uzun bir mesafe katetmişlerdi. Sömürgecilerin bu katliamları PKK'nın dağıttığı yerel bildiriler olmasa da olacaktı. Ancak o zaman kamuoyunu önceden istediği biçimde büyük çapta bir katliam ve bahar sendromuna sokamazdı.

Mevcut eylemlilik ne bir ayaklanma ne de ayaklanma girişimidir. Kitle gösterilerinin biraz daha boyutlanmasıdır. Abdullah Öcalan olaylar sonrası yaptığı açıklamalarla olaylara belli açıklamalar getirirken TC'nin güçlülüğünden yeni farkına varmış gibi bahsetmesi, zor durumda olduğunu söylemesi, tek taraflı ödünler vereceği izlenimiyle TC ile anlaşma önermesi sömürgecilerin moral ve psikolojik üstünlüğü ele geçirmesinde TC'nin medyası tarafından kullanılan malzeme olmuştur.

Hem iç hem de dış politikada, bir düğüm olarak TC'nin elini kolunu bağlayan kürdistan sorunu karşısında TC'nin döneme ilişkin politikası ve çözümü nedir? Bu soru üzerinde dikkatle durulmalıdır. TC sorunun çözümü derken 1940 ile '60'lı yılları arasındaki "sessizlik yılları"nı arıyor ve kürdistan

halkını bir sürü gibi gütmek istiyor. TC Kürtleri bir ulus, Kürdistan'ı bir ülke ve bu ulusun self determinasyon hakkını yani ayrı bir devlet kurma hakkını anlamak istemiyor. Kendi deyimiyle "bölücü terörist" dedikleri Kürdistan devrim güçlerini tasfiye etme, kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırma anlayışıdır. TC açısından sorun bunun nasıl başarılacağı sorunudur. Böyle bir çözüm var mıdır? Yoktur. Bu TC sömürgecilerinin bir çözümsüzlüğü bir açmazıdır. Kürdistan TC'nin saplandığı bir bataktır. TC bu çözümsüzlüğünü ve açmazını bu şekilde aşabilir mi? Aşamaz. Sorunun çözümünde hizmetindeki basın iki seçenek kaldığını yazdı: ya "ver kurtul" ya da " vur kurtul". ***TC gönül rızasıyla Kürdistan halkının özgürlük ve bağımsızlığını veremez. Çünkü, Kürdistan'ın yeraltı ve yerüstü zenginliği, stratejik önemi, Türk burjuvazisinin sömürdüğü ve emperyalistlere de pazarladığı ucuz iş gücü olan Kürdistan işçisi ve köylüsüdür . Bütün bunlardan vazgeçemez. Dış pazara ihtiyaç duyan yeni seferlere hazırlanan TC sömürge edindiği Kürdistan'ı elden çıkarmak istemez.*** O zaman geriye "vur kurtul" politikasını esas seçenek olarak şekillendiriyor. Kürdistan sorununda hiç bir ara çözüm ufukta görünmüyor. Topluma kabul ettirilen Türkiye devletinin şiddetten başka bir çözüm üretme yeteneği yoktur. TC geliştirdiği "özel savaş" aygıtı ve yöntemidir. Bu Demirel'in dilinde "örtülü savaş"tır. Bütün politikasını buna göre şekillendirmiştir.

TC'nin planı açıktı ve uygulamaya koydu. Her savaşta kural haline gelen rakibini istediği yer, zaman, koşul ve istediği biçimde bir savaşa zorlamak ve imha etmektir. PKK'nın gücü abartıldı. Körfez savaşından bugüne kadar bölgeye askeri yığınak yapıldı. Amaç mücadelenin en dinamik ve ileride olan bölgesi, Botan'da gelişen ulusal hareketi ezmek, imha etmekti. Bu diğer bölgeleri de etkileyecek ve sindirecekti. Yükselen ulusal kurtuluş hareketini güçten düşürecekti. Peşinden operasyonu genişletmek, dağdaki gerillayı avlamak, Güney Kürdistan'daki kamplara uzanmaktır. Güney Kürdistan'daki hareketi kendi kıskacına almak ve kurumlaşmasının önüne geçip elimine etmektir. Fırsat bulursa Güney Kürdistan'ı işgal etmektir. Kürdistan'da silahlı mücadelenin tasfiyesini sağlarsa Türkiye ve Kürdistan'daki demokratik kurum ve kuruluşlara yöneleceklerdir. Sıra buraya da gelecektir.(!)

Bazı safdillerin ve aklı evvellerin hükümet hakkında yaydıkları reform vaatleri boştur. Bunun anlaşılması ille de bu son olayların yaşanması gerekmiyordu. Kültürel özerklik, bölgesel özerklik veya federasyon türü bir "ara çözüm" düşünülmüyor. Bunun tartışılması dahi yasaktır. En önemlisi hükümetin orduya veya 'gizli devlete' sözgeçiremediği bir aldatıcı yalandır. Kürdistan sorununda devletin bütün kurum ve kuruluşları, buna düzen partileri, basını, işveren kuruluşları, Türk-iş, Hak-iş gibi işçi kuruluşları da dahil hepsi tek bir politikayı işbölümü ve işbirliği içinde hayata geçiriyorlar. Hükümet papaz rolünü oynadı. Militarist organları ise cellat.

Kürdistan'da katliam olurken, çocuklar kadınlar kurşunlanırken HEP milletvekilleri adına Fehmi Işıklar Demirel'e gül veriyordu. Bu katliam gelecekte tarihte böyle anılacaktır. HEP işlevsiz durumdadır. HEP'i işlevsiz hale getiren politikasızlık, yani bağımsız bir programa ve politikaya sahip olamayışıdır. HEP milletvekilleri "etkimiz azaldı" diyorlar. Ne zaman ne tür bir etkileri oldu ki! Sorun başından beri yapılan yanlışları burada hatırlatmak değil, gelecekte ne yapılacaklarla ilgilidir. Devlet, hükümet politikası bir bütündür. Demirel, Özal, İnönü sömürgeci devletin bütün eğilimlerini bir araya toplayan bir uzlaşmayı temsil ediyorlar. Politikayı ordu, MİT ve MGK çiziyor. Hükümet bunun icracısıdır. SHP, DYP'ye HEP'te SHP'ye eklemleniyor. Sonuçta HEP sömürgeci devlet politikasının bir oyuncağı durumuna dönüşüyor. Sürdürülen politikanın bir ortağı ve makyajı oluyor. HEP milletvekillerinin SHP'den fire vererek kopuşu gecikmiş bir karardır. Umarız bundan sonra farklılaşırlar.

Bazı tarihsel anlar ve olaylar örtük olanı ve maskelenmiş olanı büründüğü kılık ve kıyafetten soyarak çırıl çıplak sergiler. Newroz katliamı bu sorunu ortaya koydu. Hükümetin maskesini düşürdü. Yani şapka düştü kel göründü. SHP ve DYP hükümetinin bu politikanın icracısı oldukları geçmişten beri süren kontrgerilla cinayetlerin eortak oldukları bir gerçektir. Bu olayların ortaya sergilediği diğer bir gerçek, barışçıl bir gösteriye tahammül edemeyen kadınlara ve çocuklara kurşun sıkan, halkın evini başına yıkan sömürgeci faşist diktatörlüğün "barışçıl" politikanın yolunu bizzat kendisinin tıkadığını bir kez daha tescil edilmesidir. Barışçıl mücadele biçim ve yöntemlerinin tıkandığı bir yerde yeraltı mücadele ve örgütlenme yöntemleri esastır. Politik mücadele en üst boyutuyla silahlı mücadeleyle yolunu açar. Şiddet politikasına karşı gülle karşılık verilmez.

TC ileşitim araçlarının sağladığı egemenlikle üstün silahlı gücüyle kendi kendisini savaşın galibi ilan etmiştir. Moral ve psikolojik üstünlüğü ele geçirdiğini varsaymaktadır. Bu bir yanılgıdır. Kısa vadede eski ulusal ayaklanmalardaki başarıyı elde etme şansı yoktur. Kürdistan'ın devrimci güçleri kendi savaş kurallarıyla savaşlarını sürdüreceklerdir. Tüm gücüyle savaşa yüklenen TC ekonomik vaatleri şiddetle birlikte sürdürmektedir. Yarım karın tokluğuna vaadederek Kürdistan halkını özgürlük ve bağımsızlık davasından vazgeçireceğini aldatacağını sanıyor. Bugünkü sefaletin sorumlusu kendisi değilmişçesine...

Ancak sömürgeci TC'nin unuttuğu bu politikanın bir çıkmaz bir batak olduğudur. Politik çizginin doğru ve yanlışlığı nihayetinde başarıda belirleyici rol oynar. Savaş politikanın şiddet araçlarıyla sürdürülmesi olduğuna göre yanlış bir politika zafer getirmez. TC silahlı güçleriyle modern savaş araçları, uçakları ve maddi imkanlarıyla üstün olabilir. Ama bu zaferi sağlamaz. Kısa vadede silahsız Kürdistan halkını yer yer boğazlayabilir. Bu Kürdistan halkının yüreğinde kinin birikmesine ve kopuşu derinleştirmesine yol açar. Tarihte silah üstünlüğüyle bir çok ülkeyi işgal eden, soykırım yapan sömürgeci diktatörlüklerin, faşist diktatörlüklerin "başarıları" aynı zamanda sonlarını hazırlamıştır. Rüzgar eken fırtına biçer. TC 1984'ten bu yana mücadelenin seyrine bakarsa sonucu görür. TC her seferinde daha üstün kuvvet ve güç yığmıştır. Bu üstün güce rağmen adım adım kaybetmektedir. Saddam Hüseyin yaptığı soykırımların ürününü toplamaktadır. Bu aynı zamanda TC'ye derstir.

Kürdistan devrim cephesinin genişlemesi karşı devrim cephesinin daraltılması iç ve dış çelişkilerinin derinleştirilmesi, müttefiklerinden yalıtılması kendiliğinden oluşmaz. Bu Kürdistan'da sömürgecilere karşı gelecekte alternatif bir iktidarı yaratacak mücadelenin geliştirilmesiyle olur. Halihazırdaki katliamda dahi bazı devletler TC ile suç ortaklığına girmek istemiyorlar. Almanya'nın, Avusturya'nın vb. tutumu bu yönüyle değerlendirilmelidir.

Kürdistan'da '92 Newroz'u yeni bir dönemin başlangıcıdır. TC devleti Newroz'da Kürdistan halkının kanını döktü. Kürdistan halkının düşmanlığını kazandı, kinini ve nefretini biriktirdi. Newroz günü geçti ama sendromu devam ediyor. TC fena halde yanılıyor. Kürdistan'da Newroz baharın sonu değil, başlangıcıdır. Kürdistan toplumu yeniden doğuyor. Devrim yeni bir doğum yeni bir yaşamdır. O halde şiarımız: Her gün Newroz, her yer Botan, her gün isyan. ■ 1.4.1992

...VE GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

125.MADDE

İBRAHİM İNCESU

125 MIZRAĞI VE HUKUK ÇUVALI

TC Devletinin yetkilileri, hükümet sözcüleri, düzen basınının köşebaşlarını tutan çanak yalayıcıları diline doladıkları TC'nin bir "hukuk' devleti olduğunu, "hukukun üstünlüğü" prensibi gereği herkesin kanun önünde eşit olduğunu vb. vs. geveleyip duruyorlar. Gerçek fiili durum ise bunun tam tersidir. Bunun son bir örneğini TC devletinin "en yüksek yargı organı" Anayasa Mahkemesi verdiği kararla teyid etti. Daha önce çıkarılan 'anti-terör yasası'nda şartlı salıverme maddesiyle yapılan değişiklikle adli hükümlüler, sağcılar salıverildi. Peşinden Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla Türk solundan tutsaklar salıverilirken Kürdistan devrimcileri ve yurtseverleri zindanda bırakıldı. TC Devleti kendi mevcut hukuk kurallarını dahi çiğnedi. Üstelik bunu tüm kurumlar üstü 'en yüksek' yargı organı Anayasa Mahkemesi yaptı. Konunun anlaşılması için gelişmeleri kısaca özetleyelim.

'Terörle Mücadele Kanunu (TMK)' geçici I.maddesiyle 8 Nisan 1991 tarihine kadar işlenmiş kabul edilen suçlarda özel şartla salıverme yasası düzenledi. Geçici 4.maddeile TCK'nın 125, 146 ve diğer bazı maddelere giren suçlar özel şartla salıverilen yasanın dışında bırakıldı. Açıkcası faşistler ve diğer sağcılar ile adli hükümlüler salıverilirken; Türkiye ve Kürdistan devrimcilerinin yargılandığı 146 ve 125'ten yargılananlar kapsam dışı tutuldu. Sıkıyönetim mahkemelerinin Anayasa Mahkemesi'ne başvurusuyla bu karar Anayasa'nın 2.maddesi "hukuk devleti" ve 10.maddesi "eşitlik ilkesine" aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edildi. 146.maddeden yargılanan Türk solu tutsakları serbest bırakıldı. Geriye sadece 125.maddeden yargılanan Kürdistan devrimcileri ve yurtseverleri içeride bırakıldı. SHP'nin TMK'nın iptali için yaptığı başvuruya sömürgeci faşist terör yasasını makyajlayan Anayasa Mahkemesi geçici 4.maddeden de sadece geriye kalan 125.maddeyi şartlı salıverme kapsamı dışında bırakılmasını Anayasa'ya uygun görerek iptal etmedi. Bunun adı resmi bir ayırımdır.

Mevcut TC yasalarına göre cezaların infazı kanunu suçun niteliğine, çeşidine göre değil cezaya uygulanır. Sanığın suçunun niteliği ile olan ilişkisi kesilir, infaz yasasıyla verilen ceza süresinin ne kadarını yatacağı karara bağlanır. Burada ise resmen bir ayrım ve eşitsizlik yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi daha önce 146.maddeyi iptal gerekçesinde bu konuda uzun açıklamaları mevcuttur. Biz sadece kısa bir alıntıyı aktaralım.

"Aynı miktar cezayı alan iki hükümlüden birinin, sırf suçunun türü nedeniyle daha daha uzun süre ceza çektikten sonra şartla salıverilmesi, cezaların farklı çektirilmesi sonucunu doğurur ve bu iki mahkum arasında eşitsizliğe neden olur.....İşlenen suçun, şartlı salıverilme açısından belirleyici bir niteliği yoktur." demektedir. Ve buradan hareketle Anayasa'nın "eşitlik" ve "hukuk devleti" ilkelerine ters bularak 146.maddeyi iptal eden Anayasa Mahkemesi bu kez her nedense 125.madde kapsamında olanların şartlı salıvermeden yararlanamamasını Anayasa'ya uygun görmektedir. Demek ki 'herkes eşittir ama bazıları daha eşittir!' Şartlı salıverme "af" değildir. 12 Eylül faşist Anayasası siyasi tutsaklara affı yasakladığından yasaya karşı yapılan bir hile yoluyla infazda yapılan değişiklikle aşıldı. İnfazda ise eşitlik gündeme gelir. Özel şartlı salıverme yasasıyla müebbet cezaya çarptırılan bir Kürdistan devrimcisi 15 yıl, bir idamlığın 20 yıl yatması gerekir. Bu süre içinde infazı yakılmamışsa... Buna karşı Türk sol siyasi tutsakları, sağcılar ve adli hükümlüler müebbet almışsa 8 yıl, idam almışsa 10 yıl hapis yatar. İşte eşitlik(!) Anayasa Mahkemesi, gazetede çıktığı kadarıyla 125.maddeyi kapsam dışı tutma gerekçesini, **"diğer suçların kişiselleşmesine karşın, bu maddede yeralan eylemlerin bir 'suç onrganizasyonu' şeklinde sürmesini"** gösteriyor. Bu gerekçenin hukuksal olduğuna kargalar bile güler. 146.maddenin kendisi hem organizeli kapsamında ve hem de devam etmektedir. Görüldüğü gibi Anayasa Mahkemesi'nin mevcut TC yasalarında hiçbir hukuki gerekçesi yoktur. O zaman olayın ardında başka gerekçeler olduğunu akla getirmektedir. Gerekçe tamamıyla siyasi ve keyfidir. Mevcut TC hukuk mevzuatına yani 12 Eylül faşist Anayasasına dahi aykırıdır. Bu da TC devletinin gerektiğinde kendi hukukunu dahi bir tarafa bıraktığının açık bir göstergesidir.

Anayasa Mahkemesi "devletin bölünmez bütünlüğü" içerisinde siyasi iktidarla uyum içerisindedir. 146.maddenin iptali de planlı bir şekilde düzenlendi. 146'lıklar salıverilirken 125'likler için verilen gayri resmi karar şimdi verilen kararla resmileştirildi. Sıkıyönetim Mahkemelerinin başvurusunu istediği gibi yorumlayan Anayasa Mahkemesi 146'yı ayırdı. 125.maddenin iptali için yapılan başvuruları ise sıkıyönetim mahkemeleri reddetti. TC Devleti Anayasa Mahkemesi aracılığıyla politik bir manevra yaptı. Bu manevranın bir yönü de kamuoyundan gelebilecek tepkileri yumuşatmak sorunu sessizce geçiştirmekti. Anayasa Mahkemesi Başkanı yaptığı açıklamalarla, basına sızdırılarak çıkarılan söylentilerle bunu gerçekleştirdi. SHP başvurusuna Eylül 1991'de karar verileceği söylendi. Daha sonra bu süreyi birer ay arayla peşpeşe erteledi. Yaptığı bu politik manevraya ise Türkiye'de çeşitli kesimleri alet etti. Anayasa Mahkemesi adına mazeret üreten Kazan'ın 'pişirdiği yemeğin dibi tuttu'. Cumhuriyet ve Demokrat Dergisi'ne yazan Turgut Kazan, ve diğer "demokrat" geçinen bazı çevreler Anayasa Mahkemesi'ni savunarak bu politik manevraya çanak tuttular. Türkiye sol çevreleri 146'lıklar için sürdürülen kampanyayı 125'likler için sürdürmediler. Son karar dahi sessizce geçiştirildi. TC Devletinin politikası bu konuyu sessizce geçiştirmekti. Sesiz kalanlar ve "Hayır, Anayasa Mahkemesi ayrım yapmıyor" diyenler tam da sömürgeci faşist devletin politikasına hizmet etmişlerdir.

Anayasa Mahkemesi geçici 4.madde b bendinde yer alan bütün maddeleri iptal etmesi 125.maddeyi Anayasa'ya uygun görüp onaylamasının Kürt ve Kürdistan'a uygulanan ayrı statünün, politikanın Kürdistan tutsakları şahsındaki yansımasından başka birşey değildir.

Anayasa Mahkemesi TBKP'nin kapatılmasına karar verirken de Kürdistan sorununu esas gerekçe yapmıştı. Anayasa Mahkemesi'nin TBKP'nin "bölücü" bulunarak kapatılması ile ilgili gerekçeli kararında "TC Devletinde birden fazla ulus olamaz. Türk ulusu içinde değişik kökenli bireyler olsa da

hepsi **Türk** yurttaşıdır" diyerek Misak-ı Milli sınırları içinde herkesin "Türk olma" zorunluluğu ideoloji ve politikasını bir kez daha açıkca teyid etti. "Türk" yerine "Türkiye yurttaşı" kavramını geçirmeye çalışan "sol" "aydın" ve "demokrat" geçinen insanların esas anlayışı temelden değiştirmeksizin girdikleri çaba Türk ırkçılığını örtbas etme, şövenizmi gizlemekten öte bir anlam taşımıyor. Murat Belge bunu eleştirirken sanki TC böyle bir ırkçı değilmiş, Anayasa Mahkemesi yanlış karar vermişcesine onu düzeltme çabasına girdi. Murat Belge gibiler "Dağ Türkü" kavramının sadece MÇP'lilere ait olmadığını, bunun TC kurulurken resmi ideolojinin temel bir argümanı olduğunu iyi bilir.

TC Devleti Anayasa Mahkemesi'nin onayından geçirerek Kürdistan'a yönelik politikasının bir başka örneğini

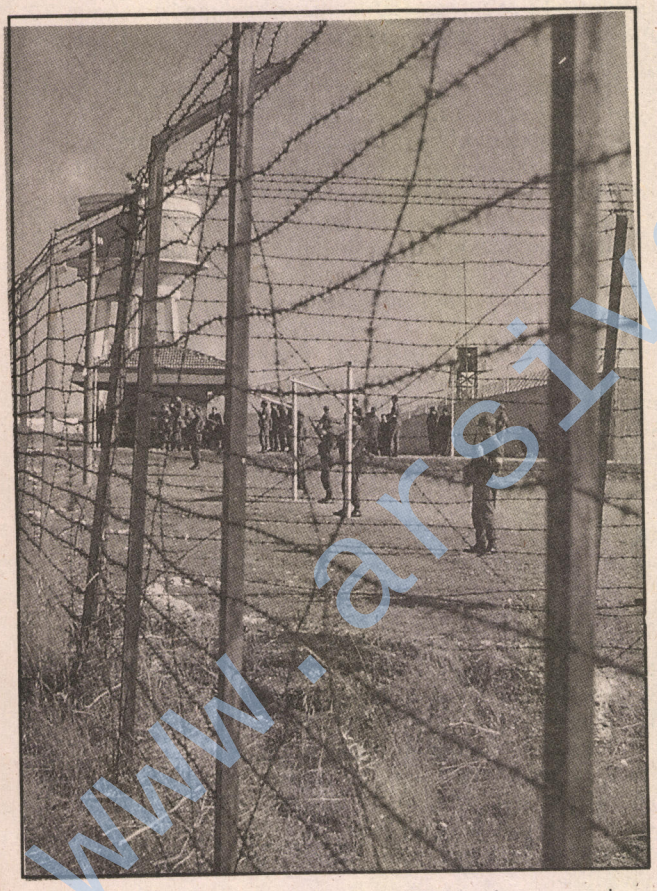

sözümona düşünce suçu maddelerini kaldırırken ortaya koydu. 141, 142 ve 163.maddeler kaldırılarak komünizm ve köktendinci temeli üzerinde propaganda yapmak serbest bırakıldığı halde Kürdistan ile ilgili propaganda yapmak, düşünce ileri sürmek yasağı TMK'nın 8.maddesinde yerini aldı ve cezai müeyyide arttırıldı.

Basında 125.maddeden yargılananlar sadece PKK'lılarmış gibi sunuluyor. Halbuki bütün Kürdistan sosyalistleri, devrimcileri, yurtseverleri 125.maddeden yargılanıyor. Bugün PKK cezaevlerinde geneli oluşturmakla beraber, KAWA, Rızgari,KUK, Tekoşin ve Kürdistan Ulusal Kurtuluşu'nu savunan her yurtsever bu maddenin kapsamı içinde ve içeridedir. Sorun özünde Kürdistan tutsaklarına ayrı bir cezai yaptırım, ayrı bir muameledir.

TC Devleti tüm kurum ve kuruluşlarıyla Kürdistan bataklığına saplanmıştır. Çırpındıkça batmaktadır. Bu öyle bir hal aldı ki sömürgeci faşist yasalar az gelmekte, yapılanlara yasal çerceve bulmak da mümkün olmamaktadır. Çünkü günümüz dünyasında tek tek insan avından soykırıma varan katliamlar, baskı, işkence ve dizginsiz zor politikasının ve uygulamalarının "yasası" yoktur.

TC Devletinde bazen örtük olan, bazen koşullar gereği açıkca yüzünü ortaya koyan ama fiiliyatta hep varolan iki ayrı hukuk ve statü farkı vardır. Bu tarihten devralınan Kürdistan'da yürütülen ayrımcı sömürgeci-faşist politikadır.

TC Devleti Kürdistan'da her sömürgecinin çıkmaza girdiğinde başvurduğu 'özel savaş politikası'nı gütmektedir. Bu başbakanın dilinde 'örtülü savaş', gazetecilerin dilinde 'ilan edilmemiş savaş' vb. diye adlandırılmaktadır. TC'nin bütün devlet aygıtı, kurum ve kuruluşları bu 'özel savaş' taktiğine göre düzenlenmiştir. Olağanüstü hal, özel vali, özel tim, koruculuk sistemi, özel kolordu vb. yapılanma ve uygulamalarla statü farklılığını açıkça ortaya koymaktadır.

Kürdistan'a yönelik politikanın bir parçası olarak cezaevleri rejimi düzenlenmektedir. "Terör suçluları"na özel tip cezaevleri ve uygulamalar sözkonusudur. Sırasıyla 125.maddenin dışında olanlar salıverilirken, Kürdistan tutsaklarına da 'anti-terör' yasasıyla özel uygulamalar gündeme getirilmektedir. Bu uygulamaya Eskişehir tek kişilik tabutluklarla başvuruldu. Kamuoyunun ve direnişin tepkisiyle bu uygulama şimdilik boşa çıkarıldı. Açık görüş yalnız siyasi tutsaklara yasaklandı. Kürdistan tutsakları 'özel savaş'ın rehineleridir. TC kendi hukuk kuralları içerisinde davranmıyor. Zaten sorunu TC hukuku içerisine hapsetmek yanlıştır. O zaman uluslararası savaş hukuk kuralları uygulanmalıdır.

Sömürgeci devletin bugün gelinen aşamada maskesi düşmüş iğrenç yüzü açıktadır. Dünya alem ne kör ne de sağırdır. İkiyüzlü politikalar sömürgecileri ve dalkavuklarının savunusu olmaktan başka işe yaramıyor. Artık mızrak çuvala sığmıyor. ■

AV. HASAN ALICI

"İŞLENEN SUÇUN ŞARTLA SALIVERME AÇISINDAN BELİRLEYİCİ BİR NİTELİĞİ YOKTUR"

(Anayasa Mahkemesinin 19.7.1991 tarih ve 1991/15-22 sayılı kararından)

"Şartla salıverme çağdaş eğilim, özgürlüğü bağlayıcı cezanın yasalarla belirlenecek bir alt sınırının infaz kurumunda geçirilmesi koşuluyla suçlunun kişiliğindeki gelişmeleri gözleyerek uygun zamanın belirlenmesi yönündedir. Bu yöntemde, İŞLENEN SUÇUN ŞARTLA SALIVERME AÇISINDAN BELİRLEYİCİ BİR NİTELİĞİ YOKTUR."

Yukarıda yer alan düşünceler, Anayasa Mahkemesinin, "Terörle Mücadele Yasası"nın Geçici 4. maddesinin (b) bendinin, "... 146 (son fıkra hariç)..." hükmünü Anayasanın 10. maddesine aykırı bularak iptal eden gerekçesidir.

Anayasa Mahkemesi, hukuka uygun ve doğru gerçeklerle "... 146 (son fıkra hariç)..." hükmünü Anayasaya aykırı bularak iptal etmiş iken, bu kararından 8,5 ay sonra, aynı maddenin 125 ile ilgili hükmünü, kendi gerekçesini gözardı ederek, kararlarına tamamen aykırı görüşlerle, Anayasaya uygun bul-

muştur. Böylece, 125. maddeden yargılanan hükümlü ve tutuklular "Terörle Mücadele Yasası'nın şartlı tahliyeyi düzenleyen Geçici 1. maddesinin kapsamı dışında bırakılmışlardır.

Aynı konudaki ilk kararında "İşlenen suçun şartla salıverme açısından belirleyici bir niteliği yoktur" diyen Anayasa Mahkemesinin bu görüşünden dönmesini gerektiren hukuksal bir mantık değildir. Evrensel demokratik ilkelere, insan haklarına, Anayasanın 10. maddesine ve özelinde kendi kararına aykırı bu hukuksal ayıbın nedeni hukuksal olmayınca, akla hukuksal olmayan etkileşimler gelmektedir. İptal talebinin görüşülmesinin geciktirilmesi, özellikle Mart ayının ilk haftasında karar verileceğinin açıklanması, ancak, kararın Newroz sonrasına bırakılması hukuksal olmayan etkileşim düşüncesini güçlendiriyor.

Yasanın kendisi, adi-siyasi hükümlü (tutuklu) ayrımı yaparak 'bölücülük' örneği verirken, Anayasa Mahkemesinin uygunluk kararından sonra bu "bölücülük", Türk-Kürt hükümlü (tutuklu) şeklinde, son derece tehlikeli ve halklar arasındaki eşitlik ve kardeşlik düşüncesini bozan, sabote eden bir çehreye bürünmüştür.

Tarafsızlığı yasalarla öngörülen, tüm kurumların üzerinde ve dışında yer alan, kendisini sadece hukukilikle sınırlayan Anayasa Mahkemesi son kararıyla taraflı bir konuma düşmüş ve hasmane bir tutum almıştır. Irkçı şoven duygularını körüklemeye, Türk-Kürt ayrımcılığının halklar arasına yerleştirilmeye çalışıldığı bir döneme denk düşen Anayasa Mahkemesinin kararı bu ayrımcılığı körükleyenlere umut verecektir.

Hukuksal düzeyde ayrımcılığın tescil edilmesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin 12 Eylül Hukukunu devam ettirmekte kararlı olduğunu da göstermektedir.

Bu ayıbı sırtında taşıyan yasama, yürütme ve yargı üçtüsü, ayıptan kurtulmak istiyorsa, Demokrasi söylemlerinin dillerden düşmediği bu ortamda, yakıcılığını halen hissettiren 12 Eylül Hukuku ve yargılamaları tüm sonuçları ile ortadan kaldırılmalı, öncelikle bu yakıcılığı bedeniyle yaşayan 125. madde tutuklu ve hükümlülerini salıverilmelidir. ■

AV. İBRAHİM İNCE

"ÖZEL SAVAŞIN" BİR KURUMU HALİNE GELEN ANAYASA MAHKEMESİ

Anayasa Mahkemesi SHP'nin "Terörle Mücadele Kanunu"nun bazı maddelerini Anayasaya aykırılıktan iptaline ilişkin başvurusunu nihayet inceleyerek(!) karara bağladı.

Günümüzde hiç bir hukukçunun ve siyasinin benimsemediği askeri cunta Anayasasına dahi aykırılığı açık olan bu kanunun özellikle geçici 4/b maddesinin iptal edileceğine ilişkin başta hukukçular olmak üzere toplumda büyük ve haklı bir beklenti vardı. Ancak beklenenin aksine Anayasa Mahkemesi TCK'nın 125. maddesinden hüküm giymiş mahkümların şartla salıverilmesini düzenleyen "Terörle Mücadele Kanunu"nun geçici 4/b maddesini "ilgili 125. maddede yer alan eylemlerin bir suç organizasyonu şeklinde sürdüğü" gerekçesiyle Anayasaya uygunluğuna karar verdi. Bu karar hukuki olmaktan uzak, Kürt ulusal mücadelesine karşı verilmiş siyasi bir karardır. Çünkü, hukuken hükümlünün suç ile bağlantısı kesilmiştir. Cezaların infazı yönünden hükümlüler arasında ayrım yapılamaz. İyi halli olup olmadıklarına bakılır. Kanun, şartla salıverilmede hükümlülerin iyi halli olup olmadığına bakılmayacağınıda getirmektedir. Bu nedenle cezaların infazı hakkındaki 647 sayılı kanunun uygulanamayacağını ayrıca düzenlemiştir.

Konunun daha iyi anlaşılması için ilgili kanun maddelerini ve Anayasa Mahkemesinin 19.7.1991 tarih ve 1991/15-22 sayılı kararının irdelenmesinde yarar var;

Terörle Mücadele Kanunu:

Geçici Madde 1-8.4.1991 tarihine kadar işlenen suçlar sebebiyle

a) Verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu durumda olanlar 647 sayılı cezaların infazı hakkında kanunun 19. maddesi hükmüne göre çekmeleri gereken cezalarının on yılını,

b) Müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanlar çekmeleri gereken cezalarının sekiz yılını,

c) Diğer şahsi hürriyeti bağlayıcı cezaya mahküm edilmiş olanlar hükümlülük süresinin beşte birini,çektikleri taktirde iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve talepleri olmaksızın şartla salıverilirler. Bu sürelerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı süreler de hesaba katılır.

Bu hükümlüler hakkında 647 sayılı cezaların infazı hakkında kanunun ek 2. maddesindeki indirim hükümleri uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 4-8. 4-1991 tarihine kadar;

a) Bu kanunda terör suçlarından sayılan eylemler sonucu memur kamu görevlilerini görevlerini ifa ederken veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı öldürenler veya öldürmeye teşebbüs edenler ile bu suçlara iştirak edenler;

b) Türk Ceza Kanunun 125. 146 (son fıkra hariç). 403, 404/1,405, 406,407, 414, 416/ilk ve 18. maddelerine giren suçları işleyenler,

c).....,

d).....,

Hakkında bu kanunun geçici 1. maddesi hükümü uygulanamaz. Ancak, bu maddede sayılan suçlar dolayısı ile verilen ölüm cezaları yerine getirilmez. Bu hükümlüler hakkında;

Ölüm cezasına hüküm giyenler 20 yıllarını, müebbet ağır hapis cezasına hükümlüler 15 yıllarını; diğer şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalara mahkum edilmiş olanlar hükümlülük süresinin 1/3'ünü; çektikleri takdirde iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve talepleri olmaksızın şartla salıverilirler.

Bu sürelerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı sürelerde hesaba katılır.

.....

Kanuna göre siyasi suçlardan hükümlü olanların iki misli ceza çekmeleri öngörülmüştür. Bu düzenleme hukuki olmaktan uzak siyasi bir durum yaratmıştır. Siyasilerin istemi doğrultusunda çıkarılan; hukuk ilkelerine, Anayasanın eşitlik ilkesine, hukuk devletine ilkesine açıkça aykırıdır. Bazı hükümlülerin 2. defa cezalandırılması sözkonusudur.

Bu durum Anayasa Mahkeme'sinin konuyla ilgili kararında da ifadesini bulmuştur;

Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Ankara 8. Kolordu Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim 1 numaralı Askeri Mahkemesi'nde T.C.K.'nun 146/1 maddesinden yargılanan Devrimci Yol Davası tutuklularının 22-4-1991 günlü ortak dilekçeleriyle;

Terörle Mücadele Kanunu'nun geçici 4. maddesinin

Anayasaya aykırı olduğunu ve ilgili 1. maddenin kendilerine ugulanmasını ve tutukluluklarının sona erdirilmesini istemişlerdir.

Askeri Mahkeme ileri sürülen Anayasaya aykırılık savını ciddi bulduğunu ve kendisinin de o kanıya vardığını belirterek kanunun geçici 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentlerinin Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılıktan, Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Anayasa Mahkemesi ilgili iptal istemini "salıverilme isteminde bulunan sanıkların tüm, Türk Ceza Yasası'nın 146/1 maddesine aykırı davranıştan hüküm giymişlerdir. Mahkeme salıverme istemini karara bağlarken (b) bendini T.C.Y.'nın 146. (son fıkra hariç) maddesiyle sınırlı olarak uygulama durumunda bulunmaktadır." diyerek yararlanacaklar yönünde bir sınırlamaya gitmiştir. Bu sınırlama hukuken yapılmaması gereken bir ayrımdır. Çünkü Anayasa Mahkemesi'nin görevi yararlanacakları sınırlandırmak değil, istemin Anayasaya aykırı olup olmadığını, Hukuk ve Anayasal çerçevede inceleyip karara bağlamaktır.

Mahkeme Kürt ve Türk hükümlülükler arasında ayrım gözeterek son kararına zemin hazırlamış oldu.

Bununla birlikte kararın gerekçesinde hukuk ve anayasal çerçevenin oluşturulmasına çalışılmıştır.

Anayasanın 10. maddesi yönünde incelemeninsonuç bölümünde de " Böylece infaz yönünden eşit ve aynı durumda bulunan mahkumlar arasında şartlı salıverme bakımından ayrı uygulama, Anayasanın 10. maddesindeki Kanun önünde eşitlik ilkesine uygun düşmemekte ve bu ayrılığın haklı bir nedeni de bulunmamaktadır."

Yine Anayasanın 2. maddesi yönünde incelemesinin son bölümünde; "Böylece, sonraki yasanın bir tür egeçmişi kapsayan, kimi hükümlüler bakımından çekilecek cezayı fazlalaştırıp ağırlaştırarak Anayasa 'nın eşitlik ilkesine aykırılığı daha belirgin olan kuralı, hukuk devleti ilkesine de ters düşer. İtiraz konusu kuralların bu yönden de iptali gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle 12. 4. 1991 günlü 3713 sayılı Yasa'nın geçici 4. maddesi birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinin sınırlama kararı uyarınca ".....146 (son fıkra hariç)....." hükmünün iptali gerekir, şeklinde gerekçelendirip karara varmıştır.

Yukarıda belirttiğimiz gibi mahkeme yararlanacaklar yönünde yaptığı sınırlama dışında hukuka uygun karar vermiştir.

Ancak sırılama, Türk solundan hükümlüler ile Kürt hükümlüler arasında ayrımcılığa neden olmuştur. Kürt hükümlülerin yasadan yararlanamaması sonucuna götürmüştür.

Anayasa Mahkemesinin son kararı ise sınırlamadan öteye, 1974 tarihli içtihadından (1) da dönerek T.C.nin Kürt ulusal mücadelesine karşı yürüttüğü kirli savaşta taraf olarak yer almıştır. Bu yer alış Mahkemenin tarafsız olmadığını, bu nedenle meşrutiyetini yitirdiği savaşın diğer kurumlarından (Olağanüstü hal, bölge valisi v.s.) ayrı düşünülemeyeceği sonucunu doğurmaktadır. ■

(1)- 1974 yılında çıkarılan "Af yasası "da yine siyasiler tarfından, T.C.K.'nın 125. mad.'den hükümlü ve tutuklular "Af" kapsamı dışında tutulmuştu. Ancak Anayasa Mahkemesi bu ayrımı Anayasaya aykırı bularak ilgili hükümlerini iptal etti. Böylece 125.'den tutuklu/hükümlü olan Kürt siyasilerde aftan yararlandılar.

17 Nisan 1980 günü, Ankara Emniyet Sarayı 8 nolu hücresinde, beyni parçalanarak katledildi. Anısı ve mücadelesi yaşayacak.

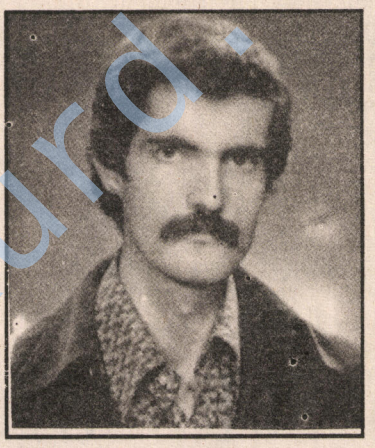

YAŞAR GÜNDOĞDU

(17 Nisan 1980...)

Ne kan
Ne barut
Ne detant
Ne "Barış"
Ne aldatıcı otonomi
Ne kültürel özerkli
Hiçbir Emperyalist-sömürgeci
burjuva manevrası ülkemizin
bağımsızlık, ulusumuzun
özgürlük mücadelesini
yolundan saptırmaya,
durdurmaya yetmeyecektir.
Şehitlerimizin bıraktığı miras
bağımsızlık, ülkemizin birliği ve
sosyalizmle taçlanacaktır.

KOMAL

YAYINEVİ ÇALIŞANLARI

www.agirivakurd.org

KÜRDİSTAN'DA SÖMÜRGECİLİĞİN DÜNÜ BUGÜNÜ YA DA YENİ BİR SÜRECE GİRERKEN KATLİAM PROVALARINA ÖNSÖZ

A. KAVEL

Sistemlerin doğuşu,ideolojik çatışmaların eylemde kendini buluşlarıyla doğar, gelişir.Bu ayrışımlar; sistemlerin iç çatışmalarını beraberinde getirir,sınıfsal temelin doğuşunu ve sürecini hazırlarlar.Bu fenomenler bilimsel ideolojilerin nedenselliğini, sınıfsal temelindeki gelişimine paralel olarak,geçmişle geleceğin yasalarını oluşturacak üretimlerin diyalektik merkezini oluştururlar.

Tarihi süreçler bize, geçmişle gelecek arasındaki mücadelenin periyotlarını sunmakla kalmıyor, marksist temelde, doğru ve güvenilir tespitlerin ortaya konulması ve geliştirilmesi sorununu dayatıyor.

Tarihsel aşamalarda eski biçimler, yeni koşullar altında kendini uzun süre korur. Marksist ideolojinin sınıfsal zeminde kendini geliştirmesi, feodal anlayışı yeni olanla işleyerek ona yeni soluk ve biçim vermesini sağlamalıdır. Öte yanda dönemin kısa vadeli, göreceli görüntüsüne aldanmak eşittir bilimsel olana, marksist olana sırt çevirmek anlamına gelir. Bu kısır döngü tarihin ve egemen sınıfların bize bahşettiği katliam provalarının tekrarından başka bir şey olamaz.

Kürdistan genelinde (bütün parçalar) hegomanyacı kültürün ve siyasetin bastırmaya çalıştığı, dejenerasyon politikasına karşı, Kürdistan halkı ve kültürü direnişini sürdürüyor. Bu gerçek öz ulusal sürecin hızlanması gerçeğini beraberinde getiriyor. Öte yanda enternasyonalizmi hazırlayan faktörlerin yoksunluğu Kürdistan tarihinde ulusal hareketlerin belirli bir evreden sonra tıkanıklığı yazgısını getirdi.

Soruna kaynaklık edeceği vargısıyla marksist düşüncede iki argumanı ele alalım. Bunlardan ilki; maddeci tarih anlayışına göre kültürün ekonomik güdülerden temellenen bir sınıf kültürü olduğunu söyler. İkincisi ise evrensel kültürün egemen güçlerin çıkarlarına uygun olan değerleri ifade eden bir sınıfın kültürü olduğunu belirtir. Alt sınıfın kültürüne karşıt olarak konumlandırır kendini (F. Doğ. s.59)

İdeolojilerin konumlandırılış biçimi, diğer yanda egemen güçlerin sömürgeler üzerinde uyguladığı kültürel imha siyaseti dünü ve bugünüyle bıçak sırtı bir dönemi yaşıyor. Konuya, Kürdistan'daki tarihsel devinimi içinde, sürecin Kürdistan üzerinde uygulanan siyasetin dün ve bugünü açısında bakmakta yarar var.

1507'den sonra Osmanlılar ve Safeviler arasında Kürdistan'da doğan otorite boşluğundan yararlanılarak Kürt bölgelerini kendi topraklarına katma yarışı başlar. Kendi imparatorlukları içinde eritmek istedikleri bu Kürt beyliklerine bazen çok, bazen de daha az bağımsızlık tanımışlardır. Olanakları elverdiğinde ise, Kürt sülalelerine son vererek kurtuluşunu, bağımsızlık arzusunu ortadan kaldırmıştır.

Emir Şeref Han'ın (Bitlis beyi vf Rzugi aşireti reisi) Şah İsmail tarafından tutuklanmasından yararlanan I. Sultan Selim (1512-1520) bu durumu iyi değerlendirir. Çaldıran'da yapılan savaşta Şah İsmail yenilgiye uğratılır. (Muf. Osm. Tar. Cil. IV. Atlas Yay.)

Kürtler 1515 tarihini izleyen yıllarda Mardin ve Diyarbakır çevresinin alınmasında Osmanlılarla birlikte savaşırlar.

Kürtler 1516 yılında Osmanlılarla birlikte Persleri ağır bir yenilgiye uğrattı. Gerek gösterdikleri bu yararlılıklar nedeniyle, gerekse boyun eğmez savaşkan aşiret oluşlarıyla Kürtlere ayrıcalıklar tanındı. Bu suretle beş bölge Kürt beylerine ve onun soyundan geleceklere bırakıldı. (Hammer Gor 2 I 3730)

Yine bu tarihlerde bölgede çok güçlenen Kürtler Osmanlılar için tehlike arzetmeye başlayınca yeni bir siyaset sahneye konuldu. K. Sultan Süleyman beyliğin başında bulunan Şeref Han'ın oğlunu Malatya'ya göndererek beyliği başsız bırakmak istemesi, gününüzde de uygulamaya konulan sürgün ve güçleri kırmaya yönelik göç politikaları çok eski bir Osmanlı geleneğidir.

Örnekler daha da çoğaltılabilir. Dün katı merkeziyetçi Osmanlı politikası, bugünde TC. devletinin Kürt ulusunun kendi kendini yönetme hakkının gasp edilmesi sömürgeci devletlerin tarihi geleneğidir. Prof. Dr. Stefanos Yerasimos (Par. Üni. Öğ. Gör.) 19.02.1992'de Cumhuriyet gazetesine yazdığı bir makalede 'Irak'ın kuzeyinde politik bir boşluğun meydana gelmesi ve bu boşluğun içinde bir Kürt olgusunun yoğunlaşması durumunu 1926 öncesine götürüyor. Türkiye'nin Lozan'da ve Lozan'dan sonra Musul'u istemesi, petrolü elde etmekten çok Kürt sorununa hakim olabilmek yani kendi denetimi dışında bir Kürt milli hareketinin oluşup kendi topraklarına sirayet etmesini önleyebilmek içindi' diyor.

Emperyalizm, mali sermayeyi ele geçirmek ve onu koru-

www.arsivalan.org

mak adına dünya genelinde evrensel kültür ve politik aldatmacasını gizli kılıflar altında korumaya devam ediyor. Yakın geçmişin İran-Irak savaşı bu kumanda sistemine bağlı gelişirken, geçen yıl emperyalist güçlerin sömürgeci Irak yönetimine karşı başlattıkları savaş, Kürt katliamına hazırlanan zemin bu siyasetin bir sonucudur. Baskı ve sömürü mesleği onu besleyen kan damarları olan emperyalizm'in dünya atlasındaki bu çıkışları, sindirilen, yozlaştırılan politikalarla siyasi arenada yeniden sahneye konuluyor.

Bu panoromik çehre içinde, egemen güçler Ortadoğu'da bir ölüm kalım savaşının hesaplarını yapıyor. Yakın geçmişte pislik yedirme, evlerden insanların alınarak öldürülmesi, Hizb-i Kontra dediğimiz devlet terörü, saldırı ve cinayetler Kürdistan'da gerçekleşme hazırlığında olan katliam provalarının ön rötüşlarıdır.

Değişen dünya coğrafyası Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş hareketine yeni misyonlar yüklüyor. Bir yandan bağımsızlık şiarlarının yükseldiği diğer yanda Kürdistan'ın her köşesinde emperyalizm ve onun uşaklarının kanlı elleriyle boyanan bir baharı yaşıyor Kürdistan. Öte yandan tarihsel yolculuğumuz içinde Kürdistan'da böylesine bir sahiplenme bilinci, böylesine kitlesel bir yoğunluk görülmemiştir. Binlerce yıllık tarihsel bir sürecin dönüm noktasını yaşıyoruz. Kürdistan devrimcileri bulundukları alanlarda, marksizmin yüce ideolojisi önderliğinde çığ gibi yükselen bu mücadeleyi işleyerek, ona yeni kazanımlar sağlamalıdırlar. Unutmayalımki tarafsızlık kendi içeriğinde bir taraflılığa denk düşer. Tarafsızlık vahşetin eylemini meşru kılmaktır.

Kürdistan'lı devrimciler Kürdistan'ın her parçasında oluşan yeni gelişmelere destek olmalıdır. Unutulmamalıdırki marksist olduğunu iddia eden her misyon gelişen parçalardaki ulusal harekete hizmet etmedikçe ütopyacı yazgısından kendini kurtaramayacaktır. Sömürgeciliğin cenderesinde erimek istemeyen her yurtseverin tarihi sorumluluğudur bu. Kürdistan Ortadoğu halklarının öncüsü olmaya adaydır. Kitleler sonuçlar ve elde edilen başarılardan çok marksizmin diyalektik süreci içinde işlenmelidir. Bu aynı zamanda tarihi sürecin bir dayatmasıdır.

Yurtseverler klasik sömürgelerin eski bir taktiği olan güçleri bölme biçimiyle yeni bir imha senaryosuna göz yummamalıdır. Kürdistan bütünü sadece egemen güçlerin protokolündeki parçalardır. Ulusal temeli olan Kürdistan'daki mücadeleler otonomcu boyutlarda olsa bile; Kürdistan ulusal hareketine yeni boyutlar getireceği gözardı edilmemelidir. Özü marksist olmayan ama diğer yandan ulusalcı misyonu ön planda olan hareketlerin marksistler tarafından desteklenmesi ve geliştirilmesi bu düşünselliğin ön koşuludur aynı zamanda.

Konuya kaynaklık edeceğini varsayarak marksist düşüncede iki tezi ele alalım. Bunlardan ilki.... işçisi bulunmayan sömürge ülkeler için bile "kendi kaderini tayin" isteğiyle ortaya çıkmak, her marksist için saçma bulmak şöyle dursun zorunluluktur.

..... Sömürgelerin kurtuluşunun bir devrim dizileri olmaksızın sağlanamayacağı gerçeğini gözardı etmemeliyiz. (Uls. Sor. Uls. Kur. Sav. s.275-277)

Kürdistan halkı, aydınları, (aydın sözcüğüyle Etap Marmara'nın halice bakan teras katında, silahlı kuvvetlerin güvencesi altında yapılan, Kürt sorununu çözen aydınlardan söz etmiyoruz tabi) işçisi, köylüsü, tüm yurtseverleri bu nokta da hassas olmaya çağırıyoruz. "Taraf olanın duyarlılığına karşı olanın lanetine" ■

16.03.1992

FAŞİSTO MURDAR

Raverdê!
domone mi şerê dıbıstan faşisto murdar
raverdê! lawku vajîîme, govende bijerîme
koi nî heredîye jûvîn ra...
lawu keme vile juvîn
gile çekûra juvîn dardekeme.

Raverdê!
domone mi şere dıbıstan faşisto murdar
Tu nî verda,
yîne nî verda,
domone ma lawkû vazê gıle koû ra
raverdê faşisto murdar!
ma hata nıka veng ro koû ni kerd
tu ni vinena peyra torayê koro murdar
tu nasnikena
dina verê çeverê sima niya
dîna gırsa, dîna berza hîraya
bojiye ma, çeke ma bi balişna şîma hata nıka
raverdê bojûne ma faşisto murdar
sewkanîme, pilyme çerîme ma
bê keşeny camende, brayeni camende
kelepçûne ma ra ku darde kerdo domonûne ma

Diayene hevalene say dîya!
ciranene morevayene qıslaciyene!
dewuzene karkerê ma!
pê destune juvin bîjerene!
sıma zof rındek vinene welate ma Kurdistan.
Faşisto murdar brayê amerikanîye.
Dına pe destune ma bije!
beso endi!
cînîkî çenekî veyvike Kürdistan nî berve
jî derune usarî
tu vind ne bena dina pê bojûne ma bije.

Faşisto murdar brayê amerikanîyo
dina pê bojûne domonû bîje
reya gonine sono faşisto murdar
pê bojûne domonu bije dina
domone ma zof rindek vinene Kurdistan
domoni vinene kıla çekû
koû zof rındek vinene
vrayeny, ciranêni çerenî zof rındık vinene
sare ma zof rındek vineno
perodaise ho de welatê Kurdistanî...

Estemol, 24.9.1970

Dr.Ali KILIÇ

DEVRİM Mİ? REFORM MU?

S. ÇİYA

Ülkemizdeki ulusal kurtuluş mücadelesi ilerleyip, mevcut politikalarla önlenemez seviyeye geldikçe, düşman 'doğal' tepkisel hareketlerle, gelişmelere kendini uydurmaya çalışıyor. Hiç bir zaman vazgeçmediği temel stratejik yönelimi şiddeti, yeni araç ve yöntemlerle tahkim ederek yoğunlaştırıyor. Tek başına şiddetin çözüm olmadığı kendileri tarafından da kabul ediliyor. Bunun için, temel yönelimlerinden vazgeçmeden, hatta bu politikalarını daha sağlama almak bakımından, bir takım destekleyici yönelimlere giriliyor. Konunun uzmanı olanlar ise, uluslararası tecrübenin gündeme getirilmesini, yararlanmak gerektiği görüşündeler. Son öneri genelde kabul ediliyor. İki anlama geldiği gelişmeler tarafından belli oldu. Önce işin askeri yanı. dünyada tüm sömürgecilerin, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı denediği, kontra taktikleri, katliam ve bastırma, sürgün pratikleri örnek alınıp uygulamaya sokuluyor. Özellikle, ABD'nin Vietnam'da, Fransızların Cezayir'de uyguladıkları yöntemler sömürgeci güçler tarafından, günümüz koşullarına uyarlanarak, daha da geliştirilerek uygulanmaya çalışıldı. Bu konu hem ülkemiz devrimci basının da, hem de Türkiye devrimci hareketinin basınında yeterince işlendiği için fazla üzerinde durmuyoruz. Pratikteki sonuçlarını yaşayarak görüyoruz.

Yararlanılan tecrübenin ikinci yanı daha çok sorunun siyasal boyutuyla ilgili. Sömürgeciler İngilizlerin İrlanda'da, İspanya'nın, Bask'ta, Katalonya'da uyguladığı taktiklerden yararlanmak istiyorlar. Bu yönde bazı adımlar attılar. "Kürt gerçeğini kabul etme", "dil serbestisi" gibi göstermelik gelişmeler bir yanıyla sözkonusu politikanın ürünleri. Tabii bu yönelime girmelerinde bir dizi etmenin rolü var. Belirleyici olanı, askeri yöntemlerinin başarısızlığı, sorunlara güç yetirememesidir. İlave olarak dünyada esmekte olan sözde "demokrasi" havasına kendini uydurma, AGİK sürecine katılma gibi etmenlerinde rolü var.

Yalnız sömürgeci güçlerin unuttukları, hesaba katmadıkları "küçük" bir nokta varki, işin can alıcı noktasını oluşturuyor. Bugün ne Kürdistan Bask, Katalonya, İrlanda'dır ne de Türk Sömürgecileri, İspanya'nın ve İngiltere'nin yerine konulabilir. Dahası, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi tüm yetmezlik ve hatalarına rağmen, ideolojiler politik seviye ve önderlik bakımından olsun, potansiyel ve hareket halindeki güçleri bakımından olsun, sözkonusu bölgelere göre daha ileri bir mevzide bulunuyorlar. Geliştirilen karşı taktiklerle bu çabalarda boşa çıkartılabilinir.

İçine girdiğimiz dönemde özellikle TC'nin her yanıyla uygulamaya koyduğu bir özel savaş politikası sözkonusu. Bu savaş, hayatın her alanında yürütülüyor. Askeri, siyasi, diplomatik, kültürel, psikolojik, ekonomik vb. alanlarda yürütülen savaşta, düşman, bütün imkanlarını seferber etmiş bulunuyor. Üniversiteler, dini kuruluşlar, siyasi partiler, sözde "işçi" sendikaları, kemalist ve dönek "sol" aydınlar, basın hummalı bir şekilde, kutsal görevlerini icra etme yarışı içindeler.

Basının rolü bu noktada oldukça önemli bir yere sahip. Resmi politika, basın aracılığıyla kitlelere, uluslararası kamuoyuna kabul ettirilmeye çalışılıyor. Psikolojik savaşın yansıması olan bu uygulama, katliam ortamı hazırlamaktan, kamuoyunun yönünü değiştirmeye, yalan haber üretmeye, kitleleri sindirip, yılgınlık yaratmaya yönelik. Şüphesiz ihtiyaca göre daha zenginleşiyor.

Son yıllarda Türk Basınının yeni 'keşfettiği' bir yol daha var. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Güçlerinin kimi açıklamalarını ya kendi amaçlarına yönelik olarak kullanmak istiyorlar, ya da ulusal kurtuluşçu güçleri, kimi hata ve zaaflarından da yararlanarak karşı, karşıya getirmek istiyorlar. Özellikle, Güneyli güçlerle, Kuzeyli kimi güçlerin aralarını açmak, muhtemel bir provokasyona yol açmak için bugüne kadar olmadık yollara başvurdular.

Sözkonusu politikanın bir ürünü olarak, TC basınında Kürdistan'lı siyasi hareketlerin temsilcileri ile röportaj yapma yarışına girildi. Yapılan röportajlar bir yandan anlam ve içeriğinden bilinçli olarak çarpıtılıp, başka noktalara çekilmeye çalışıldı, öte yandan ise ulusal Kurtuluş Hareketinin karşı-karşıya kaldığı sorunlarda, ileri sürülen bir takım hatalı değerlendirilmeler, öne çıkartılarak özel bir çaba ile yaygınlaştırılmaya çalışıldı. TC basının önem verdiği iki önemli konunun olduğu ortaya çıktı. Birincisi; devrimci şiddet, ikincisi; bağımsızlık. Öteki konular genellikle bu iki temel konunun etrafında üretilen sorunlar oldular. Özenle ve gayretle, bağımsızlıktan vazgeçme, ya da bu hedefi yumuşatma, silahlı mücadele yerine, "siyasi mücadele", "meşru ve kitlesel mücadele" yönünde oldukları her mesajı, mücadelemize karşı kullanmaya çalıştılar.

Biliniyor, PKK önderi A. Öcalan'ın, "ayrı devlet değil, federasyon" ya da , "coğrafya böyle kalsın" gibi açıklamaları, ya da yeni hükümetin gelmesi ile "siyasi çözüm için tanınan ateşkes süresi" bu yönde kullanılmaya çalışıldı, yükselme yönünde ilerleyen kitlesel hareket- serihildan- söndürülmeye çalışıldı. Bu

www.serxwebun.org

değerlendirme de A. Öcalan'ın içine girdiği yöneliminin ve görüşlerinin eleştirisini yapmayacağız.

Bir kısım TC basınında, ve sol basının bazılarında görüşleri yayınlanan TKSP önderi K. Burkay'ın görüşleri üzerinde kısaca durulacak. Burkay, Aktüel dergisine verdiği bir demeçte (-daha sonra Deng sayı.18'de yayınlandı.-) ve yine Dengi Komkar dergisine verdiği röportajda (-Bu görüşmede Deng'in aynı sayısında yayınlandı.-) bir çok konuda öteden beri savunduğu hatalı çizgisini devam ettirdiğini gösterdi. Bu yaklaşımın tümü üzerinde olmasa da, temel bir iki yanına değinmek gerekiyor. Zira, kitlelerde etkide bulunduğu kadarıyla hem olası yanılsamaların önünü almak bakımından ve hem de, Burkay'ın ve Partisinin ismindeki "Sosyalist" nitelemesinden dolayı bu gerekli.

YENİ HÜKÜMET "OLUMLU" ADIMLAR ATTI MI?

Girişte kısaca belirtmeye çalıştığım gibi, askeri önlemlerin yetmediği pratik tarafından kanıtlandıkça, TC'de tavrını esnetmeye, ulusal kurtuluş hareketini ezmek yönünde bir takım politik taktikler başlattı.

Gerek dünyada meydana gelen değişmelerle, TC'nin kaba Kemalist yöntemini sürdürmesinin zorluğu, yanısıra esas olarak mücadelenin karşısındaki yetmezlikleri değişiklik yapmaya zorluyordu. TC'nin üniter yapısı, sınırları, egemenlik hakları, resmi dili ve bayrağı korunmak şartıyla yapılan değişiklikler, reform olarak dahi adlandırılamazdı. Nitekim, ağırlıklı olarak, devrimci-demokratik kamuoyu gelişmeleri bu doğrultuda değerlendirdi.

Özal döneminde başlatılan ve yavaş yavaş ısıtılan politika, SHP-DYP koalisyonun sözde "demokrasi" konusunda verdiği vaatler doğrultusunda, sistemleştirilmeye çalışıldı. Önce şunu belirtelim, eski GenelKurmay başkanlarından N.Üruğ sözkonusu olanın "İspanya ve İngiltere'nin karşı-karşıya olduğu etnik tipte bir sorun olduğunu" kabul etmişti. Özal ise, TC'nin temel yapısı korunmak şartıyla, yönelimdeki değişikliğin sesli olarak dile getirilmesinde öncülük yaptı. Özal'ın politikası ABD'nin ve öteki Batı'lı emperyalist devletlerin politikasına da uygundu. Dahası, Güney Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesi önemli başarılar elde etmiş, o günkü uygun uluslararası kamuoyunda katkısıyla ciddi diplomatik açılımlar gerçeleştirmişlerdi. Tüm bu ve benzeri nedenlerin hepsinden önemlisi olarak, Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin vardığı boyut, de facto (fiili) olarak, bir çok mevziyi elde etmiş, düşman geriletilmişti. TC, pratikte zaten aşılmış durumu, bir takım açılımlarla kendi lehine çevirmek, mücadelenin önünü barajlamak için taktik manevra alanını genişletmek istedi. Yapılanlar ise ne bir reformdur, ne de ilerleme. Sömürgecilerin işgal ettikleri ülkenin ve ulusun adını, ürkekçe kabul etmeleri, dilin evde kullanılmasının serbest olması, kısmi, olarak basında kullanılması, mevcut gelişmeler karşısında gözboyama, ulusal kurtuluş mücadelesinin etrafındaki uluslararası desteği ve kitle desteğini etkisizleştirme yönünde bir adım.

Mücadelenin fiili olarak aştığı gelişmelere dahi cevap veremez bir gelişmeydi. "Bununla birlikte toplumsal reformlar güçlünün zayıflaması ile belirlenmez aksine zayıfın güçlenmesi ile belirlenir ve bu böyle olacaktırda" (Marx) Mücadele ilerledikçe gelişmeler, inişli-çıkışlı olmak kaydıyla ürünlerini vermek zorundadır. K. Burkay ise, tüm eleştiri ve beklentilerine rağmen, Özal'ın tavrını "cesur", hükümetin taktiklerini ise "olumlu" değerlendirmektedir. Gerçi, "şimdi yangın bacayı sarmış ve eski politikanın yürümeyeceği ayan beyan belli olmuştur. Bir süreden beri yeni politika arayışları

"Bununla birlikte toplumsal reformlar güçlünün zayıflaması ile belirmez aksine zayıfın güçlenmesi ile belirnelir ve bu böyle olacaktır da"

bu nedenledir" (Deng, Sayı 18, s.16) diye belirtmektedir. Ama, "yeni politika arayışları"nı hiç değilse bazı yönleriyle "olumlu" görmektedir." Bu dönemde, kanımca en önemli olay, Özal'ın, bir Cumhurbaşkanı olarak Kürtlerin varlığını kabul etmesi ve Türkiye'de 12 milyon Kürdün bulunduğunu söylemesi idi. Kürtleri yok saymanın bir moda, nerdeyse bir "vatan görevi" olduğu bir ülkede, bu cesur bir adımdı." (a.g.d. sf.16-17)

Ve devamla:

"DYP ve SHP'nin oluşturdukları yeni koalisyon hükümetine gelince: Hükümet Kürt kimliğini kabul etmekle Özal'ın başlattığı adımı sürdürdü; bu olumludur. Yeni hükümet, sorunun barışçı yollardan çözümü için de adımlar atacağını söylüyor. Bu da olumlu." (aynı yerde)

Şimdi sözkonusu politika bütün açılımları ve pratik sonuçlarıyla ortada olduğuna göre, "olumluluk" nerede diye haklı olarak sorulması gerekiyor. TC ve onun bugünkü hükümeti, iç ve dış kamuoyunu yanına alabilmek, faşist-ırkçı çehresini gizlemek ve zaman kazanıp, "demir yumruğunu" vurmak için manevra yapıyor. Bu açık. Böyle olduğuna göre, sosyalistlerin, devrimcilerin, yurtseverlerin görevi; bu oyunu teşhir etmek, sahte "demokrasi ve barış" maskesini yırtıp atmaktır. Bunun yerine mevcut yönelim "olumlu" değerlendirilir ve dahası yeni beklentilere girilirse, bu tehlikeli bir yanılsamadır. Bereket ki, katliamcı-imhacı TC o denli kötü bir mirasın sahibidir ki, tüm demagojik açıklamalara ve bu yöndeki beklentilere rağmen, kitlelerin büyük çoğunluğu sözkonusu havaya katılmamış, mücadele eğrisi düşmemiştir. Sonuç ise; bütün askeri-polis varlığıyla, en barbar ve vahşi yöntemlerle saldırıya dönüştü. Resmen ve alenen tüm Kürdistan teslim olmaya çağrılıyor. TC egemenleri katliamlarına karşı sağda-solda yapılan itirazlara karakterlerine uygun cevap veriyorlar. "Ya gideceğiz, ya kalacağız." Kalmaları gerekiyor. Sömürgeci çıkar ve mantık öyle istiyor. O halde, dizginsiz baskı, katliam ve terör. Aslında, işin bu noktaya varılacağını aklı başında herkes biliyordu. Halkımız ve onun öncü örgütleri ya dayatılan onur kırıcı, kölelik ortamına evet diyeceklerdi, ya da; sonuçlarına katlanacaklardı. Basından, siyasi partilere, ordudan, sözde aydın geçinen kemalist kalemlere kadar, sallanan sopa bu yöndeydi. Kaçınılmaz sonuna doğru yaklaşan her gerici gücün denendiği yöntemler, onların beklentilerinin tersine, bu kan ve ateş gölünde sömürgecilerin boğulmasına yol açacaktır. Yanlız, yalın gerçekleri sağından-solundan büküp saptırmaya çalışanlar, kendilerine yükledikleri "sosyalist" vs. kimlik yerine, niteliklerine uygun olarak reform hayali ile yatıp, kalkanlar da; ya sosyal gelişmeden gereken sonuçları çıkartıp, çok sevdikleri bir deyimle "yenilenmeli"dirler; ya da, reformcu kimlikleri ile açıkça ortaya çıkmalıdırlar.

POLİTİK ÇALIŞMA VE ŞİDDET

Yalnız bugün değil, sosyalizmin tarihi kadar neredeyse eski olan bir tartışma var. Siyasal iktidar nasıl ele

geçirilmelidir? Şiddetle mi, barışçıl yöntemle mi? Öteki alanları da kapsamak şartıyla, genel olarak; reformcular ve devrimciler, marksistler ve revizyonistler arasındaki temel ayrımlardan birisi devrimci şiddete yaklaşım konusu olmuştur. Bütün öncellerini bir kenara bırakarak, Burkay'ın da siyasal yönelimin de çok önemli bir yere sahip olan, SBKP'nin 56'daki 20. Kongresinin temel tezlerinden birisi de "barışçıl geçiş"ti. Sınıf mücadeleleri tarihi özellikle de, 20. yüzyılın hızlı altüst oluşları, "barışçıl geçiş" hayallerini tuzbuz etti. Stratejilerini bunun üzerine inşa edenlerin hemen hemen hepsi, "barışçıl geçiş"ten hepten vazgeçip kapitalizmin erdemlerini yeniden keşfe soyuldular. Tüm bu gerçeklere rağmen, nispeten uzun bir demokratik geleneğe belli bir ekonomik refaha, burjuva-demokratik ortama sahip olan ülkelerde, "barışçıl geçiş" tezleri kendilerine sosyal dayanak buldular. Gelgör ki, bizim gibi azgın sömürge baskısı altında inleyen, tarihi katliam, dipçik ve zindan olan bir ülkede, "barışçıl geçiş"ten dem vurmak, bırakalım ciddi bir taban bulmasınıda, bunu savunmaya dahi cesaret ister ve ancak böylesine "uygun" (!) ortamlarda tezahür eder.

Gerek, ulusal kurtuluş devrimlerinde olsun ve gerekse sosyalist devrimlerde olsun bugüne kadar gerçekleşen tüm devrimlerde, iktidarı ele geçirmek belirleyici darbeyi şiddete dayanan mücadele biçimleri vurdu. Bunun böyle olması, subjektif bir istekten, herhangi bir grubun keyfi olarak bu yöntemi seçmesinden ileri gelmiyordu. Aksine, toplumsal-siyasal ortamın zorunlu, doğal sonucuydu. İktidarı elinde bulunduran sömürücü egemen sınıflar ya da başka ulus ve halkları ezen işgalcilerin, iktidarları, ordu ve polis şiddeti üzerine kuruludur. Devletin temel ayakları bürokrasi ve ordu-polis kurumu, düzenin tehlikeye girdiği her durum ve ortamda tüm şiddetiyle karşı-devrimci terörü halkın üstünde estiriyorlar. Bu açıdan bir araç olarak şiddet, emekçilere, ezilen uluslara dışardan dayatılan bir yöntemdir. Emekçilerin, ezilen ulusların kendilerini savunmaları bunun için tamamen meşrudur. Ve başka bir yolla iktidara gelmeleri mümkünde değildir. Burada şiddetin biçimini, zamanlamasını tartışmıyoruz. Sınıf ilişkilerindeki gelişme ve değişmelere göre, devrimin ve karşı-devrimin karşılıklı güç ilişkilerine göre, saldırı, savunma taktikleri yer değiştirebilir. Değiştirecektir. Bir mücadele biçimi olarak şiddet, gerilla savaşını, sokak savaşlarını, mevzii saldırıyı, cephesel saldırıyı ve ayaklanmayı kapsar. Ayrıca önceden hesaplanmayan bir dizi etmen mücadele biçimlerini içiçe geçirir. Bazen tali olan mücadele biçimi ön plana geçip, esas halini alabilir. Her halükarda mücadelenin önceden alacağı biçimler değişmez bir biçimde hesaplanamaz. Bunu en iyi sınıf mücadelesinin pratiği ortaya çıkarır. Öncü, hiç bir mücadele biçimini reddetmeden, bir bütün olarak mücadele eden sınıfların karşılıklı güç ilişkilerine, kitle hareketinin seviyesine, öncünün durumuna göre en uygun yöntemi seçer. Barışçıl zamanlarda olsun, kabaran devrimci dönemlerde olsun, öncünün tüm çabası, dikkati ve hazırlığı iktidar üzerinde olmalıdır. Tüm mücadele biçimleri, eylem ve talepler siyasal iktidarı ele geçirmeye yöneltilmelidir. Bu yapılmadı mı, en yüksek dereceye ulaşmış kitlesel hareketler dahi, kısmi talepler içinde boğulup kalacak, burjuvazinin, genel olarak egemenlerin tavırlarını esnetmesiyle sönüp gidecektir.

Sınıf mücadelesinin yükseldiği, kitlelerin ve örgütlü güçlerin eylemliliklerinin seviyesi mevcut düzeni zorlayıp, aştığı her durumda egemenler, devrimci şiddeti "terör" ilan etmek, kendi karşı-devrimci terörlerini "meşrulaştırmak" için özel bir çaba harcarlar. Bu amaçla devrim ya da sosyalizm adına konuşanlardan "şiddetin yanlışları" üzerine aldıkları her tavır, kitle mücadelesi açısından yangın söndüren itfaiyeye dönüştürülmeye çalışılır.

Bugünde, ülkemizde sömürgecilerin özel kirli savaşına, ya da "örtülü savaşlarına" karşı kitlesel ve gerilla çapında bir direniş var. Tüm çaba ve karşı saldırılara rağmen mücadelenin ivmesi ileriye dönük olarak gelişmektedir. Böylesi bir ortamda, kişi ya da parti özellikle mücadelenin bu boyutunun daha da gelişmesi için çalışmalıdır. Söz ya da pratik buna hizmet etmelidir. Sömürgecilerin tüm çabası, Türkiye'de uysal "komünist", Kürdistan'da, baş kaldırmayan, şiddete başvurmayan uysal "Türkiye'li Kürt" kimlik ve kişiliğini gerçekleştirme hedefine yöneliktir. Halkımız artık ilan da edilmiş bir savaşla topyekün katliamdan geçirilirken, bu yöndeki çabalar kamuoyunun gözüönünde en ince ayrıntılarına karşı planlanırken; hepsinden önemlisi, savaşan iki taraf varken, ısrarla "şiddete baş vurmadık ve vurmayacağız" yönünde garanti vermek ne demek oluyor?!

"Başından bu yana politik çalışmaya önem verdik ve şiddetten uzak durduk" (K.Burkay, Deng, Sayı 18, s.17) Acaba son dönemlerde, legalleşmek yönünde atılan adımların önünü açmak için bir yerlere mesajmı veriliyor. Burkay, yalnız kendisi değil, başkalarını da bu yoldan vazgeçirmek için çalıştığını söylüyor."Devlet, gizli ve açık güçleriyle sürekli baskı yaparak, kışkırtarak, Kürt hareketini şiddete yöneltmek istedi. Böylece onu köşeye sıkıştırmak, ezmek için bahane bulacaktı. Biz ise oynanan oyunun farkındaydık ve yurtsever güçleri, kamuoyunu sürekli uyardık. Ne yazık ki önlemeye gücümüz yetmedi." (aynı yerden)

Şunu belirtmek gerekir, şiddet politik mücadeleden ayrı bir mücadele biçimi değildir. Politik mücadelenin en üst ve yoğunlaşmış biçimidir. Burkay'ın şiddete karşı gelmek için ileri sürdüğü gerekçelerden biriside; "şiddet çok pahalı bir araçtır ve çoğu zamanda amaca varmaya yetmez" (Deng, Sayı 18, s.33) demektedir. Peki, "ucuz" olan nedir? Risksiz olan nedir? Onun da çaresi var Burkay'da. "Ben, Kürt halkı için, demokratik koşullarda gelişen bir örgütlülüğün, bilincin çok daha büyük önem taşıdığı ve sonuç alıcı olduğu kanısındayım. 15 milyonluk Kürt halkının oyları, 15 milyon tüfekten çok daha etkili bir araçtır. Özellikle de günümüz koşullarında bu böyledir." (a.g.dergi, s. 34)

Kendi somutumuzdan konuşursak en ufak demokratik haklarımız, insani ve ulusal taleplerimiz için dahi çok pahalı bedeller ödendiği biliniyor. Ükemizi işgal eden sömürgeciler o denli vahşi yöntemler ve araçlar mücadelemize karşı deniyorlarki, basit, sıradan kitlesel eylemlilikler dahi, genellikle saldırı, tutuklama ve ölümle sonuçlanıyor. Halkımız bırakalım siyasal iktidarı, çok güdük siyasi ve ekonomik talepler karşısında dahi her zaman jandarma dipçiği ile karşılanmıştır. Burkay'da bilir, ülkemizin Doğu ve Güney parçalarında, mevcut devlet sınırları içinde bir otonomi için dahi çok ağır bedeller ödenmesine rağmen, düşmanlarımız ilk fırsatta, karşı saldırıya geçmiş, kitlesel kırıma varan şiddete baş vurmuşlardır.

Dişinden tırnağına kadar silahlanmış, tümüyle askerileştirilmiş ve hergün daha da geliştirilen böylesi bir askeri-militarist yapı karşısında, "demokratik ortam", "oy çoğunluğu" gibi laflar etmek, gündüz hayalinde olan şeyin, gece rüyada sayıklamasını yapmaktır. Burkay'ın böylesine saçma-sapan görüşler savunmasının idelojik temeli var. Genel olarak devlet konusunda, tam anlamıyla burjuva bir konumdadır. "Halk devlet için değil, devlet halk içindir." (Deng, Sayı 18, s.17) diyor Burkay.

Kendisine sosyalist diyen bir kişi özellikle bilmesi gerekiyor, devlet bir sınıfın; ya da sınıflar ittifakının, öteki sınıf, ya da sınıflar üzerindeki baskı aracıdır. Bu istisnasız tüm

devlet biçimleri için geçerlidir. Burkay herhangi bir devletten değil, günümüzdeki devletten bahsediyor. Türk tekelci burjuvazinin ve onun etrafında odaklaşmış çeşitli grup ve katmanların devletini "halk içindir." "Devlet halk için" olduğuna göre, ayrıca, "günümüz koşullarında" özellikle "bu böyle" olduğuna göre, geriye kalıyor "15 milyonluk oy çoğunluğunu" sağlamaya. Yalnız bunun için legal çalışmanın önünün açılıp, ortamın "terörize edilmemesi" gerekiyor.

Bu bakış açısı sıradan bir sosyal-liberalin ufku kadardır. Hedefi ise bir takım burjuva-demokratik istemlerin ötesine geçemez. Sözkonusu burjuva-demokratik istemler dahi ancak, ulusal ve sosyal hareketin radikal bir şekilde gelişmesi ile elde edilebilir. Yani Burkay ve partisinin yaklaşımı ve seçtiği araçlarla reformist iyileştirmeler dahi sağlanamaz. Lenin'in emperyalizm koşullarındaki sömürge ilişkisi bağlamında söyledikleri,günümüzde ülkemizi işgal eden devletler için fazlasıyla geçerlidir."İşte yeryüzünün 1 milyar milyon kadar insanın bir avuç Büyük Güç tarafından soyulması,kapitalizmin en yüksek gelişme döneminde böyle örgütlenmiştir.Kapitalizm altında başka örgütlenme olanağı yoktur.Sömürgelere,"etki alanlarına",Sermaye ihracına son vermek mi? Bunun olanaklı olduğunu düşünmek, her pazar zenginlere hiristiyanlığın yüce ilkelerini vaaz eden ve onlara, yoksullara yılda bir kaç bin milyon değilse de, hiç olmazsa bir kaç yüz bin ruble vermesini öğütleyen sıradan papazın düzeyine düşmek demektir." (Lenin-Marx-Engels, Marksizm, s 331)

BAĞIMSIZLIK - FEDERASYON TARTIŞMALARI

Kaba inkarcılıktan, bir takım liberal eğilimler geliştirmeye yönelen TC ve onun çeşitli siyasal kurumları, ulusal kurtuluş hareketinin, mevcut sömürgeci ilişkileri kökünden parçalayıp dağıtmaması için, sopa ve havuç politikasına uygun olarak, mevcut yapının temel yapısını koruyan bir takım "iyileştirme" formülleri üzerinde konuşarak ısınmaya çalışıyorlar. Gerçi TC'nin kaba inkarcı kabuğu eğrilmeye müsait değildir. Muhtemelen kırılmadan, politikasında değişiklik yapması çok zayıf bir ihtimaldir. Yine de mücadelenin zorlayıcı mantığı karşısında bir takım sözde "reform" girişimleri mümkündür. Bu yöndeki tartışmalar içinde, Özal, "federasyona varız, konuşulabilir" denli bir söz etti. Etmesiyle birlikte, bir yönden TC'nin en bağnaz ve inkarcı kesimi sıtma nöbetine tutuldular, öte yandan bizim reformcular da "olurlarını" bildirdiler.

K.Burkay'ın talebi öteden beri "federasyon"u kapsamakta, ağırlık olarak ona yer vermekteydiler. Bugün de kendisini bununla esas olarak sınırlamaktadır. Tartışmalar yürütülürken gözden kaçırılan çok önemli noktalar vardır.

Önce; sözkonusu olan Kürdistan'ın parçalanmış, sömürge bir ülke olduğu gerçeği gözardı edilemez. Yani, sorun Kuzey Batı Kürdistan'a sıkıştırılıp, bu parçanın Türkiye ile ilişkileri bağlamında ele alınamaz.

İkinci olarak, federasyon, bağımsızlık ya da sıkı birliklerin vazgeçilmez önkoşulu; olmazsa-olmazı, iki tarafta da devrimin olmasıdır. Aynı siyasal rejimlere, ekonomik modellere sınıfsal ve idelojik ortak yönelimlere sahip olmayanların, ne şekilde olursa olsun biraraya gelmeleri ya mümkün değildir; ya da gerçekleşse dahi olumsuzluğun yeni biçimler altında devam etmesini getirecektir.

Sosyalistler ulusal sorundan bahsettikleri her durumda çıkış noktasını devrim olarak almak zorundadırlar. Hem kurulu statükonun ekonomik-siyasal ilişkilerini hedef almayan, hem de Kürdistan'ı parçalayan sınırları hedef tahtasına yerleştirmeyen herhangi bir çözüm devrimci değil reformcu çözümdür. Burkay'ın Kürdistan'ı parçalayan sınırları hedef tahtasına yerleştirmesi gibi bir niyeti, açılımı yoktur. Ona kalırsa bu gerçekçi değildir. Politikasını kapitalist ana merkezlerde esen rüzgarlara göre oluşturmaktadır. Avrupa ülkelerine yaptığı gezi sonucu görüştüğü burjuva siyasi kampın kimi temsilcilerinin de görüşünün kendi görüşlerine uygun olduğunu belirtmekte ve politikasının doğruluğuna kanıt göstermektedir. "Yalnız federatif bir çözüm değil, Kürtlerin kendi bağımsız devletlerini kurma hakkı da insanlarda artık yadırganmıyor. Ancak bu uluslararası dengelere bağlı. Günümüz koşullarında Türkiye'nin ve Kürdistan'ı bölüşmüş öteki bölge devletlerinin sınırlarının değişmesi olanağı görülmüyor. Bu nedenle federasyon istemi gerçekçi bir çözüm sayılıyor." (Deng, Sayı 18, s 34) Burkay'ın "gerçekçi çözümünün" sırrı burada yatıyor. Politikasını ülkemizin siyasal, ekonomik ve toplumsal yapısının yakıcı olarak dayattığı, Bağımsızlık, Birlik, Demokrasi ve Sosyalizm istemlerine göre oluşturacağına, uluslararası çıkar ilişkilerinin anaforunda oluşan eğilimlerin kölesi oluyor. Bırakalım sosyalist olmayı da radikal ve tutarlı yurtsever olmak dahi, kişiyi, ya da siyasal partiyi bu gerçeklere göz kapamaması gerektiğini emrediyor. Kısaca ifade edersek; her hangi bir ulusal kurtuluş hareketi, uluslararası ilişkileri dikkate almakla birlikte, istemlerini, amacını içinde bulunduğu siyasal-toplumsal gerçeklikten çıkarır. Sömürge ve parçalanmış bir ülkemin en özlü ifadeyle iki şeye ihtiyacı vardır: Bağımsızlık ve birlik. Bu aynı zamanda asgari planda o ülkede demokrat ve yurtsever olmanın da ön koşuludur. Kendisine sosyalistim diyen kişi ya siyasal grupların ise bilmeleri gereken bir şey varsa; o da siyasal ilişkilerde olsun, toplumsal şekillenişlerde olsun var olana, kurulu olana boyun eğmek değil, geleceğin toplumunu kurma yönünde, dev-

www.arsivakurd.com

rimi hazırlama, örgütleme ve başarma yönünde çalışmaktır. Devrim ise en keskin biçimiyle kurulu düzenle mücadeleyi ve her türlü yöntemi gerektirir. Şüphesiz diplomatik alan sadece işin bir yönüdür, ve ülkede yürütülen ulusal kurtuluş hareketinin hizmetinde olmalıdır. O, ulusal kurtuluş hareketine manevra alanı açmak, düşmanı tecrit etmek, dolaylı - sallantılıda olsa- müttefikler elde etmek için önemlidir. Önemli olduğu kadar, devrimci temelde yürütülmelidir. Uluslararası güç ilişkilerinde, gerici çıkarlar, yayılma ve nüfus alanları adına, halkların kendi iradelerini ellerine almalarına karşı çıkanlar, sınırlandırıp, kontrol altına almak isteyenler, teşhir edilmeli, amaçları ortaya serilmelidir. Görüldüğü kadarıyla Burkay bu anlayıştan oldukça uzaktır. Daha çok Batılı güçlerin eğilimlerine ve tavırlarına göre hareket etmektedir.

GÜNÜMÜZ KOŞULLARI, YA DA DEĞİŞEN DÜNYA ÜZERİNE

Temelleri nispeten daha eski döneme uzanmakla birlikte, revizyonist-bürokratik kampın çökmesiyle birlikte, soğuk savaşın en azından şimdilik ortadan kalkmasının rahatlatıcı sonucun da etkisiyle, dünyada adına "yeni dünya düzeni" denilen, Amerikan merkezli bir siyasal akım pekiştirilmeye çalışılıyor. Devrimci hareketler "yeni dünya düzeni"nin ne anlama geldiğini çeşitli yönleriyle incelediler. Burada; faşist TC zindanlarında yatan yoldaşım ALİ BİÇER'in ALA YEKİTİ ve bir kısmı da NEWROZ ATEŞİ'nde yayınlanan çalışmasını anmadan geçemeyeceğim. "Yeni dünya düzeni"nin ana ekseni, temel hedefi ABD ağırlıklı dünya hegamonyasının güç ilişkilerinin korunması, statükonun bozulmaması yönündedir. Bu amacın gerçekleşmesi için bir takım reformsal iyişleştirmeler gerekiyor. Dahası katı-faşist rejimlerin kendilerine karşı gelişen mücadeleyi askersel yöntemlerin dışında barajlaması açısından bir miktar esnemesi gerekli. Bu açıdan geçmişte desteklenen faşist diktatörlüklere sunulan reçeteler var. Ama destek devam ediyor. İyileştirme tedbirleri dahi, desteğin bir parçasını oluşturuyor. Statükonun korunması, devrimlerin engellenmesi için, mücadelenin ateşinin yüksek olduğu noktalarda, devrimci mücadelenin durdurulması, reformize edilmesi gerekli. El Salvador, Filipinler, Güney Afrika, Filistin devrimlerinin gelişmeleri bu yönde. Kürdistan devrimide bu güzergaha sokulmak isteniyor. Hemen belirtelim gerek dünyada, gerekse tek tek ülkelerde istikrarın sağlanması, kalıcılaştırılması mümkün görünmüyor. Son dönemlerin moda deyimiyle reel durumada uygun değil. Önce dünya halklarının, zayıfta olsa devrimci güçlerin mücadelesi bu politikanın önündeki en önemli engel. İkinci olarak, emperyalist-kampın kendi içindeki çıkar ilişkileri, rekabeti de istikrarı engelleyici en önemli etmenlerden birisi. Gerek ABD-Almanya çelişmesi, ve gerekse; öteki kapitalist-emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler, şimdiden dünyanın bir dizi alanında kıyasıya dalaşı gündeme getirmiştir.

Ancak, günümüzde de emperyalistler ve gericiler hem halkların mücadelesine ve hem de birbirlerine karşı şiddete baş vurmaktan, bu yönde silahlanmaktan vazgeçmiş değillerdir. Batılı-kapitalist emperyalist dünya dişindentırnağına kadar silahlıdır. Ve silahlanma giderleri hemen, hemen tüm ülkelerde en büyük harcamayı oluşturmaktadır. O halde K.Burkay'ın parlamenter budalalık için ikide-bir vurguladığı "günümüzün koşulları" ancak yukarıda kısaca çerçevesi çizilen reform planları doğrultusunda değerlendirilebilinir. "Günümüz koşulla"nda da devrim ve ulusal kurtuluşa dayatılan, şiddet ve tasfiyedir. Elbette, mevcut rejim içindeki değişiklikler bir dereceye kadar "günümüz koşulları"nda kabul edilebilinir, hatta arzulanabilinir. Öte yandan, soğuk savaşın şimdilik sonuçlanmasıyla birlikte, emperyalist kampın yöneticileri olsun, eski revizyonist kampın ihanet elebaşları olsun, halklara karşı gerici diktatörlükleri, birbirlerine karşı rekabet içinde desteklediklerini açıkladılar. Burkay'da bu olayı tahlil ediyor. Denilen şu: "Düne kadar iki sistemin rekabeti ve soğuk savaş nedeniyle her iki tarafta kendi kamplarında kimi diktatörlükleri hoş görüyordu. İnsan haklarının çiğnenmesine, ulusal baskıya aldırış etmiyorlardı." (Deng, Sayı 18, S.32)

Bu görüş irdelendiğinde altından çıkanların en azından bir kısmına işaret edip, açıklarsak aşağıdaki tablo ortaya çıkacaktır. Burkay'a sormamız gerekiyor, "geçmişte her iki tarafta diktatörlükleri destekliyor", "insan haklarına ve ulusal baskıya aldırış etmiyor"dularsa, senin vazgeçilmez enternasyonel-sosyalist kale dediğin SB'nin politikasını niye eleştirmedin. Neden alkışladın? Eleştirenleri, açıklayanları neden karaladın. Gerçeklere neden yıllarca sırtını döndün. Gerçeği görmen için, işin sahiplerinin kendi politikalarını, kendilerinin itiraf mı etmesi gerekiyor. Nerde kaldı senin "sosyalist"liğin. Sen yalın gerçekleri, siyasal olayları olduğu gibi ifade edemeyecek derecede kalın gözlükler kullanmışsan ve bunun sonucu politikaların hayat tarafından ıskartaya çıkartılmışsa, hiç çaresi yok, tez elden kimlik ve siyaset değiştirip, yerini ve yönünü belli etmelisin. Dahası hala daha gerçekleri saptırıyorsun. Peki günümüz de, eskiden iki kampın, şimdi bir kampın üyesi olan bu tiranlar aynı suçu işlemiyorlar mı. Diktatörlükleri desteklemiyorlar mı. Türkiye, Suudi Arabistan, Peru, Güney Kore, Mısır, İsrail diktatörlük değil mi. Kendileri bizzat insan hakları ihlallerini, ulusal baskıları çıkarlarına uygun olarak uygulamıyorlar mı. İngiltere'nin İrlanda'da yaptığı nedir. Hindistan, İran, Balkanlar, Kafkasya, Kara Afrika, Latin Amerika bu politikanın örneklerini fazlasıyla taşımıyor mu. Ya Burkay bu dünya da yaşamıyor, bir derviş misali "iyilik ve barış" üzerine sayıklıyor ya da kimsenin haberi olmadan, emperyalistlerin "niteliği " mi değişti. Doğru olan birinci açıklamadır.

Burkay'a önerim, artık siyasal yönelimini, ideolojik tercihini açık yapmasıdır. 200 yıl önce burjuvazinin söylediğini "Halkın haklarına karşı gelindiğinde ayaklanma, halkın tümü ya da bir bölümü için hakların en kutsalı, ödevlerin kaçınılmazıdır" kendisinin de söyleyebilme cesaretine sahip olmasıdır. Dahası Partisinin ve kendisinin ismindeki "Sosyalist" etiketini değiştirmelidir, ya da sosyalizmi bir toplumsal sistem olarak kapitalizmin karşıtı, özel mülkiyetin tasfiyesi, işçi sınıfı önderliğinde ezilenlerin demokrasisi olarak algılıyorsa, bunun için toplumsal devrim bayrağını havaya kaldırmalıdır. Ama, günümüzde bin bir türlü sözde "sosyalizm" çeşidi var. Göründüğü kadarıyla Burkay'ın görüşlerine en uygun olanı "sosyal-demokrat sosyalizm"dir. Kavram kargaşasına yol açmaması, gereksiz eleştirilerin ve beklentilerin hedefi olmaması açısından partisinin isminin Sosyal-Demokrat Reform Partisi olarak değiştirilmesidir. Böyle yaptığında hem kendi işini, hem de halkın işini bir yurtsever olarak daha da kolaylaştıracaktır. Herkes kendi kimliği ile ortaya çıkmalıdırki, kurulmaya çalışılan ulusal kongre-konsey çalışmaları daha sağlıklı yürüsün. Hepsiyle bağıntılı olarak, başlıkta da belirttiğim gibi, sağa sola sapmadan Burkay açıklamalıdır. Evet hangisi. Devrim mi? Reform mu? ■

Mart '92 sonu

ULUSAL BİRLİK VE DEMOKRASİ

Ülkemiz ve dört parçada dişe-diş ulusal kurtuluş savaşımını yürüten halkımız, tarihi boyunca hiç bir dönem bugün yaşadığı hareketliliği yaşamamıştır. Mücadelede muazzam bir yükselişi, yaşamda devasa bir alt-üst oluşu yaşamaktadır. Tarihi boyunca yakalayamadığı değerleri ve hiç bir zaman gerçek anlamda sahip olamadığı, kendisinde olmayan politik ve sosyal olguları yakalamaya ve yaratmaya çalışmaktadır. İşte bu mükemmel realitemiz toplumumuzun iç dinamiklerinin ellerine büyük bir fırsat vermektedir. **Düşmana karşı ulusal birliği, kendi içinde demokrasiyi kurmak.** Bu her zamankinden daha acil ve daha olanaklı değil midir?

"Ulusal birlik ve demokrasi" fikri esasında basittir. Devrimimizin ulusal-demokratik merhalesi, niteliği gereği ulusal kurtuluştan çıkarı olan bütün sınıf ve tabakaları kapsar, yani sözcüğün geniş anlamıyla onların en geniş anlamda politik ittifakını şart koşar. Bu ittifak sağlanmadan ulusal "iç birlik" kurulamaz. Gerek ulusal kurtuluş devrimimizin ve gerekse diğer bir çok halkın ve ülkenin devrim deneyimleri bunun böyle olması gerektiğini yeterince kanıtlamaktadır. Bu tarihsel gerçek ülkemiz için de tartışma götürmez bir şekilde geçerlidir ve hiç bir suretle "unutulmaya" veya gözden kaçırmaya gelmez.

Bilindiği gibi; ulusumuz tarihi boyunca bölünmüşlük ve ulusal parçalanmışlıktan büyük acılar çekmiştir. Bunu sağduyu sahibi olan herkes bilmekte ve görmektedir. Artık şu bilince çıkarılmıştır: Ulusal birlik olmaksızın başarı elde edilemez. Bu kavrayışı bütün bir ulus bilince çıkarmıştır ve kollektif hafıza haline getirmiştir. Ne var ki; bu tarihsel bilinç bazı politik güçlerce gözönüne alınmamakta, hatta sekterce bir tutum sergilenmektedir. Politik dayatmalarla kendi mantığını ve kısa bilincini ulusal kollektif hafızanın yerine koyma acemiliği ve gülünçlülüğü sergilenmektedir. Bu, izahı güç bir olumsuzluk ortaya çıkarmaktadır. Kendi tarihine karşı inkarcı ve kaba olma, bu düzeylerde herhalde başka uluslarda görülmeyen bir durumdur. Politik düzeyde birbirini dengeleyecek güçlerin olmayışı, bu olmusuz tutumun sürmesine ve ulusal birliğin yaratılmasının sürekli sürümceme de kalmasının bir nedenini oluşturmaktadır. Ulusal birliği kavrama seviyesi, ulusal ve sosyal kurtuluşun ilk ve zorunlu aşamasını kavrama seviyesine bağlıdır. Sorunu böyle koymaya muktedir olamayanlar ya da devrimimizin içeriğinin kavranmaması sözkonusu olumsuzluğu beslemektedir.

Ne var ki; artık hiç kimse, yaşanan bunca olaya ve yıkıma rağmen, bunca vahşet ve katliama rağmen"ulusalbirlik" sorununa sıradan bir mesele düzeyinde yaklaşamaz. Ülkemize ve halkımıza ilişkin duyulan sorumluluklar kaçınılmaz olarak ulusal birliği dayatmaktadır. Maalesef, bazılarının ulusal birlik politikası yoktur. Böyleleri herşeyi kendisinde somutlaştırmaktadırlar. Gerilla gücü ve geniş tabanından dolayı Kürdistan'da diğer siyasi güçlerle ittifaka girmek gerekli görülmemektedir. Oysa büyükten küçüğe bütün politik güçlerin kendi gücü oranında bu davaya katkıları olmuştur ve olmaktadır. Ulusal birlik esprisi içinde daha da yararlı faaliyetlerin olacağı muhakkaktır. Büyük kitle tabanına sahip olmak ulusal birliği geçersiz kılmaz. Ülkemizde bir çok sınıf ve tabakalar varolduğuna göre, onlara tekabül eden değişik düşünce sistemleri ve siyasi programlara sahip örgütlerin varolması da mantiki ve doğaldır. Önemli olan bu güçleri asgari müştereklerde birleştirmektir. İşte bunun için açık ve net bir politikaya sahip olmak gerekir. Şartlar ulusal birlik için müsait olmasına rağmen, örgüt ve partiler buna hazır değildirler.

O halde **"ulusal birlik ve demokrasi" isteyen örgüt, çevre ve kişiler militan bir siyasi blok oluşturmalıdırlar.** Alternatif politikaların üretilmesi için, ulusal bir cephenin yaratılması , rejimin topyekün saldırılarına karşı durmak ve daha aklı başında militan bir mücadele için bu siyasi blok zorunludur. Bu blok ulusal birliği ve demokrasiyi sürekli, bıkmadan vurgulayacak, en iyi geleneklerin yaşatılması, kurulması ve yaygınlaştırılması mücadelesini verecektir. Rejimin köhnemiş sömürgeci sistemine karşı çok yönlü Birleşik militan mücadeleyi esas alacak olan bu blok içte demokrasinin bayraktarı olmalıdır.

1) Ulusal kurtuluş cephesi için birlik,

2) Radikal güçlerin bir blokta toplanmaları için birlik,

3) M-L'lerin ideolojik ve programsal düzeyde partileşmeleri için birlik.

Bu üç ayaklı birlik politikası, farklı düzeylerde de olsa bugünden yarına ertelenmez nitelikte ve gereklidir.

Bağımsız, Birleşik, Demokratik K. ve Sosyalizm geleneğiyle Newroz Ateşi'nin savunduğu **üç ayaklı "birlik" politikası** bu blokun yaratılmasına hizmet edecektir. 1) Ulusal kurtuluş cephesi için birlik; 2) Radikal güçlerin bir blokta toplanmaları için birlik; 3) M-L'lerin ideolojik ve programsal düzeyde partileşmeleri için birlik. Bu üç ayaklı birlik politikası, farklı düzeylerde de olsa bugünden yarına ertelenmez nitelikte ve gereklidir. "Aynı olanlar aynı bayrak altında" yerlerini hiç bir komplekse kapılmadan almalıdırlar. Aynı bayrak altında programsal düzeyde birleşemeyenlerin önerilen siyasi blokta yerlerini almalıdırlar. Zaman öldürmeye, tali ayrıntılarla uğraşmaya kimsenin hakkı var mıdır?

***

Kuşkusuz, "ulusal birlik ve demokrasi" şiarı, üst üste yığılmış ama kaçınılmaz olarak cevap bekleyen sorunların açık bir tarzda tartışılmasını da gerektirmektedir. Bütün boyutları ve derinliğiyle tartışmayan toplum, tolerans ve demokrasiyi yaratamaz. Ulusal devrimimiz eğer demokratik temell-

marksist.org

er üzerinde gelişiyorsa realizasyonu mümkündür. Bu temel mesele sıradan herhangi bir sorun düzeyinde ele alınamaz; toplumumuzun çağdaş gelişmeyi yaşayabilmesi için şimdiden bütün kapsamıyla demokrasıyi geliştirmesi şarttır. Ulusal kurtuluşa biçilen devrimci misyon, ulusta köklü bir özgürleşmeyi yarattığı, sosyal kurtuluşun yolunu açtığı ve bu bazda çağdaş modernizasyona yönelmesiyle ölçülür. Ancak; bütün bu gelişmelerin temelinde demokrasi olayı vardır. Şüphesiz bu demokrasi herhangi bir demokrasiden ziyade devrimci olacaktır.

Dolayısıyla, toplumumuz iç yaşamında ne kadar çok bu demokrasiyi yaratıp yaşarsa o kadar amaçlarına ulaşır. Bu yüzden, bugünkü fırtınalı dönemde bile ileri kesimler sadece sorunlarını tanımak için değil, esasta çözüm bulmak için demokratik bazda tartışmalıdırlar. Ne yazık ki; öyle bir durum yaratılmışki siyasi güçler ve aydınlar tartışamıyorlar. Oysa politik örgüt ve partiler ve aydınlar aynı düzeyde olmasalarda bir ulusun öncüleridirler. Eğer öncüler tartışamıyorlarsa, demokratik ilişkilere sahip değillerse, tolerans ve tahammül yoksa o ulusun iç dinamikleri "ölü" konumunlar demektir.

Biz, siyasi yaşamında "ölü", "cansız" bir toplum olamayız. Canlı, sorunlarını tartışan, çözüm bulmaya çalışan dinamik bir toplum vasıflarına mutlak suretle kavuşmamız şarttır.

İnsanlığın gözleri önünde ulusumuzu tarihin derinliklerine gömüp yok etmek isteyen devletler, demokrasiyi ve hoşgörüyü yaşamamıza olanak vermemişlerdir. Binbir çelişkiyle halkımızı bölüp parçalayanlar, onu tam bir bilgisizliğe uzun dönem mahkum etmiştir. Yaşanan bütün felaketlere karşın bugüne ulaşan halkımız en iyi demokratik geleneklere layıktır. Kuşkusuz kendisini ne pahasına olursa olsun özgürleştirmek isteyen bir halk eninde sonunda hak ettiği demokrasiyi bulur. Ancak, daha fazla acı çekilmek istenmiyorsa bu iş geleceğe ertelenemez, yani demokrasi bu günün işidir. Bu yüzden tartışma ve hoşgörü geleneğini yaratmak hayati önemdedir. Politik örgütler, aydınlar ve diğer ileri kesimler sorunların tartışılması ve çözümü için mutlaka zaman bulmalıdırlar. Unutmamak lazım ki, sorunların çözümü için tartışmaya ayıracak zamanı olmayanlar demokrasiyi yaratıp yaşatamazlar. Paylaşılacak zaman olmadı mı demokrasi de olamaz.

Ulusal kurtuluş hareketinin esas içeriğinin farkında olanlar hiç bir suretle sorunun böyle konuluşundan vazgeçmezler. Politika da polarizasyon demokrasiyle engellenebilir.

Güney Kürdistan'da bu temel sorunda son derece kötü bir dönem yaşanmıştır. Demokratik gelenekler yaratılamadığı için politik güçler, uzun yıllar iç dinamiklerin büyük tahribatına neden olan silahlı çatışmalar yaşadılar. Bir çok sosyal, kültürel, ideolojik ve siyasi nedenleri olan bu çatışmalar paylaşılacak demokrasinin olmayışından dolayı imhacı bir pratik geliştirmiştir. Bugün artık eski kör çatışmalar 1987'den beri mevcut değildir. Ama bir dönem öncesine kadar buna rağmen bir çok sorun tartışılamıyordu. Örneğin geçmişi tartışmak isteyenler baskı altına alınmışlardır. Bu yüzden, özellikle Güney Kürdistan'a ilişkin koca bir tarih incelenmeksizin eleştirilmeksizin sağlıklı ve doğru veriler elde etmek olanaksızdır. Bugün de vurgulamak istediğimiz sorun bir çok yanıyla gizemini hala korumaktadır. Kürdistani Cephe bünyesinde ya da dışında "ulusal birlik ve demokrasi" esprisiyle bugün özgür şartlarda artık demokratik gelenekleri sözü geçerlidir. Güneyin yaşadığı olumsuzlukları Kuzey yaşamak zorundamıdır? "Ulusal birlik ve demokrasi" şiarı yükseldikçe; olumsuzluklar yerini iyi, güzel gelişmelere bırakacaktır. ■

JİYAN'ın Sevdası

Sevda nedir biliyor musun?
Bizim sevdamız, güneşten daha parlak
Dağlardan daha yücedir.
Ve sevdamız kelepçelidir.
Zindanlarda, dağlarda boy verir.
Meyvaya donanır halkın bağrında.
Kavgadır sevda özgürlüktür.
Umudun direncin türküsü....
anlıyorsun değil mi?

Jiyan'ın türküsü hiç susmayacak.
Kalbi yalnız halkı ve kavgası için atacak.

Göğün kızıllığından süzülen
Özgürlük kuşu
Kavgamı yüklende gel.
Tut ellerimden
Eşkiya dağlarıma uçur.
İşçi meydanlarıma süzül,
Halkım için, umudun ve özgürlüğün
Çiçeklerini sunalım.
Kanımı cellatlara sundum
Kavgamı ve sevdamı halkıma...

JİYAN

KÜRDİSTAN'DA M-L'NİN YARATICI BİÇİMDE UYGULANMASI ÜZERİNE NOTLAR

BAWER ZÎREK

"Halklar ve ülkeler arasında ulus ve devlet bakımından farklar olduğu sürece, -ki bu farklar, dünya ölçüsünde proletarya diktatörlüğü kurulduktan sonra bile uzun, pek uzun zaman devam edecektir-„ bütün ülkelerin işçi sınıfı hareketinin uluslararası taktik birliği, bu farklılıkların silinmesini değil ulusal ayrılıkların yokedilmesini değil (şu anda bu anlamsız bir hayaldir), tam tersine, komünizmin **temel** ilkelerini (sovyet iktidarı ve proletarya diktatörlüğünü) belli özelliklere doğru bir biçimde değiştirecek uyğulamanın ulusal ve ulusal-devlet farklılıklarına doğru bir biçimde uyarlamasını ve uygulamasını gerektirir. Herkes için ayrı olan uluslararası sorunu, işçi sınıfı hareketi içinde oportünizmi ve sol doktrinciliği yenme, burjuvaziyi iktidardan düşürme, sovyetler cumhuriyetini ve proletarya diktatörlüğünü kurma sorununu, her ülkenin ele alınışındaki somut tarzda, özel olarak, ulusal ve özgül olarak, ulusal ne varsa onu aramak, incelemek, sezmek ve kavramak, işte geçirmekte olduğumuz tarihsel anda bütün ileri ülkelerin (sadece ileri ülkelerin değil) baş görevi budur". (Lenin, Sol Komünizm... s. 104)

I

Her ülkede olduğu gibi Kürdistan'da da ulusal hareket kendisini iki yol, iki akım üzerinde geliştirmektedir. Hızlı bir ulusal uyanışın yaşandığı, ateşli bir yurtsever bilincin geliştiği ülkemiz Kürdistan'da halk iki yoldan birini tercih etmekle karşı karşıyadır. Birisi, ulusal burjuvazi veya küçük burjuvazi önderlikleri altında kapitalizme doğru açılan yoldur. Diğeri proletarya önderliğinde yürütülecek sosyalizme doğru açılan yoldur. Ülkemizdeki ulusal hareket hangi biçim altında gelişirse gelişsin birbiriyle mücadele eden bu iki yoldan birini izlemek durumundadır.

Geçmişte ve günümüzde Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ulusal-reformcu veya küçük burjuva ulusal-devrimci, aydın milliyetçiliğinin dar sınırları içine sıkışarak kaldı. Bu çizgiler denendi deneniyor, yaşandı yaşanıyor. Marx'ın deyişiyle, "Kendine güvenmeksizin, halka güvenmeksizin, yukardakilere homurdanan, aşağıdakiler önünde titreyen... dünya fırtınasıyla yılan,... hiç bir yönüyle enerjisi olmayan, her yönüyle aşırmacılık... inisiyatifsiz... bunak çıkarları uğruna kendini gürbüz bir halkın ilk gençlik dürtülerini yönlendirmeye ve saptırmaya mahkûm olmuş gören murdar bir ihtiyar..." (1) devrimi zafere götürebilir mi? Dolayısıyla Kürdistan ulusal hareketinin tarihinde yenilgilerin trajik sonuçlarını gördük. Yenilenin Kürdistan'da devrim hareketi değil, harekete önderlik eden sınıfların tasarıları, düşünceleri ve hareket tarzları oldukları Kürdistan halkının tekrar tekrar başkaldırılarıyla açıkça ortadadır. Artık Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi bu "kadere" razı olmamalı. Bitap düşmüş, barutunu tüketmiş, önünü dahi göremeyen bu "ihtiyar bunağa" mahkum edilmemelidir. KUKM sıkıştırıldığı duvarları yıkacak, Marksizm-Leninizmi kavrayarak "genç" proletaryanın devrimci yolunu izlemek durumundadır. Ho Chi Minh'in bir dönem Vietnam için yaptığı şu belirlemesi: "Ülkenin kurtarılması ve ulusun özgürlüğe kavuşması için proleter devriminden başka yol yoktur." (2) ülkemiz için de geçerlidir.

Bu bağlamda yerine getirilmesi gereken ilk görevlerin başında Kürdistan halkını ezilen dünyanın bir parçası olarak tespit etmek, devrimini uluslararası işçi hareketine bağlamak yurtseverlikle M-L'li birleştirmek, Kürdistan devrimini dünya proleter devrimi zincirinin bir halkası olarak ele almaktır.

Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi kendisini kurmak değil, yeni bir biçimde ve üst düzeyde kurmalıdır. Bu iki düzeyde düşünülmelidir. Birincisi, Kürdistan tarihi boyunca gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin boyutlarını aşarak daha üst düzeye çıkarmak, ikincisi; dünyadaki ulusal ve sosyal devrimlerin deneylerinden ders çıkarırken onların bir "şablonu" basit bir tekrarı değil; ulusal devrimlerini sosyal kurtuluşla tamamlayamayan, kesintiye uğrayan devrimleri aşmak ve modern revizyonizmin ihaneti ile gerileyen sosyalizmi üst bir boyutta yeniden teori ve pratiğiyle üretmektir. Bu görevin başarılması Kürdistan proletaryası ve diğer emekçi halk tabakalarının örgütlenme ve devrime seferber olmasına gelip dayanmıştır.

Bu görevin üstesinden gelebilmek için çağımızın tek bilimsel anlayışı, "eleştirel ve devrimci" ideolojisinin Kürdistan'ın somut koşullarına yaratıcı bir tarzda uygulanması, devrimci M-L ideolojisi ve teorisiyle devrim yolunun aydınlatılması şarttır. M-L devrim teorisi ile yönlendirilemeyen bir devrim hareketi yarı yolda kalmaya mahkumdur. Burada M-L'in Kürdistan'a yaratıcı biçimde uygulanmasından ne anlaşılması gerektiği ve devrimci teorinin önemini irdelemeye çalışacağız.

II

Devrimin bilimsel devrimci bir teori olmadan başarılamayacağı ne kadar gerçekse; bugün Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş hareketinin gerektiği ölçüde devrimci teoriyle donanmadığı da o düzeyde bir gerçektir. Son dönemlerde yükselen ulusal uyanışın ihtiyaçları paralelinde piyasada çok sayıda yayın yapılmaktadır. Kitap, dergi, broşür vb.. Dikkatle incelendiğinde içeriklerinin yanlış veya doğruluğunu bir tarafa bıraksak bile bu yayınların (siyasi hareketlerin yayınları dahil) pratiğe yol gösteren, onun önünü aşan devrimci bir teorik formasyona sahip olmadığı görülecektir. Ticari amaçlı olanları bir tarafa bırakalım. Kitapların çoğu Kürdistan tarihini incelemektedir. Materyalist tarih anlayışından yoksun olayların kronolojisini andırmaktadırlar. Bir kısmı kültür, dil vb... konuları işlemektedir. Bütün bu yayınların yararsız olduğunu söylemiyoruz. Kürdistan'ın bugünkü durumunda bunu anlamak da gerekiyor, çünkü, bir ulus "rönesans" dönemini yaşıyor; tarihini öğrenme, kültürel kurumlarını yeni yeni kurma çabasında ve bu yayınların gerekliliği de ortada... Ama devrimci bir teorinin özelliklerini taşımadığını söylüyoruz.

Devrimci teori sorunlara ne akademik bir bakış ne de sadece toplumsal ilişkilerin açıklanmasıdır. Devrimci teorinin

her şeyden önce bir eylem klavuzu olduğu hatırlanmalıdır. Devrimin güçleri, hedefleri, olanakları, izleyeceği yol ve yöntemleri üzerine kısa vade de somut pratik çözümler uzun vade de bugünü değil yarını da, ilerideki olası gelişmeleri de görerek geniş perspektifler getirmelidir. Ve bugün yoksunluğu çekilen budur.

Dahası var. Bugün Kürdistan'da nesnel olarak yükselen devrim hareketi karşısında ona eş düzeyde bir özne bulunmamaktadır. İstenen düzeyde teorik, pratik ve örgütsel olarak hazır bir önderlik bulunmamaktadır. İstenen düzeyde teorik, pratik ve örgütsel olarak bir donanım ve hazırlığın olmadığı görülmektedir.

Dün ve bugün Kürdistan'da bir çok siyasi grup (dar pratikçiliğe düşenler hariç) sadece olayları olguları sıralamakta kendi anlayışları çerçevesinde (doğru veya yanlış) açıklamaktadır. Marksizmin toplumu devrimci bir tarzda değiştirme ve dönüştürme görevi adeta unutulmuş görünüyor. Rosa Luxemburg şöyle der:

"Marksizm iki ana unsur taşır. Tahlil, eleştiri unsurunu ve devrimci etken olarak işçi sınıfının eylemci irade unsurunu. Ve kim sadece tahlili, eleştiriyi tatbikata koyarsa, marksizmi değil, tersine bu öğretinin zavallı, çürüyen bir karikatürünü temsil etmiş olur" (3)

Yapılan tahliller, eleştiriler siyasi sonuçlarına vardırılamıyor, devrim sürecine ışık tutacak Kürdistan özgülüne ait devrim teorisi ve güncel politikalardan yoksunluk göze çarpan bir gerçektir.

Devrimci sürecin günümüzdeki sorunlarına geçmişteki çözümlerle cevap getirileceğine inanmak sorunun anlaşılmaması tehlikesini getirir. Yaşanan tarihsel deneylerden çıkarılan sonuçlar önemlidir. Bu sorunların her somut durumun analizi ile yaratıcı şekilde uygulanması devrimi ileriye götürebilir. Geçmişin barlı sınıf mücadeleleri kopya edilecek örnekler değildir, bizim için onlar ders çıkarılacak örneklerdir.

Dünya devrim sürecinde yaşanan tarihsel olayların deneyimine böyle bakabiliriz. 1871 Paris deneyiminden sonra 1917 Ekim devrimi, Çin, Vietnam, Arnavutluk, Küba vb. Her devrim yaşanan bir önceki deneyimlerden dersler çıkararak ilerlemiştir. Tarihten çıkarılan bu derslerin incelenmesini özel ile genel ilişkisinin diyalektik bağının doğru kavranmasıyla başarılı olabilir. Genel özeli içerir, özel de geneli. Genel olan çok sayıda özele ait özelliklerden oluşur. Özel kendini genele bağlayan ilişki içinde varolabilir. Genel olan özelin tüm ilişkilerini değil en genel özelliklerini taşır veya genele "özelin özü" denir. Özelin genelde olmayan kendine has özellikleri de vardır. Özelle genelin bağımlılığı bilinmeksizin hiç bir pratik sorun çözümlenemez. Bu kendisini çeşitli ülkelerdeki devrim ve sosyalizm uygulamalarında da gösterir. Her ülkenin özgülüne göre devrim ve sosyalizm uygulaması olur ama bu genel sosyalizm yasalarıyla çelişmez. Geneli mutlaklaştıranlar dogmatik, özeli mutlaklaştıranlar ise revizyonist sapmaya düşerler.

M-L'in Kürdistan özgülüne uygulanması, M-L klasikleri alıp söylenen ve yazılanları oradaki teoriyi uygulamak anlamına gelmez. Çünkü, M-L böyle " hazır reçeteler" sunmadığı gibi "dogmalar manzumesi" de değildir. M-L karşısında "seçmeci" de olunamaz. İşine yararlı olanı almak ilkesizliğe götürür. İleri sürülen görüşlerin tarihsel nedenleri ve nesnel içeriklerini görememeyi bir sistemden uzak rastgele yanyana gelen görüşleri içerir. M-L üzerinde revizyonist ve reformistler "seçmeci" davranırlar. Koşulların değiştiğini ileri sürerek M-L'in de bazı teorilerinin değiştiğini ileri sürerler. Kuşkusuz M-L teorisi her koşula bilimdeki her yeni icada göre kendisini yeniler. Ama revizyonistlerin yaptığı daha farklıdır. M-L ideolojisinin **eleştirel ve devrimci özünü** reddederken onun ideolojisine yeni teoriler, başka ideolojileri eklemleyerek bozarlar. M-L ideolojisinin lafzını alır teorilerinde kendilerine haklı gerekçeler bulmak için düşüncelerin bir kısmını bütünden yalıtır, kavramları M-L düşünce sisteminden ve esas içeriklerinden koparak farklı bir yorumla iletirler. Revizyonistlerin ve reformistlerin izlediği çizgi Bernstein'den Kautsky'e, Kruşçev'e, Avrupa Komünizmine, oradan Sovyetlerin "yeni düşünce"sine varır.

M-L klasikleri ve yaşanan devrim deneyimleri ve tecrübelerinin dışında, onlar bilinmeksizin de bir devrimci teori inşa edilemez. Bir devrimci teori köksüz değil, geçmişi teori ve pratiğiyle miras edinir. Bu miras geçmişten günümüze bir hat izler: Marx, Engels, Lenin, Stalin çizgisi ve onların izleyicileri olarak ülkelerinde devrimci mücadeleyi yürütenlerdir. M-L teori sözkonusu edildiği zaman, "bütün ülkelerin işçi hareketinin genel biçimi ile ele alınmış deneyimi" (4) akla gelir. Bununla birlikte her ülkenin ve halkın tarihsel ve toplumsal koşulları farklıdır. Diğerlerinde olmayan ulusal özellikler ve özgüllüğe sahiptirler. Bu bakımdan devrimci teori bir yerlerden hazır bir yapı değil, bizzat o ülkenin gerçekliği üzerinde üretilmelidir. Bu da M-L düşünce sistemi, teorik ve pratik mirası üzerinde ülkenin özgül bağlamında yeniden üretmektir.

Her ülkenin özgülünde gerçekleşen devrim marksizmi kendisine uyarlarken marksizme yeni değerler de katar. Her yeni pratik teorik zenginliğe kaynaklık eder ve M-L teoriyi yeniden üreterek zenginleştirir. Bu M-L'in ideolojik, teorik ve devrimci pratikte kendisini yeniden üretmesidir.

Bunun en iyi örneğini Lenin'de ve önderlik ettiği Ekim devrimi'nde görürüz. Lenin, Marx ve Engels'in bıraktığı marksizmin teorik mirasını devralır, onu Rusya özgülüne yaratıcı bir biçimde uygular. Ancak Leninizm sadece marksizmin Rusya'ya özgü koşullarına uyarlamasıyla sınırlı değildir. Uluslararası düzeyde marksizmin yeni bir düzeyde geliştirilmiş durumudur. Bazıları Lenin'in sadece marksizmin devrimci özünü aldığı iddiasındadır. Doğru olmakla birlikte eksiktir. Marx ve Engels'le Lenin arasında İkinci Enternasyonal oportunistlerinin dönemi vardır. Lenin bunlardan 1901'den itibaren kopuş sürecine girmiştir. Marx ve Engels'in teorisinde 'devrimci yan' ve 'devrimci olmayan yan' yoktur. Görüşleri bir bütündür, Marx'ın kendi deyimiyle "eleştirel ve devrimci" dir. Lenin bu yöntemi Marx ve Engels'ten alarak günün koşullarında uluslararası düzeyde geliştirmiştir. Kapitalizmin tekelci aşamısını tahlil etmiş, devlet, devrim, parti, strateji ve taktikler, sosyalizm, proletarya diktatörlüğü, ulusal ve sömürgelerin kurtuluş sorununu vb. konularında marksizme uluslararası düzeyde katkılar yapmıştır. Bulgaristan'da Dimitrov önderliğinde faşizme karşı mücadelede faşizm tahlili ve mücadele taktikleri konusunda M-L'i zenginleştirdi. Vietnam'da Ho Chi Minh önderliğinde sömürge küçük bir ülkenin önce Fransızlar sonra dünyanın en büyük emperyalist gücü ABD'ye karşı M-L'nin yaratıcı biçimde uygulanması ulusal kurtuluş savaşının eşsiz taktikleriyle (gerilla savaşı, politik ve silahlı mücadelenin birleştirilmesi, silahlı propaganda vb) bir halk küçük de olsa yenilmez olduğunu diğer sömürge ülkelere de göstermiş oldu. Küba devrimi Batista diktatörlüğünü gerilla mücadelesiyle devirirken Kruşçev'in "barışçıl yol" tezine de darbe vurduğun dan Latin amerika'daki devrim fırtınalarına esin kaynağı oldu. Enver Hoca Arnavutluk halkının özgücüne dayanarak ulusal kurtuluştan proletarya diktatörlüğüne vardı ve uygulamasını gerçekleştirdi. M-L bir politikacı olarak modern revizyonizme karşı M-L'i savundu... Kısacası bu örneklerde görüldüğü gibi Marksizm-Leninizmi

her ülke özgülünde bir eylem klavuzu işlevini görmüş, her devrim hareketi M-L'i geliştirmiş ve zenginleştirmiştir. Bir dogma değil Marksizm-Leninizmin bir eylem klavuzu olabilmesi ancak böyle mümkündür. M-L teorik birikim formasyonuna sahip olmayanlar ülke özgülünde bir devrim teorisi inşa edemezler. Çünkü, M-L teorisinin uygulanması, hazır bir teorinin indirgenmesi değildir, özgülün bağlamında yeniden üretilmesidir.

M-L'i hazır bir teori ya da başka ülke deneyimini taklit etmek gibi kolaycı yaklaşımlar ülke devriminde ileri bir adım atamazlar. Yaptıkları teorik düzeyde ya boş gevezelik, "laf ebeliği", ya da başka ülkenin taklitçiliğine düşmektir. İlk başlarda, yeterli deneyim, tecrübe ve bilgi birikimine sahip olunmadığından -tarihte hep böyledir bir davranış taklit edile edile gelişir- "taklitçilik" hoş karşılanabilir. ama süreçte bu aşılmak zorundadır. M-L'in bir ülkenin devrim sürecine uygulanması o ülkenin tarihsel somut özgüllüğünde teori ve pratikte deneyden geçerek yeniden üretilmesi anlamına gelir. Engels'in şu vurgusu önemlidir: "Bununla birlikte Marx'ın tüm anlayışı bir öğreti değil, ama bir yöntemdir. Bu anlayış hazırlop dogmalar değil, gelecekteki irdelemenin çıkış noktalarını ve bu araştırma için yöntemi sağlar" (5) Bilimsel bir dünya görüşü olan M-L toplumun gelişiminin temel yasalarını verir. Sınıf mücadelesi ekseninde devrim ve sosyalizmin bilimi, işçi sınıfı ve partisinin tarihsel ve toplumsal rolünü açığa çıkarır. Yapılması gereken M-L yöntemle bir ülkenin tarihsel toplumsal yapısını incelemek ve kurtuluşunu göstermektir.

Diyalektik ve tarihsel materyalist yöntemin gereği odur ki, tarihsel nesnel toplumsal gerçeği esas alır. İstenen, hayal edilen değil, gerçek toplumsal ekonomik ilişkileri canlılığı içinde ele alır, inceler. Ülke özgülünde üretim ilişki ve çelişkilerinin aldığı bütün biçimleri ve ardıl gelişmelerini dikkatle inceler; siyasal tarih ve hukuksal sistemin özelliklerini teorik önyargılarla gizlenen karşıtlıkları açığa çıkarır. Egemen üretim ilişkileri sistemi içerisinde çalışan emekçi halkın sömürülmesini ve mülksüzleştirilmesini bu sistem altında esas olduğunu gösterir. Tarihsel olarak toplumsal ekonomik ve siyasal şekillenişleri çözümlemek yetmez. Dahası, bunları teorik sonuçlarına ulaştırmak gerektir. Toplumsal ve ekonomik gelişme zorunluluğundan gelen toplumun yaşamak zorunda olduğu toplumsal dönüşümün niteliğini ve devrimci dinamiklerini, yönünü ve yolunu aydınlatacak teorik-siyasal sonuçları ortaya koymak gerekir. Kürdistan tarihinin ve toplumsal gerçeklerinin ayrıntılı bir incelemesine dayanacak olan bu teori proletaryanın istemlerine yanıt vermeyi ve proletaryanın tarihsel rolünü ve görevlerini ortaya koyar.

Devrimci pratiğin kitleleri sarıp sarmaladığı ve kendi kuytu köşelerinden çıkarıp harekete geçirdiği Kürdistan'da gelinen bu aşamada teorinin ne önemi var diyebilir miyiz? Ya da teoriyi "laf ebeliği" diyerek küçümsemek doğru mudur? "Kimsenin cafcaflı sözlere ihtiyacı yok önemli olan pratiktir" vb... Söylenen sözlerin bir iz bile bırakmadan rüzgarla savrulup gittiği bir ortamda teorinin önemi var mıdır, yok mudur? Sözlerin üzerindeki cilayı bir tarafa bırakırsak teori ile pratiğin ne demek olduğunu ve aralarındaki ilişkiyi izah edersek konuya açıklık kazandırabiliriz.

Teoriyi küçümseyen ve üst perdeden söylenen sözler teorik düşüncenin geliştirilmesi karşısında ilgisizlik ve çaresizlikten başka bir şey değildir. "Seçmecilik ve ilke yoksunluğu"nun moda olduğu bir dönemde, ulusal kurtuluş hareketinin kitleler içinde yaygınlaşması ya da onbirlerce insanın devrimci hareketin içine çekildiği kısa dönemde hiç kimse teorik düzeyin düşüklüğünü görmezlikten gelemez. Zira pek çok kimse teorik eğitimden geçmedi, geçenler de kısa bir süre içinde kendilerini pratikte yükselen dalga içine attılar. Lenin işaret ettiği gibi teorik keşmekeşliğin sürdüğü bir ortamda Marx'ın "ileriye doğru atılan her adım, her gerçek ilerleme, bir düzine programdan daha önemlidir" sözü "cenazede yas tutana" "gözün aydın" demeye benzer. Yine Marx'tan "eğer birleşmek zorundaysanız... hareketin pratik amaçlarını karşılayacak anlaşmalara girin, ama ilkeler konusunda herhangi bir pazarlığa izin vermeyin, teorik ödünler vermeyin" (6) dediğini aktararak teorinin önemini belirtir. Lenin teoriye atfettiği önemi içinden geçtiği dönemle de ilişkilendirmektedir. Zaten teoriden anlaşılan pratiğin ihtiyaçlarına cevap vermeyen "entellektüel çaba" değildir. "Devrimci teori olmadan devrimci pratik olamaz" sözü teorinin önemini ve pratikle olan bağını en iyi şekilde ifade ediyor. Ülkemizin içinden geçtiği dönemin tarihsel koşulları ele alındığında teorinin önemi acil bir ihtiyaçtır. Lenin'in Ne Yapmalı'da ortaya koyduğu teorinin önemi konusundaki gerekçeler bugün ülkemiz için de geçerlidir. Bu gerekçeleri şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi; Kürdistan'ın geçmişinde köklü bir komünist hareket, ulusal burjuva ve küçük burjuvaziden bağımsız ideolojik ve politik bir hat yoktur. Kürdistan kurumlaşmış bir M-L partiye sahip değildir. Proletarya hareketini M-L hattan saptırma tehlikesini barındıran diğer küçük burjuva-devrimci ve ulusal burjuva-reformcu eğilimlerle hesaplaşmasını tamamlamış değildir. Dünya'daki son gelişmelerle birlikte M-L dışı çizgiler ulusal hareket üzerindeki etkileri artmıştır. Proletaryanın bağımsız politik hareketinin ulusal cephe içinde erime tehlikesi vardır.

İkincisi, M-L hareket özünde uluslararası bir harekettir. Bunu iki anlamda ele almak gerekmektedir. Birincisi, ülke içinde dar yerel milliyetçiliğe düşmemek o eğilime karşı mücadele etmek; ikincisi, ulusal kurtuluş savaşı veren sömürge bir ülkede genç yeni bir M-L hareketin ancak öteki ülkelerin deneyimlerinden ve tecrübelerinden yararlanırsa başarı kazanabilir. Bunları salt öğrenmek ve kopya etmek değil, bağımsız eleştirici bir gözle değerlendirmek, gereken dersleri çıkarmak; M-L'nin bıraktığı ideolojik, teorik siyasi mirasından yararlanmak anlamını taşır.

Üçüncüsü, Kürdistan proletaryasının karşı karşıya olduğu ulusal görevleri hiç bir ülke proletaryasının karşı karşıya gelmediği kadar zordur. Burada siyasal ve örgütsel görevlerin üstesinden gelebilecek bir hareket Lenin'in belirttiği gibi, "yalnızca, **öncü savaşçı rolünün ancak en ileri teorinin klavuzluk ettiği bir parti ile yerine getirebileceğini** belirtmek istiyoruz" (altını çizen Lenin) (7) Bu başlıca gerekçeler ve daha sayamadıklarımız da dahil teorinin önemini ortaya koymaktadır. Bu konuya açıklık kazandırmak için teori ile pratik arasındaki bağ üzerinde biraz daha duralım.

Teori sadece teori diye yapılmaz. 'teori yapma' ya da 'fazla teorik' denildiği zaman bu kavramın soysuzlaştığını, pratikte bir değeri olmayan, gerçekleşmeyen bir laf yığınını hatırlatır.

Bilimsel anlamda teori, pratiğin ihtiyaçlarına cevap verir ve onun önünü aydınlatır. Teori pratikle sıkı bir bağlılık içindedir. Pratikle birleşmeyen teorinin bir değeri yoktur. Teorinin ışık tutmadığı bir pratik ise "dar pratikçilik"tir. Stalin'in deyimiyle, "karanlıkta el yordamıyla yürümeye benzer". Lenin teorik çalışmanın gerekliliğini, genişliliğini ve önemini vurgularken "hiç de, bu çalışmanın PRATİK çalışmadan önde geleceğini söylemek istemiyorum-hele, bu sorunun, birincisi, tamamlanıncaya kadar ertelenmesi gerektiğini hiç söylemiyorum"(8) der. Tersine pratik çalışmanın hep önde gittiğini çünkü, teorik çalışma pratik çalışmanın önüne çıkan

sorunları çözdüğünü, ikincisi, sık sık teorik çalışmayla sınırlı kalan sosyalistler pratik çalışmanın olanaklı olduğu anlara büyük değer verdiklerini de ekler. Pratik önceldir, teori pratikten gelir, genelleşir tekrar pratiğe dönerek onun üzerinde etkileyici ve geliştirici rol oynar. Teorinin çığır açıcı rolü vardır. Toplumun maddi yaşamındaki gelişme toplumun önüne yeni görevler koyduğunda yeni teoriler ortaya çıkar. Bu fikirler kitlelerle bütünleşerek maddi bir güç haline gelir. Örgütleyici, değiştirici ve devindirici bir rol oynarlar. Lenin, devrimci bir teorinin "ancak gerçekten kitlesel bir hareketin ve gerçekten devrimci bir hareketin pratiğiyle sıkı sıkıya bağ içinde kesin biçimini olır" der. (9) 'Hayat ağacının yeşil teorinin ise gri' olduğu söylenir. Bu teorinin canlı hayat karşısındaki donukluğunu ifade eder. Teori pratiğin canlılığına uygulanırken, pratik içinde yeniden zenginleşir. "Düşüncenin gerçekleşmeye doğru yönelmesi yetmez, gerçekleşme de düşünceye yükselmelidir" zamanla teorik ve pratik çalışma tek bir çalışma içinde birleşir.

Burada ülkemizin bugünkü koşullarında teoriyi politik pratik görevlerin önüne çıkarma anlayışında değiliz. Çok yönlü, çok boyutlu bütünlüklü mücadelenin ideolojik ve teorik boyutuna dikkat çekmek istedik. Kürdistan devrimcileri ve halkı bilincine varsın varmasın bugün tarih onları emperyalizmin yumuşak karnı Ortadoğu'da ivedi ve en devrimci bir görevle karşı karşıya getirmiş bulunuyor. Bu görev, yani Kürdistan devrimini başarma görevi yalnız Kürdistan halkının ulusal ve sosyal kurtuluşunu değil, Ortadoğu'da gerici iktidarların yıkılması, emperyalizmin bölgedeki hegemonyasının kırılması ve yeni devrimlerin yolunu açacaktır. Kürdistan proletaryası bu görevin üstesinden gelebilirse, bu, onu bölge düzeyinde devrimin ve proletaryanın öncüsü yapacaktır.

M-L'in Kürdistan'a yaratıcı bir tarzda uygulanması sorununu irdelerken Kürdistan'da devrimci hareketin hangi koşullarda ortaya çıktığına, yaşanan sürece kısaca bir göz atmakta yarar var.

III

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi 70'lere kadar geleneksel feodal öğeyi de taşıyan ulusal burjuva veya küçük burjuva aydın milliyetçi kadrolar önderliğinde geldi. Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısında meydana gelen toplumsal gelişme, ulusal burjuvazinin çıkarlarını gözetmesi, ulusal davanın kararlı bir savunucusu olamaması; geç de olsa dünyadaki değişimlerin Kürdistan'a yansıması, düşünce akımlarının Kürdistan'a girmesi ulusal kurtuluş hareketinde geleneksel çizgide kopuşu getirdi. Egemen sömürgeci devletin soluk aldırmayacak derecede yasakçı inkarcı ve zor politikası uygulaması Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinde çağın en radikal eleştirel ve devrimci ideolojisi M-L üzerinde kendisini üretmeye, ifade etmeye başladı. 70'li yıllarda Kuzey Kürdistan'da bütün siyasi hareketlerin sosyalist kimliği ile ortaya çıkmaları sadece uluslararası düzeyde M-L'in prestiji ve Sovyetler Birliği'nin gücü değil, ülkenin geldiği toplumsal aşama ve içinde bulunduğu politik ortam ve sömürgeci-faşist diktatörlüğün durumundan da kaynaklandığını görmek gerekir.

70'li yıllara gelindiğinde Kuzey Kürdistan'da devrimci ulusal hareket hem Türkiye "solu" (*) undan hem de geleneksel ulusal hareketten kopuşu gerçekleştirerek oluştu. Kürdistan'a özgü koşullar üzerinde çeşitli siyasi eğilimler şekillenmeye başladı. Bu eğilimler uluslararası M-L hareketinde ki saflaşmalara denk düştüğü kadar ülkedeki çeşitli sınıf tabakaların siyasi eğilimini de yansıtıyordu. Kürdistan toplumu sınıflı bir toplumdur. Bu eğilimleri bütünüyle uluslararasındaki bölünmeyle açıklamak doğru değildir. Başta örtük olan bu sol tandanslı (eğilim) politik çizgiler gelinen aşamada üç çizgi üzerinde olduğunu görürüz: 1- Ulusal burjuvazinin reformist çizgisi; 2- Küçük burjuvazinin ulusal-devrimci çizgisi; 3- M-L proletarya cizgisi.

1- Kürdistan'da sömürgecilerin işbirlikçiliğini üstlenen komprador burjuvazi ve müttefiki büyük feodaller aylıklı memur gibi anti-ulusal sömürgecilerin görüşünü savunurlar. Yerli burjuvazinin diğer bir kesimi ulusal hareketin üzerinde duruyor ve ulusal reformize olarak nitelendirilebilecek, çok sallantılı, tavizlere eğilimli bir akımı temsil ediyor. Tüm halkın çıkarına olan ülkenin sömürgecilikten ve emperyalizmden bağımsızlığı ulusal burjuvazinin de nesnel olarak çıkarlarına uygundur. Ancak işçi sınıfı ve yoksul kölülüğün devrimci atılımıyla harekete kendi talepleriyle katılması, devrim hareketinin hızı ulusal burjuvaziyi ürkütür ve korkutur. Ulusal burjuvazi kof milliyetçi laflar ve küçük jestlerle kitleleri kendi bayrağı altına almaya çalışır. Sömürgeciler ve emperyalistler dizginleri daha sıkı çekince ciddi bir direniş göstermeyecek olan ulusal burjuvazi, sömürgecilerle "barışçıl bir uzlaşma" tohumlarını ekmeye başlar. Bağımsızlıktan vazgeçer, federasyon, özerklik, kültürel haklar vb. taleplerle yetinmeye çalışır. Sonuç, kitlelerin aldatılması ve büyük bir hayal kırıklığından başka bir şey getirmez.

2- Küçük burjuva parti ve grupların karakter ve rolü ulusal burjuvazinin ulusal-reformcu kesiminden farklı değerlendirilmelidir. Küçük burjuva partiler ve gruplar kural olarak **ulusal-devrimci görüşten ulusal-reformcu görüşe varma** yolunu izler. Bunu birçok ülkede yaşanan deneyler ortaya koymuştur. Bilinçli veya bilinçsiz bu partilerin veya grupların önderliğinde yer alan küçük burjuva unsurlar ülkedeki kapitalist gelişmenin siyasi temsilcileridir. Bu uzun vadede kaçınılmaz bir sonuçtur. Ancak ilk başlarda, sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı devrimci talepleri ileri sürer, devrimci yol ve yöntemleri izlerler. Ta ki ülkede milli demokratik devrimin iç sorunları tarım devrimi ve işçi-köylü diktatörlüğünü berrak bir şekilde gündeme getirdiğinde o zaman küçük burjuva partilerin devrimci karakteri son bulur. Kürdistan devriminin zor süreci bu aşamaya varmadan da küçük burjuvazi uzlaşma yoluna gitmektedir.

3- Ülkeyi bağımsızlığa, ulusal özgürlük ve bütünlüğe milli-demokratik devrimden sosyalizme götüren proletarya önderliğinde geliştirilecek yoldur.

Proletaryanın devrimde yeralma, katılma değil, devrim hareketine önderlik etme diye bir sorunu vardır. Devrimde proletaryanın hegemonya sağlaması canalıcı ilk ve temel sorundur. Proleterya bu rolü kendi partisi aracılığıyla yerine getirir. Ulusal kurtuluşu tarımsal devrimle bütünleştirerek sonuna kadar kararlı mücadelesini veren çağımızın en devrimci sınıfı proletaryadır. İdeolojik, politik ve örgütsel önderlik altında ulusal kurtuluşu kesintisiz bir şekilde sosyalizme bağlar. Devrimci proletarya hareketi bu görevini yerine getirirken izlediğistrateji ve taktiklerde başlıca iki türlü hataya düşme tehlikesi vardır.

Birincisi, sağ sapmadır. Ulusal burjuvazinin reformcu ve küçük burjuvazinin ulusal-devrimci politikasıyla proletaryanın bağımsız, ideolojik, politik ve örgütsel farkını ayırdetmeme, devrimci taktik ve şiarları örtbas etme, bunun sonucu olarak emekçi sınıfların gücünü ulusal cephe içinde eritmeye götürür. İkincisi, proletaryanın gücünü çoğumsamaya dayanan "sol" sapmadır. Düşmana karşı çıkarken sadece işçi sınıfının konsey veya komiteleriyle sınırlı kalan, onu bağlaşıklarından koparan, dar, sekter diğer

halk sınıf ve tabalardan kopuk ve tecrit kalmasıdır.

Kürdistan çağa göre geri bir tarihsel sürecin içindedir. Yeryüzünde hemen hemen tam anlamıyla klasik sömürgeciliğin kalmadığı bir aşamada istisnai parçalanmış bir sömürge konumundadır. Modern revizyonizmin ihanetiyle Rusya ve diğer ülkelerde kapitalizmin yeniden restorasyonu, kapitalist ülkelerde proletarya sınıfının devrim mücadelesindeki geçici durgunluğu, yeryüzünde M-L'in prestijini en alt düzeye indiği bir dönemde Kürdistan halkı devrimci bir kalkış içerisindedir. Bu bağlamda ele alınınca Kürdistan'da M-L hareketi daha önce karşılaşılmayan zorluklarla karşı karşıyadır. Bunun yanısıra ulusal hareketlerin geliştiği I. vell. dünya paylaşım savaşları sonucunda ortaya çıkan durumun bir benzerini yaşıyoruz. Haritaların değiştiği bir dönemden geçiyoruz. Ve Kürdistan halkı görülmemiş bir ulusal uyanış ve kalkış içerisindedir. Bu da Kürdistan'da devrimci mücadelenin özgün koşulları, işçi ve köylülüğün demokratik iktidarı için uzun süreli bir mücadele verilmesinin zorunluluğunu ve bu iktidarın proletarya diktatörlüğüne doğru gelişmesi seyrini izler. Bu kavgada ulusal momentin tayin edici önemi, proletarya örgütü önüne bir dizi görev koymaktadır. M-L'in yaratıcı bir şekilde uygulanması Kürdistan devriminin bu bir dizi temel sorununun yaratıcı biçimde çözümlenmesini gündeme getirir:

-Proletaryanın öncü ve örgütlü müfrezesi partinin kurulması ve sürekli pekiştirilmesi;

-Devrimci stratejinin, taktiklerin ve mücadele biçimlerinin ustaca uygulanması; her aşamanın gerektirdiği örgütlenme ve mücadele biçimlerinin ele alınması ve hayat alanına uygulanması;

-İşçi sınıfı partisi önderliği altında köylülüğün büyük devrimci potansiyelinin harekete geçirilmesi;

-İşçi-köylü ittifakı temeli üzerinde sömürgeciliğe karşı olan bütün yurtsever güçlerden oluşan ulusal birleşik cephenin kurulması;

-Askeri programın ortaya koyulması; merkezi bir sorun olarak silahlı mücadelenin esas alınması; silahlı gerilla birliklerin oluşturulması, buradan ulusal devrimci orduya adım adım gidilmesi; gerilla savaşı ve halk savaşını diğer politik mücadele biçimleri ile birleştirilmesi,

-İktidar organları olarak emekçi sovyet (konsey) örgütlenmesinin oluşturulması;

-Kendi özgücünü esas alırken, düşman kutbu içindeki çelişki ve çatlakların derinleştirilmesi ve bunlardan ustaca yararlanılması; sömürgecilerin kendi iç çelişkileri ve diğer sömürgecilerle aralarındaki çelişkiler; sömürgecilerle emperyalistler arasındaki çelişkilerin değerlendirilmesi ve ustaca yararlanılması;

-Başta egemen ulus proletaryası vekardeş halkları olmak üzere uluslararasında proletarya ve ezilen halklarla enternasyonalist dayanışmanın güçlendirilmesi;

-Devrimci politika ve yöntemlerin kararlı, esnek ve ustaca uygulanması;

Toplumsal gelişmenin yasaları proletarya örgütünün çıkış noktası olmalıdır. Sosyalizm bilimi öteki bilimler gibi sürekli irdelemeyi gerektirir. Devrimci çoşku son derece itici bir güçtür. Ama nesnel yasalar, ekonomik ve toplumsal ve siyasal olgular gözönüne alınmadan devrimci çoşkuyu yeterli bulmak büyük yanlışlara yol açar. Devrimci yaratıcılık ve devrimin zaferi toplumsal yasaların genel ile özelin ustaca birleştirilmesinden geçer.

Devrimci hedefleri ilan eden her propaganda bu hedeflere ulaşacak somut yolları açıklamazsa etkisiz kalır. Burjuvazinin her şeyi vaaddeden laf aldatmacası ile devrimci politikanın önemli bir farkı buradadır. Hedefe giden yolu somut gerçekçi olarak göstermek yetmez. Bunu bizzat eylemde gerçekleştirmelidir. Bir siyasi örgütün politikalarına, kararlarına, şiarlarına bakarak değil, eylemlerine ve yaptıklarına bakarak ölçülür. Emekçi sınıf ve kitlelerin güveni ancak böyle sağlanır. Örgütün tüm çalışması, devrimci mücadeleye göre hazırlanması; devrimci bir tarzda yeniden örgütlenmesi, eleştiri ve özeleştiri silahı ile kendi hataları üzerinde eğitilmesi ve Leninist çalışma tarzının kavranması ve hayata geçirilmesi başarının zorunlu koşuludur.

Doğru bir politik çizgi belirleyici önem taşır. Bu tek başına hayata geçirilmedikçe hiç bir şey ifade etmez. Somut görevleri yerine getirmek için maddi ve manevi tüm olanaklar harekete geçirilmeli, onlardan sonuna kadar yararlanmalı, geniş propaganda, ajitasyon, örgütlenme ve mücadele tek bir çalışma içinde birleştirilmelidir. ■

Şubat 1992

(Dipnot)

(*) Egemen ulus "solu" Kürdistan'da devrimci harekete destek olmasını bir tarafa bırakalım, hareketin gelişmesi önünde köstek olmuştur. Kürdistan'ın tarihsel olarak oluşan toplumsal üretim ilişkileri ve bunun üzerine şekillenen siyasi, hukuki, kültürel vb. yapıları incelememiştir. Sömürge tespiti yapan ve bağımsız örgütlenmeyi savunan her devrimci harekete 'milliyetçi' damgası vurmuştur. Kürdistan'a özgü tek bir inceleme yapmamış bir düşünce üretmemiştir. Zaten 'kelin merhemi olsa kendi başına sürerdi'. Kürdistan devrimci hareketi yolunu açarken Türkiye "solu"nun ideolojik, teorik ve siyasi barikatıyla yüzyüze gelmiş, bu barikatı yararak açmıştır. Egemen ulus solu gelişen devrimci ulusal hareketin peşinde onu durmaksızın geriye çekme çabası içinde olmuş bir çok adım geride kendisini günün gelişmelerine faydacı bir tarzda uyarlamaya çalışmıştır. Egemen ulus solunun Marksizmi-Leninizmi Kürdistan'ın özgüllüğüne uygulaması ve yorumlaması beklenemez. Bu Kürdistan Marksist-Leninistlerinin görevidir. Elbette görev kardeş bir halkın devrimcilerinin sırtına yıkılarak kendi sorumluluğundan kaçınılamaz. Bununla birlikte egemen ulus solu ve aydınları egemen ulustan gelen kibirlilikleriyle iki halkın ve proletaryasının temsilcileri olduğunu söylemeleri, kendi mantıkları içerisinde değerlendirildiğinde hem teoride hem de pratikte yerine getirmedikleri görevleri önlerinde duran bir handikaptır. Kürdistan devrimcilerinin açtığı yoldan gelişmelere dahi yetişmeleri sözkonusu olamamaktadır. Son dönemlerde bazı devrimci gruplar sosyal şoven etkilenmeyi düşünce düzeyinde de olsa kırmıştır. Bazıları da olayların gerisinde eski nakaratları tekrarlamakta ya da yeni duruma uyarlama peşinde. "Ortak düşmana karşı birlikte örgütlenme" düşüncesiyle çok sayıda Kürdistanlının bu hareketlerin saflarında yer aldığını görürüz. Bu kişilerin Kürdistan devrim tarihinde bir yeri ve rolü yoktur. Deyim uygun düşerse bunlara "kayıp kuşak" gözüyle bakılabilir. Uluslararası düzeyde ve bölgesel çapta enternasyonalist devrimciler olarak övünç kaynağı da olamazlar. Çünkü, enternasyonalist katkılarından da sözedilemez. Gerçek anlamda enternasyonalist bilince sahip değiller. "Türkiyeli" olmak gibi enternasyonalist bilinçleri çarpık egemen ulusun sosyal şoven etkilenmeleriyle maluldur. Böyle bir bilince sahip olanların ne kendi ülkesinde devrime ne de uluslararası ve bölgesel çapta enternasyonalizme ve devrime katkıları olabilir.

Kaynaklar:

(1) Marx-Engels, Marksizm, Aktaran Lenin, s. 45, Sol Yay, İkinci baskı, Ankara

(2) Aktaran Le Duan, Vietnam Devrimi, s. 10 Mayıs 1978 Bilim ve Sosyalizm Yayınevi

(3) Aktaran RAF Kollektifi, Batı Avrupa'da Silahlı Mücadele s. 55 Yar Yay, 1977, İst.

(4) J. Stalin, Eserler, Cilt 6, s. 94 İnter

(5) Marx-Engels Seçme Eserler Cilt 3, s. 613 Sol Yay. Birinci bas. Ankara

(6) Lenin, Ne Yapmalı? s. 31 Sol Yay. Ekim 1990 Ankara

(7) A.ge s. 33

(8) Lenin, Halkın Dostları Kimlerdir... s. 194

(9) Lenin, Sol Komünizm, Aktaran Stalin, Eserler Cilt 6. s. 90

DÜŞÜNCE, DİL BAĞLANTISI VE TOPLUMSAL GERÇEKLİĞİMİZ

A. RIZA GEZİCİ

İnsanlar arasındaki nesnel ve ekonomik ilişkiler, toplumsal evrimin temelini oluşturur. Ancak toplumu ve evrimini anlayıp/anlatabilmek için, yalnızca ekonomik ve nesnel etkenleri bilmek yetmez. Çünkü toplumda, nesnel üretici etkenlerden başka, ama bunlarla doğrudan bağlantılı olarak, manevi/ruhsal ilişkiler boyutu da vardır.

Ekonomik ve nesnel ilişkilerin yaratımları, toplumsal bilincin bir yüzü, Politika, Ahlak, Sanat-Kültür, Gelenek ve bilimsel teorilerin bileşeni olarak adlandırabileceğimiz manevi/ruhsal yaşam ise, toplumsal bilincin diğer yüzüdür.

Toplumsal bilinç, insanlığın toplumsal varlığını yansıtan düşünce, deney birikimi, maddi üretim ve diğer şeylerin bütünüdür. Toplum tarafından ve yine o toplumun dili aracılığıyla varlaştırılan bilincin, toplumsal olmasının, yani toplum tarafından ortak bir dille anlamlandırılıp, günlük yaşamdan, yaşamın geleceğe yönelik alanlarına aktarılmasının boyutu, bilincin, toplumsal olup olmamasıyla doğrudan ilintilidir.

Demek ki, bilincin, toplumun bilinci olarak maddileştirilmesinin, varolabilmesinin yolu: toplumun temel ve kuruluşu için vazgeçilmez önemdeki yapıtaşı olan ortak bir dilden geçmekte ve bunu gerektirmektedir.

Dil; toplumun yaşamını üretme, yeniden üretme sürecinde düşünce/mantık bağlamının yarattığı tüm değer ve birikimlerin daha iyi anlaşılıp/anlatılmasında 'olmazsa olmaz'dır. İnsanların bireysel değerlerinin toplumsallaşmasını, toplumsal değer ve yaratımların bireye malolmasının biricik/tek aracıdır. Yani belli olayları belli bağlarla bir araya getirerek toplumu ve onu oluşturan bireyleri/kişilikleri kuran önemli bir gerçekliktir.

Bu gerçeklik, dil öğreten dershanelerin "Bir Lisan, Bir İnsan" sloganında kendini olanca çıplaklığıyla gösterir. Slogan ticarileştirilmiştir. Ama bu bile, gerçekliğin özlü anlatımından bir şey eksiltmemektedir.

Gerçekliğin özlü anlatımını kendinde somutlaştıran bu slogan, İlk olarak, dil'e "... üretkenlik, pratik ve dönüşümlerin özgül ortamı olarak maddi bir anlam kazan"dırmaktadır. (1)

İkinci olarak; düşünceyi üreten, dili aracılığıyla onu maddi gerçekliğe dönüştürebilen tek varlık olarak insanın, dil ve onun mantığını bilmemesi durumunda, insanlar dünyasına değil, hayvanlar dünyasına ait olduğunu/olacağına işaret etmektedir. Üçüncü olarak;İnsanın ancak düşünce/dil bağlamında ve onu tamamlayan bilinçli eylemleriyle kendisini varlaştırabileceğini; "... dil nesnesi olmadan analiz etme"nin "ancak idealizm olabile"ceğini (2), eşdeyişle: dilin mantığını ve onu üretip gerçekleştiren düşüncenin kaynaklandığını toplumsal ortamdaki çatışma, değişim ve dönüşümlerin anlayıp çözümleyebilmenin ancak ve ancak o toplumun diliyle olanaklı olabileceğini anlatmaktadır.

Dördüncü olarak; Düşünce/dil ilişkisi bağlamındaki insani yönü dile getirmektedir. Dolayısıyla, "... dil ve düşünce"nin "birbirinden ayrıl"amayacağını, "düşüncenin dil yoluyla kavramlaştı"ğını "ikisi"nin de "birbirini meydana getir"diğini, "dil"in "düşünceyi düşüncenin de dili mümkün kıl"dığını (3) vurgulamaktadır.

Beşinci olarak; düşünüş biçimini, ona rengini/tonunu veren toplumu anlamanın, atılacak adımları, bir sonraki gelişmeyi sağlayan öğeleri anlamanın yolunun, insani "... dünyanın kendisini, gerçi düşünce işaretlerine dönüşmüş olarak, ama bütün zenginliği, renkleri ve çeşitliliğiyle yansıt"an (4) o toplumun diliyle çok daha rahat ve tam olacağını.

Böyle olduğu içindir ki dil; İnsanların insanlığının belirleyici öğesinin önemli bir bileşenidir. Belleğin temelidir. Toplumsal yaşamın hem ifadesi, hem de varlık koşuludur. Hem sonuçtur, hem de neden.

Bir başka değişle, tarihsel bilgilenmenin, bilgi teorisi ve diyalektiğin, varolanı değiştirme tarihinin tüm mirasının üzerine kurulabildiği alan: toplumun "... tüm içsel güçlerini açığa" (5) çıkarmanın vazgeçilmez olgusudur.

Öyleyse, rahatlıkla bir toplumun bilincinin, ancak ve ancak o toplumun diliyle eksiksiz ve tam oluşabileceği gibi, ancak böylelikle anlaşılabileceği söylenebilir.

Ya da, toplumsal bilincini kendi diliyle değil de, yarım yamalak bildiği başka dillerle tanımlamaya, anlamaya çalışan toplumların bilinci de yarım yamalaktır. Başkadır, eksiktir. Çünkü toplumsal oluşuma, onun koşul ve konumlarını tam bir uyumluluk ve egemenlik ancak o toplumun tarihsel varoluşunun tam ifadesini verebilir olacağını söyleyebiliriz.

Bu genel değinmeler ışığında projektörü kendimize çevirip, Kürt ulusunun ve Kürdistan halkının toplumsal bilincini oluşturmak için gerekli olan 'tüm içsel güçlerini açığa' çıkarabildiğini söyleyebilir miyiz?

Bu soruya olumlu yanıt vermek olanaklı değil.

Kürt ulusu ve diğer azınlık milliyetler, kendi sorunlarını Türkçe, Farsça, Arapça vb. dillerle anlatmaları, çözüm arayışlarına girmeleri olanaklıdır. Ancak bu olanaklılık, sorunlarını kendi dilleriyle ve toplumsal bilinçlerine kaynaklık eden tarihsel arka planlarıyla bağlantılı bir biçimde düşünme, algılama ve kavrama mantığıyla ortaya koymak açısından tam bir uyumluluk göstermediğinden eksikliğe, yüzeyselliğe hizmet etmektedir. (Buradaki anlatım, diğer dillere düşmanlık olarak alınmamalı aksine, diğer dilleri bilmek, o dilleri kullanan toplumların bilinçlerini anlamak ve geleceğe yönelik ortaklıklar kurmanın kalkışma noktalarıdır. Yani birer kazanımdır.)

Bir başka değişle, mantığı ve düşünüş biçimiyle kendilerine yabancı ve çoğunlukla dışardan dayatılan dillerle sorunlarını tarihsel bilinçleriyle bağlantılı olarak anlatmaya çalışan Kürt ulusu ve Kürdistan halkı; kendi gerçekliğinin bazı önemli öğelerinin değiştiğini görmektedir. Bir başka dille olduğu için bu bir yerde kaçınılmazdır da. Toplumsal,

kültürel ve dilsel koşulları farklı olan diller, yabancı bir ulusun, topluluğun gerçekliğini anlatmaya çalıştığında, o toplumu ait bilgi yitiminin önüne geçemez.

Çünkü her dil, belli üretim ilişkileri, kültür ve uygarlık çerçevesinde, belli bir toplumsal ortamda işlevini yerine getirebilir. Ve bu etkenlerle sürekli olarak yoğrulur. Üretim, kültürel ve toplumsal olgulardan kaynaklanan değerlerle toplumun bilincinin oluşmasına katkıda bulunur. Bütün bu işlevleri yerine getirirken, kendine özgü bir düşünce ve duygu kalıbı oluşturur ve sunar.

Peki Kürt Ulusunun toplumsal bilincinin oluşması istenen düzeyde midir? Ve içinde bulunduğu durumda bizlerin payı nedir?

Bu soruya verilecek yanıt: ikircimsiz bir evet olmadığı kesin. Ancak tümüyle hayır da değildir yanıt. Yer yer titrek bir evet yanıtı öne çıkabileceği gibi, yer yer de hayır yanıtı belirgin bir biçimde öne çıkar.

Bu durum özellikle; Kuzey Kürdistan kökenli örgütler açısından kendini belirgin bir biçimde gösterir. Kuzey Kürdistan kökenli sol, sosyalist, komünist ve küçük-burjuva önderlikli ilerici örgütler, kendilerini politik alanda varetmeye başladıklarından beri, verdikleri çabalar küçümsenemez. Ancak küçümsenmeyecek bu gelişmelerin, Kürt diliyle kucaklaşıp bütünleşmesi yönündeki çabalarına aynı olumlu yaklaşımı gerektirmediği de açıktır.

Kürdistanlı örgütler ve kendilerini ortaya koyabildikleri oranda Kürdistan aydınları Türkçe düşünmüş, Türkçe yorumlamış, Kürdistan halkına Türkçe literatürle seslenmiştir. Doğal olarak harcadığı çabayla orantılı bir karşılık da bulamamıştır. 'Osmanlı aydını, halk kopukluğu', tarihsel ve mekansal değişikliklere karşın, Kürdistan aydını ile Kürdistan halkı arasında yaşanmıştır, yaşanmaktadır. Özcesi politik mücadele için harcanan köktenci çözüm arayışları, dil alanında, dolaylı çözümle sınırlı kalmıştır. Kürdistan aydını, politik mücadeleyle orantılı bir biçimde, dilini, amaçlı kullanma düzeyine taşımamıştır.

Kürtçe üzerindeki yasaklara karşı mücadele edilmiştir. Ama bu, politik mücadeledeki kararlılıkla bütünleştirilmemiştir. Kaldı ki, dil üzerindeki yasakların kaldırılmasına yönelik mücadele, bir söylem düzeyinde, Türkçe düşünen, Türkçe yorumlama ve mantık yeteneğini kavrayıp anlayanlarla sınırlı kalmıştır. Yasaklara karşı Kürdistan çapında 'sivil itaatsizlik' denecek eylemler örgütlenememiş, herşeye rağmen Kürtçe yayın çıkarma, Kürtçe konuşmanın yaygınlaştırılıp toplumun tüm katmanlarına yayma yönündeki eylemlilikler bile yapılmamıştır. Bu, doğal olarak; ulusun kendi dilini sahiplenmesi, toplumsal bilincini politika alanına taşıması açısından büyük bir açmaz oluşturmuştur. Kürdistan halkının anti-sömürgeci tepkisinin seli, belleğini oluşturan diliyle bütünleştirilmediğinden, aydınların çağrıları gök kubbenin altında boş bir seda olmanın ötesine geçememiştir.

Dolayısıyla Kürt ulusunun ve Kürdistan halkının bilinci üzerindeki sis bulutlarını dağıtma, toplumsal gerçekliğinin anlaşılması için harcanan çabalar, kendisiyle "... orantılı bir toplumsal cevher yoğunluğuna ulaş"mamıştır. Can pahası yaratılan değerler, toplumsal belleğin anahtarı olan Kürtçeyle açılmaya çalışılmadığından, "... Harcanan çabanın" büyük "bir bölümü 'ölü toplumsallık' üretimine gidip yabancılaşmaya yol açmış"tır. (6) Değer yitimine uğramıştır... Ulusal yabancılaşmayı besleyip özendirmiştir. Bu "... yabancılaşma, mümkün bilincin gerçek bilince dönüşmemesi"ne (7) omuz vermiştir.

Bu durum günümüzde de pek değişmemiştir. 90'lı yıllarla başlayan (-acı ama gerçektir ki bu bile, Kürtçeyi yasaklayan yasanın devletin kendisi tarafından kaldırılmasıyla gerçekleşen- daha önceki kullanım Avrupa'daki Kürt 'diasporası'nı oluşturan 'aydın' gruplarıyla sınırlı olanı hesaba katmazsak-) dil'in yazılı ve sözlü kullanımı, bu eksikliği giderme yönünde atılmış olumlu adımlardır. Ancak yeterli olmadığı da kesin. Dil kullanımı, sözü edilen alanda bile amaçlı hale getirilmemiştir.

Burada, dilin amaçlı kullanımı bir zorunluluk mudur sorusuyla karşılaşmak olanaklıdır. Hem bu soruyu yanıtlamak hem de konuyu daha anlaşılır kılmak için biraz üzerinde durmak gerekiyor.

Dili, politik mücadelemiz gibi amaçlı hale getirmek, bir zorunluluktur. Çünkü: Her dil kendine özgü bir düzen sunar. Dış gerçeği, ya da soyutlamalarla anlatılmak isteneni, bunların oluşturduğu evreni özgün bir biçimde bölümleyip yorumlayarak kavramlaştırdığını benimsiyorsak, bu bir zorunluluktur.

Dil'in toplumun yaşadığı alanları, geçmiş tarihsel süreçleri, zaman içinde uğranılan değişiklikleri ve gelişmeleri bağrında taşıyan, tarihsel bilinçle işleyip ve biçimlendirme bakımından geçtikleri aşamaları gün yüzüne çıkaran tek yol olduğunu algılıyorsak, zorunluluktur.

Dil'in, kişinin -doğal olarak toplumun da- iç dünyası ile dış dünyası arasında bağlantı kuran bir olgu olduğunu ve bunun da toplumların kendi düşünce ve duygu sistemleriyle doğrudan bağlantılı olduğunu biliyorsak, zorunluluktur.

Ulusun, parçalanmışlığını kendi diliyle aşıp varolabileceğini, "... Tüm zamanlar için sabit bir şey" olmayan, "... her verili anda varolduğu için ulusun fizyonomisine damgasını vurup, "ulusal karakter"i (8) olgunlaştırıp doyuma ulaştırma bağlamında, dili eksik ve günlük, basit ihtiyaçları karşılamak -o da zorunlu kaldıkça- için kullanmanın, tarihsel gelişimin ve toplumsal bilinci oluşturmanın sağlıksızlığına işaret olarak alıyorsak, zorunluluktur. -Hele hele, yabancı da olsa, bir başka dille bile bunu gerçekleştirememiş olmamız gözönüne alınırsa.-

Bir dilin, onu kullananın, onu yaşatanın, yaşamakta ve yaşanacak olan gerçekliğinin kendisi olduğunu benimsiyor, dili kullanmanın kendi benliğini bulmak, kendini bulmak olduğuna katılıyorsak, zorunluluktur.

Dilin bir toplumsal/ulusal biçim olduğunu, bunu bilinçlice işlemenin, bilimsel sonuçlara varmayı amaç edindiğini ve bilimsel sonuçlara ulaştıkça, kimlik bilincini geliştirdiğini yadsımıyorsak, zorunluluktur.

Dilin üretimden, toplusal koşullardan, kültürden ayrılmaz olduğunu, düşünceyi ve insani üretim olan herşeyi maddileştirip, topluma yön ve biçim vererek, onu kendi öz amaçlarına yönelttiğini görebiliyorsak, zorunluluktur.

Düşünce dilsiz olanaksız olduğuna göre, kendini belli bir dilden bağımsız, -öte yandan başka bir dile bağımlı- tutma çabasının, zihin üzerinde ıssızlaştırıcı ve yıkıcı bir etki yapacağını biliyorsak, zorunluluktur. vb.. vb.. vb..

Bu noktaları hesaba katarak, dili kullanmayı amaçlı hale getirmek olanaklı mıdır soruna yanıt aradığımızda, yanıtın olumlu olduğu görülecektir. Çünkü Kürdistan halkının çoğunluğu, yüzyılların asimilasyoncu politikalarına karşın, Kürtçe düşünmekte, Kürtçe mantık yürütmektedir. Dil ve mantık bağlamı, insanların yarattığı tüm değerlerin daha iyi ve tam anlaşılıp anlatılmalarının önkoşuludur. Bu, temel bazında da olsa, geleceğe filize duran burçlarını, Kürdistan halkının belleğinde hep yeşil tutmuştur.

Bunun gibi, gün günden ileri adımlar atan UKM'nin yarattığı "... olağanüstü şartlar altında insanda sonunda olağan bilinç durumunun yeniden üretilmesiyle sürekli ve karmaşık bir değişim süreci (adapsiyon) başla"tan (9) ve bu yönlü uğraşımızın önünü açan bir işlev görmektedir.

Gelişen UKM'nin yarattığı ve beslediği değişim süreci, bir yandan dilimizi kullanmayı, amaçlı hale getirmenin kapılarını açarken, öte yandan da, olanakları çoğaltmaktadır.

Çok geniş ve ayrıntılı bir konu olan dil konusunda ka-

leme alınmış bu kısa yazı bile, sömürge bir ülkenin ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini omuzlayanların, omuzladıkları yükün ne kadar büyük ve bir o kadar da önemli olduğuna işaret etmektedir.

'Özgürlük bilincine varılmış zorunluluktur' denir. Buradan hareketle, aşılması gereken dil engelini aşmanın, Kürdistan halkıyla birleşmeyi, ulusal/toplumsal kurtuluş savaşının bir başka -ama bütünün- bileşeni olarak ele almak durumundayız.

Bu nedenle, sözlü ve yazılı konuşmayı günlük, basit gereksinimlerimizi anlatmaktan tutalım da, en üst düzeyde politika yapmaya kadar genişletmek ve yaymak durumundayız.

Bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist Kürdistan'ı gerçekleştirmenin önündeki en büyük engeli oluşturan parçalanmışlığı aşmak için, Kürdistan halkının "... düşüncesini gerçekten ve tam anlamıyla anlama"kla, "... ancak onun duygusal-istençsel temelini anladığımız zaman" (10) çok daha gerçekleşebilir olacaktır. Ancak bu yolla, Kürdistan halkının maddi düşüncesinin ifadesi olarak kullandığı sözcüklerin gerçek anlamlarını çözebiliriz. Bugüne kadar kendisini hissettiren iletişim kopukluğunu aşmanın yolunun da buradan geçtiğini unutmamalıyız.

Kısacası, Kürdistan halkının yaşadığı çevreden edindikleri izlenimlerin çoğalmasının, yaşam koşullarının ve bu koşullarla mücadele de biçimlenen düşüncelerinin bir yansıması olan parçalanmışlık illetini söküp atmanın tek yolu ortak dilini yaşamının her alanında egemen kılması gerektirmektedir. Parçalanmışlığın zayıflattığı, burjuva, küçük burjuva anlayışların bilerek/bilmeyerek beslediği, parçalardaki ulusal güçlerin birbirine karşı konumlanmasıyla daha da büyüyen 'ulusal karakter' zayıflığını aşmanın yolu, ortak bir dili gerektirir. Egemen ulus 'sol'larınca, -ve hatta Kürdistani hareketlerin bazılarınca da- anlamsız, milliyetçi özlemler olarak bakacakları ulusal karakter, ulusal devrimci güçlerin karşılıklı konumlanışlarına son verecek, onları müttefik kılacak güçlü bir etkendir. Stalin, "Ruhi şekillenme, veya başka sözcüklerle söylendiği gibi 'ulusal karakter', gözlemci için kavranılamaz bir şeydir elbette; fakat bu şekillenme, bir ulusun ortak kültür özgünlüğünde ifadesini bulduğu ölçüde kavranılabilirdir ve gözardı edilemez" (11) derken, bu konunun önemine ve gelebilecek yersiz eleştirilere set çekmiştir. Ulusal karakter, Kürdistan'ın parçalanmışlığını, parçalar arası kopukluğu giderecek, tüm ulusal güçleri yekpare bir amaca yöneltecek sömürge Kürdistan'ın olmazsa olmaz gerçekliğidir. Bunu sağlamanın yolu, ortak bir kültür birliğini sağlayan ortak bir dilden geçer.

Mücadele yürüten örgütlerdekine oranla, Kürdistan halkında Kürtçe düşünme, yorumlama ve yargılama bağlamında, içe doğru büyüme potansiyeli vardır. Sorun, bu potansiyeli bilinçli müdahalelerle dışa doğru büyütmenin hareket enerjisine dönüştürmektir. Yani amaçlı hale getirmektir.

Amaçlı bir hale getirilmiş bir dille bütünleşen ulusal, toplumsal ve siyasal mücadele, savaş cephesinin bileşenleri olan silahlı/siyasal kitle eylemliliği içinde, kişiliğin eksizsiz oluşumuna kaynaklık edecektir. Artı, kitlelerde zekâ öğesini geliştirerek dilin mantığını kavrama sürecine, onu oluşturan ve belirleyen bir etken olarak girmelerini sağlayacaktır. Ulusal/toplumsl mücadelenin gittikçe yükselen, ancak şimdiye kadar dışında kalma, seyirci olma konumunun aksine; bilinçli, kararlı ve planlı bir biçimde katılıp ona rengini katmasının kanalları açılmış olacaktır. Dolayısıyla yürütülen mücadelenin kendi adına başkalarının yürüttüğü bir mücadele olmadığını, kendi mücadelesi olduğunu görecektir.

Çünkü bu süreç; Kürdistan halkının kendi etkinliklerini ve eylemliliklerini harekete geçirmesinin anahtarı olacaktır. Hareket halindeki halk, uğraştığı şeyin kendi öz gerçekliğinden başka bir şey olmadığını anlayacaktır. Kısaca anlama ve farkına varma diyebileceğimiz bu gelişmelerle soruna daha bir sıkı ve kararlı sarılmakla bütünleşecektir. Bütünleşme, asimilasyoncu politikalar sonucu güdükleşmiş düşünme ve eylemliliği aşma sürecine hız ve renk vererek somutluk kazanacaktır.

Eylemlilik süreci, toplumdaki sınıf ve tabakaları oluşturan insanların ayrışmasını ve saflarını belirginleştirmesini de getirecektir. Sınıfın bireylerinin birbirine benzemesi, birbiriyle ortak anlamlar, değerler ve davranışlar yaratıp, onları bilinçli bir biçimde sahiplenmesi, bu sürecin bir diğer olumlu sonucu olarak belirginleşecektir. Bu bağlamda, toplum ve onu oluşturan sınıflar bir yandan dil aracılığıyla bireylerini oluşturup kurarken, öte yandan da yine ortak dil aracılığıyla, kendilerini oluşturan bireylerinin deneyim ve düşünce zenginliğiyle kurulup donanacaklardır.

Kısacası: "Devrimci eleştirinin tezgahında dövülmüş sözcükler"imizi yaratmak ve bunu "partizanların silahları gibi" kullanmasını bilmek zorundayız. Olaya müdahalede daha da gecikme, ya da dolaylı çözüm yollarında diretme durumunda, dilimizin her bir sözcüğünün, "... savaş alanında terkedil"miş partizan silahları gibi, "... karşı-devrimin eline geç"mesine ve "savaş esirleri gibi angaryaya tabi tutul" (12)masına omuz vermiş oluruz.

Geçmişte de kendini şu ya da bu derecede gösteren Kürdistan gerçekliğiyle aramızdaki kopukluğun büyümemesinin yolu, bu bilinçli çabalardan geçmektedir. Bunun yanısıra, bu kopukluğun sömürgeci devletlerce, onlarla yeni yeni angajmanlara girmek isteyen işbirlikçi, burjuva milliyetçi ve küçük burjuvalar tarafından reformizmin ve karşı-devrimin eline geçmiş, onlara çalışan, bu nedenle kitle radikalizmini törpüleyen bir işlev görmesini önlemenin yolu da buradan; ve bu yönlü ısrarlı çabalarımızın sürekliliğinden geçmektedir. ■

Şubat '92

KAYNAKÇA VE DİPNOTLAR

1-R.COWARD, J.ELLIS, Dil ve Maddecilik,(İletişim Yay. 1.Bas.İst.1989) s.18

2-R.COWARD, J. ELLIS., age., s.142

3-R.COWARD, J. ELLIS., age., s.163

4-W.Von HUMBOLDT, Harf Yazısı ve Dilin Yapısıyla İlişkisi, Felsefe Dergisi, (de Yay., 90/2-3) Sayı:32-33., s.143

5-J.STALIN, Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, (Sol Yay. 4. Bas., Ank.90, s.311)

6-K.CANGIZBAY, Kelimelerin "Etnik Köken-Sivil Tabiyet" Farklılığı Üzerine, Türkiye Günlüğü Dergisi, (Ekim 1989) Sayı:7., s.80

7-D.ERGUN, Sosyoloji ve Tarih, (2.Bas.Der,İst.1982) s.30-31'den akt. K.CANGIZBAY, agy.,s.80

8-J.STALİN, Eserler C.2., (İnter Yay., 1.Bab., İst., 1989) s.258

9-D.SPIWAK, Değişen Bilinç Durumunun Dilbilimi, Felsefe Dergisi.,ags.190

10-L.S.VYGOTSKY, Düşünce ve Dil, (Kaynak Yay. 1.Bas., İst.Mayıs 1985)s.205

11-J.STALİN, Eserler, C.2., s.258

12-M.KHAYATİ, "Esir Alınmış Sözcükler, Bir Situasyonist Sözlüğe Önsöz", DEFTER, (Metis Yay.,Nisan/Mayıs, 1988, İst.).,Sayı:4., s.59

AĞRI İSYANI-III

M . K A L M A N

İHSAN NURİ

İhsan Nuri, Bitlis Kürtlerinin Cibranlı aşiretinden olup, yıllarca Osmanlı ordusunda subay olarak görev yapmıştı. 1919 yılında İstanbul'daki Garnizon Subayları Temsilciler Kurulunun Başkanlığında bulunmuştu.

Yanısıra Ferit Paşa Hükümeti'nin düşürülmesi alayıyla birlikte hareket etmişti. Amacı, M.Kemal'e yardımcı olmaktı. (*İhsan Nuri, Age. s.12) Ayrıca Iğdır ve Siirt'te de çalışmıştı. Ordu içinde tanınan bir kişiydi. Bro Heski'nin sürgüne gitmemek için direnmeye başlama tarihinden kısa bir süre öncesi Ağrı'da görev yapar. Bu nedenle bölgeyi iyi tanıyordu.

TC kurulup, Kürtler yine esaret altında tutulunca Cıbranlı Halit'in kurduğu "Komîteye (Liqabo) Serbixahayê Kurdistan" na (Kürdistan Özgürlük Komitesi) katılır. İllegal faaliyet yürüten bu komite 1924 yılında İhsan Nuri, Rasim, Tevfik, Hurşit ve Ali Rıza Bey adlı diğer Türk ordusunda subaylık yapmış olan Kürt asıllı subaylarla birlikte Beytülşebab'ta Türkler'e karşı başkaldırırlar. Yine bilinen ama bilince çıkarılmayan nedenlerden dolayı başarısızlığa uğrarlar. Ali Rıza Bey esir alınır. İhsan Nuri kaçar. İsmi, kamuoyunda artık iyice bilinir. Irak'ta kalmaya başlar. Suriye'deki Hoybun Cemiyeti ile ilişkiye geçtikten sonra da Ağrı'daki gelişmeleri öğrenir.

İhsan Nuri, Rasim ve Hurşit Beyler, kuzeye doğru hareket ederek Ağrı'ya gitmek isterler. İran Kürdistan'ından geçerlerken İran askerleriyle çarpışmalara girmek zorunda kalırlar. Rasim çarpışmalarda katledilir. Hurşit, Irak'a geri döner. ihsan Nuri ise yoluna yani Ağrı'ya varmaya çalışır.

HOYBUN

Şeyh Sait isyanından sonra bir kısım Kürt aydın ve savaşçıları Irak, İran ve Suriye'ye sığınmışlardı. Ayrıca oralarda eskiden beri kalan Kürt aydınları 'Kürt Milli Liga'sını oluşturmuşlardı. Fakat bu örgütün örgütlenmesi yoktu. Türkiye Kürdistan'ındaki katliamlar bu aydınları da harekete geçirtir. artık ulusal çapta bir örgütlenmenin gerekli olduğu fikrine varılır. Üstelik bu sıralarda birbirinden kopuk Kuzey Kürdistan'da ki direnişler hala devam etmekteydi. Bu direnişlerin tek bir merkezden yönetilmesi önem kazanmakla birlikte Kürtlerin aralarındaki aşiretsel çelişkiler, kan davaları, ailevi düşmanlıklar, toprak vs. gibi çelişkiler kuşkusuz ki birliğin önündeki en büyük engel olarak hala duruyordu.

Kürt aydınlarının birlik yönündeki çabaları 1926-1927 yılları arasında da devam eder. Özellikle de 1927 yılında seri halde bir çok toplantılar yapılır. Sonuçta, 1927'nin Sonbahar'ında Kürt Milli Genel Kurultayı yapılır.

Toplantıya mülteciler, ülke dışındaki Kürt gruplarının temsilcileri ile isyan halindeki bölgelerin temsilcileri katılır. Böylelikle Hoybun'un temelleri atılır.

Kürt Milli Genel Kurultayı, amaç olarak Türkiye Kürdistan'ının bağımsızlığını önüne koyar. Kuşkusuz ki ismine dahi denk düşmeyen bu amaç eksikti. Kaldıkları devletlerle çelişkiye düşmek istememenin bir sonucuydu. Sonraki yıllarda da görüleceği gibi mücadelenin önünü karartıyordu. Kürtlerin uyuşukluk içerisinde kalmasına hizmet ediyordu.

5 Ekim 1927 yılında, Kürdistan Teali cemiyeti, Teşkilat-ı İçtimaiye, Kürt Millet Fırkası (Partisi) ve Kürt Ulusal Birliği veya (Kürt İstiklal Komitesi) adlı Kürt örgütleri birleşerek Hoybun Cemiyetini kurarlar. Ermeni Van'lı Vahan Papazyan (Goms)'da I. Kongreye katılır.

1925 yılından itibaren dağınık bir şekilde savaşan Kürtleri bir program altında toplayıp milli sorunun çözümü için bir araya getirmek isterler.

-Hoybun'un Başkanları: Celadet Bedirhan ve kardeşi Kamuran'dı. Genel sekreteri de Selim Memduh'tu. Ayrıca Artin, Ali Hilmi, Radi Azmi, Mevlanzade Rıfat, Sudi, Tevfik, Haço vs. bulunmaktaydı.

Hoybun'un o sıralarda Fransızların egemenliğinde olan Antakya'da da bir şubesi açılır. Başkanı Antakya Lisesi Felsefe öğretmeni Selim Memduh'tu. Yönetim Kurulunun öteki üyeleri ise Ali Hilmi ve Tarih Öğretmeni Mahmut'tu.

Hoybuncular, Irak ve Suriye'ye ve onların "koruyuculuklarını" üstlenen İngiltere ve Fransa'ya ve İran devletine karşı "dostane" bir tutum içerisinde olacaklarını da belirtirler.

Hoybuncular, Ermenilerin uluslararası siyasal etkinliklerinden de yararlanmak istediklerinden Ermenilerle de ilişki kurmaya yönelirler

Kürt Milli Kurultayında Hoybun'un Merkez Komitesi seçilir. Hoybun, Birleşik Kürt Ulusal Partisinin polit bürosu olarak ortaya çıkmasına rağmen Kurultay onu "Kürdistan Milli Hükümeti" olarak ilan eder.

Kurultay, biri Sosyalist Enternasyonal'e, diğeri de kamuoyuna olmak üzere iki bildiri hazırlar ve yayınlar.

"1- Birinci Kürt Kurultayı, barbar Türk rejiminin despot-

www.arsivkurd.org

luğu altında ezilen Kürtlerin bulundukları tahammül edilmez durumlarını, geniş çapta uygulanan katliamları ve de Kürt ulusunun özgür ve bağımsız yaşama özlemini gözönüne alarak Türkiye Kürdistan'ını bağımsız bir devlet haline getirmek amacıyla kurtarmaya karar vermiştir.

2- Kurultay, Irak içinde yöresel bir Kürt özerkliği yaratmak konusunda, Milletler Camiası tarafından yapılmış olan isteği, İngiliz ve Irak hükümetlerinin destekleyeceklerini umar.

3- Kurultay., İngiltere, Fransa, Suriye, Irak ve İran hükümetlerine Türkiye'de baskıya uğrayarak göçe mecbur bırakılan Kürt mültecilerini sevgiyle kabul etmiş olduklarından dolayı onlara minnettarlıklarını sunar.

4- Kurultay herkese duyurur ki, Ermenistan ve Kürdistan'da asırlardan beridir Ermeniler ve Kürtler yaşamaktadırlar. Onlar kendi bağımsızlıkları uğruna çalışırken, ülkelerinin herhangi bir yabancı hakimiyetine bağlı olmasını red ederler. Çünkü, bu iki ülke yalnız ve yalnız Ermeni ve Kürt Uluslarına aittir." *(G. Sasuni, Kürt Ulusal Hareketleri 15. Yüzyıldan Günümüze Kürt Ermeni İlişkileri s.184)

O dönemdeki Kürt gruplarını şöyle sınıflandırmak mümkün;

Merkezi Rewanduz'da olup "Zara Kurmanci" adlı aylık dergi etrafında toplanıp sınırlı bir etkinliğe sahip olanlar; Kürdistan'ı kurmanın zor olduğunu bu nedenle İngiltere, Fransa ve hatta Sosyalist Rusya'nın himayesi sayesinde kurtuluşun olabileceğini söylemekteydiler. Kendi güçlerine güvenmeyen ve bu yüzden de daha başından yenik düşen bu grubun çarpık düşünceleri Kürt birleşmemesinde rol oynadığı kabul edilmelidir.

Yine o dönemlerde Irak'ta özellikle özerklik yanlılarının boy saldığını görüyoruz. Süleymaniye'deki Şeyh Mahmut bunun başını çekmekteydi. Aralıklarla sürdürdüğü çarpışmalarını İngilizler her seferinde yenilgiye uğratmışlardı. Irak çerçevesinde özerklik istiyordu. Haftalık "Jian Lwe" dergisi ile "Zanısti" kitap serilerini yayınlıyorlardı.

İran'da ise Simko'nun (İsmail Ağa) mücadelesi aralıklı olarak sürmekteydi. Bu parçanın kurtarılmasını istiyordu.

Yine o sıralarda Ağrı isyanının çekirdeği olan İbrahim Huske Telli, devlete karşı isyan bayrağını açmıştı. Keza bir çok bölgede küçük çaplı fakat dağınık mücadeleler de vardı. İşte Hoybun bunları temsilen ortaya çıkıyordu.

Kürt Kurultayı bu arada bir bölünme de yaşar. Şeyh Sait'in oğlu Şeyh Ali Rıza Irak'ta olmasına rağmen bu kurultayın örgütleyicilerindendi. Bu arada Türkiye'de sözde af çıkartılıp barış havası estirilmek isteniliyordu. Böylelikle küçük çaplı direnişler bölünmüş olacak ve etrafı sessizlik kaplayacaktı. Nitekim gelişmeler Kürtleri etkiler. Kemalistlerin af'ı yankı bulur. Şeyh Ali Rıza'da etkilenenler arasındadır. Türkiye Kürdistan'ına döner.

Ali Rıza'nın Hoybun'a muhalefet olarak kurduğu "Teali Cemiyeti" kendisinin Türkiye'ye dönmesinden sonra dağılır.

Keza, Şeyh Ubeydullah'ın torunu Şeyh Tahha'da Şeyh Ali Rıza'nın Teali Cemiyetine üye olmakla birlikte Ali Rıza'nın Türkiye'ye dönmesinden sonra İran'a geçer, siyasetle ilişkisini keser.

Hoybun, işte bu koşullarda ortaya çıkmıştı. Çeşitli bölgelerde örgütlülükler yaratır. Ayrıca birliği sağlamak için bir kardeşlik andını kabul eder ve yayınlar.

HOYBUN CEMİYETİNİN TÜZÜĞÜ

1927'de toplanan Kürt Kongresi kararıyla kurulan Hoybun Cemiyeti'nin amaç ve giriş koşulları şöyleydi;

AMAÇ

1- 5 Ekim 1927 günü toplanan I. Kürt Kongresinin kararıyla, Hoybun ismiyle milli bir Kürt Cemiyeti kurulmuştur.

2- Cemiyetin amacı, Türkiye'nin egemenliği altında bulunan Kürt ve Kürdistan'ın kurtulması ve kendi milli hudutlarının ayrılmasıdır.

3- Bu gayeye varmak için cemiyet bütün Kürtleri etrafında toparlayacak ve karşılıklı çıkarlar doğrultusunda her türlü unsurla ilişkiye geçecektir.

KABUL VE ŞARTLARI

4- Kürt milli andını ve bu tüzüğün maddelerini ve çalışmayı kabul eden her Kürt Hoybun Cemiyetine üye olabilir. Her üye cemiyete girdiğinde giriş parası verecek ve aylık aidatını ödeyecektir.

5- Cemiyete katılacak her kişi yemin edecek ve yetkili bir kurul tarafından kabul olunacaktır. Doğrudan doğruya örgüt işlerinden sorumlular cemiyete kabul edecekleri kimselere aşağıdaki yemin örneğini belge şeklinde yazdırarak imza ettirirler.

YEMİN

"Cemiyetin yetkili şahıslarının veya kurullarının vereceği bütün emirleri nerede ve ne zaman olursa olsun, hatta hayatım pahasına itirazsız aynen ve harfiyen uygulayacağıma, şimdiye kadar dahil olduğum cemiyetlerden ve şahsi faaliyetlerimden tamamen feragat edeceğime, milli gayenin oluşması uğruna Hoybun Cemiyetinin sorumluluğunu taşıyacağıma, elimde bulunan ve bulunacak olan bütün araçları ve örgütü bu cemiyetin emrinde hazır bulunduracağıma ve bu cemiyetin izni olmadıkça ne kendime, ne cemiyet adına hiç bir şahsi ilişkide bulunmayacağıma, cemiyet üyesi olarak genel ve özel gizli vazifeleri açıklamayacağıma ve bu gizliliğin açıklanması ve cemiyetin emirlerine her ne suretle olursa olsun sırları açıklamam halinde hakkımda verilecek her türlü cezaya razı olacağıma ve emrolunduğu zaman iş bu cezayı şahsım için de bizzat uygulayacağıma şeref ve namusum üzerine yemin ederim.Vallah Billah"

Haybun'un Tüzüğü Kürt tarihinde önemli bir yere sahiptir. Türkiye Kürdistan'ının bağımsızlığını yalnızca hedeflemiş olsalar dahi ilk defa bir program olarak bağımsızlığı hedeflemiş olmaları önemlidir.

Tüzük, çeşitli çevrelerin düşüncelerinin sentezi olarak ortaya çıkmış, kişisel ve grupsal hareketlere karşı önlemler getirilmiş fakat Ağrı'daki direniş yenilgiye uğrayınca kısa bir süre sonra da kendi içindeki çelişkiler ön plana çıkar, etkisizleşir. Kürtler arasındaki çelişkilere karşı aşağıdaki önlemi alırlar. Fakat ciddi bir etkisinin olduğu söylenemez.

KARDEŞLİK ANDI

Şu anda imza ettiğim tarihten itibaren, iki yıllık zaman süresince, eğer Kürt Ulusunun varlığını ve güvenliğini tehdit eden bir tehlike ortaya çıkmazsa ve şayet hayatımın ve şerefimin ya da kendi şerefini koruyan, ailesini ve Kürtlüğü korumaya zorunlu şahıslara (ki ben onlara karşı vazifeyle yükümlüyüm) karşı başka bir kürt tarafından bir hücum olmazsa, herhangi bir Kürde karşı silah kaldırmamayı, kan davalarının ve diğer anlaşmazlıkların çözümünü bu iki seneyi takip eden döneme ertelemeyi, iki Kürt arasında kişisel nedenlerden dolayı kardeş kanı dökülmesine tüm gücümle engel olmaya, dinimin, şerefimin ve kutsallıklarımın üstüne yemin ederim. Vallah, Billah bu andı bozan herhangi birisi Kürt Ulusunun düşmanı ve hainidir, herhangi bir hainin hak ettiği ceza ölümdür. * (G. Sasuni, Age. s. 186) ■

Devamı edecek

KÜRDİSTAN DEMOKRAT PARTİSİ - İRAN'IN 9. GENEL KONGRESİ YAPILDI

YÊZDAN HOVAG

16 Ağustos 1942'de Güney (Irak) Kürtlerinin de katılımı ile Komela Jîyaneweyî Kurd JE-KAV) kuruldu. 11 Kurucu üye tarafından illegal olarak kurulan (JE-KAV Kürdistan'ın kuruluşunu ve birleştirilmesini amaçlıyordu. II. Dünya savaşı esnasında İran ve Irak topraklarının büyük kesiminin müttefik devletlerinin kontrolüne geçmesi, Sovyetler Birliği'nin müttefik devletlerle yaptığı antlaşma gereğince İran'ı kuzeyden denetim altına alıp kontrol etmesi esnasında Kürt halkı JE-KAV etrafında süratle örgütlendi. Kürt ulusunun bağımsızlık istemini Sovyetler Birliği'ne duyurmak için JE-KAV Sovyetler Birliği'ne heyetler yolladı. Kürt heyetleri ve SBKP arasında yapılan görüşmeler neticesinde tüm Kürdistan'da Kürt ulusunun istemlerine cevap verecek modern bir partinin kurulması, düşüncesine varıldı. SBKP'nin de desteğini alan JE-KAV 16 Ağustos 1945'de Kürdistan Demokrat Partisi'ni ilan etti. Günümüzde Kürt reformistlerinin kendi düşünceleri doğrultusunda tarihi çarpıtmaya çalıştıkları gibi Kürdistan Demokrat Partisi yalnızca Kürdistan'ın bir parçası için kurulmadı. Bu parti hem Güney hem de Kuzeybatı Kürdistan'ında da faaliyet içerisine girdi. Bu partinin önderliğinde Güney Kürdistan'da ki birçok siyasi grup birleşti, hata Irak Komünist Partisi'inden tüm bağlarını koparan bir grubun kurduğu Kürdistan Komünist Partisi dahi kendini fesh ederek KDP içerisinde yerini aldı. Kuzeybatı Kürdistan'ında Kadir Cemil Paşa (Zinar Silopi) bu partiyle ilişkiye geçmek için görevli olarak Mehabat'a yollandı. KDP'nin kurulmasından 160 gün sonra 22 Ocak 1946'da Kürdistan Cumhuriyeti ilan edildi. KDP'nin genel sekreteri olan Qadii Muhammed kurulan cumhuriyetin cumhurbaşkanı oldu. 23 Ocak 1947'de Kürdistan Cumhuriyeti'nin İran sömürgecileri tarafından yıkılmasından sonra başta Qadii Muhammed olmak üzere bir çok yönetici tutuklandı ve ölüme mahkum edildi. Qadii Muhammed tutuklanmasından 66 gün sonra 30 Mart 1947'de idam edildi. KDP böylelikle öndersiz konuma düştü. Kürdistan Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra partinin Güney Kürdistan'daki örgütlenmesi KDP-IRAK olarak örgütlenmeye başladı ve Kuzeybatı Kürdistan'ında da henüz avuca sığan bir örgütlenmesi olmadığı için o dönem bu örgütlenmenin devamı olan herhangi bir örgütlenme ortaya çıkmadı. İran sömürgecilerin korkunç baskısı altında, KDP uzun yıllar bir sekreterya tarafından yönetildi. 1972'de yapılan 3. Konferans'da genel sekreterliğe DR. Abdurrahman Qasimlo getirildi. Qasimlo, Viyana'da 13 Temmuz 1989'da İran sömürgecileri tarafından şehit edildiği güne kadar partinin genel sekreteri kaldı. Qasimlo'nun şehit edilmesinden sonra KDP-İ MK yaptığı bir toplantıyla Dr. Sait'i genel sekreterliğe atadı. Bu yapılan son kongrede de yine Dr. Sait genel sekreterliğe seçildi. Muhabirimiz bu röportajı KDPİ'nın 9. kongresinden sonra bu partinin önemli sorumlularından olan Kak Xusro..... ile yapmıştır.

- Konuşmamızın başında ilkin tüm NEWROZ ATEŞİ çalışanlarının sıcak sevgi ve selamlarını parti önderliğinize üyelerinize ve Doğu Kürdistan'daki tüm halkımıza iletmek istiyorum. 9. Kongrenizi başarıyla gerçekleştirdiğiniz için sevinçliyiz.

NA - Okuyucumuza kendinizi tanıtırmısınız?

K.X- Ben "İran Kürdistan'ı" halkındanım, KDP-İ üyesiyim. Partimizin yaptığı 9. Kongreye ..... bölgesinden delege olarak katıldım.

NA- Hatırladığım kadarıyla 7. Kongreniz Peşmerge Ordusunun kuruluş yıl dönümü olan 17 Aralık 1985 gibi tarihi bir günde yine keza 8. Kongreniz Kürdistan Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümü olan tarihi bir günde başlamıştı. Bu yaptığınız 9. Kongre için de partiniz yine böylesine tarihi bir gün mü seçti?

K.X- Evet. 9. Kongremizi İran sömürgecileri tarafından 13 Temmuz 1989'da Viyana'da şehit edilen genel sekreterimiz Dr. Abdurrahman Qasimlo'nun doğum gününe denk getirdik. Kongremiz 22 Aralık 1991 gecesi başladı ve 6 gün sürdü ve yaptığımız bu kongreye de "Qasimlo Kongresi" denildi.

NA- Kongreye katılan delegelerin üzerinde en fazla tartıştıkları sorun neydi?

K.X- Üzerinde en fazla tartıştığımız şey Merkez Komitemizin hazırladığı partimizin çalışma raporu oldu. Tartışmalardan sonra Merkez Komitemizin hazırladığı çalışma raporu hiçbir itirazla karşılaşmaksızın hep birlikte kabul edildi.

NA- Yaptığınız bu son kongreyle, Kürdistan'daki parti ve örgütlerle ilişkiler sorununda politikanızda bir değişiklik oldu mu?

K.X- 9. Kongremizde Kürdistan'lı diğer örgütlerle dayanışma ve iç işlerine karışmaksızın çeşitli ilişkileri daha da geliştirmenin önemine bir daha değinildi. Bizler Kürdistan sorununun dünya düzleminde enternasyonalize edilmesi için Kürdistan'lı hareketlerin sürekli ilişki ve dayanışma içerisinde olmaları gerektiği düşüncesindeyiz.

NA- Doğu Kürdistan'ındaki politik faaliyetin durumu nedir?

K.X- Partimizin tüm Doğu Kürdistan illeri ve köylerinde örgütlülüğü mevcuttur. İran İslam Cumhuriyeti'nin denetiminde olan illerde tüm örgütlülüğümüz illegaldir. Kürdistan'ın Sesi Radyosu aracılığıyla tüm Kürdistan halkı hergün sıcağı sıcağına bilgilendirilmektedir. Partimizin yer altı faaliyeti iyidir, düzenli yürütülmektedir.

NA- İran'daki politik muhaletefin durumu nedir?

K.X- İran'daki politik mualefet bir kaç kanattan oluşmaktadır. Birinci kanat; sol herekete mensup olan ve proletarya diktatörlüğünü kurmayı hedefleyen kanattır. Bu kanat oldukça küçük olup hepsinden zayıftır. İkinci kanat; geçmişte proleterya diktatörlüğüne varmayı savunupta bugün proletarya diktatörlüğünden bahs etmeyen, günümüzde serbestçe fikir beyan etmeyi, serbest seçimleri

ve demokrasiyi savunan kanattır. Bu kesim birinciye oranla biraz daha güçlüdür. Üçüncü kanat; Şah yanlılarıdır. Bu kanatta genellikle rahatı yerinde ve finansiel gücü olan kesimler bulunmaktadır. Dördüncü kanat; Halkın Mücahitleri'nin kanadıdır. Bu örgüt içerisinde diktatörce tavır ve yöntemler egemendir. Genel olarak İran'daki muhalefet kendi içerisinde birlik olmayıp dağınıktır. Bundan dolayıdır ki İran'da gözle görülür önemli bir kıpırdanma yoktur. Tek örgütlü muhalefet Doğu Kürdistan'daki muhalefettir.

NA- Kongrenize katılan kadın delegelerin oranı neydi?

K.X- Bizler yıllardır süren bir savaş içerisindeyiz. Verdiğimiz savaş yüzde yüzlük bir partizan savaşıdır. Kadınlar için yıllarca süren bir partizan savaşında yer almanın zorlukları malum. Buna rağmen hareketimizin saflarında küçümsenmeyecek sayıda kadın savaşçı mevcuttur. Bundan dolayıdır ki, hareketimizin saflarında olan kadın savaşçılarımız küçümsenemeyecek bir sayıda güçleri oranında kongremizde temsil edilmişlerdir.

NA- Bildiğim kadarıyla 7. ve 8. kongrelerinizde anti-emperyalist İran Cephesi'nin kurulması gibi bir görev önünüze koymuştunuz. Bu doğrultuda neler yapıldı?

K.X- Partimiz İran'daki muhalefet güçleriyle bir cephenin kurulmasına büyük önem vermektedir. Bunun şartları esas olarak bu güçlerin "İran Kürdistan'ının" otonomi hakkını tanımalarında geçmektedir. Bizlerin bu hakkı tanımayan güçlerle bir cephe kurmamız sözkonusu olamaz. Örneğin bu hakkı tanımayan şah yanlılarıyla görüşmemiz mümkün değildir. Fakat bu hakkı tanıyanlarla bu yönlü görüşmelerimiz halen sürmektedir.

NA- Doğu Kürdistan'da KDP-İ'nın dışındaki diğer küçük politik grupların durumu nedir?

K.X- "İran Kürdistan'ında" yalnızca KDP-İ'nın faaliyeti mevcuttur. Geçmişte İran Komünist Partisi'nin bir kolu olarak "Komela'nın" bazı mıntıkalarda faaliyeti vardı, şimdi o da kalmadı. İran Komünist Partisi, ulusal sorunun günümüzde çözülmeye çalışılmasını gericilik olarak değerlendiriyor. "Komela'nın" bazı üyeleri bu politikayı doğru bulmuyorlar. "Komela'nın" şimdiki durumu belli değildir. Şimdi insanın "Komela"ya İran'lı veya Kürdistan'lı bir örgüttür demesi zor. İlişkilerimiz "Komela" ile iyidir. Temennimiz odur ki "Komela" Kürdistan'lı bir örgüt olsun.

NA- "İran Kürdistan'ında" herhangi bir cepheye ihtiyaç var mı?

K.X- Birden fazla örgütün olduğu bir yerde şüphesiz cepheye de ihtiyaç olur. Fakat "İran Kürdistan'ı" gibi yalnız KDP-İ'nın olduğu bir yerde cepheye ihtiyaç yoktur. Şayet bir zaman gelir yeni örgütlenmeler ortaya çıkarsa; bir cephenin kurulması Kürt milletinin menfaati gereğidir.

NA- Geçmişte partiniz dünyadaki ilerici partilerle, özgürlükçü hareketlerle ve sosyalist olarak bilinen ülkelerle ilişkilere büyük önem veriyordu, bu politikanızda bir değişiklik oldu mu?

K.X- Bizler hareketimizi şartsız olarak destekleyen tüm demokratik örgüt ve hareketlerle iyi ilişkilerden yanayız, bu noktada oldukça duyarlı davranmaya çalışıyoruz. Bizler Kürt sorunun uluslararası bir boyuta taşırılmasına büyük önem veriyoruz.

NA- Peşmergenin durumu nedir?

K.X- Peşmergeler yüzde yüzlük bir partizan konumundadırlar. Peşmergeler "Kürdistan'ın her bölgesinde güçlerini gösterebilecek kudrettedirler, gerektiğinde istedikleri anda istedikleri yere çekilebilirler. İran İslam Cumhuriyeti ve Peşmerge güçleri arasında şiddetli bir savaş sürmektedir. Bu savaş genellikle bahar, yaz ve güz mevsimlerinde sürmektedir. Halkın peşmergeye desteği oldukça yüksek düzeydedir. Peşmergenin tüm ihtiyaçları halk tarafından karşılanmakta olup morali oldukça yüksektir. Peşmerge halk tarafından bağrına basılmakta ve tüm enformasyonlar halk tarafından Peşmergeye verilmektedir.

NA- İran İslam Cumhuriyeti'nin elindeki Kürdistan'lı politik tutukluların durumu nedir?

K.X- Kürdistan'lı politik tutukluların sayısı oldukça kabarıktır, kendilerine sistematik işkenci yapılmaktadır. Hiç bir ay yoktur ki; KDP-İ'nin üyeleri idam edilmesin. Üzerinde partimizin herhangi bir bildirisi bulunan kişiler dahi derdal tutukanmaktadır.

NA- Partinizin elinde tutuklu var mı?

K.X- Elimizde İran İslam Cumhuriyeti'nin casusları, bize karşı savaşıpta esir düşenler ve caşlar tutuklu olarak bulunmaktadır.

NA- Bildiğim kadarıyla önemli sorunların hal edilmesinde Kürdistan halkı İran İslam Cumhuriyeti'nin makamlarına gitmiyordu, partinize baş vuruyordu, bu durumda bir değişiklik oldu mu?

K.X- Şimdi de yine aynıdır. Halk Peşmergeyi gördüğü anda bir sorunu varsa baş vurmaktadır. Kürdistan halkı sorunlarının çözümünde sürekli Peşmergeyi İran İslam Cumhuriyeti'nin makamlarına tercih etmektedir. Partimizin verdiği karar karşılıklı sorunu olan iki taraftarında saygısıyla karşılanmaktadır. Halk peşmergeye kendi baş vurmaktadır.

NA- Delege tespiti partinizin kongresi için nasıl yapılıyor?

K.X- Kongreyi Örgütleme Komitesi, Merkez Komite ile uyum içerisinde kongreyi örgütler. Her ilde ve her bölgede ilkin bölgesil konferanslar olur. Tüm parti üyeleri eşit haklara sahiptirler. Yani her parti üyesi seçtiği gibi seçilme hakkına da sahiptir. Bölgesel konferanslarda seçilmek için aday olanlar arasında kongreye gidecek delegeler seçilir. Mevcut şartlar düşünülerek bir delegenin kaç oyla seçilebileceği önceden belirlenir. Örneğin bir delege için 100 oy alma şartı konulmuşsa yerel konferanslarda bu oyu alan adaylar o yörenin delegeleri olarak kongreye giderler.

NA- Partinizin program ve statüsünde bir değişiklik oldu

www.sivakurd.org

mu?

K.X- Partimizin esas hattı aynı kaldı. Önemli olmayan bazı ufak değişikliklerin dışında öyle herhangi önemli bir değişiklik olmadı. Siyasi hattımız eskisi gibi aynı kaldı.

NA- Kongrenize hangi partiler temsilci ve mesaj yolladı?

K.X- Kongremize 60 üzerinde mesaj geldi Avrupa ve Kürdistan'dan. Avrupa'dan örneğin Avusturya Sosyalist Partisi, Fransa Sosyal Demokrat Partisi, MEDICO vb. kuruluşlardan geldi.

NA- Partinizin geçmişte savunduğu gibi otonomi, geçmişte bağımsızlığa çok yakın bir otonomiydi, bu konuda bir değişiklik oldu mu?

K.X- Hayır herhangi bir değişiklik olmadı. Bu konudaki düşüncemiz eskisi gibi kaldı; "Otonomi bo Kurdistan demokrasi bo İran" (İran'a demokrasi Kürdistan'a otonomi).

NA- Gençliğin durumu nedir?

K.X- Bizim bir gençlik örgütümüz mevcuttur; "Yekîtîya Lawan" (Gençler Birliği). Bunlar gençlik kamplarında eğitilmektedir. Bunların "Lawan" (Gençlik) diye bir de dergileri mevcuttur.

NA- Kürdistan'ın Sesi Radyosu Şimdilik ne zaman, kaç metrede ve hangi dillerde yayın yapmaktadır?

K.X- Kürdistan'ın Sesi Radyosu Kürtçe'nin Soranici ve Kurmanca lehçelerinde ve Farsça yayın yapmaktadır. Yayınları yerel saatle 12.30-14.00, 20.00-21.30 ve 6.30-730 arası, kısa dalga 75 KHz. 41 ve 49 metrelerden yapılmaktadır.

NA- Dr. Qasimlo'nun şehit edilmesinden sonra Merkez komiteniz Dr. Sait'i genel sekreterliğe atamıştı. Yaptığınız bu son kongrede de Dr. Sait yine genel sekreterliğe getirildi mi?

K.X- Evet. Tüm delegelerin isteğiyle Dr. Sait yeniden genel sekreterliğe getirildi.

NA- İran İslam Cumhuriyeti'yle partinizin yeniden görüşmelere başlaması mümkün mü, kongreniz bu doğrultuda yeni bir karar aldı mı?

K.X- Prensipte biz düşmanlarımızla çeşitli görüşmeler yürütmeyi red etmiyoruz, bu görüşmeleri verdiğimiz mücadelenin bir parçası olarak görüyoruz, fakat herşeyden önce İran rejimi ile Dr. Qasimlo'nun şehit edilmesi olayının açıklığa kavuşturulması gerekir.

NA- Partinizin şimdilik hangi yayınları çıkıyor, bunların periyodu nedir? Dağıtımda zorluk çekiyor musunuz, son dönemlerde çıkan yayınlar hakkında biraz bilgi verebilirmisiniz?

K.X- Partimizin merkez yayın organı "Kürdistan" ayda bir çıkmaktadır. İhtiyaç üzerine çıkarılan "Tekoşer" (Mücadeleci, Savaşçı) adlı bir iç yayınımız vardır. "Lawan" (Gençlik) adlı ayda bir kez çıkan bir gençlik yayın organımız vardır. Bunların dışında peşmergelere yönelik bir yayınımız vardır. Partimizin bu yayınlarının dışında dönem dönem yeni kitaplar ve çevirilerde yayınlamaktayız. Örneğin ;Dr. Sait'in "I. Dünya Savaşına Kadar Kürtler", Dr. Qasimlo'nun "Özgürlük İçin 40 Yıl Mücadele", Xelîqî'nin "Felsefe ve Toplum", Dr. Mamoste Abdullah Hesenzade'nin Yaşar Kemal ve Aziz Nesin'den yaptığı çeviriler son dönemlerde çıkan yeni neşriyatlardır. Yalnızca Dr. Xelîqî'nin Farsça ve Kürtçe çıkan 50'nin üzerinde eseri mevcuttur.

NA- Kürdistan'ın geleceğini nasıl görüyorsunuz?

K.X- Dünyamızın içerisine girdiği yeni gelişmeler neticesinde geçmişte emperyalist ve sosyalist olarak bilinen dünyalar arasındaki çelişkilerde ortadan kalktı. Geçmişte Sovyetler Birliği içerisinde yer alan bir çok ülke bağımsızlığına kavuştu. Bu yeni demokratik dalga ve gelişmeler diktatör rejimlerin ömürlerini daha fazla sürdürmelerinin zor olduğunu göstermektedir. Kürdistan'ı baskı ve zulümle işgallerinde tutan devletlerinde aynı politikalarıyla uzun dönem ayakta durabilmeleri biraz zor olacaktır. Bunların gelecekte de varlıklarını sürdürüp sürdürememeleri Kürdistan sorunu gibi dünyanın her tarafında bilinen ve konuşulan, büyük oranda enternasyonalize olmuş bir sorunu çözme sorunundaki yaklaşımlarıyla yakından bağlantılıdır. Geleceğimiz konusunda oldukça iyimserim...

NA- Kuzeybatı Kürdistan'ında yaşıyan Kürtlere ve Türkiye demokratik kamuoyuna bir mesajınız var mı?

K.X- Hepsine selam... mesajım; kitlelerin Ankara rejiminin elinde bahane olacak şeylere girişmeksizin barışçıl bir tarzda serhıldanların (direnişleri) geliştirilmesi ve yapılan barışçıl direnişlerle dünya kamuoyunun desteğinin sağlanması yönündedir. Şiarımız "Biji Kurdistan!" olmalıdır. orak ve Çekiçli şeylerle gösteri yapılmasında Kürt milletinin hiç bir kazancı yoktur.

NA- Bizimle yaptığınız görüşme için tüm NA çalışanları adına teşekkür ediyoruz.

K.X- Sizede bize okurlarınıza seslenme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyor, mücadelenizde başarılar diliyorum...■

DUYURU

Özgürlük mücadelesinin kültür boyutunda çaba sarfeden Komel Ressamlar Birliğinin, İstanbul Basın Müzesinde açtıkları "Direnmeler" konulu resim sergisi, 21 Nisan- 10 Mayıs tarihleri arasında Ankara Çağdaş Hukukçular Derneği, Konur Sk. No: 15/3 Kızılay'da açılacaktır.

Tüm yurtsever ve demokratlar davetlidir.

Komel Ressamlar Birliği

Güney Kürdistan Günlüğünden Notlar

"ALA YEKİTİ"nin "BAĞIMSIZLIK KAMPANYASI" adlı özel bülteninden alınmıştır.

"Kürdistan Kürdistan'dır. Kuzeyi, güneyi, doğusu ve batısı ile bu vatan bizim vatanımızdır." Ülkemizin güney yakasında bulunan insanlarımızın yaşadığı ve bilince çıkardığı duygu bu duyguydu. Özgürlüğe susamış olan halkımız, Kürdistan'ın her karış toprağı için verilen savaşımı böylesine canlı yaşıyordu. Güneydeki halkımız bizimle her karşılaşmasında, her sohbetinde, bize sıcak ve içten duygularla ifade edilen aynı nakarattı. "Kürdistan Kürdistan'dır, güneyi de kuzeyi de, doğusu da, batısı da birdir, her parçadaki savaşımız da kutsaldır."

Ülkemizde Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesini omuzlayan ve bu mücadelenin önderliğine aday olan Proleter devrimci harketimiz KAWA, prensip sahibi bir hareket olarak, öteden beri Bağımsız Birleşik Demokratik ve Sosyalist Kürdistan stratejik hedefi ile önüne koyduğu merkezi örgütlenme çalışmalarına uygun olarak, Güney Kürdistan da verilen Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesine aktif olarak katıldı, örgütlendi ve giderek Güney Kürdistan'da bir maddi güç haline geldi. Bugün Güney Kürdistan da kitlelere mal olan Hareketimizi bilmeyen tanımayan kimse kalmamıştır. KAWA örgütü Güney Kürdistan'da en çok konuşulan hareketlerden biri haline gelmiştir. Güney Kürdistan parçasında yaşayan halkımızın sempatisini kazanmıştır.

Kavranılması gereken bu yalın gerçeğin tüm yönleriyle bilinmesi, geleceğe daha güçlü kazanımlarla ileri atılmanın yolunu açmak için, örgütümüzün bu alandaki faaliyetleri irdelenmeli, dersler çıkarılmalı ve buradaki kazanımları da hareketimizin tüm bünyesine mal edebilmeliyiz.

Biz burada heraketimizin Güney Kürdistan'da faaliyetlerine değinirken, çok önceki dönemlere uzanan, yani 1979-1983 dönemlerinde Doğu ve Güney Kürdistan'daki faaliyetlerine değinmeyeceğiz. Burada esas olarak 1990 Temmuz-Ağustos aylarından itibaren başlattığı faaliyetliliğe kısa olarak değineceğiz.

Hareketimiz KAWA, 1988 Mart-Nisan Birlik Konferansında alınan karar gereği, ülke sathında silahlı mücadeleye müdahale etmek, ve bu doğrultuda etkili bir şekilde örgütsel gücünü seferber etmek amacıyla siyasi ve askeri kamp çalışmalarına yöneldi. Daha 1988 yaz aylarında bu doğrultuda pratik adımın atılması gerekirken o dönemde koşulların el vermemesinden dolayı, 1990 Temmuz-Ağustos döneminden itibaren, böylesine önemli bir faaliyetin ilk adımlarını atarak, bu alanda önüne koyduğu süreci başlattı.

Gerek Kuzey Kürdistan'da, gerekse de Avrupa sathından, alana gelen kadroların çaba ve faaliyeti sonucu askeri ve siyasi kamp çalışmalarına başlandı. Hareketimizin Güney Kürdistan'daki siyasi ve Askeri Kamp çalışmaları, Ortadoğu da önemli gelişmelerin olduğu döneme tekabül ediyordu. Uluslararası alanda emperyalistlerin kendi aralarındaki "çatışmalarda", Sovyetler Birliği'nin (Rusya'nın) başını çektiği blokun diğerine teslim bayrağı çekmesiyle birlikte oluşturulmakta olan "Yeni Dünya Düzeni"nin çatlaklıkları oluşmaya başladı. Oluşan bu "Yeni Dünya Düzeni'nin kırıntılarından bir kaç parçasını da ben alayım" hevesiyle hareket eden, kimilerinin o müthiş anti-emperyalisti! Saddam Hüseyin'in Kuveyt'i işgal etmesiyle Körfez Krizi olarak nitelendirilen süreç başladı. Bu sürecin kendisi bir çok olumlu olumsuz etmenleriyle birlikte Kürdistan sorununu da şu veya bu boyutta, uluslararası kamuoyunun gündemine getirdi. Kürdistan ilk defa bu boyutta uluslararası arenada tartışıldı, konuşuldu. Aynı şekilde bitti gözüyle bakılan Güney Kürdistan'daki mücadele de canlandı, alevlendi ve Güney Küdistan kentlerindeki iç örgütlülüklerini de harekete geçirerek tarihi ayaklanma sürecini başlattılar. İlk ayaklanma 2 Mart 1991 de Ranya'da oldu. Daha ayaklanmanın başından itibaren bir peşmerge müfrezemiz, Hareketimiz KAWA adına diğer Peşmerge kuvvetleriyle birlikte Süleymaniye bölgesine girdi. Daha sonraları ise Hacı Umran üzerinden bir diğer müfrezemiz Rewandiz-Şaklawa mıntıkasına geçti. Ayaklanmanın hızlı gelişimi içinde biz en önde olma istemimizi hep Kürdistani Cephe'ye ilettik. Fakat ayaklanma çok hızlı gelişmekle birlikte, çok köklü bir yenilği ve geri çekilmeyi de yaşadı. Bu geri çekilme döneminde belli noktalarda cephenin en önünde olduk. Daha önceleri ısrarla Kerkük savaşına katılmak için Kürdistani Cephe'ye talepte bulunduk. Fakat Kürdistani Cephe, Kerkük'te binlerce Peşmergenin halkla birlikte savaştığını, bizim bölgeyi iyi tanımadığımızdan fazla bir katkıda bulunamıyacağımızı söyleyip bizim o bölgeye gitme çabamız böylece engellendi. Ama ayaklanmanın ilk döneminde Süleymaniye bölgesinde etkin bir rol üstlenildi. Ranya'nın belli mıntıkalarında hava savunması, esirlerin nakledilmesi ve Koi Sancak' ta cephenin ön kesimiyle mevzi savaşına aktif katılma oldu. Keza Hewler

www.aksiyon.org

bölgesinde aynı türden etkin faaliyetlerde bulunuldu. Yine aynı dönemde "Serhildan"ı yücelten Serhıldan hareketini Bağımsız Birleşik Demokratik ve Sosyalist Kürdistan stratejik hedefiyle birleştiren propaganda çalışmalarımız oldu. Süleymaniye ve Hewler bölgelerinde Arapça karekterdeki harflerle yazılan Kürtçe yazılamalar ve afişlemeler yapıldı. Propaganda ve ajitasyon çalışmalarımız çok olumlu etkiler yarattı. Özellikle Süleymaniye bölgesinde Makarımızı (kampımızı) her gün yüzlerce insan ziyeret edip, Hareketimiz hakkında, Kuzey Kürdistan üzerine bilgileniyor ve bizim bölgedeki Faaliyetimizin yaratmış olduğu devrimci-yurtsever heyecanı gizlemiyordu. Özellikle aydın çevreler ile tartışmalar yapılıyordu. Faaliyetlerimizin yarattığı etkinlik sayesinde giderekten bir ilgi merkezi olmaya başladık. Öyleki bize katılım açısından, herhangi bir özel çağrı yapmadığımız halde kampımıza gelen bu insanların çoğunluğu bizimle aynı düşündüklerini belirtip Hareketimize katılma önerilerini bizzat kendileri yapıyorlardı.

Yenilgi ve geri çekilme döneminde ise, biz bozguncu davranış biçimlerinin kararlılıkla karşısında durduk. Direnmek gerektiğini, kaçmanın, devrimin kazanmış olduğu mevzilerin terkedilmesinin, karşısında olduk. Bu tavrımızı, halka yönelik propaganda ve ajitasyonumuzun dışında, Kürdistani Cephe de yer alan örgütlülükler ve de şahsiyetlere açıkça belirtip, direniş doğrultusunda adımların atılması, mevzilerin kuvvetlendirilmesi için çalıştık. Yeniden mevzilerin kazanılması savaşımında ısrarlı bir şekilde direnen Peşmerge kuvvetlerinin yanında olduk. Tüm bu faaliyet ve çabalarımızın sonucu olarak, G. Kürdistan da haklı bir saygınlık kazandık. Hemen hemen G. Kürdistan'lı tüm siyasi güçlerin kendi parti veya örgüt kutlamalarına en üst düzeyde davet edilip, onurlandırıldık. Politik ve kültürel nitelikteki tüm etkinliklerde, ilettiğimiz mesajlarımız okunup, orada bulunan kitleye ulaşmaktaydı.

Bu dönemde, özgürleştirilmiş alanların, yerleşim bölgelerinde, bulunduğumuz şehirlerde yaşamın yeniden örgütlendirilmesi doğrultusunda yöredeki yetkililerle görüşmelerimiz oldu. Temizlik işlerinden, Asayiş sağlanmasına kadar tüm günlük yaşamı ilgilendiren konularda müdahaleci olup, önerilerimizi sunup tartıştırıyorduk. Ve bu konularda yaptığımız önerilerin bazılarının gerçekleşmesi için de önayak oluyorduk.

Aynı dönemde bizce çok önemli olan, Kürdistan aydınlarının birliğini sembolize eden Kürdistan Yazarlar Birliği ile de yakın ilişkiler içine girdik. Öyleki sonuçta bizimle aynı düşünceleri paylaşan, bir dizi insanla karşılaştık, kaynaştık. Yazarlar Birliğinin bir dizi etkinliğine katıldık. Kuzey Kürdistan'dan gelip bölgede bulunan bazı yazar arkadaşlarımızda bu kuruluşa üye oldular

Tıbbi alanda yapılan faaliyetlerimiz:

Bu konuyu ayrı ele aldık. Çünkü bu alandaki faaliyetlerimiz kendi başına bir faaliyet olduğundan, etkinliğinin de farklı olmasından dolayı ayrı incelemeyi kararlaştırdık. Daha ayaklanmanın başlangıcından itibaren bölgede bir sağlık ekibimiz de bulunmaktaydı.Özellikle tıbbi yardım ve müdahale büyük bir önem taşımakta idi. Hastahaneler bir veya iki doktor tarafından yönetiliyordu ki; bir dizi zorlukla birlikte tıbbi malzemeler de bulunmamaktaydı. Biz kendi imkanlarımızla çevre bölgelerden getirttiğimiz ilaçlarla ve sağlık ekibimizle halkımıza hizmet veriyorduk. İlk ayaklanma döneminde, sağlık ekibimiz Ranya'da bir ay gibi bir hizmet verdikten sonra geri çekilme döneminde Qala-Diza'ya yerleşti. Ve burada küçük bir hastahane oluşturdu. Günde yüzlerce insan gelip muayene olurken, durumu ağır olanlar bir kaç günlüğüne hastahaneye yatırılıyordu. İlk dönemde son derece ilaç eksikliği vardı. Ancak uluslararası bazı sağlık kurumlarının bölgeye müdahalesi ile bu konuda, sağlık ekibimiz daha iyi çalışabildi. Süleymaniye bölgesinde bizim tıbbi alandaki çalışmalarımızdan hemen hemen herkes bahsetmekteydi.

Küçük boyutta da olsa oluşturduğumuz hastahane, bölgedeki halkımıza kapasitesinin üzerinde hizmette bulunuyordu. Bunu sadece biz söylemiyoruz. Yöre halkı bunu yaşadı ve gördü. Medecin Sans Frantiers (MSF) ve Equilibre gibi uluslararası yardım kuruluşlarıyla dayanışma ilişkileri geliştirildi. Bizim kendi olanaklarımızla yaptıklarımız, bu kuruluşların temsilcileri de çeşitli toplantılarda övgüyle bahsettiler. Hastahanemizde günde sadece mayın patlamasından ayağını kaybeden iki üç kişiye ön müdahale edilerek ve durumlarının daha da ağırlaşmasından ve ölümden kurtarılıyordu.

Öyleki hastahanenin kendisi ilk dönemler bizimle konuşmak isteyen, bizi tanımak isteyen çevreler için bir çekim merkezi oldu. Bu alandaki bir diğer faaliyet de arkadaşlarımızın bir çoğunun yabancı lisanlar bilmesinden dolayı bölgeye gelen uluslararası sağlık kuruluşlarından doktorlara tercümanlık yapıp onlarla beraber çeşitli hastahanelerde bulunmaları veya bölge bölge onlarla gezmeleriydi. Bu konuda da önemli derecede tercüman ihtiyacı vardı. Tercümanlık yaparken de bölgede konuşulan lehçeden farklı bir lehçede bir Kürtçe'yle konuşmamızdan dolayı, halk arkadaşlarımızın nereli olduğunu sorduğunda "Kuzeyliyiz" denildiğinde hemen sıcak bir ilgiyle karşılanıyorduk. İnsanlarımız, sevgi seli içinde yaralarını, ızdıraplarını unutarak tatlı sohbetlere girişmekteydiler.

Bu dönem içinde yürüttüğümüz faaliyetlerin sonucu olarak, Proleter Devrimci Hareketimizin prensiplerini doğru bir şekilde algılayan ve aynı inancı paylaşan çevrelerle yapılan tartışmalar ve ikna süreciyle Eylül-Ekim aylarında binlerce Peşmerge Hareketimizin saflarına katıldılar. Hareketimizin emrine giren Peşmerge kuvvetleri Saddam-Baas sömürgeciliğine karşı başta Kerkük olmak üzere bir dizi alanda bir çok kahramanlık göstermiş Peşmerge birlikleridirler. Ayrıca, Güney Kürdistan'ın çok geniş bir sempatizan ağı da oluşmuş bulunmaktadır.

Hareketimize sağlanan bu büyük katılımla hareketimiz kısa bir dönemde Güney Kürdistan'ın tüm büyük yerleşim alanlarında hem siyasi büroları, hem de askeri kampları bulunmaktadır. Güney Kürdistan'daki siyasal yaşama çok üst boyutlarda müdahalelerde bulunmaktadır.

Güney Kürdistan'daki Mart ayaklanmasını yaşamak, Güney Kürdistan'da örgütlenmek, biz kuzeyden gelen arkadaşlar için eğitici ve öğretici oldu. Çok önemli dersler çıkarıldı. Kürdistan'lılık ve Kürdistan'lılaşma olgusunu çok canlı olarak yaşadık. Halkımızın, ülkemizin güneyinde, kuzeyinde, batısında, doğusunda yaşadığı gerçeklik buydu. Halkımızın dilinde yaşanan istem ve gerçeklik de Kürdistan'ın parçalanmışlıktan kurtarılıp, dört parçasının birleştirileceği "Kürdistan a Mezin" veya Soran bölgesinde denildiği gibi "Kurdistan a Gewre" (Bununla Bağımsız Birleşik Kürdistan kast ediliyor) hedefiydi. İstisnasız güneyde bulunan aydınından, tüm sıradan insanına kadar sorduğumuz tüm insanlar "Elbetteki Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan için savaşıyoruz. Zaten Kürdistan Bağımsız, Birleşik olmadımı gerçek kurtuluş olmaz" düşüncesindeydiler. Ama Güney Kürdistan'da var olan siyasi partilerin çoğunluğunun otonomi ile uğraştığını belirttiğimizde ise, özellikle bahsettiğimiz örgütlerin (I.K.D.P. Yekiti vb.) sempatizanları veya taraftarları şöyle diyorlardı;

devamı 74. sayfada

KUZEY KÜRDİSTAN'DA İŞÇİ SINIFI İLE KÖYLÜLÜĞÜN DURUMU VE ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNDE OYNAYABİLECEKLERİ ROLLER

SAİT AYDOĞMUŞ

Devrim için mücadelede, toplumsal yapının analizleri belirleyici öneme sahiptir. Bu analizle belli başlı toplumsal sınıf, tabaka ve hareketlerin nesnel ekonomik konumları ile siyasal, sosyal ve kültürel davranış ve eğilimleri saptanabilir ve saptamalara dayanılarak, sözkonusu sınıf, tabaka ve hareketlerin, devrim süreci içinde, politik mücadelede oynayabilecekleri roller, takınabilecekleri tutumlar hakkında doğru ve gerçekçi öngörüler yapılarak bir strateji oluşturulabilinir.

Bu bakımdan, herhangi bir toplumdaki devrimci stratejinin başarısının en önemli şartı, çok boyutlu, derin, bilimsel bir ekonomik ve toplumsal analize dayanmasıdır. Bu olmadan, çeşitli sınıf, tabaka ve toplumsal hareketlerin ortak ekonomik çıkarlarını temsil eden, siyasal, sosyal ve kültürel davranış ve eğilimlerini yansıtan doğru politik denklemlerin kurulması ve bu denklemler sayesinde harekete geçirilecek kitlelerin en uygun araç ve yöntemlerle donatılıp karşıt güçlerin egemenliklerine son vererek, devrimi zafere ulaştırmaları mümkün olmaz.

Tüm parti, örgüt ve guruplarıyla Kürt ulusal hareketi, toplumumuzun derli-toplu bir analizini henüz yapabilmiş değildir. Kürdistan'ın ve toplumumuzun ekonomik ve toplumsal yapısıyla ilgili doğru-dürüst araştırma pek yoktur. 80'li yılların ikinci yarısında, Kürdistan'ın ekonomik ve toplumsal yapısına ilişkin, daha çok yurt dışında yayınlanan sınırlı sayıdaki araştırma da derinlik ve çok boyutlu olmaktan uzaktır. Sosyal konudaki araştırma sayısı ise çok daha sınırlıdır veya hemen hemen hiç yoktur. İ. Beşikçi'nin, sözde sosyal bir araştırmaya dayanan ve aynı zamanda ulusal kurtuluş hareketine siyasal bir strateji sunma iddiası taşıyan "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" adlı kitabı, ekonomik ve sosyal olarak doğru dürüst bir araştırmayı ve konuyla ilgili somut verileri içermediği gibi, teorik ve siyasal olarak da, daha çok PKK'nin ipe sapa gelmez slogan, kavram ve tahlillerine uyan yanlışlarla doludur.

Politik mücadelenin, sınıfsal temellerine oturup kararlılık ve süreklilik kazanması bakımından çok önemli olan bu alandaki kısıtlılık ve kısırlılığın, bir bütün olarak ulusal kurtuluş hareketi üzerindeki olumsuz etkilerine geçmeden önce, bu durumun belli başlı nedenlerine işaret etmek, sorunun anlaşılmasına ve aşılması için verilmekte olan çabalara yardımcı olacaktır.

Herşeyden önce, bu tür analizler, belli oranda bir bilgi birikimini, bilimsel ve akademik seviyeyi, çeşitli araç-gereçleri ve bunları yine belli oranda bir araya getiren kurum ve kuruluşları gerektiriyor.

Oysa Kürdistan, tarihte sık sık önemli akın ve savaşlara sahne olmuş, son yüzyılda, halen sürmekte olan fiili işgallerle egemenliği gaspedilerek, diğer gelişme süreçlerinde olduğu gibi, her türlü entellektüel, bilimsel ve akademik gelişme süreçleri de, açık şiddet yöntemlerine kadar varan kaba müdahalelerle köreltilmiş veya resmi görüş doğrultusunda saptırılmıştır.

Kuzey Kürdistan'ı işgalinde bulunduran sömürgeci Türk devleti, Kürt halkının varlığını inkar temelindeki resmi devlet anlayışına uygun olmaması halinde, Kürt veya Türk, hiçbir bilim adamının, akademisyenin, politikacının, ilgili kurum veya kuruluşun anılan konuyla ilgili araştırma yapıp yayınlamasına müsaade etmemektedir. Son zamanlarda, bu konuyla ilgili resmi politikanın kısmen esnetilmesinin pratik uygulamalarını görmeden, bu politikanın değiştiğini söylemek aşırı bir iyimserlik olacaktır.

Sorunun, bir de bizden kaynaklanan yanları var. Daha düne kadar Kürdistan'da hemen hemen herkes "sosyalist" olduğu iddiasındaydı. Bu nedenle konuyla ilgili yazılı veya sözlü belirlemelerimiz, genellikle, dünya komünist hareketinin belli-başlı odaklarından olan Sovyet ve Çin kaynaklarının ulusal kurtuluş savaşları için öngördükleri stratejilerin gerektirdiği bir takım şematik tanımlamalardan ibaret olan toplumsal yapı "analiz"leriyle başlardı. Örneğin CKP'nin görüşlerinden beslenen stratejiyi benimseyenlerimiz açısından, şehirlerin kırlardan gelişen halk savaşıyla fethedilebilmesi için, büyük çoğunluğu köylülerden oluşan bir toplumsal analiz gerekiyordu. Sovyetik görüşleri benimseyenlerimizin stratejisine göre ise, köylülüğün gücünü sınırlandığı, işçi sınıfı önderliğinin tartışılmaz olduğu bir analize ihtiyaç vardı. Bu nedenle birinciler, analizlerinde köylülüğün gücünü abartmak için, varolan toplumsal yapıyı olduğundan daha geri bir yapı olarak göstermeye çalışırlarken; ikinciler ise, işçi sınıfının gücünü abartmak için analizlerinde, varolanı daha ileri bir yapı olarak göstermeye çalışıyorlardı.

Dünya komünist hareketinin belli odaklarından kaynaklanan bu ve benzeri anlayışlar, toplumumuzun yukarıda belirtilen nedenlerden kaynaklanan entellektüel, akademik ve kurumsal geriliği, politik yaşları itibariyle genç olan ulusal kurtuluşçu güçlerin deneyimsizlikleriyle de birleşince, solda, dünya çapında varolan bir sapmayı, yani özgül koşulların ihmal edilerek dah çok, genel teorik doğrularla da uyumlu oldukları tartışılır birtakım soyut kalıplarla politika yapmayı bizde daha etkili ve tahripkar kıldı.

Herkes "sosyalist", "marksist-leninist" olduğu ve kendi özgül toplumsal koşullarını yansıtmaktan, ona hitap edip, cevap vermekten uzak, genel bir takım sınıfsal tahlillerden ibaret şemalarla politikasını dogmatikleştidiği için, ulusal kurtuluş hareketi, sınıfsal temellerine oturup, görece istikrar arzeden bir politik yelpaze oluşturamadı. 12 Eylül Askeri Faşist darbesi, sınıfsal temellerine oturmamış bu yapıyı büyük çapta dağıttı.

Politikamızı soyutlaştıran, kısırlaştırıp kararsızlaştıran ve böylece ulusal kurtuluş hareketimizin sağlam temellere oturmasını engelleyen ve zaten pratikte de yürüyemiyeceği anlaşılan bu yöntem mutlaka değişmelidir.

Kürdistanlı sosyalistler, herşeyden önce ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin politikanın esas tarlasının Kürdistan ve Kürt toplumunun gerçekliği olduğunu anlamalı ve bilimsel sosyalizmin genel teorik ilkelerinin ışığında, bu gerçekliğin kapsamlı, derin ve çok boyutlu bir analizini yapmalıdırlar. Bu analizle saptanan ve ulusal kurtuluştan yana tüm toplumsal dinamiklerin, demokratik bir ittifak içinde, devrimin stratejik amaçları doğrultusunda mobilize olması için çalışmalıdırlar.

Belirtilen türden bir analizi yapmak, öyle sanıldığı gibi kolay değildir. Yukarıda belirtilen birikim, düzey ve kurumlaşmaları gerektirdiği ve zorlukları barındırdığı için, şu veya bu gurubun, hele hele şu veya bu kişinin kendi başına altından kalkabileceği bir iş değildir. Bu konuyla ilgili kıt potansiyellerimizi, belli bir pratik işbirliği ve tartışmayla en efektik biçimde birleştirip değerlendirmemiz, üstelik bunu sürekli kılmamız gerekiyor. Zira, toplumsal yapı canlı bir organizmadır; iç ve dış etkenlerle sürekli değişiyor. Bu değişim, çeşitli toplumsal kesimlere yönelik politik temaların, ajitasyon ve propagandanın sürekli uyarlanmasını gerektiriyor.

Şüphesiz bütün bunlar, aktif bir politik mücadele içinde yapılabilir; çünkü yaşamın her alanını etkileyen politika, toplumsal çözümlemelerin doğru olup olmadıklarının denek taşıdır. Bu bakımdan politik mücadeleyle sıkı bağlantısı kurulmayan, kurulamayan bir çözümleme yanıkı bulamaz, sınanıp özümsenemez.

Belirtildiği gibi konu, oldukça kapsamlı ve sürekli yenilenen dinamik bir konu olduğundan, bu yazıyla amacım, haliyle aynı konunun en önemli parçalarından olan işçi sınıfı ve köylülükle ilgili herşeyi ve dolayısıyla sonsözü söylemek değildir; olamaz da... Ben, bu yazıda, dogmatik olduğunu söylediğim anlayış ve kavrayıştan da sıyrılmaya çalışarak, bugüne kadarki araştırmaların ve eldeki verilerin de yardımıyla, sözkonusu toplumsal kesimlerin, TC'nin kuruluşundan sonraki zaman kesiti içinde, toplumumuzdaki tarihsel evrimlerini ve mevcut nicelik ve niteliklerini ortaya koymaya çalışacağım. Bu ulusal kurtuluş mücadelemizin bugünkü durumunun analizini ve dolayısıyla sorunlarının aşılmasını kolaylaştıracağı gibi, işçi sınıfının ve köylülerin ulusal kurtuluş mücadelemizde oynayabilecekleri politik rollerin ve buna iliştin politik örgütlenmelerin biçim ve niteliklerinin de daha doğru bir biçimde saptanmasının olanağını sağlayacaktır.

Kürdistan'ın Uluslararası Düzeydeki Yeri ve Toplumsal-Ekonomik Formasyonunun Niteliği

Konuya, Kuzey Kürdistan'ın uluslararası alanda nasıl bir konuma, ne tür bir toplumsal-ekonomik formasyona sahip olduğundan ve bunun kısa bir tarihsel arka planından başlamak yerinde olacaktır. Zira bu, Kürdistan devriminin verili dinamiklerinin nitelikleri, onların belli başlı özellikleriyle doğrudan ilişkilidir.

Kuzey Kürdistan, kapitalizm öncesi birçok üretim ilişkisini ve üst yapı kurumunu kendi sistemine tabi kılan veya eklemleyen bağımlı, zayıf ve çarpık bir kapitalizmin hakim olduğu klasik bir sömürgedir.

Bu bakımdan Kürdistan, kapitalizmin emperyalistleşmesiyle gelişiminin son sınırlarına varan ve ulusal kurtuluş mücadeleleri sonucunda, içinde bulunduğumuz yüzyılın ikinci yarısında, sistem olarak yıkılıp tasfiye olan klasik sömürgeciliğin, dünya çapında kalan sayılı örneklerinden birisidir. Bunun yanısıra Kürdistan'ın, emperyalizmin fiili müdahalesi ve onayıyla, ekonomik olarak oldukça geri olan (ileri kapitalist devletlere göre) Türkiye, İran, Irak ve Suriye devletleri tarafından paylaşılarak sömürgeleştirilmesi, diğer bir ifade ile uluslararası bir sömürge haline getirilmesi, gelişmenin dinamikleri bakımından zaten oldukça yıkıcı ve tahripkar olan klasik sömürgecilik uygulamasını, Kürdistan'da daha yıkıcı kılmıştır.

Osmanlılar, 19. yüzyılın ilk yarısına kadar, egemenliklerinde bulundurdukları Kürdistan beyliklerinde, diğer egemenlik alanlarından farklı bir toprak sistemi ve siyasal sistem uygulamak zorunda kalmışlardır. Belirtilen tarihe kadar aşiretin ortak mülkiyetine dayalı toprak sistemi ile Kürt beyliklerinin kendi özerk yapılarına dokunulmamış, dokunulamamıştır. Sözkonusu dönemde, Osmanlıların, Kürdistan'daki egemenliğinin ekonomik ve politik içeriği kısaca şöyledir: Kürt beylikleri, savaşlarda Osmanlılara yardım ederken, Osmanlılar da Kürt beyliklerini dış saldırılardan koruyor ve ek olarak Kürt beylikleri Osmanlılara belli miktarda vergi ödüyodrlardı.

O dönemde, Doğu'ya ve müslümanlığın merkezi durumunda olan Mekke ve Medine'ye uzanan ticaret yollarının Kürdistan'dan geçmesi nedeniyle önemli ticaret merkezlerine sahip olan Kürdistan beylikleri, ekonomik, özellikle ticari bakımından hayli gelişkindiler.

Kürdistan'ı, daha 1639'da, Kasr-ı Şirin Antlaşması'yla Osmanlı ve İran imparatorlukları arasında bölünmüş olmasına rağmen, farklı parçalardakiler dahil, Kürdistan beylikleri, anılan ticaret yolları ve siyasal ayrıcalıklar sayesinde, biribirleriyle yoğun ticari, siyasal ve kültürel ilişkiler içindeydiler. Bu durumun, genel olarak toplumsal gelişmede, özel olarak Kürdistan çapında bir pazarın oluşmasında ve dolayısıyla uluslaşma dinamiklerinin oluşup gelişmesinde önemini kavramak zor olmasa gerektir.

Ancak 19. yüzyılın ilk yarısında gelişen biribirine bağlı iki olgu, Kürdistan'daki bu gelişme sürecini belirleyen olumlu eğilimlerin maddi temellerinin sarsılmasına neden oldu. Birincisi, dünya çapında gelişmekte olan ekonomik ve siyasal konjonktür, bir taraftan anılan ticaret yollarının önemlerinin azalmasına neden olurken, diğer taraftan da Osmanlı ve İran imparatorluklarının ekonomik ve siyasal bunalımlarını daha da ağırlaştırdı. Bu durumun bir sonucu olarak, iki imparatorluk arasında, 1823'te imzalanan Erzurum Antlaşması'yla, aradaki sınıra rağmen çok yoğun ve canlı olan Kürt beylikleri arasındaki ilişkilere ciddi engeller getirildi.

İkincisi, iki imparatorluk da, yukarıda belirtilen uluslararası konjonktür uyarınca, azalmakta olan gelirlerinin telafisi için egemenlik alanlarında ekonomik ve siyasal baskıları yoğunlaştırdı. Bu tutumun bir sonucu olarak, Osmanlı imparatorluğu, 1834'te Reşit Paşa komutanlığında, Kürdistan üzerine askeri seferler düzenlenmeye başladı. Bu sefer sonucunda, Kürt beyliklerinin yukarıda anılan ekonomik ve siyasal statülerine büyük çapta son verildi. Böylece Kürdistan'daki ekonomik ve siyasal gelişme dinamiklerine, askeri işgal yoluyla doğrudan müdahale edilerek, Kürdistan'ın klasik anlamda sömürgeleştirilmesinin ilk adımı ve dolayısıyla temelleri atılmış oluyordu.

Kürt halkı, doğal gelişme sürecine, yani her türlü iradesine çıplak bir zorbalıkla müdahale anlamına gelen ve dolayısıyla dinamiklerini çarpıtıp körelten bu doğrudan sömürgeleştirme sürecine, günümüze dek devam eden çok sayıdaki ayaklanmayla cevap vermekle beraber, onu başından defedememiştir.

Bu süreç, yani Kürdistan'ın Sömürgeleştirme süreci, Birinci Paylaşım Savaşı'nda, emperyalistlerin doğrudan müdahalesiyle hızlandı. Ancak bu savaştan sonra, emperyalist kapitalizmin belli bir gelişkinlik düzeyine varması sonucu oluşan ekonomik ve siyasal koşullarda, emperyalist ülkeler için, klasik sömürgeci metodun önemi giderek azalmaya başladı. Bunun içindir ki, Kürdistan, emperyalistlerin inisiyatif ve onayıyla imzalanan Lozan Antlaşması sonucu, belirtilen dört devlet arasında bölüştürüldü. Böylece, hem Kürdistan'ın kurtuluşu engellendi, hem de bölüştürülen Kürdistan parçaları, anılan devletlerin boyunlarına, onları emperyalizme ekonomik ve siyasal olarak bağlayan bir esaret zinciri gibi takıldı. Daha sonra Kürdistan'ı bölüşen sözkonusu devletler, aralarındaki çeşitli antlaşmalarla Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi sürecini daha da hızlandırıp pekiştirdiler. Bu sömürgeci süreci, Kuzey Kürdistan bakımından, 1938'de, Dersim'in de düşmesiyle tamamladı.

Kürdistan'ın, tek devlet yerine dört devlet tarafından sömürgeleştirilmiş olması ve bu devletlerin tümünün, klasik sömürgeciliğin yaygın tarihsel uygulamasından farklı olarak, gelişmiş kapitalist ülkeler yerine, geçmişte ve günümüzde, bu ülkelere, klasik sömürgeciliğe kadar varan şu veya bu sistemle bağımlı, ekonomik, siyasal ve kültürel olarak göreli geri devletler olmaları, kürdistan'da sömürgeci uygulamalara önemli bir takım özgünlükler kazandırmış; yukarıda da ifade edildiği gibi, sistemin uygulamalarını daha da vahşi ve yıkıcı kılmıştır.

Herşeyden önce Kürdistan'ın birer parçasını sömürgeleştirmiş olmaları, bu dört devlet için, Kürt sorununa karşı stratejik işbirliğinin maddi temelini teşkil etmektedir. Bu devletler, zaman zaman, kendi aralarında varolan veya oluşan kimi çelişkileri, kendi lehlerine çözmede bir baskı unsuru biçiminde kullanmak için, taktik olarak, karşı devletteki Kürt hareketini manipule etmeye çalışıp, ona sınırlı oranda destek vermektedirler. Ama bu, her zaman, sözkonusu stratejik işbirliğinin baki kalmasına halel getirmemiştir, getirmemektedir. Sözkonusu devletler -Irak ve Suriye'nin Arap olması nedeniyle tüm Arap devletlerini de bunlara dahil edebilir-, genel olarak her dönemde ve her defasında, gerek bölgesel ve gerekse de uluslararası planda, Kürt sorununa karşı, son tahlilde, işbirliği yapmaktan şaşmamışlar, şaşmıyorlar.

Parçalanmışlık, Kürtlerin, bölge devletlerinin ve nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan Türk, Arap ve Farsların bu "şer" işbirliğinin muhatabı olmasına neden olmakla kalmıyor; yanısıra, her parçada, sömürgeci uygulamalarla zaten yıkıma uğratılıp kendi aralarındaki iç bağları ve bütünlükleri hayli zayıflatan ekonomik, siyasal, kültürel vb. iç dinamiklere, bir de tel örgülü, mayınlı, pusulu resmi devlet sınırlarıyla ağır bir darbe indirilmesini de sağlıyor. Resmi sınırlar, halkımızın, sömürgeci uygulamalarla zaten her alanda çoraklaştırılan dinamizmini daha da çoraklaştırıyor, gücünü önemli oranda bölüyor.

Belirtildiği gibi, Kürdistan'ı sömürgeleştiren sözkonusu devletler, tarihsel olarak yarı-sömürge veya sömürgeydiler. Bu nedenle ilk dönemlerde ekonomik gelişkinlik bakımından Kürdistan ile aralarında çok büyük bir fark bulunmamaktaydı. Ezen ulus soluna hakim olan kimi iddiaların aksine, sömürgeci olmak için, bırakalım emperyalist olmak, ekonomik olarak bir gelişkinlik farkı da zorunlu bir önkoşul değildir. Belirtilen nedenle Kürdistan'da sömürgeci uygulama, askeri işgalle sürdürülen çıplak bir şiddet ve zora dayalı olarak ülkenin hammadde ve işgücü kaynaklarının kaba bir talanı olarak sürdürülmüş; bu sayede metrolop ülkede kapitalizmin geliştirilmesi için sermaye birikimi sağlanmıştır. Bunun içindir ki, klasik sömürgeciliğin diğer ekonomik amaçlarından birisi olan "sömürgenin, meta ihracı yoluyla aynı zamanda bir pazar olarak kullanılması" süreci, Kürdistan parçalarında, belirtilen vahşi ve kanlı şiddetin eşliğinde yapılan talanla sağlanan sermaye birikimi sayesinde, metropolde, kapitalist gelişkinlik belli bir düzeye vardırıldıktan sonra uygulanabilmiştir.

Türk kapitalizminin, belirtilen türden bir gelişkinlik düzeyine 1940'lı yılların sonlarında vardığını ve bu sayede üretimini yoğunlaştırdığı kimi metalar için Kuzey Kürdistan'ı, hammadde ve emek gücü kaynaklarının talanının yanısıra, daha geniş çapta bir pazar olarak da değerlendirmeyi önüne koyduğunu görüyoruz.

Bu amaç, Kuzey kürdistan'da, kendi ihtiyaçlarını büyük çapta kendisi üreten, diğer bir ifade ile kendi kendine yeten kapalı ekonomik sistemin, yani feodalitenin yerine, dışa açılarak ürettiklerini satan ve tükettiklerini satınalan, yani meta üreticisi ve tüketicisinden oluşan bir toplum gerektirmektedir.

Aslında toplumsal gelişmenin nesnel yasaları uyarınca kürt toplumunun kendi dinamikleriyle sağlıyacağı doğal gelişme doğrultusu da bu yöndedir. Ancak Türk sömürgeciliği, doğal gelişme doğrultumuzun önündeki aşamanın görevi olan anti-feodal devrimin dinamiklerini körelterek, kendi çıkarına uygun bir biçimde güdümlemiş ve feodalizmi radikal bir biçimde tasfiye etme yerine, feodalleri, evrimci bir yolla kapitalistleştirerek, yukarıdan aşağıya doğru kontrollü bir kapitalizm geliştirtilmiştir.

1950'li yıllarda başlayan ve feodalizmin bu evrimci tasfiyesi ile sağlanan güdümlü, zayıf ve çarpık kapitalist gelişme 1970'li yılların ikinci yarısında, Kuzey Kürdistan'ın toplumsal-ekonomik formasyonunu belirleyip, egemen bir duruma gelmiştir. Birazdan sunacağımız demografik veriler Kürdistan'ın, artık çoğunluğu köylülerden oluşan bir toplum olmadığını ortaya koyuyor. Genel nüfus sayımının 1985 yılı verilerine göre, Kuzey Kürdistan'da, ücretlilerin toplam faal nüfus içindeki oranları %22'dir. Bu rakama, sömürgecilerin resmi verilerine göre %25, gerçekte ise çok daha yüksek olan işsizler ile, faal nüfus kapsamına girenlerin hemen hemen tümünün işgücü satıcısı durumunda olduğu ülke dışındaki (metropol'de ve diğer ülkeler) 4 milyonu aşkın Kürdü de eklediğimizde, Kürt toplumundaki faal nüfus çoğunluğunun işgücünü satarak geçindiği ortaya çıkar. *

Fakat sömürgeciliğin, dinamiklerinin doğal gelişimini çarpıtarak güdümleştirdiği sözkonusu gelişme tipolojisiyle Kürdistan'da egemen hale gelen kapitalizmin, bünyesinde, hala kendi yasalarına tabi kılınmış veya kendisine eklemlenmiş bir biçimde birçok feodal kalıntıyı, özellikle kapitalizm-öncesi üst yapıya ait kimi kurumları barındırmaktadır.

Kuşkusuz bu durum, sömürgeciliğin bilinçli politikasının bir sonucudur ve bu bakımdan eşyanın tabiatına uygundur. Zira, sömürgeciler, daha kapsamlı ve yoğun bir sömürü için., toplumu meta üreticisi ve tüketicisi yapıp, sömürgeyi aynı zamanda bir pazar olarak da kullanmaya başlarken, bu açılımın uluslaşma sürecinin gelişmesi bakımından yaratacağı elverişli siyasal koşulların farkındadırlar ve işte bu koşulları da çarpıtıp etkisizleştirmek için, özellikle uluslaşmanın dinamiklerini köstekleyen kapitalizm öncesi kimi üst yapı kurumlarının yaşamlarını sürdürmeleri çin ellerinden geleni yapmışlardır, yapmaktadırlar.

Günümüzde, Kuzey Kürdistan'ın en ücra köşesindeki insanlar bile, ürettiklerini büyük çapta satan ve tükettiklerini de çoğunlukla satın alan bir duruma gelmişlerdir. Belirtildiği gibi işgücü, büyük çapta metaya dönüşmüştür. Yine, toprak dahil, üretim araçlarının da büyük çoğunluğu metalaşarak

sermayeye dönüşmüş ve belli ellerde yoğunlaşmıştır. Ama bütün bunlara rağmen, yukarıda belirtilen sömürgeci politika nedeniyle maddi temelleri ortadan kalkan aşiret vb. birçok kapitalizm-öncesi kurum, yaygın bir biçimde yaşam alanı bulabilmektedir.

Sonuç olarak, bu tarihsel arka planın Kürdistan ekonomisinin sektörlerinin verili durumuna kazandırdığı belli başlı özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

Üretici güçlerle toplumsal gelişme sürecinin, sömürgeci talan ve baskılarla böylesine tahrip edilerek güdümlenip geciktirilmesi, Kürdistan'da sermaye birikimini oldukça sınırlamıştır. Bu nedenle Kuzey Kürdistan'da sanayileşme oldukça zayıftır. Varolan sanayi ise hemen hemen sömürgeci devlet sektörüyle sınırlıdır.

Bellik oranda gelişkin olmakla beraber ticaret sektörü, genel olarak toplumsal gelişmenin dinamik alanı olan ve bu nedenle gelişmeyi belirleyen üretimle doğrudan ilişkili olmaması nedeniyle doğası gereği Kürdistan'da daha bir güdümlenip en bağımlı sektör haline getirilmiştir.

Tarım sektörü ise, oylumu (hacmi) bakımından Kuzey Kürdistan ekonomisinin en büyük sektörüdür. Bu sektör, diğer sektörlere oranla en geri yapıya sahip olduğu için, sömürgeci mekanizmaya en az bağımlı olan sektördür de.

Demografik Yapı

Kuzey Kürdistan'da demografik yapı, yani nüfusun ekonomik ve sosyal nitelikleri ve buna bağlı olarak başlıca yerleşim birimlerine (şehir, köy) göre dağılımı, konumuzu çok yakından ilgilendirmektedir. Bu nedenle ülkeizdeki nüfus hareketlerinin tarihsel gelişimine ve nüfusun bugünkü dağılımına kısaca değinmemiz zorunludur.

1950'li yıllarla birlikte, yukarıda belirtilen tipolojiyle kırda kapitalizmin gelişmesine paralel olarak, demografik yapının deseni de, adım adım şehirleşme lehine değişmeye başlamıştır.

Kapitalist gelişmenin, 1950-1990 yılları arasındaki 40 yıllık dönemde, Kuzey Kürdistan'da idari bölünmeye göre, kır ve kent nüfusunun dağılımında oluşturduğu gelişmeler, Tablo 1'de gösterilmiştir.

(TABLO 1)

Tabloya göre, her feodal toplum gibi Kuzey kürdistan'da, 1950'de nüfusun yüzde 81'i kırlarda yaşayan bir köylü toplumudur. Ancak kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, toprak dahil, tüm üretim araçlarının metalaşarak sermayeye dönüşmesi ve belli ellerde toplanmasının hızlanması, tarımsal üretimde modern tarım araçlarının kullanılmaya başlanması, işgücünün özgürleşmesine, köylülüğün kendi arasında farklılaşarak önemli bir kesiminin mülksüzleşmesine ve bunların kırdan şehirlere doğru itilmesine neden olmuştur. Bu gelişme eğilimi, 40 yıl sonra nüfusun yüzde 49.19'u yani hemen hemen yarısını kentli kıldığı ortaya çıkıyor.

Yine bu verilere göre, Kuzey Kürdistan'da yıllık kentleşme hızı, 1950'li yıllarda binde 52.7, 1960'lı yıllarda ise binde 54.7'dir. 1970'li yıllarda, yıllık kentleşme hızı binde 43.5'a düşerken; 1980'li yıllarda ise yine yükselerek, binde 48.3'e ulaşmıştır.

Kent nüfusu, 1970-1980 yılları arasındaki 10 yıllık dönem içinde, diğer 10 yıllık zaman dilimlerine göre, yüzde 7.6 ile rekor seviyede artarken; aynı döneme ilişkin kentleşme hızının düşük olması ilgi çekici bir hususdur. A. NAS'ında belirttiği gibi bu,"Kürdistan kentlerinin bir kısmının kapasite açısından belli bir doyuma ulaştığı ve nüfusun önemli bir kısmının kırdan kopup direkt ülke dışına, özellikle Türkiye'nin metropol şehirlerine yöneldiğini gösterir. Ülke dışına yöneliş kentler için de sözkonusudur." (1)

Bu husus gözönünde bulundurulduğunda, yukarıdaki verilerin, Kuzey Kürdistan'daki toplam nüfusu, bunun süre içindeki ve verili durumdaki kent ve kıra göre dağılımı ile kentleşme hızını ve dolayısıyla genel olarak Kürt toplumunun demografik yapısını tam anlamıyla yansıtmadığı ortaya çıkar. Zira bu veriler, başta Türkiye ve Avrupa olmak üzere, ülke dışına göçüp yaşayan 4 milyonu aşkın Kuzey Kürdistan'lıyı kapsamıyor.

Bu veri de yukarıdaki verilerle birlikte değerlendirildiğinde, Kuzey Kürdistan'da Kürt toplumunun artık klasik anlamda bir köylü toplumu olmadığı ortaya çıkıyor. Ancak Kuzey Kürdistan'da, diğer ekonomik ve sosyal gelişme süreçleri ve olguları gibi, kentleşme süreci ve olgusu da çarpıktır. Kapitalizm ve dolayısıyla sanayileşme çok zayıf olduğu için kentler, kırdaki gelişmenin ittiği insanların istihdamına cevap vermekten çok uzaktır. Bu nedenle işgücünü satamayan nisbi fazla nüfus, bulabilirse günlük veya mevsimlik işlerde çalışarak veya seyyar satıcılık vb. "türedi" işler yaparak, son derece zor yaşam koşulları altında, günden güne artıyor. Bu durum, kentli nüfusun, toplumsal bakımdan ayrışıp, netleşmesini geciktiriyor; politik ve kültürel çarpıklıklara neden oluyor.

Her sömürgede olduğu gibi, Kürdistan'da ekonomik ve sosyal nedenlerin yanısıra, nüfus hareketlerini ve kentleşmeyi hızlandıran boyutlardan birisi de sömürgeci baskı, terör ve sürgün politikasıdır. Ulusal mücadelenin, bunun özellikle silahlı mücadele biçiminde sürdüğü dönemlerde ve takip eden yıllarda, sözkonusu politika yoğunlaşır. Nitekim yakın tarihimizde, en büyük sürgünler, "tehcir", "mecburi İskan" vb. adlarla Şeyh Sait, Ağrı ve Dersim ayaklanmaları esnasında ve akabindeki yıllarda gerçekleştirilmiştir. Bu, kentleşme sürecinin belirtilen sağlıksızlığının da en önemli etmenlerinden birisini teşkil ediyor.

Bu boyutun, yani sömürgeci baskı, terör ve sürgün politikasının, nüfus hareketleri ve dolayısıyla sağlıksız kentleşme üzerindeki çarpıcı etkisini, 1980-90 arası halen yaşanılan bir politik sürece dayanarak izleyebiliriz.

Yukarıda sunulan veriler, 1970-80 yılları arasında, görece azalan kentleşme hızının, 1980-90 yılları arasında, tekrar, üstelik incelemeye konu olan 40 yıllık süre boyunca rekor düzeyde yükseldiğini gösteriyor Cumhuriyet Gazetesi'nde belirtildiğine göre, özellikle Şırnak ve Hakkari gibi illerde çok yüksek olan bu artışı, Devlet İstatistik Enstitüsü Genel müdürlüğü, "ağırlıkla bir hata olasılığına" yoruyor(!) ve araştırıyormuş(!). (2) Devletin, özellikle adı geçen illerde estirdiği terörden, yakıp yıkarak ortadan kaldırdığı köylerden, Kaf Dağı'nda yaşıyormuşçasına, habersiz görünen bu sayın Genel müdür, "hatayı" istatistiksel hesaplarla değil; sömürgeci TC'nin politik hesaplarında aramalıdır.

Bilindiği gibi, yukarıda belirtilen dönemin verilerine de yansıdığı üzere, özellikle son beş yılda il ve ilçe merkezlerinin nüfus artışında sömürgeci baskı, terör ve sürgünün rolü çok barizdir. Zira son beş yılda, Kuzey Kürdistan'ın özellikle güney bölgelerinin kırsal alanlarında, ulusal kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak sürdürülen gerilla savaşının başarısızlığa uğratılması için, sömürgecilerin öteden beri önlerine koydukları bu bölgenin kırsal kesimini insansızlaştırma projelerini daha da hızlandırmalarına neden olmuştur. Bu nedenle sözkonusu bölgede, NATO'ya da bağlı Kontr-Gerilla örgütü kullanılarak sürdürülen "Özel Harp" yöntemleriyle birçok köy, yakılıp yıkılarak zorla boşaltılıyor, diğerleri de genel olarak katliamlara kadar vardırılarak sürdürülmekte olan sömürgeci baskı ve terörle göçe zorlanıyor. Bu durum, sadece Kürdistan kentlerine değil,

Devamı 74. sayfada

NASIL KÜRT OLUNABİLİR

CHRIS KUTSCHERA

(Bu makale GEO Dergisinin Şubat sayısından D. GÜNEŞ tarafından Fransızcadan Türkçeye çevrildi.)

UYGARLIK SIKIYÖNETİMDE !

Efsanelerin ve eski gezgincilerin yaydığı yanlış imajların ötesinde iki bin yıldan daha gerilere giden bir dil, bir edebiyat ve kendine özgü geleneklerden beslenmektedir. Sivil savaşlar uzun süre bilim adamlarının bu kültür üzerinde araştırmalar yapmalarına engel oldu.

Kürtlerin vatanı yok, ama pek az halk o kadar eski bir tarihi olmakla övünebilir. Yazgılarında çarpıcı olan şey komşuları tarafından ayrı bir ulus olarak görülmemiş olmalarıdır; onlar kendileriyle birlikte, aşağılanmış bir halkın efsanesini, en ürkütücü baskının kurbanı, sürgün edilmiş bir halk imajı ile almaştırarak taşırlar. Bundan henüz bin yıl önce coğrafyacı Abu Ishak El Farsi şunları yazıyordu: "Bunlar aslında bizim yörelerimizde oturan fakat insan ırkı kategorisinden çıkmış kişilerdir. "Altından Çayır" kitabında, Arap tarihçi Mesudi Kürtlerin, şeytanla işbirliği yapan kral Salamon'un nikahsız yaşamından olan çocuklarının soyundan gelen kimseler olarak gören efsaneden sözetmektedir. Firduzi'nin Şehnamesi'ndeki başka bir anlatıya göre Kürtler çok zalim, omuzundaki "yılan gibi başını kaldıran" çıbandan acı çeken Dehak isimli bir despotun kurbanlarının çocuklarıdır. Satan Dehak'a rüyasında doktor kılığına girerek ürkütücü bir reçete yazar: Çibanlarını hergün iki genç delikanlının beyinleriyle pansuman yapması gerekmektedir... Bu merhemi hazırlamakla görevli vezir, bir koç beynini bir insanınkiyle karıştırarak hergün bir gencin hayatını tasarruf etmeyi başarır. Böylece ölümden kurtulmayı başaranlar uzun bir süre boyunca insanlardan ve şehir dostluklarından kaçmaya dikkat ettiklerinden bir bütünüyle terkedilmiş, ıssız dağların tepelerinde saklanmaya giderler. Böylece onlar bir dil ve lehçe yaratırlar. Kürt halkının soy zincirini yeniden oluşturmaya çalışan ve bunun kesinlikle hangi anda efsaneler alanından çıkıp tarih alanına girdiğini açıklamaya çalışan araştırmacılar en büyük zorluklarla karşılaştılar.

Doğruluğu kesin olan günümüzde yaşamakta olduğu topraklar en eski çağlardan bu yana oturulmuş yerlerdir: Ruvanduz yakınında Sanidar mağarasında Neandertal (çağımızdan 60.000 ile 45.000 yıl önce) kabirleri keşfedildi, ve Şemsemal vadisinde insanın küçük bir parça üzerine yerleşmek ve toprak ev kurmak için (MÖ 7000 yıllarında Avrupa'dakinden 3500 yıl önce) gezgin avcılığı bıraktığı dönem olan Ortaçağın en eski köyü ortaya çıkarıldı. Ama Kürtler Yunanlı tarihçi Xênophon'un belirttiği gibi Karduklerin soyundan mı gelmektedirler? Veya Strabonun Kirtenlerinden mi? Ya da bugün Pers kuzenlerinin gönüllülükle onayladıkları gibi Medyalılardan mı? Yoksa bu Asya ile Avrupa arasındaki kavşağı silip süpüren işgallerle renklenmiş yerli bir halk mı sözkonusudur? Yarım yüzyıldır Kürtlerin kökenleriyle ilgili çalışmalar pek ilerlemediğinden tartışmaya açıktır. Kürdistan'ın bazı bölgelerindeki geçimsizlikler (Irak) ve diğerlerinde merkezi iktidarlaın tavırları (Türkiye'de) antropolog, arkeolog, dilbilimci ve tarihçilerin olayın geçtiği yerde bilimsel bir yanıt getirecek araştırmalar yapmalırını engelledi.

Kürtlerin tarihi Halife Ömer'in ordusunun işgalinden itibaren daha iyi tanınmaktadır. Arap tarihçileri 637'de Tikrit'in işgalinden ilk tarihsel Kürt hanedanlığının tahta çıkmasına kadar üç yüzyıl boyunca birbirini takip eden Kürt isyanlarına çok büyük yer ayırmaktadırlar. Saddiler Kafkas ötesinde ve Ani bölgesinde 951'den 1174'e kadar hükümdarlık ettiler. Hasanveyitler 960'tan 1015'e kadar bugün İran Kürdistan'ının güneyinde bulunan toprakları egemenliği altında tuttular. Mernaviler 990'dan 1096'ya kadar Diyarbakır ve Van yörelerini ellerinde tuttular. Bazen oldukça önemsiz kökenli bu Kürt hanedanlığı kurucuları devlet adamı yeteneklerini, kendilerini "gerilerde üstün nitelikli yapılar bırakan bilgili prensler" ya da "aşiretlerini yeniden eğiten vergileri adil bir şekilde bölüştüren, tarımcıları koruyan doğru ve yetenekli prensler" olarak niteleyen arap tarihçiler aracılığıyla tanıtmayı başardılar.

Aynı tarihçiler, benzersizliğini onaylamak için bazı Kürt teşebbüslerinin nasıl vahşetle bastırıldığını anlatmaktadırlar: 980'de Bağdat Valisi Buyid'in emri üzerine Hakkari Kürtleri Musul'la Malatya arasında birçok yerde çarmıha gerdirilirler! Ayyubi Hanedanlığı'nın kurucusu ünlü Saladdin babasından taraf Kürttü, ama Kürdistan dışında Tikritte (.. Saddam Hüseyin'in doğum şehri) doğmuştu ve Mısır'a kadar uzanan imparatorluğuna hiçbir zaman Kürt karakteri vermedi. XIII. yüzyılda Moğollar ordularına bulvar görevi gören Kürdistan üzerine akın ederler: Onlar 1247'de Sarizur'da 1252'de Kermanşah'ta, 1257'de Erbil'de 1259'da Hakkari ve Cizre'dedirler. (Bağdat 1258'de Cengiz Han'ın oğlu tarafından alınır ve kökünden yıkılır.) Kürdistan o derece şiddete batarki söylentiye göre Kürtler Cezayir'e sığınırlar..... bu dönemdeki Kürtlerin durumları hakkında yeterince bilgilenilmiştir çünkü Kahire'nin Memluk sultanları Moğollara karşı savaşlarında onlara yardım edebilecek bu halkla ilgileniyordu. Bu şekilde Hamadan ve Silisi arasındaki Kürt dağında

www.arsivnewroz.org

yaşayan aşiretlerle ilgili özellikle Zebari bölgesinin de adını (.. orada altı yüzyıl sonra General Barzani doğacaktır.) alıntılayan tarihçi el Ömeri tarafından yazılmış detaylı bir tabloya sahip bulunulmaktadır .

Yüzyıllarca işgallerden, halkların yerlerinin değiştirilmesinden ve çok tanrılı dinlere inananlarla müslümanlar arasında, müslümanlara hristiyanlar arasında, müslümanların kendi arasında ve yezidilerle olan dini savaşlardan sonra, Kürdistan pek seyrek rastlanacak, Kürtlerin zamanla sayıları ve silahları sayesinde hegemonyalarını empoze edecekleri karmaşık bir mozaik oldu. Bir Kürt rönesansına tanık olabilmek için XVI. yüzyılın ilk yıllarını beklemek gerekmektedir. Dört yüzyıl boyunca Osmanlı Sultanını İran şahına karşı koyan rekabetten yararlanarak - savaşların akışına bağlı olarak doğudan batıya, batıdan doğuya yer değiştiren Türkiye ile İran arasındaki sınır (Çaldiran, 1514) ve antlaşmalar (1639) -Kürtler yavaş yavaş merkezi iktidarlara karşı özerkliklerini kesinleştirirler. 1596'da Prens Şerefhan tarafından Farsça yızılmış, Kürt tarihinin dev yapıtı olan Şerefname bu dönemi Kürt feodalitesinin altın çağı olarak tanımlamaktadır. 19. yüzyılda Kürdistan'ı dolaşan gezginciler çok az bir değişikliğin dışında aynı olan Kürt toplumunu keşfedeceklerdir:

Ortaçağ Avrupa'sının feodal şatolarıyla karşılaştırılabilecek hisarlarda soylu senyörler, Kürtleşmiş ya da hıristiyan yerleşik, göçebe ya da yarı göçebe savaşçı aşiretler aracılığıyla köylü bir Kürt toplumunu yönetmektedirler. Kürt Şeflerinin "küçük şatoları" kendilerini çevreleyen yoksul kulübeler daha da arasında belirginleşen taştan yapılmış büyük evlerdi: sadece Çölamerik, Revanduz, Amadiya ve Cizre'de olduğu gibi önemli büyük şeflerin batılı ziyaretçilerini şaşırtan mermerden yapılmış şömineleri olan gerçek şatoları, salonları alçak duvarla ayrılmış sahiplerine, sevinç ve gurur kaynağı olan atları vardı.

Dönemin Avrupa gezgincileri bu Kürt şeflerini çevreleyen tören yollarını büyük bir hayranlıkla anlatmaktadırlar. Amadiya'da Badinan'li Emir İsmail'in oturumunu düzenleyen protokol yaklaşık olarak Abbasi halifelerinin yönetimi altında yürürlükte olanın aynısıydı: En az onlar kadar görünemez ve ulaşılamazdı. Hatta atıyla bir yerden bir yere giderken kalabalığın kendisini farketmemesi için yüzünü peçeyle bile kapatıyordu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun en zenginlerinden biri olan Bitlis'teki Şerefhan konağı, bayramların düzenlendiği ve halk ozanlarının ağırlandığı "kilimlerin" serili olduğu büyük salonları, binlerce elyazmasının bulunduğu kütüphanesiyle Rönesans saraylarıyla yarışabilirdi. Kürt köylülerine gelince onlar sefil koşullar altında, ya kayalarda eşilmiş doğal mağaralarda; ya da genellikle güneşte kurutarak yaptıkları tuğlalardan kulübelerde yaşıyorlardı. Evlerinde sadece ortada toprağa gömülü tandır, ve bir köşede dört ayaklı desteğin üzerinde örtüler ve hasırlar dışında hiç bir döşemelik eşya yoktu.

Kürtlerin çoğunluğu yaşamlarını, yazları 3000 metre yükseklikte, yaylalarda kışın çetin ikliminde ova ve vadilerde paylaşan göçebe ve yarı göçebelerdir. Keçi kılından siyah çadırlarda yaşayarak koyun ve keçi sürülerini yaylaya çıkarıyorlardı. Bu çadırların altında içinde bugün bile hala tam anlamıyla örülmüş şeritlerle bağlanmış Kürt bebelerinin bulunduğu tahta beşikler bulunuyordu. Birkaç tencere ve büyük yayıklar dekoru tamamlıyordu: Kadınlar orada beslenmelerinin esasını oluşturan yağ, peynir ve yoğurt ve tandırın iç duvarlarında pişirdikleri yufkaları hazırlıyorlardı.

Büyük aşiretler, Herki, Cad, Şikak çadırlarıyla sayılıyorlardı. Şu aşiretin binbeşyüz çadırı var deniyordu. Ve her çadırda belirli sayıda silahlar. Kürtler özellikle Kürdistan'ın doğusunda, herşeyden önce Türklerin (asker, memur, tüccar) yahudilerin, Ermenilerin çeşitli diğer hıristiyan azınlıkların (nestori, keldani, jacobit) kalabalık olduğu şehirlerin uzağında yaşıyorlardı. Özellikle çok çetin geçen bir kışı geçirmek için bazen ovada hıristiyan köylerine sığınıyorlardıysa da Kürtler esas olarak çok geç XIX. yüzyılın ortalarından itibaren toprağa yerleşmeye, kendi esas köylerini yaratmaya ve sitelere yerleşmeye başladılar. Uzun süre boyunca sadece Diyarbakır ve Bitlis büyük şehir olarak nitelendirilebildi. Bunun için Kerkük, Erbil, Revanduz, Amadiye ve Van birçok Kürdistan şehirlerinin merkezlerinde, genellikle bir çıkıntı üzerine kurulmuş, ve bugün hala Türklerin oturduğu ve çevresinde zamanla Kürtlerden oluşan büyük bir şehrin geliştiği, küçük bir kalenin bulunduğunu açıklar.

Uzun senelerdir tarihçi ve antropologlar, bu Arilerin çizgilerine katılarak karmaşıklaştıran Arap, Türk ve Ermeni etkilerinden dolayı bir "Kürt tipi" tanımlamayı reddetmişlerdir. Bütün bu birbiriyle karışma, topluluk aktarmaları, işgaller, ve melezleştirmeler Kürt kimliğinin öncelikle kültürel planda ve herşeyden önce bir dil çevresinde, en tuhaf olanı da büyük çoğunluğu okuma yazma bilmeyen bir topluluk sözkonusudur. Kendi varlığını kabul ettirmesini engelleyemedi. Hint-Avrupa dil dalına bağlanan, kimilerinin Farsçadan türevi taşra ağzı yapmak istedikleri Kürt dili, Farsçanın dışında bir dil olup çok zengin dil hazinesi, söz dizimi ve farklı bir söyleyiş biçimiyle diğerlerinden ayrılmaktadır: Bundan kırk yıl önce Sovyet Kürdologları otuz bin kelimeli bir sözlük yayınlamıştı; ve Paris'te Kürt Enstitüsü yaklaşık elli bin kelimelik bir konuşulan, içinde ilişkide oldukları diğer dillerden (Türk, Arap, ermeni, Fars) terimlerin olduğu Kürtçe, birçok lehçeden oluşur: Türkiye'de ve Kuzey Irak Kürdistan'ında (Bedinan) konuşulan kurmanci, ve (Irak Güney Irak Kürdistan'ında konuşulan sorani.

Büyük güçler tarafından çizilmiş yapma sınırların kurbanı Kürt halkı gibi, Kürt dili de Türkiye ve Suriye'de latin harflerle, Sovyetler Birliği'nde kiril harflerle Irak ve İran'da Arap harfleriyle yazılmaktadır. Yoksulluğundan ya da hükümetlerin keyfi tavırlarından okul eğitiminden mahrum Kürt, diline başlangıçta folklorun bir aşırı büyümesi olan bir bağlılık göstermektedir. Bu atasözlerinin, özdeyişlerin halk türkülerinin ve masal ve destansı öykülerin, (bu okuma bilmeyen insanların tarih kitapları) çokluğuyla kendini kanıtlamaktadır. Büyük Kürt şeflerinin yaşamlarından ve savaşlarından ilham alan ozanlar gecelerde el kol baş hareketleriyle söylenen türküler yazdılar.

Büyük çoğunluğu sunni müslüman olan (alevilerin olduğu Güney İran Kürdistan'ı ve Türkiye'nin bazı yöreleri hariç) Kürtler toleranslı, 21 Martta yeni yılın kutlanması gibi zoroastrien kalıntıları olan bir İslam inanışı içindedirler. Yüzyıllar boyu çeşitli değişik azınlık dinlerle uzun süre çok iyi ama bazen çelişkili ilişkiler yürüttüler: Nasıl ki XIX. yüzyılın ortalarına doğru Kürdistan'ın taçsız kralı Bedirxan Türkiye Kürdistan'ının güneyinde nestorien köylerine karşı bir seri atağa girişti. (Ve birinci dünya savaşı sırasında da Kürtler özellikle Van bölgesinde Ermenilerin katliamına katıldılar.)

İşte bu dönemde -Ortadoğu sorunu, Osmanlı İmparatorluğu'nun sonunun ne olacağını tüm şansölyelikleri yakından ilgilendirmektedir - gelecekleri kuruldu. Emir Bedirxan'ın savaşçılarının 1845'teki hıristiyanları katliamından şaşkına uğrayan Avrupa ülkeleri sultan dan gerçek anlamda ilk Kürt Devletini kurabilecek kişinin üzerine cezalandırıcı bir baskın düzenlenmesini istedi. Kürdistan'ı bazen yaşamlarını riske atarak, baştan aşağı dolaşan misyonerlerin

etkisiyle batılının kafasında kurulan negatif Kürt imajı onlarca yıl boyunca zihinlerde üstünlüğünü koruyacaktı.

Hiç kimse aynı anda en az o kadar savaşçı Ortadoğu hıristiyanlarının tavırlarıyla ilgili sorular sormuyordu. Ve 1919'da Paris'te Osmanlı İmparatorluğu'nun ganimetlerinin paylaşılmasının düzenlendiği barış konferansı başladığında Kürtler ciddi bir engelle yola çıkmış oldu. Bir taraftan konferansta oldukça kötü temsil ediliyorlar; özellikle batılı diplomatların Ermenilere verilmek için hazırlanın toprakları sahiplenmek isteyen bu yağmacı müslümanlara karşı pek az sempatileri vardı. Bazı tarihciler tarafından Kürtlerin ulusal isteklerinin ilk tanınması olarak kabul edilen 1920'deki Sevr Antlaşması Avrupalıların ikircimli tavırlarının onaylanmasıdır. Eğer 62. ve 64. maddeler Kürtlerin özerkliğini ve gerektiğinde bağmsızlığını öngörüyorsa bunu Fırat'ın doğusunda, ermeni sınırının güneyinde ve "Türkiye'nin Suriye ve Mezopotamya ile sınırının kuzeyinde Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgeler için gözönünde bulunduruyordu.

Bu metin Kürtler ve Ermeniler arasında sonu gelmeyecek çelişkiyi ilan ediyordu. Modern "Türkiye'nin babası, ülkesinin parçalanmasını engelleyerek ve Sevr Antlaşmasını buruşuk bir kağıt parçası haline getiren Lozan Antlaşması'nı 1923'te kabul ettirerek herkesi sırt sırta getirdi. Kürtler aniden 5 ülke arasında , "Türkiye, İran, Irak, Suriye ve Sovetler Birliği arasında paylaşılmış bulundu. Otoriter milliyetçi rejimlerle donatılmış ilk üç devlet onları ezmeyi ihmal etmeyecektir. Artık bu acımasız, soykırımına yakın bir baskı olacaktır. Özellikle 1986'da Türkiye dışişleri bakanlığı Irak'taki İngiliz yüksek görevlesine çok resmi olarak Türk Hükümeti'nin, Ermeni ve Yunanlılara yaptığı gibi, Kürtleride sınırdışı etmek niyetinde olduğunu söyler. Bu aynı bakan birkaç hafta sonra Ankara'daki İngiliz Ataşesine, "Kürtler, Amerika'daki Kızılderili'le gibi ekonomik olarak yaşam mücadelesine hazır olmadıkları için kendilerden daha kültürlü ve ilerlemiş Türklerle rekabette yokolacaklardır.

Ne kadar gerçekdışı görünse de bu düstur onlarca yıl boyunca "Türkiye'nin resmi doktrinini yansıttı. 1992'de2 halen bazı Türk yöneticileri aynı düşünceyi paylaşıyor. 1921'den 37'ye kadar onbeş yıl boyunca Türk Hükümeti Kürdistan'da birbirinin arkasından gelen, özellikle 1925'te Şeyh Sait, 1930'da İhsan Nuri, 1937'de Seyit Rıza ayaklanmalarını kanla bastırmayı sürdürdü. Liderler asıldı, entellektüeller boğuldu, toplum sürgüne yollandı, Kürt dilinin konuşulması yasaklandı. Irak olacak topraklarda 1922'de keedisini Güney Kürdistan kralı ilan eden, Şeyh Mahmut Berzenci 1919'dan 1930'a kadar, önce İngilizlere daha sonra Zoran'na tarafından ortaya koyulmuş Bağdat monarşik rejimine karşı aykalanmayı devam ettirdi; İran'da aynı dönemde Sikak aşiretinin güçlü şefi Simko Kürt ulusal ayaklanmasını yönetmektedir. Her ikisi de sonuç olarak yenildi ve sürgüne yollandı. Simko Şah Rıza tarafından öldürülecektir. Tüm bunlara rağmen baskı hiçbir zaman Türkiye'deki kadar vahşi olmamıştır.

Ama hangi ülke, baskıyı çevreleyen koşullar ve vahşet derecesi ne olursa olsun bütün herşey batılı ülkelerin ilgisizliği içinde sürüyor. 1937'de Fransız "Le Temps" gazetesinin muhabiri laubali bir tonda şunları söylüyordu:

"Dersim dağaçlarından isyancı yığınların çicekleri açacaktır" Kuşkusuz tanıklar seyrekti: Türkiye Kürdistan'ı yabancılar için yasak bölge olacaktır. Ama batılılar özellikle Sovyetikler bu Kürtleri, Ortadoğuda etkilerini fazlalaştırmak isteyen çeşitli güçlerin ajanları olarak görüyorlardı. Musul ve Petrol yataklarının kontrolu için İngiliz ve Fransızlar çatışıyordu. 1918'den 1922'ye kadar Ortadoğu haritasının çizildiği dönemde kendisine koruyucu arayan İstanbul'un Kürt senyörleri müttefiklerden yardım istemeyi sürdürdü.

İngiltere ve Rusya'nın sultan hükümetine reformlar kabul ettirmede görünen yeteneksizliklerinden Abdes Salim Barzani (General Barzani'nin kardeşi) İngiliz ziyaretçilerinden birinin (1910 yıllarına doğru) dikkatini çekti. "İstenmediğiniz halde Hindistan'a gittiniz ve orada kaldınız. Sizi istediğimiz halde neden bize gelmiyorsunuz? Burada herkes sizi çok iyi karşılayacaktır. Avrupalı "arkadaşları" onu yanlız bırakacaktır. Şeyh Abdes Salim 1914'te Türkler tarafından asılacaktır Kürtlerin nerdeyse derilerine yapıştırılan bu imajdan kurtulabilmeleri için 70 yıllık katliamın olması gerekmektedir: Yağmacı, hıristiyan avcısı, kiralık katil, dış güç casusu. 1991'de Çöl savaşının sonunda yeni bir dram pahasına ulusların adaletsizliğinin "örnek" kurbanları olarak görünüyorlar. Sonunda kendi devletlerini kurma hakkına sahip olacaklar mı? Bizi bu yüzyılların sonundan ayıran seneler Kürtlerin uzun yürüyüşüne son verecek mi? ■

Ji Zarokên Hûnermend

BASIN AÇIKLAMALARI

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

Nevruzun Kana Bulanmasının Arkasındaki Gerçekleri Herkesin Bilme Hakkı Vardır.

Aylarca önceden en yetkili ağızların verdiği demeçlerle tozun dumana karıştığı bir ortam yaratıldı. Sivil otoritelerin herzaman boyun eğdiği gerçek güç odaklarının senaryoları için hertürlü hazırlıklar yapıldı. Ve neticede, 'Nevruz serbestçe kutlanacak, kolaylıklar gösterilecek' söylemlerine rağmen slogan ve pankartlar bahane edilerek insanlar ateşe tutuldu. kadın, çocuk, yaşlı demeden hedef alındılar.

Ve şu anda da gerçekler çarpıtılıyor. En tepedeki yetkililer, özel timlerin verdiği bilgilere göre olayları yorumluyorlar. Halka doğrular söylenmiyor. TRT ve hertürlü medya araçları resmi ağızlar ne söylüyorlarsa onu "gerçek" olarak yayınlıyorlar. Sadece bir resmi ağız, Başbakanın danışmanlarından İlnur Çevik, 'bölgede sivil otoriteyi dinlemeyen güvenlik güçlerinin sorun yarattığını' belirtebiliyor. Evet Newruzdan 1 gün önce Diyarbakır ve Cizre'ye giden İHD Genel sekreteri, İstanbul-Antalya-Ankara-İzmir-Konya-Balıkesir- şube başkanları ve yöneticilerinden ayrıca bazı demokratik kuruluş temsilcileri ve hukukçulardan oluşan heyetimizin Cizre'de bizzat gözlemlediği gerçeklik budur. İlnur Çevik'in çekinerek söylediği hususu açıkça söylemek bir insanlık görevidir. Cizre'de olayları güvenlik güçleri başlatmıştır. Pankartın açılmadığı ve sloganların atılmadığı, ana caddeden mezarlığa sessizce yürümek isteyen 1500-2000 kişilik topluluga panzerlerle, sis ve gözyaşartıcı bombalarla saldırılmasıyla olaylar başlatılmıştır.

Eğer güvenlik güçlerinin saldırısı olmasaydı halk kesinlikle Nevruzu barışçı bir şekilde kutlayacaktı. Gözlemimiz budur. Halk potansiyel suçlu görülmüştür. Slogan ve pankart olasılığının bedeli ölüm olmuştur. Heyetimiz görüşmek için sivil otorite kaymakamı aramış, kaymakam bulunamamıştır. Başka yerlerde 'toplantı ve gösteri yürüyüş yasasına' aykırılıktan işlem görebilecek davranışlar Cizre'de özel savaş politikasıyla karşılık görmüştür. Yani olağanüstü hal idaresi altında yaşayanlara 'sindir, korkut, ez hukuku', yazılı hukukta farklı bir hukuk uygulanmıştır. Silahsız insanlar hedeflenmiştir. Rastgele ateş yağmuru yapılmıştır. Cizre'de ölenler arasında bizim tesbit edebildiğimiz 4 tane çocukta bulunmaktadır. Gözlemimiz odurki bölgedeki gerçek otorite bilinçli olarak Newruzun barışçıl değil, kanlı bir şekilde bitmesini istemiş, planlamış ve sahneye koymuştur.

Bir başka gerçeklik tüm bu olgulara ve hazırlıklara rağmen Cizre hastahanesinde olası vakalara karşı sağlık tedbirleri de alınmamıştır. Yetkililerin belirttiğine göre sağlık bakanlığından haftalarca önce doktor-hemşire istenmiş ama gönderilmemiştir.

Güvenlik güçleri basının ve gözlemci insan hakları heyetinin varlığından da rahatsız olmuş, ikamet edilen otel çeperlerine gözdağı atışları yapılmıştır. Öldürülenler arasında salt daha önce gözaltına alındığı ve tanındığı için vurulanlar vardır.

Bölgedeki özel timler ve esas güç odakları yürütmeyi yanıltmaktadır. Yürütmede, gerçekleri araştırmak ve devekuşu politikasından sıyrılmak istememektedir. Resmi ağızların açıklamalarının yaşananlarla gerçeklerle ilgisi yoktur. Oradaki insanların kaderi insan haklarına saygısız, rambo tipi görevlilere terkedilmiştir. Yaşananlar insan hakları açısından utanç vericidir. Eğer Başbakanın tabiriyle bir savaş olduğu kabul ediliyorsa savaş hukukuna uyulmalıdır. BM savaş hukuku sözleşmesine göre siviller hedef alınmamalı, hastahaneler hedef alınmamalıdır. Gözaltına alınanlara uluslararası sözleşmelerdeki hükümler uygulanmalıdır. Sorun basit bir terör olayı değildir. Sorun 3-5 eşkiya olayı değildir. Halk eşit ve özgürce yaşamak istemektedir. Artık bu bilinç kökleşmiştir. Halkların kardeşliği ancak bu temelde sağlanabilir. Sorun, 'devletin gücünü sınaması' veya 'devletle başedilemez'in ispatlanması sorunu değildir. Sorun eşitlik ve özgürlük temelinde kardeşliğin, lafta değil gerçekte yaratılmasıdır. Kürt halkının isteği budur. İktidar Ermeni-Azeri sorununda barışı ve AGİK sürecini savunurken Kürt sorununda baskıyı, sindirmeyi savunmaktadır. Realiteler kabul edilmelidir. Her tarafta ateşe son verilmelidir. Silahlar susturulmalı, olağanüstü hale son verilmeli, özel timler ve koruculuk kaldırılmalı, demokratik ve siyasi çözüm için halkın talepleri dikkate alınarak adım atılmalıdır. Olayların çıktığı yerlerde askeri ve siyasi yetkililer derhal görevden alınmalı, soruşturma açılmalı, gözaltındakilere yapılan işkencelere son verilmeli ve yeni acılar yaşatılmamalıdır. ■

24.03.1992
Ercan Kanar
İHD.İst. Şube Başkanı

YURTSEVER AVUKATLAR

TC'nin uzun bir süredir Kuzey Kürdistan üzerinde "Bahar Taarruzu" sloganıyla sürdürdüğü psikolojik savaş 21 Mart'ta bir kez daha kanlı katliamlara ve Jenosid provalarına dönüştürülmüştür. En yetkili ağızlarıyla "Kürt Realitesi"ni tanıdıklarını söyleyen ve bir kaç gün öncesine kadar da Newroz'un her yerde kutlanabileceğinin propagandasını yapan TC, bir kez daha Kürt Ulusunun en küçük demokratik istemlerinin karşısına yalınkılıç ordu taarruzuyla çıkmıştır. Cizre'de, Şırnak'ta, Yüksekova'da, Van'da ve daha pek çok yerde Kürt Ulusunun özgürlük simgesi haline gelen Newroz'u kutlamak için alanlara inen onbinlerce Kürt insanı, çocuk-yaşlı-kadın denmeden sömürgeci militarizmin acımasız saldırılarına hedef olmuş, onlarcası katledilmiş, yüzlercesi yaralanmış, evler, işyerleri ve hatta hastahaneler kurşunlanmış, bombalanmış ve talan edilmiştir.

Bütün bir dünya komuoyunun gözü önünde meydana gelen bu katliama insanlığın seyirci kalması mümkün değildir.

TC tarafından Kürt ulusuna karşı haksızca yürütülen bu özel savaşta amaçlanan; gittikçe daha aktif bir biçimde mücadele içersinde yer almaya başlayan Kürt halkının bu mücadele dinamiklerini kırmak, onları yeniden korku duvarlarına hapsederek mücadeleden tecrit etmek, bölgeyi boşaltarak askeri işgali yaygınlaştırmak ve tüm bunlarla birlikte kendi meşru temellerinde yükselen kurtuluş mücadelesini top yekün imha etmektir. İşte tanınan "Kürt Realitesi" budur.

Bizzat bölgede bir "savaş hali"nin varlığından sözeden TC, savaşta uyulması gereken en temel uluslararası hukuk kurallarını dahi pervasızca çiğnemekten çekinmemekte, silahsız, savunmasız sivil halka karşı en ağır silahları acımasızca kullanmaktadır. Savaş durumunda dahi sivil halka ateş açılmayacağı, yaralı taşıyan ambülansların, yaralıların, çocukların ve savaşı izleyen tarafsız kuruluşlarla basın mensuplarının öncelikle korunması gerektiği hususları, bu uluslararası hukuk kurallarının en temel ilkelerindendir. TC'nin bu uluslararası hukuk kurallarını hiçe sayarak giriştiği azgınca saldırı ve katliamları şiddetle kınıyoruz.

Öte yandan bu hukuk dışı uygulamalar ve katliamlar TC tarafından bilinçli bir biçimde Türk ve dünya kamuoyunun dikkatinden kaçırılmaya da çalışılmaktadır. Bizzat resmi ideolojinin bir uzantısı gibi çalışan Türk basın-yayın kuruluşları, TV'leri Kürt halkına karşı bilinen şoven, düşmanca tavırlarını açıkça devam ettirmekte, geçmişte olduğu gibi TC'nin katliamlarına, soykırımlarına açıkça davetiye çıkarmaktadırlar. Tek yanlı resmi açıklamalarla gerçekleri çarpıtarak kamuoyundan gizlemeye çalışan basın-yayın kuruluşları, kendi mensubunun devlet güçleri tarafından öldürülmesine bile sessiz kalmıştır. Kamuoyunun doğru ve yansız haber almasını bilinçli olarak engelleyen Türk basın-yayın kuruluşlarının bu ırkçı-şoven tavırlarını protesto ediyor ve basını, uluslararası ilkeler doğrultusunda görevini yapmaya çağırıyoruz.

Bizler, Yurtesever Kürt Hukukçuları olarak Ulusumuza ve Mücadelemize yöneltilen bu Devlet Terörüne ve katliamlara sessiz kalmayacağımızı, tüm demokratik dünya kamuoyunun da buna sessiz kalmaması gerektiğini belirterek Kürt Ulusuna yönelik baskı, terör, katliam ve soykırımların önlenmesi ile, Kendi Kaderini Tayin Hakkı genel ilkesi çerçevesinde Kürt ulusunun istemleri doğrultusunda soruna bir siyasi çözüm getirilmesi için tüm yurtsever, devrimci-demokrat kamuoyunu duyarlı olmaya, Mücadelemize destek verme yolunda harekete geçmeye çağırıyoruz. ■

26.03.1992

YURTSEVER DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ

YURTSEVER DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ (YDKD), İstanbul Valiliği'nin 08.04.1992 tarihli kararıyla, faaliyetten alıkonulmuş ve dernekte bulunan arkadaşlarımızdan beşi gözaltına alınmıştır. Bu arkadaşlarımız daha sonra serbest bırakılmıştır. Derneğimize yapılan polis baskını sırasında, dernekte asılı duran çeşitli yazı ve resimlerin yanısıra, piyasada satılmakta olan Kürdistan tarihiyle ilgili kitaplara ve MEDYA GÜNEŞİ takvimlerine de elkonulmuştur.

Derneğimiz, kısa bir süre önce, 19 ve 22 Mart 1992 tarihlerinde de iki defa polis baskınına uğramıştı. Bu baskınlar sırasında 10 arkadaşımız gözaltına alınmış, dernekte asılı duran yazı ve resimlere, devrimci ve yurtsever çizgide yayın yapan çeşitli dergi ve gazeteye, büyük bir kısmı Kürdistan sorunu ile ilgili olan çok sayıda kitaba da elkonulmuştu.

Valilik, faaliyetten men kararının yanısıra, dernek yönetimi hakkında, TCK'nın 125 ve müteakip maddelerine, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na ve Dernekler Yasası'nın 5, 37 ve 48. maddelerine muhalefet edildiği gerekçesiyle DGM Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur.

Devrimci, demokrat, yurtsever yayın ve kurumlara yönelik baskı ve terörün bir parçası olarak değerlendirdiğimiz bu uygulama, aynı zamanda "demokrasi" ve "şefaflık"tan, "insan hakları"ndan, "hukukun üstünlüğü"nden sözeden iktidarın, ikiyüzlülüğünü ve sefilce demagojilerini deşifre eden somut bir örnektir.

Kürt halkının "Serhıldan"larını, yapay olarak yaratılan "bahar sendromu" kıskacında, Newroz katliamının da gösterdiği gibi kanla boğmaya ve ülkemizde özel savaşı derinleştirmeye yönelen TC, bir yandan ülkemizdeki kontra cinayetlerini yoğunlaştırırken, öte yandan yurtsever ve devrimci demokratik platformları dağıtarak aykırı sesleri bastırmak istiyor. Son bir ay içerisinde 4 dernek kapatıldı, polisin baskın yapmadığı dernek ve hatta sendika kalmadı, birçok devrimci, yurtsever dergi ve gazete toplatıldı. Devlet, terörde sınır tanımıyor.

Derneğimize karşı girişilen saldırıyı ve yapılan talanı kınarken, devletin her türlü terörüne ve haksız, hukuk dışı uygulamalarına karşı, halkımızla birlikte direneceğimizi vurguluyoruz.

11.04.1992
YURTSEVER DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ
Yönetim Kurulu adına
Abdullah KIRAN

GAZİANTEP ÖZEL TİP CEZAEVİNDEN SİYASİ TUTSAKLAR

Gittikçe gelişen ve yeni bir döneme giren Kürt halkının özgürlük mücadelesi karşısında şaşkına dönen TC, 1992 Newroz'unu iktidara ulaşma çoşkusuyla görkemli serihıldanlarla karşılayan ve ulusal çapta bir ayaklanmaya adımını atan Kürt halkını, gözü dönmüşçesine bir katliama tabi tutmuştur.

Cizre'de, Şırnak'ta, Nusaybin'de, Van'da, Yüksekova'da ulusal iradelerini konuşturan ve günümüz Dehaklarını ürküten kadın, genç-yaşlı, çocuk onbinlerce Kürt insanının üzerine kurşunlarla, bombalarla, roketlerle, saldıran ve onlarca insanımızı katleden TC, bu katliamlarla Kürt halkının yüselen özgürlük mücadelesini durduracağını sanmıştır. Hunhar, katliamcı ve vahşi yüzünü tüm çıplaklığıyla ortaya koyan TC, çocukları, kadınları, yaşlıları kurşunlarken, ırkçı-

şoven duyguları şahlanan Türk basını ve buna alkış tutmuş, katliamı gizlemeye çalışmış ve de yeni katliamların yapılması için yol göstermiştir.

Öte yandan, Kürt halkının kurtuluş mücadelesine "terörizm" damgasını vuran başta ABD olmak üzere emperyalist güçler de, kadın, çocuk, yaşlı demeden insanları kurşuna dizen Kürt halkının katili, terörist TC'yi desteklemiş ve kendisine de büyük darbe vuracak olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini boğmak için, askeri ve siyasi, elinden gelen bütün yardımları sunmuştur. Kısacası, emperyalizm ve tüm gerici güçler Kürt halkının meşru mücadelesi karşısında birlik olmuşlardır.

Şurası açıktır ki, 1992 Newroz'unda Kürdistan'da naykırılan "Türk ve Kürt halklarının kardeşliği" sloganına TC kurşunlarla cevap vermişdir. Ama, Türk halkının da buna her zamankinden dah fazla bir cevabı olmalıdır. Kürt halkının uzattığı kardeşlik elini tutmalı ve Kürdistan çocuklarının, kadınlarının, yaşlılarının, gençlerinin akıtılan kanlarına her zamankinden daha fazla sahip çıkmalıdır. Gencecik evlatları kan deryalarında boğulan Kürt ve Türk analarının acılı yürekleri, TC'nin Kürdistan'da yürüttüğü bu kirli savaşa "DUR" demelidir artık. Bilinmelidir ki, tüm ekonomik olanaklarını Kürdistan'da sürdürdüğü özel savaşa göre ayarlayan TC, ekonomik açığının faturasını Türk halkına çıkarmaktadır. Böylelikle Türk halkı büyük bir sömürü ve açlıkla karşı karşıya kalmaktadır. Yine bilinmelidir ki bir zamanlar Vietnam'ı kan gölüne çeviren ABD emperyalizmine karşı, başta ABD halkı ve basını insan olmalarının bilinciyle tepki göstermişlerdir. İşte bugün haklarımız da, duyarlı olan herkesten bunu beklemektedir. İnsan olmanın erdemleri bunu emreder. İnsani ve vicdani duyguların açığa çıkmasının zamanı geçiyor. Acılı analar haykırsın! Türk çocuklarının, delik-deşik edilmiş küçücük bedenleriyle kanlar içerisinde yatan Kürt ve Türk kardeşleri öldürülmesin artık! Kürt çocuklarının ve kadınlarının; Kürt halkının katili TC'ye nefretini kussun halkımız! Ve insanlık onurunu yüreklerinin burçlarında dalgalandırsınlar.

Kendisine "insanım" diyen herkes bu katliama sessiz kalmamalıdır. Unutulmamalıdır ki, Kürt halkının özgürlük mücadelesi, Türk halkının da özgürlüğe ulaşmasına büyük bir katkı ve olanak sunmaktadır. Ve unutulmamalıdır ki, emperyalizm ve tüm gerici güçler halkımızın ortak düşmanlarıdırlar.

Biz, Antep cezaevinde sol siyasi tutsaklar, Kürt halkına uygulanan bu katliamı, buna destek sunan başta ABD emperyalizmi ve Türk basınını protesto ediyor ve buna karşı sessiz kalmayacağımızı belirtiyoruz. ■

10.4.1992

AÇLIK GREVİNDE AYDINLAR

25-27 Mart tarihleri arasında, 48 saatlik süre içinde gerçekleştirdiğimiz açlık grevi halkımızın da katılımıyla ve ilgisiyle başarılı bir şekilde sona ermiştir.

Bugün, Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesinin kanla boğulmaya çalışıldığını görüyoruz. 21 Mart Newroz Bayramı öncesinde ve sonrasında Kürt halkına karşı sürdürülen katliam uygulamaları böyle bir sonucu elde etme amacına yöneliktir. Halbuki 20. yüzyılın son 10 yılı içinde, dünyada, özgürlük ve bağımsızlık hareketleri büyük bir hız ve boyut kazanmışken Kürt halkının özgürlük mücadelesini engellemek, onun ulusal ve demokratik istemlerini yok saymak, görmezden gelmek mümkün değildir.

Demokratik bir toplumda demokratikleşme iddiasında bulunan bir toplum da basının önemi çok büyüktür. Fakat ülkemizde, basın, özellikle kürt sorunuyla ilgili olarak görevlerini hiç yerine getirmemektedir. Devlet, Kürt halkına karşı katliam uygulamalarını sürdürürken, bu sürecin bir tanığının olmamasına da büyük bir özen göstermektedir. Basın da, bu direktife harfiyen uymakta, olayları gerçek boyutlarıyla, gerçek nitelikleriyle aksettirmekten dikkatle kaçınmaktadır. Basın devlet güvenlik güçlerinin kurşunlarıyla öldürülen kendi şehidine bile sahip çıkamamaktadır.

Devletin en yetkili ağızları, Kürdistan'da bir savaşın sürdüğünü itiraf etmektedirler. Ancak bu savaşta devlet uluslararası savaş kurallarına kesinlikle uymamaktadır. Güvenlik kuvvetleri tanklarıyla, toplarıyla direk sivil hedefleri bombalamaktadır. Bu durum karşısında basın ise açıkça devletin yanında yer almaktadır.

Biz, Kürt ve Türk aydınları, süren özel savaşın ve katliamların son bulması ve uluslararası savaş hukukuna uyulması anlamında tepkimizi dile getirmek için başlattığımız açlık grevini burada bitiriyoruz.

Türk basınının bu taraflı tavrını şiddetle protesto ediyoruz.

Tertip Komitesi

İsmail Beşikçi	(Sosyolog - Yazar)
Musa Anter	(Yazar)
Abdurrahman Dürre	(Emekli Müftü - Yazar)
Feqi Hüseyin Sağnıç	(Dilbilimci - Yazar)
Eşber Yağmurdereli	(Avukat - Yazar)
Bilgesu Erenus	(Sanatçı - Yazar)
Yusuf Serhat Bucak	(Avukat - Yazar)

Yukarıda imzası olan kişilerle birlikte, Sarah Akan, İbrahim Gürbüz, Remzi Çakın, yukarıdaki açıklamayı okuduktan sonra gözaltına alındılar. ■

27 Mart Cuma saat 13.45

MİTOLOJİA SALİM BEGÊ Û NASİR BEGÊ-III

XURŞÎT MÎRZENGİ

Konê mezinan kifşin, giha devê derîyê kona Huseyn Begê.

Rûmeta zilamê jar û perîşan nîne
Silav li haziran û gohdaran kir lê
Kesê silava wî venegerand li hundirê wetaqa bin konê
Rûmeta zilame belengaz nîne
Quna xwe li nava solan û çikalan berda erdê
Lê kesê jere nego: Lawo were ser cilan û livînê
Herê Salim Begê serê xwe berda erdê. Li devê derîyê wetaqa konê nava solan û çiqalan de
Hêsirên wî diherikîn wek pêlên çemên biharê
Kela delê wî rabû wek kela qehwê. Ji hebûnâ pîrekan û jinan û tênan nîjadê
Fedî kir ku bêje wayê ezê ji nêzde bimrim ji birçîbunê
Bal û xwyala xwe dayê egît û pehlêwan hene
Giş hatine wetaqa Huseyen Begê
Fortan û beradan didin li ser ceng û neçîrê
Hey wayê, hey wayê hey wêl wêl.....
Belê lê wayê, lê wayê lê wayê wêl wêl.....
Saet bû dozdehê şevê
Temanê egît û cengawerên eşîra Huseyen Begê
Berên xwe dan malan û belavbûn li nava êlê
Huseyen Begê ji ser textê xwe dakete erdê
Bankir û go: "Xizano, lawo tu çi kesî? Tu ji kuyî û lawê kê?"

Salim Begê go: "Herê de wêl, mîr û Begê min de wêl. Nema bê ez ji dizanim ku ez lawe kîja bavî kurê kîja dê. Ji gava ku ez ji dê û bavê xwere çêbûme, min dîya xwe û bavê xwe nedîtine. Ez ketime ber destê apû amojinê. Min bavê xwe û dîya xwe nedîtime. Iro roj apê min berdaye min û min xwe li xwedê û girtîye. Ku ez gepekî nan bixwim li ber vî derîyê serwerîyê"

De hê de wêl, Huseyen Begê bandkiri û digo:

"De lawê min dilê min devê, zilamê ku em esl û feslên wan nasnekin. Di jîyanê de em nanê xwe nadin wan li nava vî êlê, ê ê ê..."

Pistî ku Huseyen Begê wer dibê:

Salim Begê dest pê kir girîyan wek yekê pîvazan hurke li wywanê
Hêsir ji çavan niqutîn xarê
Wayê wayê ê ê...

Çaxê Huseyen Begê rewşa lawikê bîyanî û xizan bi wî hawayî dît; dilê wî bi lawik şewitî û hilkişîya balê û jê pirsê: "Kurê min tu kêrî çi têyî? Tu kanî herî ber garan û sewalên êlê?"

Salim Begê go: "Begê min; min di jîyana xwe de şivantî û gavantî nekirîye û ez nizanim dewar û sewalan binim çolê..."

'Huseyen Begê go: "ê kurê min, tu kêrî mêvanan têyî ku tu çay û qehwê li wana bigerînî û bikî xizmeta nava odê?"

Salim Begê go: "Begê min; min di jîyana xwe de nerahîştîye tepsîqa çay û qehwê û ez nizanim bikim xizmeta nava wetaqa mevantîyê..."

Huseyen Begê go: "Başe lawê min, du keçên min hene jî wan re dibêjin Dilşa û Dîdarê, rojî sê saetan li aşttîya(beranga) binîya malan dikevine binê çîtan û perdan, tuyê li wan haydarbî û rojê sê satil avê ji kaniya binya malan bînî û rojê sê dan xwarina xwe bixwî û xizmeta Dilşayê û Dîdarê bikî li hundirê malê"

Salim Begê eciband û go: "Ser serê min Mîrê min..."

Êl û eşîran Huseyen Begê li pişta Bajarê Pasûrê akincîbûn.

Keleş û egîtên êl û eşîra Huseyen Begê bi şal û şapikên botanîbûn, bi xincerên sêdeqnîbûn, şûrê destên wan entabîbûn, kolosên serê wan pêçarîbûn, cîzmeyên wan erzormîbûn, hêlekên wan çilpişkokên helebîbûn, giş bi simbêl û têr tijîbûn, bi esl û feslên xwe ji giş çîyayîbûn!... Hespên binên wan giş kihêlên elfesîbûn, dizgînên hespên wan meresîbûn, zenguyên mehrekeyên wan hezroyîbûn, ew bi xwe macirê silîvîbûn. Xwarinan wan talanên bixwedîbûn, gaf firebûn, dinya dîbûn, jinrevînok û hesenîbûn. Jinên wan giş bedew û

Rûsipî û mehaqûlên êvarê dan dû wan û lî qeracê pişta konan gihan herdû biran.

Ketin nava teht û latan, dan neqeb û hesûyan, daketin newal û mesîlan, çend mişwarek din derbasbûn di nava kelem û devîyan, daristanên gurr û xurt li pey xwe hîştin û gihan Çola Dişwîkê.

Li Çola Dişwîkê ji rûsipiyan yekê çavkir Nasir Begê û go: "Bese an nebes e?"

Di wir de, qêrînek bi Nasir Begê ket, bê şik dengê wî çû asîmanê heftan;.. û bi ser birayê xwe Salim Begê de zivirî û go: "Bira!.."

Salim Begê go: "Lebê Kekê"

Nasir Begê: "Bira! Çiqas wesyetên te hene li birayê xwe bike û ezê serê te jekim!"

Kurd dibêjin: "Dengê aşê wêran û xirabe, ji çeqçeqo tê hulkirin!.." Nasir Begê jî bûyer sehir-

kir û go: "Bira; bavê me û diya me ne saxin, ez û tu tenê ne, ji min re mewlûdan, xwarin û vexwarinan bide û xelkên werin sîna min bila rûbiken herin û xwe ji bona min neqeherînin! Qey ev qedera min e! û ez dixwazim ez û tu ji hespan dakevin xwarê, cara dawîn bi biratî hev û dû maçî bikin û serê min di oxira Kekê min de ye.."

De xuyaye!..

Herdû biran ji hespan daketin xwarê; hevdû hemêz kirin, devên xwe xistin bin goyên hevdû û kal û kal û kal bi halên hevdû de girîyan...

Çaxê rûsipî û mehqûlan wî rewşa herdû biran dîtin; ew jî ji hespan peyabûn û ew jî jî rewşa herdû biran re girîyan...

Rûsipî û mebqûlan di rewşa dilovanîya Salim Begê de tiştna kifş kirin û gotin Nasir Begê: "Nasir Beg!.."

Nasir Begê go: "Lebê"

Ji rûsipîyan yekê: "Heyran; tuyê çawa tilîya xwe di çavên xwe re bikî û vî xortê ter û teze û birayê te, bi destên xwe bikujî!.. Serhed mezine; ka lê Zozanê Serefdînê heram bike, bila çûndina wî hebe û vegera wî tunebe!"

Nasir Begê pejirand û got: "Bira tu bext bide min, li xwe heram bike zozanê Serefdînê û bi hawayê ku tu carek din nazivirî; ez te dibexşîşînim û oxira teya xêrê be,"

Salim Begê: "Bira; ez ehd û bext didim te û mezinên eşîran; piştî vî bêbextî û rûreşîyê, Zozanê Serefdînê limin herambe, çûndina min heye û vegera min nîne... û peymana min bi te û rûsipîyî û mehqulan re, ez bigihêm şivanek, gavanek, serokek eşîrê, an jî begek, hinek ji min bipirsin û bêjin; "Tu kîyî, lawê kêyî, ku derî?" Ez nabêjim ez Salim Begê, kurê Bedirxan Begê û kekê min Nasir Begê ye. Ezê bejim min bav û dîya xwe nedîtine; ez sêwî mame, min şivantî û gavanîya xelkê kirîye û niha jî min ew welat, herêm terikandîye û ez ji xwe re ketime welatê bîyanî û xurgbetê"

Çaxê Salim Begê evha got; Kekê wî Nasir Begê go: "De ka wer dîse em hev têr maçîkîn.." Dise qandê nîv sactek di hev de girîyan; kal û kal hev ramûsan, Nasir Begê hesp û şûrê Salim Begê jê sendin û ji hev xatir xwestin.

Salim Begê berê xwe da xerîb û bîyanîyê.

Ay ha hê êê, lê wayê lê wayê lê wayê, êê...hêê felekê mala te wêranê, hêê gidî dinyayê.

Herê mîrê min dîlê min dibê

Salim Beg ketîye welatê bîyan û xerîbîyê

Tu bi serê bêvlê bigrî wê jê here gana jîyanê

Ji têna nîyazan li welatê bîyanî û xerîbîyê

Iro hêsrên wî nasekinin tên weke xunafên baranê

Wek tu sêlên tarafê têxî navê

Tu bi serê bêvlê bigrî wê here kana tirbê

Tu takî jê bikşînî, wê duzdeh qerpal jê bikevin erdê

Hêsirên wî naterikin hema dirijin erdê

Salim Beg ji xwe re dibêje: "Felekê, nabe, nabe nabe! Te çi seysebat hanî serê min di jîyana darî dinê"

Iro, ne min dêye, ne min bave, ku ez çar roj rûnim li jîyana darî dinê wayê wayê ê ê....

De wayê, wêl wêl ê.....

Herê lê wayê lê wayê, bê hayê lê wayê lê wayê, lê wayê...

De paşawo dilê min wê!

Salim Begê nema zane wê bi ku de here, ku de nere Piştî çend hefte meşa çol û beyanên di xwedê Rojekî giha serê êlekî û eşîrekê ku ne serî xuyaye û ne jî binî xuyaye

û tin û bala xwe dayê wa zilamek emrê wî şêt û pênc salî ji wêde tê

Salim Begê go: "Xalo, xalo, xalo felek li serê min geryaye, Ez ketime bextê te û di xwedê. Ez zilamek macir û bîyanî me. Ez kesê nasnakim, ka tuyê xêra xwe ji min re bêjî mezinê vî êlê kîye? Ev êl a kê, lê wayê, lê wêl lê....."

Xalê kal digo: "Wêl wêl lawê min wêl. Herê lawê min dilê min dibê ev êla hanê. Jêre dibejin êla Huseyen Begê. Hezar jar û belengazên wek te. Gepek nanê xwe dixwin û rûdinin li odê. Wek xulamek kardikin li ber malê"

Salim Begê xatir ji Xalo xwest û berê xwe da nava êlê.

Konê mezinan kifşin, giha devê derîyê kona Huseyen Begê.

Rûmeta zilamê jar û perîşan nîne

Silav li haziran û gohdaran kir lê

Kesê silava wî venegerand li hundirê wetaqa bin konê

Rûmeta zilame belengaz nîne

Quna xwe li nava solan û çikalan berda erdê

Lê kesê jere nego: Lawo were ser cilan û livînê

Herê Salim Begê serê xwe berda erdê. Li devê derîyê wetaqa konê nava solan û çiqalan de

Hêsirên wî diherikîn wek pêlên çemên biharê

Kela delê wî rabû wek kela qehwê. Ji hebûna pîrekan û jinan û tênan nîjadê

Fedî kir ku bêje wayê ezê ji nêzde bimrim ji birçîbunê

Bal û xwyala xwe dayê egît û pehlêwan hene

Giş hatine wetaqa Huseyen Begê

Fortan û beradan didin xwe li ser ceng û neçîrê

Hey wayê, hey wayê hey wêl wêl...

Belê lê wayê, lê wayê lê wayê wêl wêl.....

Saet bû dozdehê şevê

Temanê egît û cengawerên eşîra Huseyen Begê

Berên xwe dan malan û belabûn li nava êlê

Huseyen Begê ji ser textê xwe dakete erdê

Bankir û go: "Xizano, lawo tu çi kesî? Tu ji kuyî û lawê kê?"

Salim Begê go: "Herê de wêl, mîr û Begê min de wêl. Nema bê ez jî dizanim ku ez lawe kîla bavî kurê kîja dê. Ji gava ku ez ji dê û bavê xwere çêbûme, min dîya xwe û bavê xwe nedîtine. Ez ketime ber destê apû amojînê. Min bavê xwe û dîya xwe nedîtime. Iro roj apê min berdaye min û min xwe li xwedê û girtîye. Ku ez gepekî nan bixwim li ber vî derîyê serwerîyê"

De hê de wêl, Huseyen Begê bandkiri û digo:

"De lawê min dilê min devê, zilamê ku em esl û feslên wan nasnekin. Di jîyanê de em nanê xwe nadin wan li nava vî êlê, ê ê ê..."

Pistî ku Huseyen Begê wer dibê:

Salim Begê dest pê kir û girîyan wek yekê pîvazan hurke li wywanê

Hêsir ji çavan niqutîn xarê

Wayê wayê ê ê...

Çaxê Huseyen Begê rewşa lawikê bîyanî û xizan bi wî hawayî dît; dilê wî bi lawik şewitî û hilkişîya balê û jê pirsê: "Kurê min tu kêri çi têyî? Tu kanî herî ber garan û sewalên êlê?"

Salim Begê go: "Begê min; min di jîyana xwe de şivantî û gavantî nekirîye û ez nizanim dewar û sewalan binim çolê..."

Huseyen Begê go: " ê kurê min, tu kêrî mêvanan têyî ku tu çay û qehwê li wana bigerînî û xizmeta nava odê?"

Salim Begê go: "Begê min; min di jîyana xwe de nerahîştîye tepsîqa çay û qehwê û ez nizanim bikim xizmeta nava wetaqa mevantîyê..."

Huseyen Bege go: " Başe lawê min, du keçên min hene ji wan re dibêjin Dilşa û Dîdarê, rojî sê saetan li aşttîya [beranga) binîya malan dikevine binê çîtan û perdan, tuyê li wan haydarbî û rojê sê satil avê ji kaniya binya malan bîn~i û rojê sê dan xwarina xwe bixwî û xizmeta Dilşayê û Dîdarê bikî li hundirê malê"

Salim Bege eciband û go: "Ser serê min Mîrê min..."

êl û eşîran Huseyen Begê li pişta Bajarê Pasûrê akincîbûn.

Keleş û egîtên êl eşîra Huseyen Begê bi şal û şapikên botanîbûn, bi xincerên sêdeqnîbûn, şûrê destên wan entabîbûn, kolosên serê wan pêçarîbûn, cîzmeyên wan erzormîbûn, hêlekên wan çilpişkokên helebîbûn, giş bi simbêl û têr tijîbûn, bi esl û feslên xwe ji giş çîyayîbûn!... Hespên bên wan giş kihêlên elfesîbûn, dizgînên hespên wan mersîbûn, zenguyên mehrekeyên wan hezroyîbûn, ew bi xwe macirê silîvîbûn. Xwarinan wan talanên bixwedîbûn, gaf firebûn, dinya dîbûn, jinrevînok û hesenîbûn. Jinên wan giş bedew û sipehîbûn, beşn û temtêla jinên wan amedîbûn, gerdan gewr û gewezîbûn, serê memikên wan sor, qolabên memikên wan pir sipîbûn; beşin zirayê rîhanîbûn, çav bikilbün, bisk mitêlbûn hingivînbûn; awirdanên wan tîrînbün, kezîyên wan çil gulîbûn, paçên wan tenikbûn, hevrîşmînbûn, guharên gohên wan gewherê ekradîbûn, ew bixwe dîlberbûn û nêrgizîbûn!... El û esîrên Huseyen Begê, êl û esîrên neqandîbûn.

Sol di lingên Salim Begê de nemabûn, cilên Salim Begê giş qeryabûn. Porê wî şeh ne bûbû, rûyê wî direj bûbû, lêvên wî terikîbûn, nenûkên wî direj bûbûn, cendekê wî ji neşûştin û xwêdanê qirej bûbû, bênaha xwêdanê jê dihatin; berhustikê wî çar pêcî qilêr girtibû, yek qumçik tenê jî bisîngê wî ve nemabû, Salim Beg perîşanbû camêr.

Ew şev Salim Beg çu tewla welaqan de li ser afirek raza!... Sibehê Huseyen Begê ferman da û got: "bibin vî xortê hanê bila xwe bişo, lîbas û solan bidin bila li xweke û porê wî biqusînin û riha wî kur bikin!"

Pişta tewla welaqan (hespan) de sîtilek av dan sertifikê, av germ kirin. Porê wî qusandin, riha wi kurkirin. Sê qalîb sabûna dêrikê dan Salim Begê. Salim Begê bi sê qalib sabûna dêrikê xwe şûşt lê, hêna jî qirêja lingên wî baş safî nebûbû... Ji Salim Begê re îclikek fasonê (qumaş) dihê, lê kevnik şal û şapikên botanî lê ên kevin, û çotek cîzmeyên erzomi dise ên kevin hanîn. Piştî şûştin û lixwekirinê Salim Beg bûbû serdestikê qîzên Huseyen Beg Dilşa û Dîdarê.

Dilşa mezin, Dîdarê piçûka wê bû.

Dilşa û Didarê herdû jî girtî û pistperde bûn. Herdû jî xweşik, rind û bedew bûn. Kej bûn, beşin zirav û narîn bûn. Tomtêla herdûwan jî balkêş pirxende bû. Esi û feslên bavên wan jî dîya wan jî mîrek û ji mala mîrkan bûnl. Xulam û qerwaşên wan hebûn; herdû jî li ber deanê û keçên xamabûn. Du sal berê dayikan wan çûbû dilovanîya xwe û bavê wan Huseyen Begê hê yekagora xwe nedîtibû û nezewicîbû. Bavê wan bê kur bû û yeka keçên xwe nedikirin dido û bi cî danîn.

A ha niha Salim Beg bi navê "Xizono" bûbû serdestikê van herdû keçên bedew û mîranî yê...■

Dumahikî heye

LİCE'DE-SİLVAN'DA ÇELİK YELEKLİ ÖZEL TİM "HİZBULLAH "KILIĞINDA

Kuşatma altındaki Silvan'da özel tim çelik yelekli Aydın (Beyaz Balina) Hizbullah kılığında, Karadeniz kıyılarından Rus gemisi tarafından alınıp Rusya'ya götürülürken Bab-ı Ali, Karadenizlilerin gözyaşlarını günlerce sürmanşet yayınlamakta.

Ülkemiz genelinde özellikle şu son günlerde Silvan ve Lice'de kontr-gerilla tarafından tezgahlanan katliamlar satır aralarına dahi alınmamaktadır. Onlarca insan cadde ortasında kurşunlanırken, basından çıt yok. Herhalde "haber değerini taşımamaktadırlar(!) Ne de olsa insanlarımızın katledilmesinin hiç bir değeri yok. Yoksa Genel Kurmayın talimatına uygun hareket edip "basın bu olaya karışmasın biz birkaç günde bu olayı çözeriz" talimatını yerine getirmiyor mu? Evet tam da yaptıkları bu. Bugün basın MGK'nın bir kolluk kuvveti gibi çalışıyor.

Silvan'da Kontr-gerilla özel tim desteğinde yurtsever devrimci şahsiyetlere karşı katliamlarını bütün hızıyla sürdürdüklerini bizzat halk tarafından kesin bir şekilde açığa çıkarılmıştır. Cinayetleri gerçekleştirenler, dışardan getirilen kontra tarafından; önceden tespit edilen yurtsever devrimci kişilerin evleri basılıp çocuk-yaşlı demeden yaylım ateşine tutulup sonradan ellerini sallaya sallaya geldikleri gibi gitmektedirler. Saldırıyı gerçekleştirenler, çelik yelekli ve özel timle işbirliği yapan kişiler olduğu olaylar esnasında tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmaktadır. Şöyleki;

Bir işyerine Özel Timden saldırıyı gerçekleştirenlerden Fikri Bayram , katledilen (İzzettin Şimşek)'in ihtiyar babası (Abdullah Şimşek) tarafından kovalanmakta ve ihtiyar baba belinden çıkardığı 14'lü tabancasıyla saldırganı kurşun yağmuruna tutar. Sıktığı 14 kurşundan biri boyun, diğeri bacak, diğer oniki kurşunu gövdesine boşaltmasına rağmen, boyun ve bacaktan aldığı kurşunlardan başka yara almıyor. Halk saldırganı linç etmek isterken, özel tim halka saldırıp katil kontrayı halkın elinden kurtarıyor. Diyarbakır Askeri Hastaneye oradan da Ankara Gülhane Askeri Tıp Fakültesi'ne kaldırılıyor. Halk olay esnasında saldırganın çelik yelekli olduğunu gözleriyle gördüklerini ifade ediyor.

İlginç olan şey halktan yaralılar hemen gözaltına alınırken, cenazeler ailelerine verilmezken, çelik yelekli saldırgan katil sıfatıyla Özel Tim tarafından himaye ediliyor. Ayrıca Silvan'da 7 den 70'e bütün halk birbirini tanıyor. Saldırganların yerli halktan olmadıkları halk tarafından kesin bir dille belirtilmektedir. Hizbullah-PKK çatışması olarak lanse edilmesinin tamamen olayların demagojik tarzda çarpıtılmasına yönelik olduğu görüşünde halk ısrarlı. Newroz sonrasında bir hafta içerisinde halktan on kişinin katledilmesi bir o kadar kişininde yaralanması tesadüfi değildir. Aksine "Bahar Sendromu"nun bir parçasıdır. Halkı kışkırtıp "ayaklanma"ya teşvik edip soykırım planlarını yürürlüğe koymakla ilçede sokağa çıkma yasağı konulup giriş ve çıkışlar yasaklanarak yüzlerce yurtsever devrimci gözaltına alınmaktadır. Silvan kuşatma altındadır.

Oyunun diğer parçası aynı günlerde (7.4.1992) Lice'de cereyan ediyor. Özel Tim gece kahveleri tarayıp iki kişiyi öldürüp üç kişiyi yaralıyor. Gazetecilerin valiye "Özel Tim kahvedeki halkı gözgöre göre tarayıp öldürdüklerini" belirtince, Vali hiç bir araştırma zahmetine katlanmadan "Bu iddialar güvenlik güçlerini yıpratmak gayesiyle ortaya atılmaktadır" diyerek yanıtlıyor. Oysa olayı yaşıyanlar kendilerini özel tim tarafından rastgele tarandıklarını belirtmektedir.

Benzer olaylara Silvan ve Lice birer örnektir. Bugün Kürdistan'ın her biriminde aynı olaylar sistemlice cereyan etmektedir. Bunun bir soykırım olmadığına sömürgecilerin kimseyi inandırması mümkün değil. Çözüm bağımsız, birleşik, demokratik ve sosyalist Kürdistan şiarının hayata geçirilmesidir. ■

Silvan'dan M.Yolaç

RAHŞAN DEMİREL NEWROZ ATEŞİNİ BEDENİYLE YAKTI

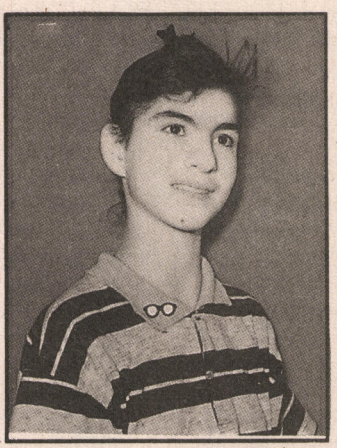

Kürdistan'da 92 Newroz'unu kana bulayan sömürgecileri kınamak, Newroz Ateşinini daha alevlendirmek gayesi ile 22 Mart 1992 günü saat 17.00 sıralarında üzerine benzin dökerek kendini yaktı.

İzmir Kadife Kale'de bir gün önce (21 Mart) 2000 kişinin yaktığı Newroz Ateşini gürleştirerek coşkuyla kutlayanların arasında idi. Rahşan Demirel.

Rahşan Demirel 1974 Mardin-Nusaybin doğumluydu. Rahşan kendini yakmasından sonra polis Kadife Kale'yi abluka altına aldı. "Doğu-Güneydoğu" kimlikli insanları toplayıp gözaltına almaya başladı. 23 Mart günü olaylı bir törenden sonra cenaza Nusaybin'e gönderildi. Rahşan Demirel protesto eyleminden evvel kasete eylemin amacını şöyle açıklar:

"15 senedir İzmir'de yaşıyorum. İki yıl işçi olarak çalıştım. Altı sene okul okudum. İki defa "Güneydoğu"ya gittim. Ezilen halkımızı gördüm. Bu ezilen halka herkes elinden geleni yapsın. Üzerine düşen görevi yapsın. Ben Kürdistan tarihini biliyorum Kasitlerden, Kürdistan İşçi Partisine kadar cepheye niye gitmedim dersiniz. Şehir kızıydım. Yapamayacağımı biliyordum. İstemiyerek elimden bir kaza çıkacağından korktum. Evet ölmek istemiyoruz. Öldürmeyi de istemiyoruz. Ama bizi zorlayan TC'dir. Evet ben bir yurtsever olarak aranızdan ayrılmadan evvel, sizin beraberce birlik olmanızı istiyorum. Halkımıza ihanet etmeyin başkaldırın mücadelenizi Kürdistan kurtuluncaya kadar devam ettirin. Bunları şahsen size söylemeyi isterdim. Ne yapayım amacıma ulaşamayacağımdan korktum. Kürt halkının Newrozunu, kendi canımla bedenimle kutlarım.

"Kahrolsun Sömürgecilik
Yaşasın Bağımsız Birleşik Kürdistan
Yaşasın Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz" diyerek eyleme koyulun. ■

İzmir'den bir grup Newroz Ateşi okurları adına
Y.DAYANÇ

KÜRDİSTAN ŞEHİTLERİ ÖLÜMSÜZDÜR!

Kürdisdan'da son aylarda, halkımızın "Kontra cinayetleri" diye adlandırdığı, bir dizi siyasi öldürme olayları meydana geldi. Öldürülenlerin sayısı 50'yi geçti. Sadece ocak ve şubat aylarında tam yirmi tanınmış Kürt yurtseveri "gizli ellerce katledildi. Yurtseverlerin kanına giren bu caniler aslında gizli değil. Halkımız bunları iyi tanıyor. Bu cinayetlerin niçin işlendiği de çok iyi biliniyor.

Bu olaylar, Kürt halkına yönelik saldırıların yeni bir aşamasını oluşturuyor. Canilerin seçtiği insanlar, toplum içinde sevilen, halkla güçlü bağları olan seçkin yurtsever insanlardır. Bunları öldürerek, yığınlara korku salmaya ve onları bu tür yönlendirici kişiliklerden yoksul kılmaya çalışıyorlar. Siyasi cinayetler, halkın uyanışını durdurmak ve her geçen gün yükselen ulusal hareketi bastırma planlarının bir parçasıdır. Halkımız, devletin bu oyunlarını da boşa çıkarıyor, çıkaracaktır.

Şeyhmus'u da Şehitler Kervanına Kattılar

Silvan'da Sağlık Memuru olarak görev yapan kardeşim Şeyhmus'da 26 Şubat 1992 günü aynı "gizli" güçler tarafından öldürülen Kürt halkının 18. şehidi idi. Şeyhmus ve tüm şehitlerin anısına şu yazıyı kaleme aldığımda, Kontra marifetiyle öldürülen şehitlerimizin sayısı 20'ye yÜkselmişti. Kürt halkının iki evladını daha katlettiler. Türk devletinin ve onun içinde bazı gizli odakların "pis savaşı" tüm hızıyla devam ediyor. Bu yazı elinize ulaştığında, şehitlerimizin sayısı büyük olasılıkla 20'yi çoktan geçmiş olacak.

Şeyhmus'la ilgili yazmakta güçlük çekiyorum. Diğer yandan böyle bir yazıyı yazmayı, Kürdistan şehitlerine karşı bir sorumluluk sayıyorum.

Güçlüğüm şurada: Kardeşim üzerine yazmak, böyle anlaşılmak! Hayır. Ben çok yakından tanıdığım bir Kürdistan şehidi üzerine yazıyorum. Bunu da binlerce, yüzlerce şehidimize karşı bir görev sayıyorum.

Ben Şeyhmus'u uğurluyamadım. Onu, Nusaybin'de onbinden fazla yurtsever uğurladı. Onun kişiliği ve mücadelesiyle ilgili yargılarda da bulunmak istemiyorum. Bunu Hezex (Idil) de, Farqîn'de, diğer bölgelerde beraber çalıştığı arkadaşları, dostları ve onu eller üstünde taşıyan onbinden fazla kitle yaptı ve daha ra yapacak. Kürt halkı Şeyhmus'a da, diğer şehitlere de hak ettikleri mertebeyi veriyor.

Ben, bu yazıda daha çok Şeyhmus'un mektuplarından alıntı yaparak, gelişmeleri ve mücadeleyi nasıl gördüğünü aktarmak istiyorum.

Şeyhmus sürekli tehdit ediliyordu. Bazı dostları onu devamlı uyarıyorlardı, hatta bazıları bölge dışına gitmesini salık veriyorlarmış. Onun bunlara cevabı şuydu:

"Bazı dostlar, benim halkımla sıcak bağ ve ilişkilerimin, kitlelerde yarattığı sevginin, ölümüme neden olacağını söylemekteler. Benim cevabım: Çevremdeki halkımın sevgisi ölümüne götürecekse, böyle bir ölüm başım gözüm üstüne."

Şeyhmus, bir sağlık memuruydu. Görevine büyük önem veriyordu ve bir sağlıkçı olarak halkın onun gibilerine ihtiyacı olduğu görüşündeydi. Bir mektubunda şöyle yazıyor:

"Kişiliğim ve düşüncelerim, Kürdistan alanı dışında görev yapmamı engelliyor. Halkımın çocuklarının, kadın ve ihtiyarların sağlığa ihtiyaçları varken, başka alanlarda görev yapmak beni vicdanen çok rahatsız eder. Benim halkıma, halkımın da en azından benim sunacağım sağlık hizmetine ihtiyacı var."

"İyi ki sağlıkçıyım, öğretmen olsaydım memuriyetin ve ortamın koşulları nedeniyle çok zorlanırdım. Bütün zorlamalara karşın halkımın çocuklarına, geleceğimizin umudu olan Kürt çocuklarına, Türk ırkçı tarihini, kültürünü öğretmezdim. Belki o zaman Kürdistan'ın dışında, Türkiye'de görev alır, Türk çocuklarını çağdaş bir anlayışla eğitirdim."

"Yurtseverliğin yanısıra, meslek onurumun tadını da defalarca tattım. Bambaşka bir tat, bir duygu. Türk askerin kurşunlarıyla yaralanan bir Kürt savaşçısını tedavi etmek, yarasına merhem sürmek insanı onurlandırıyor. Böyle anlarda, birçok kere başımın göklere değdiğini hissettim."

Şeyhmus, kitle çalışması ve Kontrgerilla'nın belirli kişilikleri hedef seçmesiyle ilgili şunları yazıyor:

"Çeşitli savaş biçimleri vardır. Benim gibilerin savaşıysa, halkımızın bir parçası olmak, sevgisini kazanmak, onun sesi, gözü, kulağı olabilmenin mücadelesini vermektir. İşte benim savaşımım da budur."

"Kontrgerillanın amacı, memuriyeti, ticareti ve diğer her türlü ilişkileri halkının çıkarlarına göre kullanan; şehir, kasaba ve köylerde haksızlığa karşı halkı savunan, örgütleyen savaşçıları seçmektir. Amacı ulusal mücadeleyi dağlarla sınırlandırmaktır. Kürt halkının bağrından fışkıran geniş aydın kesimi korkutup pasifize etmek, yani halkın gözü kulağı olan kesimi ortadan kaldırmaktır."

Şeyhmus, bir mektubunda bazılarının uluslararası devrimci görevleri öne çıkarması konusundaki görüşlere de kısa değiniyor, şöyle diyor:

"Ulusal devrimcilik, uluslararası devrimcilikten önce gelir. Bir sürecin görevlerini atlayıp uluslararası devrimciliğe soyunmak bir üç kağıtçılık çeşididir."

Şeyhmus, tüm Kürdistan ulusal güçlerinin omuz omuza vermesine, düşmana karşı güçlerini birleştirmesine çok önem veriyordu. O ulusal güçler arasında bir ayırım da yapmıyordu. Bu konuda bazı eski arkadaşları onu eleştirmişler. Onun bu konudaki düşüncesi ve cevabı şöyle:

"Eski dostlar beni Apocu olmakla itham ediyorlar. Oysa serihildanlara destek vermek; öncülere şu veya bu tarzda yardımcı olmak; sıcak savaşımda halkımın yanında olanaklar dahilinde yerimi almak, omuz vermek; keleşinkof'u G3'e tercih etmek; gerillayı düşman askerine tercih etmek, bunlar Apoculuksa bu apoculuğun gözümün üstünde yeri var."

Yazımı Şeyhmus'un adeta "vasiyet" yerine geçebilen bir dileğiyle bitirmek istiyorum.

Şeyhmus sanki şehit edileceğini bile bile nasıl gömülmek istendiğini de yazıyor.

"Şehitlerin tabutları yeşil, kırmızı, sarı renkli Kürt ulusal bayrağıyla örtülmeye layıktır. Benim isteğim, doğal bir ölümle ölsem de "ala rengî"siz gömmeyin."

Şeyhmus'un bu dileği yerine geldi. Onun tabutu da, diğer tüm şehitlerin tabutu gibi "ala rengî"ye sarıldı ve uğurlandı.

Güle güle Kürdistan şehidi.

Öldürülmene üzülmedim desem gerçeği söylememiş olurum. Ama üzüntüm, pişmanlık ve mücadelene, yaptıklarına kızgınlıktan kaynaklanmıyor. Kısa ama onurlu, hepimizin iftihar duyacağı bir yaşam sürdün. Senin ve halkımızın tüm şehitlerinin, onurlu mücadelesi bize güç kaynağıdır. Ulusal mücadelemiz ve şehitlerimizin kavgası şan olsun!

Hüseyin Akıncı

BOMBE BARANDINA LI SER ME

Îro ji rojan Newroz e. Di dîroka Kurd û Kurdistanê Newroz rojek nu ye... Bîranîna serkevtina Kawayê hesinker qu, 2604 sal berê, di Mezrabotan, li bajarê Nînova serîhildan li ber zilm û zordarîya Mîrê Asûrê wînxwar Dehaq... Ji bo vî halê her sal zarokê Kawa bi şahî, bi dilxweşî Newroz pîroz dikin. Hew ne gelê Kurd, hemî gelên bındest, îro Newroz cejna xwe zanin û bi şahî pîroz dıkın.

îro hemî bajar û çîya û newalê Kurdistan bi agirê Newrozê geş di bu... Hemî cih û warê Kurdan bi dengê Kawa, bi dengê Ferîdûn, bi dengê hemî şehîdên Kurdan dıqîrî... Her hêl dı şerê azadîyê û serxwebûnê da navek mêrxasî girtîye, wekê meydana azadî, an jî meydana Newrozê.

îro jî wek hemî Newrozan gel bi hev civîyan û berê xwe dan meydana Nevrozê... Gel dimeşîya li Cizîra Botan, li Nîsebînê, li Şirnexê, li Amedê. Agir dimeşiya ji Zagrosê heta Agirî... Gel dimeşîyan ji Newrozan heta serîhildana, gel dimeşîyan heta ber banga bi xwîn hatîye şûştın. Berbang ronahî dikir agirê Kawayê hesinker.

Peyvek ket zmanê pênûvs mın, kaxız kûr difikirî... Pênûvs nanivîsi... Dugotin, cejn û îdê kurdan, hemî dibin serhildan. Min digot ji kaxizê "îsal Newroz wê bi xwîna me bê şûştın, wê kilama binalin hemî dengbêjê azadîxwaz, lê belê we xwîna me tarîyê biçirînin, ronahî bînin vî welatê bindest, zinîra bindestîyê bişkînin.

Teq û req a çekê leşkerê dijmin ket dilê mın, dil bu çar parî... Her parîyek bu welatekî... Yekî Ecem, yekî Romî, du du jî Ereban bindest kir. Teq û reg gihaşt erşê Kurdistan. Belavokek nivîsandin li Stembolê, belav kirin ronakbîrên Kurdan.

Lo
Ez dımrım
tu digirî
ma dinya hew rojeke?

Ka ronakbîrên me? Ka çekdarên me? Xwîn diriji... Xwîna me diriji... Xwina gelê Kurd diriji... Hêvî li Kawayek hemdeme... Hêvi li çekdarayî, hêvî li şervanayî...

Dil ê min di çîyayê welat de ma... Kînga agir vêxîn, parîkek dilê min jî dişewitandın.

Tim li vî welatî
Cejn bune nîşan û xelatî

Ala rengîn di aliqand bun li ser keleha zilmê... Leşkerê dijmin, hemî gûllê xwe di canê me da di ceribandin. Lê belê keç û xort, jin û mêr, kal û pîr dest ji govendê ne dikir. Tirs ne ma bu li vê axa mirinê. Tovê jiyanî çundibun vê axa bı xwîn. Dîrok fedî dıkır ji vê bêbextîya xwe. Gûlle û gûlle, em gişt gihaştibun agirê Kawa... Dayîk û bavik hev girtibun tovê kurdan dıavêtin Kurdîstan. Her kulîlk jîyanek bu. Axa welat bi bu dayîka Şêran... Li derekî Zekîye, Mazlum, Necmettîn, li derek dîn Ahmet, Seyfettîn, Orhan serîhildida. Her qu gûlle dawişandin kulîlkan, kulîlkên şêra binek din qam dida.

îra Newroz bu, o îro dilê çarparî bi bu kulmek, keleha zilmê xeradıkır. Tirs tune bu. êw yek carna girînek bêkes digihaşt erş. Ez çend caran rabum, li ser milêmin çek, di guhê min dengê Marx, ê Engels, ê Lenin, ê Stalîn; digotin, Xortê Kurd, baz de azadîyê, azadî kulîlke, bav û kalên te tova wê avêtin vî welatî...

Digotin tû welatê xwe serbixwe nekî, tê çawa sosyalîzm ava bikî li vî welatê.

Gel dirêj dibun, hemî gelên bindest diket vê govenda Newrozê. Govend gıhîştêbî rojhilat heya rojava, bakûr heya başûr tim li Kurdîstanê.

Di nav govendê xortek derdıkeve û dibêji û dibilîni: "Hew cejn çê na be dı newroza da, hinek jî bîranîna şehîdan di be... Her roj xwîna gelên qir dikin... Ev hal wisa derbas nabe... Dijmin jî vê ya zanin qu xwîna şehîdan erdê namîne".

Her qu diçu govenda azadîyê û serxwebunêe, a Newrozê mezin dıbe... Alî li başûr, alîyê din li bakûr... Dawîyê gihaştin hev li ser Çîyayê Agirî... Dinya gişt bu xwîşk û bira.

(Min serê xwe hilda, der hêl bi gulên azadîyê xemilandin. Ji nişkavde şehîd ketin bîra mın. Gişt hati bun zman i digotin bîr û bawerîya me bi we heye qu hunê rizgar bikin Kurdîstan!) ■

26.Adar.1992 M.Sait Alpaslan

www.arsivakurdi.org

KATLİAMLAR HALKASINA YENİ BİR HALKA NEWROZ

21. yüzyılda dünya halklarının hızla özgürlüğe koştuğu bir dönemde Kürt halkının tarihinde önemli bir gün olan NEWROZ halkın coşkulu bir şekilde kutladığını gören sömergeciler içine sindiremeyip halkın üzerine ateş açıyor, düzinelerle insan katlediliyor yine her seferinde olduğu gibi "teröristlerce polisimize ateş açıldı , güvenlik güçleride ateşe ateşle karşılık vermek zorunda kaldılar." Bu açıklamalırınızla ancak kendinizi kandırabilirsiniz ,şu iyi bilinmeli ki siz halka değil temsil ettiğiniz köhnemiş kurumu kurşunluyorsunuz.

Halkların bayramı böylesine rezilce bastırılamaz. Bunu yapanlar kendilerine saygıları olsa halkın sevinçli bir gününü yasa boğmazlar. Siz Türk halkına bir Kürt yurtseveri olarak sesleniyorum. Bu ayıbın ortağı olmayın . Bunu yapanları lanetleyin, sessiz kalmayın. Sessiz kaldığınız sürece halk düşmanı faşist cellatlar kan dökmeye devam edecekler. ÇOK NAZİK BİR DÖNEMDEN GEÇİYORUZ, HALKLAR BİRBİRİNE DÜŞMAN EDİLMEK İSTENİYOR. Milliyetçilik hortlatılıyor. Bunu önlemenin yolu her türlü şoven milliyetçi akımların önüne geçmek, halkların kardeşlik şiarını önplanda tutmak. Halkları karşı karşıya getirecek sömürgecilere fırsat verecek her türlü davranışlardan kaçınmak. T.C. yetkililerinin önünde iki yol var; ya fazla kan dökülmeden Kürt olgusunu içine sindirip, istemlerini kabul edecekler yada karşılıklı kan dökülümeye devam edecek. Eğer T.C. devleti ülkede barış, sukünet istiyorsa birinci yolu tercih eder. Ancak öyle görünüyor ki T.C. devleti kan dökmeyi tercih ediyor. Çünkü bu güne kadar ağzına alamadıkları Newroz'u kendileri kutlamaya başladılar yani mutlaka kan dökülecek ondan sonra bir takım şeyler kabullenecek . Newroz örneğinde olduğu gibi bugüne kadar ne radyolarda ne de basında konuşulmayan Newroz dökülen kan sayesinde T.C.yetkilileri Newroz'u kabul etmek zorunda kaldılar. Bazı gerçeklerin kabullenmesi için T.C.nin zihniyetine göre insanlar ölecek kan dökülecek ocaklar sönecek . Hayır derseniz Newroz şimdiye kadar vardı, neden başetme gereği duymuyordunuz. Eğer insanları katletmele Kürt halkının mücadelesini durdurmayı düşünüyorsanız yanılıyorsunuz.Diyarbakır'da insanları katlettiniz mücadele durdumu! Ortada gerçek birşey varsa kabullenin Anne rahmine düşen cenin zamanı gelince doğacaktır. Yıllarca Kürt halkını, mücadelesini boğmaya çalıştınız baskı altında tuttunuz. Ulus olarak ortadan kaldırmaya çalıştınız fakat bu gün artık Kürt halkıda uyandı." KÖLE YAŞAMAKTANSA ÖLMEYİ TERCİH EDERİM, YAŞAMAK BENİMDE HAKKIMDIR "diyen bir halkı durduramazsınız. Fazla zaman geçirmeden gerçeği kabullenin.

Yılbaşında İstanbul'da Çetinkaya mağazasına karşı bir eylem konuldu.Suçsuz insanların ölmesine sebebiyet verildi. Bir Kürt yurtseveri olarak beni çok üzmüştü. Bu konuda bir yayınevine yazı yazmıştım , yazımda bu eylemin yanlışlığını yazmıştım. Bu olaya tepki duyan çevrelere şunu demiştim;elbette suçsuz insanların ölümüne tepki duyulmalı. Ancak Diyarbakır'da, Batman'da, Şırnak'ta Kürdistan'ın muhtelif yerlerinde insanlar katlediliyorsa bunların öldürülmesine tepki duyulmuyorsa şimdi kalkıp Çetinkaya olayına tepki duyarlarsa bu haklı bir tepki değil. İnsanlara renk, cins ayrımı yapmadan sahip çıkılması gereğini yazmıştım. Yine diyorum tek suçları kendi bayramlarını kutluyor diye insanlar katlediliyorsa buna gerekli tepki duyulmazsa yarın değişik yerlerde eylemler olursa buna tepki duyarlarsa buna şimdiden hakları yoktur diyorum.Çünkü insanlıktan uzak çifte standarlık olur. Dünya hızla değişiyor. Değişimle birlikte insanlar da değişiyor. Ama ne yazık ki 70 yıllık inkarcı-despot T.C. zihniyeti değişmiyor? İnkarcı tutumundan vazgeçmiyor koca bir ulus görmezlikten geliniyor. Bunu savunanlar bölücülükten, dış ülkelerin mihrakı olmakla suçlanıyor. Ama 20 milyona yakın bir Kürt ulusunu inkar ediyorlar acaba bu bölücülük değilmi? İkiyüzlülüğe bakın 20 milyon insanı yok sayacaksın, her istemlerini kanla bastıracaksın, işine geldiği zamanda sayıları 100 bini bulmayan insanlar için savaş açacaksın.

Türkiye'ye göçmen yerleştirip , Kıbrıs'da 100 bin insan için cumhuriyet kurduruyorsunda kendi ifadenizle 9 milyon insanı yok sayacaksın. Varolduğunu siz T.C. yetkilileri olarak hepiniz biliyorsunuz. İstesenizde istemesenizde sorun varolacak. İnkarcı politikanızı sürdürdüğünüz sürece uykunuzu kaçıracak. İkide-bir bu işi çıkaranlar üç-beş çapulcudur deniyor. Arkasından bir olay oluyor binlerce insan sokağa dökülüyor. Demek ki bu üç-beş çapulcunun işi değil, halkın kendisidir. O zaman diyorum ki hodri meydan. Uluslar arası gözlemcilerin nezaretinde adil bir referandum yapın. Kendi deyiminizle teröristlerimi? bizi yani T.C. yi mi istiyorsunuz? Ozaman herkes boyunun ölçüsünü alır. Kimin işgalci olduğu çıkar ortaya. Teröristin kim olduğu belli olur. Sovyetler Birliğinin ve Doğu Blokunun durumu T.C. ye biraz da olsa yeniden düşünmesine vesile olmadı mı? Sen kalk işine geldiği zaman ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunmak gerekir de. Emperyalistlerin yolundan şaşma Sovyetlerdeki cumhuriyetleri takır takır tanı diplomatik ilişki kur, hatta yıllardan beri T.C.nin üzerine siyaset kurduğu Rum-Ermeni tezini işlet ona rağmen Ermenistan cumhuriyetini tanı? Kürtlere geldiği zaman inkarcı ol. Bırakın bu İkiyüzlülüğü kafanızı kumdan çıkarın yok eğer biz nereye kadar gidersek bizim için o kar diyorsanız ölmelerle öldürmelerle bu iş böyle devam eder. Ben 12 Eylül faşist darbesinde Adıyaman Pirin askeri kışlasında gözaltına alınmıştım. Bir astsubay bize; size işkence yapıyoruz, aç susuz bırakıyoruz, öldürüyoruz fakat bunların çare olmadığını biliyoruz. Nereye kadar gidersek bizim için o kar diyordu? Mantık bu olursa Eskişehir'den, İstanbul'dan, Adana'dan, Sivas'tan asker olarak Kürdistan'a gönderildiği zaman hiç tanımadığı, sorunu olmadığı insanları öldürecek. Başkaları onları öldürecek. Bu böylece devam eder fakat çare değil. Tek çare soruna çözüm.Birick çözümde Kürt ulusunun kendini ifade edebilecek, kendi kendini yönetecek olgunun tanınmasındadır. ■

Adıyaman'dan NEWROZ ATEŞİ okuru.A.Arslan

Newroz Ateşi Emekçileri,

Öncelikle, bilimsel, somut tespitler yapan, büyük sorumluluk taşıyan ve belli bir geleneğin devamcısı olan yayınınızdan dolayı sizleri kutlarım.
Yayın hayatınızda ve çalışmalarınızda başarılar dilerim.
sevdamız
aşımız ekmeğimiz
yaşama direncimiz
sevdamız
alınterimiz emeğimiz
kavgamız
yarınların aydınlığımız
sevdamız
umutlarımız
sevdadandır
bizim dağlara çıkmalarımız

15.03.1992
Malatya'da
BERİVAN

NEWROZ ATEŞİ'NE

Derginize, S.O.S. işareti veren bir gemiye geç de olsa yanaşan bir kayık gözüyle bakıyoruz.

Doğrusunu söylemek gerekirse motive ettiğiniz konular ve bunların anlatımındaki ustalık, okuduğumuz diğer dergilerden farklılığını ve gerkeliliğini hemen hissettiriyor. Tamamıyla olmasa da doyurucu gelen böyle bir yayını hayata geçirmede emeği geçen tüm dostları kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Ancak, halkımızın pek yakından tanıdığı ve 2. sayınızda vermiş olduğunuz fotoğrafların yanında, gözlerimiz birilerini daha aradı. O da hiç kuşkusuz ki; fotoğrafı basılı 4 yiğidin can yoldaşı ve ölümünde ağzı salyalı Ergun GÖZE gibilerinin günlerce köşe yazılarında "Belasını Buldu" diyerek ellerini ovuşturdukları Dersim'in kara yelelesi Metin GÖK idi.

Bu durumda kendimizi acaba? dedirtmekten alıkoyamadık. Unutmuş da (!) olabilirsiniz. Ancak bu hatayı telafi edeceğinizi ümit ediyoruz . Saygılarımızla,

Dersim'den
Bir grup Newroz Ateşi okuru adına
H. ÇİLEM

DEĞERLİ DOSTLAR,

Halk olarak, yaşamımızı zindana dönüştüren ülkemizdeki sömürgeci egemenliği yıkmaktaki ustalığımızı, serihildanlar ve tarihimizde ilk kez öz iktidar organlarımızın somutlanışı olan yüce Ulusal Meclis ve Botan-Behdinan savaş hükümetinin ilanı ve yeni toplumu kurma ustalığıyla bütünleştirdiğimiz tarihsel bir NEWROZ'u kutluyoruz.

Varlıklarını halkların düşmanlığı ve sömürülmesiyle sürdürebilen egemen güçler Türk şövenizmini körükleyerek, halklarımız arasında düşmanlık yaratma çabalarına ve kitlesel katliam tehditlerine karşı '92 Newroz'unu tarihsel ve güncel anlamına uygun tarzda Bağımsızlık ve Özgürlük yürüyüşünde tarihsel bir dönüm noktasında karşılıyoruz.

Bayramınızı kutluyor, başarılar diliyoruz.

NEWROZ PİROZ BE!

G.Antep PKK Tutsakları:

S.Ok - M.Ayata - R.Altun - S.Günyeli -İ.Güler - F.Yetkin - A.Doğma - M.İ.Baykal -Hasan Karakuş - H.Karaoğlan - F.Gümüşboğa - H.Duman - A.Bayer -M.Aktaş - M.Kemal - M.İ.Horo - R.Çakarsın -Y.Dağlum - V.Demir - İ.Akkoç - M.E.Karatay - T.Geçgel - M.Kaya - N.Günay - H.Boltan - K.Yeşiltaş - A.Kartalmış

Newroz Ateşi Emekçileri,

Sömürgeci güçlerin yıllardır Kürdistan'da uyguladıkları baskı, zulüm, katliam ve asimilasyon politikalarına her geçen gün bir yenisi eklenmektedir.

Fakat Kürt halkı, buna sessiz kalmamaktadır.Geçmişe oranla bu olaylara daha duyarlı ve aktif olarak ulusal tavrını koymaktadır. Ayrıca Kürdistan'da mücadelenin büyük bir ivme kazandığı bir dönemeçteyiz. Gerek peşmerge güçleri gerekse yurtsever Kürt halkının emperyalistlerin ve yerli uşaklarının Kürdistan'da uygulamak istedikleri politikalarını çok iyi bilmektedir. Buna karşı olan mücadeleyi desteklemek ve aktif olarak mücadeleye katılmak her yurtseverin kaçınılmaz görevidir. Bu müdaleye önderlik edecek tek gücün Kürdistanlı komünistlerin olacağı gerçeği yadsınamaz.12 Eylül faşist generallerinin iş başına gelmesinden sonra ağır yenilgiler alan, Türkiyeli devrimciler, uzun bir aradan sonra daha deneyimli ve daha bilimsel tespitler yaptıklarını yayın organlarında kitlelerin önüne serdiler. Biz Kürdistanlı komünistler olarak bu tespitleri incelediğimizde bilimsellikten uzak ve ayakları havada teoriler olduğu kanısındayız.

İşte böyle bir ortamda doğan NEWROZ ATEŞİ kitlelerin teori susuzluğunu gidermeden ziyade büyük sorumluluklar taşıdığının bilincindeyiz. Niteliği bakımından bağımsız, bileşik demokratik ve sosyalist bir ülke yaratma mücadelesi veren kitlelere ışık tutacağı kaçınılmazdır. Böyle bir ortamda NEWROZ ATEŞİ'nin doğması ve yayın hayatına başlaması Kürdistanlı komünistlerin bir kazanımı, sömürgeci güçlerin bir korkulu rüyasıdır.

Serîhildanlarımızda meşale olacak Newroz Ateşi ve Emekçilerini kutlarız. Yayın hayatınızda ve çalışmalarınızda başarılar dileriz. ■

12.Mart.1992
Newroz Ateşi Okurları
-MALATYA-

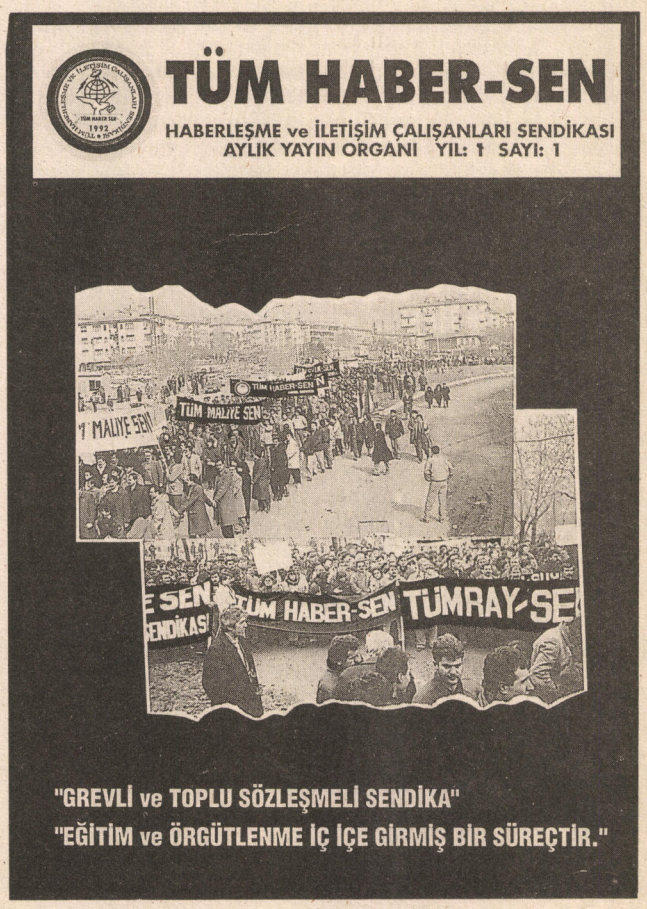

ÇIKTI!

BİR KİTAP

*DOZA KÜRDİSTAN (Kürdistan Davası)

Kadri Cemil Paşa (ZİNAR SİLOPÎ)
Özge Yayınları, İkinci baskı, 1991, İstanbul

Değerlendiren İbrahim İNCESU

BİR DAVANIN HAKLILIĞI YENİLMEZLİĞİNİN GARANTİSİDİR

Kürtler tarihsiz bir halk, tarihsiz bir ulus değildir. Bununla birlikte Kürdistan tarihi bilinmezliklerle doludur. Bu sadece uzak geçmişi değil yakın geçmişi için de geçerlidir. Sömürgeciler bir halkın bugününe ve geleceğine sahip olmak için "inkar" politikasıyla geçmişi unutturmaya çalıştılar. Bu politikanın bir gereği olarak yasaklar başvurulan bir kural haline getirilirken bilimsellikten yoksun uyduruk tarihsel tezler inkar edilen gerçeklerin yerine geçirildi. Kürdistan halkının dili yasaklandı, varlığı inkar edildi, Kürt ve Kürdistan adlarının telafuzu dahi yasaklandı. Kürdistan adeta tarihten silinmek istendi. Bugün hala Kürdistan tarihine ilişkin arşivler kilit altında. Sömürgeci devletler bu konuda hiç bir arşivi açmamayı kural haline getirirken, onların suç ortağı olan emperyalistlerin de yakın geçmişle ilgili arşivlerin hepsini açmadıkları bir gerçektir. Böyle bir ortamda gözleme dayalı olayları bizzat yaşayanların anıları daha da önem kazanmaktadır.

"Doza Kürdistan", DR. Nuri Dersimi'nin **"Kürdistan Tarihinde Dersim"** ve **"Hatıratım", Ekrem Cemil Paşa**'nın **"Mahtasar Hayatım"** ve **İhsan Nuri Paşa**'nın **"Ağrı Dağı İsyanı"** vb. gibi sayılı birinci elden kaynaklardan biridir.

Yirminci yüzyılın başından itibaren İstanbul'da kurulan ilk Kürt öğrenci derneği **"Hevi"** cemiyetinden **Şeyh Sait** davasına, HOYBUN'dan KDP içindeki çalışmalarına kadar Kürdistan'ın 60 yıllık siyasal tarihi yurtsever bir aydının kaleminden anlatılıyor.

Bir halkın toplumsal yaşamında hiç bir şey yabancı egemenlik (işgal ve sömürgecilik) kadar yıkıcı, tahrip edici ve zorbacı olamaz. Tarihte bir çok uygarlık işgalcilerin saldırısıyla yıkılmış, bir çok halk yokedilmiş veya kötürümleştirilmiştir. Onun için bir halkın özgür ve onurluca yaşamasının birincil koşulu yabancı egemenliğe son vermektir. Kürdistan tarihi işgallere ve sömürgeci egemenliklere karşı hiç bir ülkede görülmeyen sıklıkta bir isyanlar ve savaşlar tarihidir. Lenin, sömürgelerin ayırdedici özelliklerini belirtirken şöyle der: "Bildiğiniz gibi, doğrudan siyasal ve hukuksal bağımlılığın yanısıra, sömürge bağımlılığı bazı mali ve iktisadi ilişkileri ve **bazı savaşları** da içerir. Gerçekte bunlara savaş denemez. Çünkü **en yeni yıkıcı silahlarla donatılmış** Avrupalı ve Amerikalı emperyalist birliklerin, sömürge ülkelerindeki **silahsız ve savunmasız insanları boğazlaması,** çoğu zaman, yalnızca bir **genel kırım** niteliğindedir." (abç) (Lenin, Ulusal sorun ve U.K.Sav. 395-396 sol.) Kürdistan'daki başkaldırılarda ve savaşlarda bu soykırım örneklerini görürüz. emperyalistlerin desteğinde sömürgecilerin modern silahlarla donatılmış orduları karşısında savunmasız bir halkın boğazlanmasıdır.

Buna rağmen özgürlüğe aşık Kürdistan halkının esas tarihini direnişler, başkaldırılar ve savaşlar oluşturur. Can bedeli kavganın ve direnişin olduğu yerde teslimiyet ve ihanet vardır. Direniş ve ihanet yanyana yaşanır. ihanet direnişe örülüdür. Şeyh Sait isyanında Kasım, Dersim isyanında Ali Şêr'i ve eşini kalleşçe katleden rehber (rahiber) ve Şahin ağayı uyku esnasında şehit eden Hıdır vb. bunun örnekleridir. Bu ihanetlere rağmen Kürdistan tarihinin esasını başkaldırılar direnişler oluşturur.

Sömürgeciler kendileri yabancı değilmişçesine Kürdistan halkının bağrında çıkan, bizzat yurtsever aydınların ve halkın fedakarlığına dayanan bu başkaldırıları karalamak kendi kamuoyunu yanına almak için 'yarbancı parmağı', 'yabancı işbirliği'yle bu hareketleri suçlamıştır. Bu iddialarının tam tersini emperyalistlerle işbirliği içinde Kürdistan'daki ulusal başkaldıları bastıran bizzat sömürgecilerin kendisi olduğunu görürüz. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi dünyadan tecrit edilmiştir.

Mustafa Kemal Nutuk'da Yunanlılarla savaşın en kızıştığı dönemde İngiliz Hükümetinin iki vapur dolusu savaş malzemesini hediye gönderdiğini yazmıştır. Bir İngiliz diplomatı şöyle demişti: "Biz Kürtler'e yalnız sınırlı bir toprak üzerinde hükümet kurulmasını vaadetmiş değildik. Hatta İskenderun Körfezi'nde bir denizyolu vereceğimizi bile söylemiştik. O zaman ki siyaset bunu gerektiriyordu, Kürtler'i uyuşturmak lazımdı. Kürtlerin Mustafa Kemal hareketine vurmaları gibi muhtemel bir darbenin önünü almak lazımdı" (s.24) Emperyalist dünyanın desteğini arkasına alan sömürgeci güçler, ezilen dünyanın bir parçası olan Kürdistan halkını çeşitli oyunlarla dünya proletaryası, sosyalist devletler, ezilen halkların destek ve dayanışmasından da yoksun bırakmıştır. Bu da TKP'nin "marifeti"dir. TKP sıkça söylenen Moskova ajanı suçlamasının tersine, Komünist hareket içinde Ankara'nın ajanı olduğunu söylemek daha doğrudur.

Kendi ulusal tarihini yazan aydınlar, M-L bilince sahip değillerse (hatta bu bilince sahip olanlar dahi) nesnelliktenkoparak kendi uluslarının lehine çeşitli önyargılara, subjektivizme düşerler. Bunun bir sonucu olarak başka halkları kötüler ya da halklar arasında düşmanlığı körüklemekten kendini alamazlar. Zinar SİLOPÎ'de halklar arasında kardeşliğin pekişmesine önemli bir vurgu yaparken egemen sınıfların iktidarlarını hedef aldığını görürüz.

Zinar Silopî, Talabani, Barzani ayrışmasında Barzani'den yana olduğundan anılarında objektif davranamadığı, subjektivizme düştüğü bir olgu olarak kitapta göze çarpıyor.

Mehmet Bayrak, kitabında arkasına eklediği yeni notlarla olayların önemli yanlarının anlaşılmasına yardımcı oluyor.

'Kürt Milletinin 60 Yılık Esaretten Kurtuluş Savaşı Hatıraları' çıkarılması gereken önemli derslerle doludur. Zinar Silopî'nin bir ömür bahşettiği, idam sehpalarında ulusal kurtuluş önderlerinin 'Yaşasın Kürdistan' diye direnerek başkoyduğu Kürdistan davası yenilmezdir. Çünkü, haklıdır. 19.03.1992

Baş tarfı 55. sayfada

"bizim hedefimizde Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'dır, ama biz bu hedefin merhale merhale kazanılacağına inanıyoruz." İnsanlarımızın sonuçta paylaştıkları hedef Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan'dı. Bu hedef için, Kürdistan'nın her karış toprağı için savaşacaklarını her konuşmalarında beyan ediyorlardı.

Gerçek olan şudur; Kürdistan bölünmüşlüğüne, parçalanmışlığına rağmen imha ve asimilasyon politikalarına rağmen kendi bütünlüğünü yaşayan, bağımsızlık ve özgürlüğe susamış bir ülke olduğu gerçeğini tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir. İstisnasız yurtseverlik bilincine varmış her Kürdün kalbinden geçen olgu, Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan istemidir. Halkımız bizzat bu gerçekliği tüm acı yaşamıyla, şehitler vererek, bin bir özverinin verildiği bir ortamda yaşamaktadır. Proleter devrimci hareketimiz KAWA, kuruluş tarihinden itibaren kararlı bir şekilde savunduğu Bağımsız Birleşik Demokratik ve Sosyalist Kürdistan'ın yaratılması için öngördüğü dört parçada oluşturulması zorunlu olan Merkezi Örgütlenme anlayışı ülke pratiğinde gerçekleşen maddi bir olgu haline gelmiştir. Elde ettiğimiz kazanımlarla Ulusal ve Sosyal kurtuluş mücadelemizi Kürdistan'ın her parçasında zaferle taçlandıracağımız gün daha da yakınlaşacaktır.

Baştarafı 59. sayfada

metropolün İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, antalya gibi illerine de büyük oranda göç veriyor. ■

---

* DİE'nin 1985 Nüfus Sayımı'na göre Metropolde yaşayan kürdistan doğumlu nüfus toplam olarak 2.417.588 kişidir. 1990 Genel Nüfus Sayımı yapılmakla beraber, nüfusun ekonomik ve sosyal niteliklerine ilişkin veriler henüz yayınlanmadığı için metropolde yaşıyan Kürdistan doğumlularla ilgili kesin bir rakam vermek mümkün değildir. Ancak 1980, özellikle 1984 sonrasında, TC'nin Kürdistan'ın boşaltılması için, adeta katliamlara kadar varan baskı ve terör politikası sonucunda metropole doğru göçün alabildiğine hızlandığı açıkça gözlenebilir. Bugün birçok metropol ilinde "Kürt Kolonisi" oluşmuş durumdadır. Şüphesiz metropoldeki Kürdistan doğumluların tümü Kürt sayılamaz. Buna karşın, metropolde, Nüfus sayımlarının ilgili verilerinde Kürdistan doğumlu olarak geçmeyip aslında Kürt olan görece çok sayıda nüfus bulunmaktadır. Örneğin çok eskiden metropole sürgün edilen veya göçen Ankara, konya, Kırşehir, Yozgat vb. illerde yaşıyan Kürtleri bu kalemde sayabiliriz. Metropoldeki kürtlere ek olarak başta Batı Avrupa'da olmak üzere diğer ülkelerde de yaklaşık yarım milyon Kuzey Kürdistan'lı nüfus olduğu tahmin edilmektedir. "Ülke dışınhdaki 4 milyonu aşkın Kuzey kürdistan'lı" belirlemesi bu veri ve olgulara dayanılarak yapılmıştır.

(1) S.AYDOĞMUŞ-A.NAS, Kuzey Kürdistan'da Sosyo-Ekonomik Yapının Niteliği Üzerine, s.188

(2) Cumhuriyet Gazetesi, 26 Ekim 1990

MED YAYINCILIK

Alayköşkü Cad.
Sıdıka Batu Han
No:12/5
Cağaloğlu-İst.
Tel:511 52 93

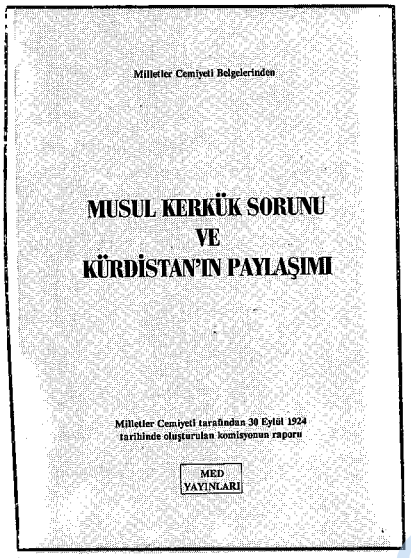

ÇIKTI

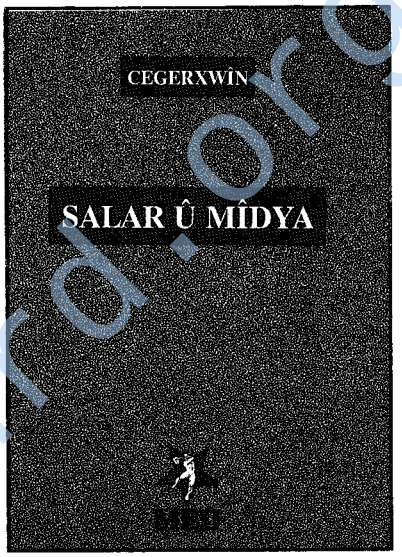

ÇIKTI

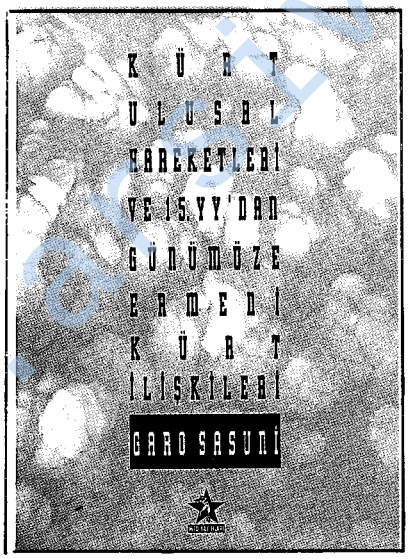

ÇIKTI - TOPLATILDI

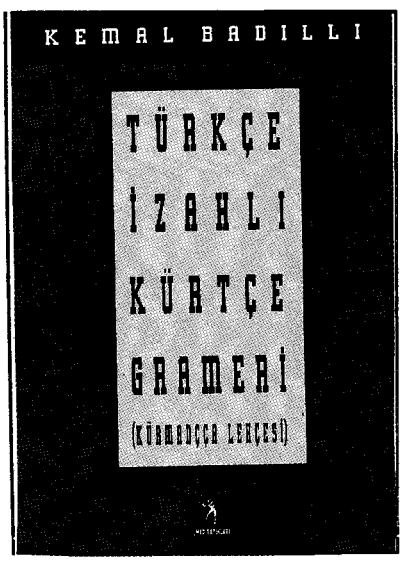

ÇIKTI

YAYINA HAZIRLANANLAR

1- Yarın Düğün Olacak
ve Lorî... Lorî...
(Şiir)
EDİP ÇELİK

2- Birîna Bêar
(Şiir)
İLHAMİ SERTKAYA

3- Komün Yürek
(Şiir)
BERFİN SURUÇ

4-Eva Jana Han Bese!
(Şiir)
SAYDO ARARATI

5- Newroz Çiçekleri
(Şiir)
ALİ BİÇER

6- Umut Komünarların Fişeği
(Şiir)
KADİR BOTAN

7- Masîyê Reşê Piçuk
(Masal)
SAMET BEHRENGİ

8- Kurtuluş Mücadelesinin
Ortaya Çıkışı
Şêx Said Ayaklanması
(Araştırma-İnceleme)
ROBERT OLSON
Çeviren Aziz Erinç

www.arsivakurd.org

www.arsivakurd.org